

B

48

EPITOME

THESAVRI ANTIQVITATVM, HOC EST, IMPP. ROM. ORIENTALIVM ET OCCIDENTALIVM Iconum, ex antiquis Numismatibus quàm fidelissime deliniatarum.

Ex Musæo Iacobi de Strada Mantuani Antiquarij.

Amantium irae amoris redintegratio est

qui amat, cui odio ipsus est bis facere stulte duco
Laborem inanem ipsus capit et illi molestiam
adfert.

TIGVRI APVD ANDREAM GESNERVM F. ANNO

M. D. LVII.

ILLVSTRISSIMO COMITI A KIRCHBERG ET VVEISSENHORN, D. IOANni Iacobo Fuggero πανάριστῳ, Domino ac Patrono suo obseruandiß. Iacobus de Strada Mantuanus Antiquarius S.

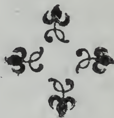
COGITANTI mihi, quanti semper fecerit amplitudo tua, & liberales artes omnes, & excellentium hominum uirtutes, citra exceptionem uniuersas, in mentem id uenit, cum hac Epitome nostra rerum gestarum ab Imperatoribus Romanis, te potißimùm nuncupandum esse, apud quem tutißimum (ut spero) & certò scio domicilium ei futurum sit, si usquam in Europa tota futurum est. Is enim mos olim iam fuit, & adhuc seruatur, ut qui monumenta ingenij, literis tradunt posteritati, uel artificiosè quidquam elaborant, pro ueteri consuetudine, & nondum exoleta, id uel hominibus dedicent, qui iudicio suo poßint excutere: uel amicis, qui uoluptatem inde capiant, uel dynastis, ac principibus magni nominis, quorum gloria scripta commendentur. Eum quidem morem sequi mihi propositum est, ac tenere, quidquid agam: quòd nihil absurdius putem, quàm si ijs, quibus dulcia placent, acerbum offeras, qui acerbis delectantur, quod dulce est, obtrudas. Cum ergo in cognitione rerum antiquarum, & pręcipuè numismatum, imaginibus Regijs ac Imperatorijs signatorũ, tibi nemo par sit, quod & res ipsa monstrat, eorum coaceruato apud te incredibili numero, cúmq; in hac re perscrutanda maximo & singulari iudicio, variáque doctrina confirmato, sis pręditus (nam inde quidquid egregium est, petitur) non immeritò de tua summa uirtute homines eruditi testimoniũ ferunt, quos liberalitate tua sustines, & cunctorum beneuolentia nomine tuo conciliata, honoribus dignitatéq; amplificas. Itaque plurimi Libri Græci, Latini, & aliarum nationum lingua compositi, quos numero comprehendere nemo poßit, iam tibi dicati sunt, iique planè loquuntur amplitudinis tuæ fastigium, quam tot homines ac uarijs locis nati, colunt: id quisq; pro se

nitentes, ut honestissimis rationibus, esse tibi se obnoxios fateantur, ac quod ingenij à dijs & natura tributum est, id tibi uelut consecratum uelint. Quando igitur nominis tui claritate famosus ac celebris es, & in Europa tota, & apud exteras gentes uniuersas, sic existimaui neminem potuisse me deligere, qui splendore suo plus lucis afferret Commentarijs meis, immensáq; gloria sua æternitatē huic operi cōpararet. Quãobrem animo prorsus fixum est, quod iam multis annis, et ad hæc usque tempora intra priuatos parietes abdideram, ac delitescere coëgeram, auspicijs tuis publicare, infinito labore perfectum, & absolutum. Nec enim me fatigauit prolixi Libri magnitudo tantùm, nec in tot congerendis numismatibus (quorum Imaginem reddidimus) indefessa opera, quanquam id perdifficile sit, ac in primis laboriosum: sed in ijs agnoscendis discernendisque, iudicandi modus, & ratio, difficultatis ac obscuritatis plenissima, ut amplitudo tua sat perspectum habet. Nam hæc cognitio & eruditio partim doctrina multiplici constat, & hac de causa, quia Libris explicata est, non admodum eget interpretatione: partim aspectu & copia tractationéq; Numorum ipsorum, quos quia nancisci cuiuis minimé licet, doctos complures uideas, quòd sumptus ferre nequeant, ab ijs studijs alienatos, eáq; uoluptate priuatos fuisse. Vtrunque uerò dij tibi concesserunt. Sed quoniam in mea potestate non est, antiquos ipsos Numos amplitudini tuæ collectos offerre, quod mihi relictum est, id ego profero, nempe hanc Epitomen, quam ut æqui bonique consulas, etiam atq; etiam rogo, & uelut testimonium obseruantiæ erga te meæ, atque Indicem quendam uoluminum, quibus tua ditissima confertissimáque bibliotheca est. Aggressus equidem sum & opus alterum, quo Numismatum antiquorum auersa pars ostenditur, absoluíque propemodum, & amplitudini tuæ iam uoui: sed in hoc longè plures eiconicæ spectãtur effigies, memorata cuiusuis imperatoris stirpe, patre, matre, fratribus, sororibus, propinquis, cùm Imperatorum tantum cæteri mentionem fecerint, ordine tam accurato digestis omnibus, ut nemo sit prætermissus, qui cum illis uel affinitate, uel propinquitate, uel amicitia coniunctus fuerit: subdita etiam ad singulos titulos historia, quoad eius fieri potuit, breuissima, qua cōtinentur ea, quæ memoratu dignissima mihi uisa sunt. hoc idem facere proposui, & in altero illo opere, quo auersas partes Numorum, ut ad historiæ ueritatem referri possunt, in Epitomen cœpi redigere, selectis nobilissimis quibusque, & historiarum fide comprobatis. Id autem, quod ante paucos dies in lucem prodijt, amplitudinis tuæ fauore communitum, adhuc nec aliquis tentauit, nec uidit, nec edidit. Porrò autem, duce te minimè pertimescam inuidorum ac maleuolorum

lorum calumnias. Scio ſanè multò plures Antiquarios eſſe, qui Numos antiquos ſectentur, undiq; corripiant, corradant, quàm uel Numos ipſos. Scio neminem eſſe huiuſ rei ſtudioſum, qui non iudicio ſuo pendat ac metiatur omnia. Id tamen non offecit, quominus propoſitum meum urgerem: partim, quod haud ignorem, ab oculatiſsimis interdum nõnihil peccari, Lectoréſque non mihi magis, quàm cæteris, aſperos ſe, & difficiles præbituros, ſi quid delictum fuerit: partim, quòd Lectoribus confido gratum fore, uel ſi quid unum bene dictum, rectéue ſcriptum fuerit. At enim poſteris non ſolùm documentum hoc manebit, tuæ in rebus præclaris cognoſcendis, ac exquirendis ſolertiæ & cupiditatis (præclarum nanque haud iniuria uocare poſſum argumentum hoc, quo res ab Imperatoribus geſtæ uelut ſumma quadam percurruntur) ſed & meæ diligentiæ, ac induſtriæ, cùm tot & tam diſtantibus inter ſe locis, tam longo ſpatio temporis, Numi, quorum Imaginem expreſsimus, contrahendi, & accumulandi fuerint. Ac licet fortaſsis amplitudini tuæ liber hic ſatis non reſpondeat: is tamen proculdubiò quotquot adhuc excuſi ſunt, imaginum numero longè ſuperabit, triplo quouis copioſior. A Sadoleto quidem, omnium primo Romæ, iuſſu Leonis ſummi Pontificis, libellus in hoc genere conſcriptus quidam ac depictus eſt: hunc omnes reliqui imitati ſunt, infelici tamen conatu, ac deterioribus illis, quæ ad exemplum Sadoleti finxerant: nec quiſquam fuit, qui uel una totum opus imagine reddiderit auctius. Quidam certè mutauit hiſtoriam, at Iconicas effigies, ut anteà fuerant, is retinuit. Quamobrem quòd me illorum miſereret, & quòd in ſpem ueniſſem, literatis hominibus ſtudioſiſque rerũ antiquarũ, placiturum hoc opus, ut liquerent magis, quæ etiam dubia, nec omnino comperta ſunt, hunc Librum emiſi, addita ſcriptura ad principiũ uitæ ſingulorum, quæ in auerſa parte ſculpta fuerat, inanibus etiam relictis nonnunquam areis, quia nanciſci mihi Numos facultas nuſquam data fuerat, eo tamen conſilio, ut ſi alicunde poſsim illos adipiſci, quod deeſt, reponendum curem, interimque nil deficiat, quod pertinet ad Hiſtoriæ continuandam ſeriem, hoc uerò, qualecunque eſt, amplitudo tua non dedignabitur legere, animi cauſa, cùm nil magis erit ſerium, quod agas. Si munus hoc exiguum quidem, pro fortunarum tuarum, & celſi animi ſtatu, ſed quod pro conditione mea, & uirium tenuitate maximum habui, non reſpuet, alterum id opus quo auerſorum Numorum ſculptura deſignatur, propediem in manus hominum dabitur, ac exibit, gloriæ tuæ fama tutum ac defenſum. Cæterùm, ut Græcus ille, cùm Auguſto Cæſari ne-

ſcio quid haud magni ducendum offerret, uilius id eſſe dixit, quàm poſtularet maieſtas Cæſaris, ac principalis fortunę ſummus gradus, conuenire tamen, pro loco, ſortéque ſua, ſéque non minùs libenter daturum, ſi quid poſſet maius: ſic ego amplitudini tuæ hoc munus affero, uehementérque rogo, ut interdum legere non pigeat, animúque mei tibi deditiſsimi, ac iuſtis de cauſis (cùm tot modis beneficiarius tuus ſim) te uenerantis, & adorantis, aliquando uelis meminiſſe, id quod unum percupio ac uotis opto.

Vale,
Lugduni primo
Calendas Ianuarij
1557.

IACOBVS DE STRADA MANTVANVS ANTIQVARIVS AD LECTOREM.

VM iampridem mecum deliberassem in gratiam illorum, qui rerum antiquarum cognitione, ac studio præsertim Numismatum ducuntur, hanc Epitomen publicare, timerem autem ne quis eorum, qui in hoc labore ante me versati sunt, offenderetur, hactenus id distuli, quia rumor sparsus foret, Venetijs adornari opus eiusmodi, sculptis iam perquàm multis Numismatum imaginibus, quinetiam Romæ, id quosdam incepisse. Cæterùm tantisper dum egregiũ quidquam expecto, & conatus ipse meos retardo, vt priusquam labor meus cum doctis communicaretur, ex aliorum scriptis iudicarem quid optimum sit, atque in eo genere certissimum: nullus eorum, qui suis nos promissis excitauerant, id præstitit, quod pollicebatur. Quamobrem statutũ est hanc tarditatem abijcere, cùm intelligam multo difficilius esse verbis ac pollicitatione, quàm re ipsa libros huiusmodi conscribere: quos etiam, si vt facturos se receperunt, in lucem mittant, hunc meum anteiturum non dubito. Verùm quãdoquidem suos illos fœtus domi pertinaciùs occulunt, hac Epitome nostra ducem me illis præbeo, viamquè monstro, vt me cõsequantur, vel etiam deorum, naturæ, & doctrinæ adiuti præsidijs antecedant, haud quidem veritus, ne copia numorum ab ijs vincar, cùm fieri non posse credam vt plures aliquis coaggeret, nisi forte arbitrio suo fingat, vt liberum est ac facile ex arte quidlibet repræsentare. Verendum tamen ne in crimen incurramus: quod maior pars eorum, qui sese totos dediderunt ad perscrutanda veterum monumenta, maximè Numismata, probè norit IMPP. *ac* COSS *omnes, qui excudi fecerunt, quin etiam numerus numorum, siue magnus sit, siue paruus, est ab eis perspectus. Quod vt effugere quis poßit, iudicium adhibendum certum, ne pro veris adulterinos & falsôs accipiat: hac enim tempestate tam ingeniosi et excellentes inueniuntur sculptores, vt cum illis veteribus sint comparandi, quique notiores sunt, quàm vt hîc nominare necesse sit. Deinde adhibenda summa diligentia est, ad seligendos eos numos, qui à peritißimis quibusque in arte Anaglyptica sunt exculpti, propter eorum et vetustatem & elegantiam: in quam rem totis viribus incubuisse me confiteri non vereor. Verum satius esse credidi prius quàm liber prælo subijciatur, eum non tantùm perspicaci Iudicio, sæpius atq; sæpius examinare, vel etiam amicos iudices adhibere, scriptorum vt constet ratio, quæ aduersus improborum calumnias tueri nomen nostrum poßit, ne cùm is peruenerit in doctorum manus, reprehensionibus eorum castigatos nos esse pudeat, cùm alioqui mitiùs ijdem nobiscum agant, si sedulo nauatam à nobis operam fuisse cognowerint, vt nihil relinqueretur, quod summa*

diligentia nostra effici posset. Vt ergo quàm plurimæ numorum species in hoc libro spectarentur, vndecunque licitum est, incredibili cura illos ego coaceruaui, & conquisiui è diuersissimis locis, partim pretio, partim amicorum liberalitate, partim alijs quibusdam occasionibus, infinito labore, & varijs modis id consecutus, quod venabar, & in Italia, & alijs extra Italiam regionibus, Romæ, Neapoli, Venetijs, quidquid eximium foret perscrutatus. In ijs autem clarissimis ciuitatibus, cùm nihil non, cuius habendi copia fuit, nactus essem, alio proficisci visum est, tum vt externorum mores, & locorum, in quibus habitant, situs explorarem: tum vt augendo libro meo raros Numos adipiscerer. In Germaniam ergo transij, vbi cùm aliquandiu restitissem, magno commodo meo, quod optabã, contigit. Numorum haud minus excellentium, quàm quos Italia suggesserat, licet pauciores ij fuerint, facultas, & præsertim Augustæ Vindelicorum, vbi aureorum & argenteorum copiam tantam conspexi, maximè in ædib. amplissimi domini mei, cui hanc Epitomẽ consecraui, vt fidẽ omnem tantus numerus excedat. Præterea, bibliothecam instructissimã Latinis, Græcisq; voluminibus, & alijs multis exemplaribus, quæ nondum in lucem prodierunt, maxima pecunia redemptis. Augetur hæc quotidie & libris omnifariam conductis, quos (licet innumeros) nisi tædiosum lectoribus fore putarem, velut Indice quodam nominare velim, ac perstringere, & doctorum Operibus, quæ ij certatim vndiq; Domino bibliothecæ offerunt, perspectam et famosam eius amplitudinem celebrãtes, ac gloriosissimi viri dignitate sese protegentes, maximis ab eo beneficijs acceptis. Illi namque iudicium singulare à Natura tributum est, à fortuna diuitiæ concessæ sunt vberrimæ, quibus adiumentis, haud mirum est, si tantum famæ ac nominis per vniuersas orbis partes sibi comparauerit. Eius benignitate tantisper, dum in Germania vixi, quidquid expetebam, liberaliter & comiter suppeditatum est, vt maximam ingrati animi notam mihi prorsus inuram, si hunc laborem meum illo dignum, alioqui nunquam id facturus, patrono meo non dedicem. Nam exiguus mole quamuis hic Liber sit, plenus est tamen imaginibus virorum Illustrium, nec angustior, nec minoris æstimandus eo, quem Sadoletus Leoni Pontifici nuncupauit, ab illo tam honorificè susceptum, vt nihil supra, nimirum quia non ignoraret, magni faciundum esse opus eiusmodi tam laboriosum. Quòdsi Sadoleti Libellus is tantum placuit, in quo numero hic sit habendus, Iconicis Imperatorum ditatus imaginibus, ac subdito vitæ cuiusque compendio, ne ipse mihi suffenus sim, expendunto cæteri. Sed vt ad propositum redeam, cùm Numos antiquos dispexissem, quorũ vsus aliquis fuit, nec tamen suppeterent aliqua Imperatorum Simulacra, diplomata, & publicas tabulas ab ijs impetratas, &, quod fieri solet, eorum imaginibus cera fictis appensisque visendas, consectatus sum & amicorum opera nactus, auctiore illa mea diligentia Libro. Rationes cæteras, quibus idem sum conatus, sciens prætereo: & quod id prolixiùs futurum sit, & quod in hac re homines exercitati statim id agnituri sint: vnum hoc tacere non possum, nihil in Germania me fugisse, quod indagandum fuerit. Inde vero in Galliam discedens, Lugduni nobilem hominem,

minem, in ea ciuitate genitum Gulielmum Chaulium conueni, historiarum peritissimum, & tam rari Iudicij in explicandis auersis numorum Imaginibus, vt inter primos referatur, nec iniuria, tum propter insignẽ eius memoriam, tum propter exquisitum iudicium. In eius magnificentissimis ædibus (quod minimè putaui silentio tegendum esse) admirabilem numerum contuitus sum Numorum antiquorum omne genus: sed Augusti principis imagine percussos ducentos, aureos, æreos, argenteos, quorum auersam partem loco suo sum expositurus. Admirationi id quidem fuit nec sine caussa, maximè tamen ego sum admiratus industriam Quæstoris Ioannis Grolerij, nobilis hominis, qui Lutetiæ viuit: eum Quæstorem Mediolanensem vocant multi, quòd dum ea ciuitas foret in ditione regis Galliarum, Quæstorem illic egerit. Hunc fama & celebritate nominis illustrem, multa supra cæteros euehunt. Primùm, quod aureos, argenteos, æreos Numos, paruos, amplósque infinitos congesserit, integerrimos & incorruptissimos, cum maximis quibusque thesauris conferendos. Deinde, quod ingenij bonitate, & doctrina hanc scientiam sit adeptus. Tertio, quòd cùm omnibus sit charissimus, fortunis quibus affluit, in id potissimum vtitur, vt ænea & marmorea signa et Numismata, quæ antiqua sunt, vndique conquirat, omnibus hanc operam illi dantibus, & vltro, quæ hinc illinc eruere potuerunt comportantibus. Numorum, paruulorum præsertim, stupenda apud eum copia, vt interim bibliothecam taceam Græcis & Latinis libris ditissimam, aliasque viri tanti dotes rarissimas, quas oratione cõplecti mihi non licet. Huius solius opes nondum excussi, quod vnum arbitror mihi restare. Eius vero facilitatẽ & humanitatem auxilio mihi fore spero, cùm auersam Numorum partem ingenti Volumine, quod ante paucos dies ex officina mea prodibit, nempe diu iam inchoatum, explanaturus sum tam diffusè, & copiosè, vt nihil prætereà queat adijci, cuius non meminerim, maximè cùm notabilis fuerit imaginum species, & ad historiam pertinens. Interim autẽ Numos à Græcis cusos seligo, & accumulo, quàm plurimis iam congregatis, vt de ijs Epitome aliquando tandem mihi scribatur, non minùs iucunda & grata doctis viris futura, quàm libellus hic. Sed ne perturbet tam multiplex labor eodem tempore susceptus, in sua tempora partiri, & ordine proferre decretum est. At enim opusculum hoc non pœnitenda cura & diligentia consarcinatum, Operis magni compendium est, ad vmbilicum ferè iam perducti, quo Imperatorum singulorum vita, lóga prolixàque oratione traditur, illo & ordine & labore, quo nec veterum, nec eorum, qui nostro seculo floruerunt, quisquam descripsit. Diuiditur autem in quatuor Tomos, appositis ad finem vitæ cuiusque Imperatorum Numis, illorum effigie signatis, cum adnotationibus, & numeris, qui marginem impleant, & historiæ diuersos locos ad Numorum explanationem facientes, indicent. Verùm, quoniã laboriosissimum id est, Epitomen potiùs, quàm absolutum illud Opus (tametsi aliter consueuerim) diuulgare constitui, nouo more id mihi licenter fortassis permittens, ampliore illo Volumine pene iam absoluto, sed nondum sublata prorsus cura, qua Numorum auersas effigies, inceptum magni diuturnique labo-

ris, cum historiarum enucleatione disquiro. Vos igitur tantisper, dum id molimur, vel potius manu summa polimus, hoc libello fruimini, quem à C. Iulio Cæsare auspicatus sum, subdita Imperatorum singulorum historia, quàm fieri potuit breuissima, sed quæ rerum ab illis gestarũ præcipuas contineret, aduocatis eorũ propinquis et affinibus, qui iure sanguinis, imperiũ vendicare potuerunt, interiectis Orientis Imperatoribus, quod aggredi propter Numorũ raritatẽ ausus adhuc nemo est, interpositis et Tyrannis multis, qui Galeni tempore et aliâs, in Orientis regionibus, Occidentisq; prouincijs rebellarunt, ac Imperij maiestatẽ discerpserunt, nominatis fœminis illustribus, quæ Imperiũ affectarunt, eũ ordinẽ persecutus ad Carolũ vsq; V. Et quoniã Numos sub ijs percussos, reperire non perpetuò datũ est, aut quia tã breue fuit, quo rerũ potiti sunt, tẽpus, ut memoriã suã sculptura Numorũ ij non transmiserint: aut quia sepulta diu fuit ars illa, monetarijs nullis id peritè, ac scienter, vt anteà, tractantibus, aut quia aliud quidpiã interuenit, quod eã cõmoditatẽ et nobis et illis eripuerit. vbicunq; defuerunt illorũ effigies, vt Lectores et antiquarũ rerũ curiosos explerem, inscriptione Numorũ, orbẽ circundedi, ac se decussantib. lineis quatuor notaui, adposito etiã Indice Numorũ, quos nemo alius ostenderit, ac protulerit ante me. Hac autẽ in re iã inde à Iulio Cæsare, ad Neruã vsq;, Numos ego mediocres, non tritos hos et vulgi manib. deletos monstraui, sed infrequentes ac eximios. A Nerua vero dum ad sequentes Imperatores progredior, amplos et inusitatæ magnitudinis Numos, cũ auersæ partis excellentissimis historijs, ac imaginibus, vt ad finem vitæ singulorũ cõmonefeci lectores, haud vsus peruulgatis exemplaribus, et ab alijs proditis, sicut ab omnib. cæteris, qui hactenus in hoc argumẽto laborarunt, factitatum fuit. Primus quidem omniũ Romæ Iacob. Mazochius Librũ à Sadoleto Cardinale conscriptũ, et Leoni summo Pontifici dicatũ, edidit hoc titulo, ILLVSTRIVM IMAGINES. *Eum secutus est anno 1526. Argẽtorati Ioannes Nutichius, qui ex superiore mutuatus est, vel potiùs transsumpsit vniuersas imagines, idémq; rursum anno 1534. hoc ipsum opus suũ denuo prælo tradidit, sed deteriùs, quàm quod anteà typis excuderat. Postremo anno 1550. Lugduni liber quidã ad exemplũ superioris, cuius mentionẽ habui proximè, delineatus, in publicũ exijt, tã ineptus et inscitus, vt ne aspici quidẽ, nedũ legi mereatur, accitis verbis Nutichij, quibus vitã Imperatorũ persequitur, & Ausonij carminibus. sed figuris vniuersis tã absurdis et inelegantibus, vt exemendæ illæ uel omittendæ potiùs fuerint, quàm inserendæ. Eas præterea, quæ in Munstheri Cosmographia Imperatorũ singulorum vitæ præfixæ sunt, quæ in Heluetiorũ, Cuspiniani, Abbatis Vispurgensis historia visuntur, aliorũmq; multorũ libris, inuerecũda temeritate, ac ignorãtia sculptorũ corruptas, et libros ipsos, quantumuis doctè scriptos inquinantes potiùs, quàm exornantes, quod necessum sit, vbi principũ hominum formas nos designare volumus, & ad illorũ vitas appingere, aut è Numis antiquis, aut è sculpturis, aut ex æneis marmoreisue statuis, expreßis studiosè, et iconicã figurã prorsus imitantibus, eas repræsentare, non autem vt libitum est, quantumuis egregiè cælare, ac sculpere didicerimus, non ipsis*

nobis

nobis effingere, & excogitare. Nã qui vna ea persuasione gloriã aucupantur, et ea fraude imposturaq; homines rerum imperitos lactant, imagines Imperatorũ vbiq; dispergentes, nec graui iudicio considerãtes, pauciores dum certæ sint, multis illis tumultuarijs, et alienis præferendas esse, et seipsos traducunt, deridendosq; retegunt: tantum abest, vt inde nomen reportent, et historias ipsas fœdant, non decorant. Ego certè in hoc Opusculo propter rationes et incommoditates, quas nuper lectori planas feci, illorum vestigijs, qui per vulgus serpunt, insistere nolui, quod aliòqui facillimum erat, si non displicuisset, ob insitum mihi iudicium, et longum in his rebus meditandis vsum. Verùm paucas tantum imagines proposui, et eas verissimas, fideq; dignissimas, quas vtinam sculptor tam bene sit æmulatus, quàm ego rectè mea ipsius manu depinxeram, cùm aliũ neminẽ magis sedulo id curaturũ existimarẽ. Verùm nonnunquam accidit, vt leuia quædã per imprudentiam errata committantur, mota loco, peruersàve, vel vna, vel altera litera, velut in HELIOGABALO contigit: pro qua voce HELEOGABALVM scripserũt. Ad errores huiusmodi leuiusculos, quibus à me deprehensis mederi iam nimis serum fuit, licet mihi nõ sint imputandi, vt tamẽ conniueant, doctos precor, tũ quia vix fieri potest, vt cùm aliquà singuli peccemus, quod multorum labore conficitur, non alicubi sit maculatum: tũ quia nihil est tã perfectũ, & elaboratũ, in quo nõ aliquid reprehendat aut veritas ipsa, aut malitiosa calumnia, aut inuidia, quibusdã vt librũ respexerũt, iudiciũ ferentibus, et priùs, quàm legãt, damnantibus: alijs vndecunq; sors obtulit, legere incipientibus, nec quid præcesserit, vnde singula pendeant, quæ mens Autoris fuit, animaduertentibus, ineruditis omnib. peruicacius pro tuẽda suæ opinione contendentibus, doctis vero modestissimè sententiã suã pronũtiantibus, neminem vellicantibus, vt quos non lateat arduum atq; difficile esse, quicquam sic absolutum edere, vt à cunctis laudetur, et ab omni reprehensione tutum sit (nostrum quemuis haud ægrè decipi) ab ea molestia sibi nihil metuere, qui præclarum nihil adoriantur. Cùm ergo, vt inquit Plinius, Liber nullus tã malus sit, quin prosit aliqua ex parte, docti homines qui ex aliorum scriptis, vel minimi pretij, nonnihil vtilitatis colligunt, inditam natura bonitatem illam suam, & æquitatem mihi non sunt denegaturi. Illis autem certo scio, inter legendum occursura multa, quæ non fastidiant. Iam vero Indices adeo Numorum, qui in alijs editionibus desiderantur, & huic additi sunt, cum adiectis numeris locum vbi repositi sunt, & historiæ sedem commõstrãtib.

INDEX NVMISMATVM QVAE NVSQVAM ANTEA IN LVCEM SVNT EDITA.

*

COSSVTIA. pagina 4
CLEOPATRA REGINA AEGYPTI. 5
EVRIES MAGNA REGINA REGVM MAVRITAN. 5
CAESARIVS D. IVLII F. 6
IVLIA 6
M. ANT. IMP. AVG. III. VIR. R. P. C. M. BARBAT. Q. P. 7
CAESAR IMP. PONT. III. VIR. R. P. C. 7
M. LEPIDVS III. VIR R. P. C. 7
CONCORDIA IMPERATORVM. 11
L. VITELLIVS COS. III. CENSOR. 46
DOMITIA AVGVSTA IMP. DOMIT. 60
PLOTINA AVG. IMP. TRAIANI 67
DIVIS PARENTIBVS. 71
L. AELIVS CAESAR. 74
IMP. CAES. M. AVRELIVS IMP. CAESAR. L. VERVS 78
COMMODVS CAESAR. VERVS CAESAR. 81
LVCILLAE AVG. ANTONINI AVG. F. 83
IMP. CAES. AVIDIVS CASSIVS PERPET. 83
CRISPINA AVG. IMP. COMMODVS P. F. AVG. 86
IMP. CAES. P. HELV. PERTINAX AVG. PATER. 87
HELVYVS PERTINAX CAESAR AVGVST. 87
IMPERATORVM AVGVSTORVM P. P. 89
AELIVS P. AEL. PERTINAX AVG. PAT. 89
FL. TITIANA AVG. HELV. PERTINAX AVG. 89
MALLIA SCANTILLA AVGVSTA. 92
DIDIA CLARA DID. IVL. IMP. F. 92
PESCENIVS NIGER IMPERATOR. 92
D. CLOD. SEPT. ALBIN. CAES. 94
FELICITAS SAECVLI. 97
IMPERATORVM ANT AVGG. P P. 97
IMPP. INVICTI PII AVGG. 97
M. GETA L. SEPT. IMP. PATER. 98
FVLVIA PIA L. SEPT. AVG. MATER 98
IVLIA SEVERA AVGVST. 98

MARTIA SEVERA AVGVSTA. 99
ANTONINVS PIVS GETA CAES. 99
M. AVREL. ANTON. PIVS BRIT. 101
PLAVTILLAE AVGVSTA. 103
PLAVDILLA AVGVSTA 103
IVLIA NOVERCA AVGVSTA 103
IMP. CAES. M. OPEL. SEV MACRINVS AVG. 104
M. OPEL. DIADVMENIAN. CAES. 104
NVMIA AVGVSTA 106
SACERD. DEI SOLIS HELIOGAB. AVG. 107
IVLIA MAESA AVG. SYMIANIRA ANT. AVG. M. 109
AVGVSTA ANTONINI AVG. IMP. 109
IMP. M. AVREL. ALEXAN. IVLIA MAMEA AVGVSTA M. 110
VARIVS ALEXANDER SEV AVG. IMP. PAT. 112
MARIA AVGVSTA. 113
MAMMAEA AVGVSTA 113
C. IVL. VERVS MAXIMVS CAESAR. 115
MICEA MAXIMINI AVG. PAT. 116
ABABA MAXIMINI AVG. MATER. 116
CALPHVRNIA AVGVSTA 116
IMP. CAES. M. ANT. GORDIAN. AVG. P.P. 117
IMP. CAES. M. ANT. GORDIAN. AFR. AVG. 118
IMP. VLP. ANT. INVICTI. PII AVG. P. P. 119
METIVS MARVLLVS GORDIAN. ANT. P. 119
VLPIA GORDIANA ANT. GORDIAN. M. 119
FABIA ORESTILLA AVGVSTA 120
METIA FAVSTINA AVGVSTA. 120
TRANQVILLANA AVGVSTA. 124
IMP. CAES. M. SEV OSTILIANVS AVG. 124
IMP. CAES. MARCVS 124
CONCORDIA AVGVSTORVM 127
SEVERA AVGVSTA. 127
MARINVS CAESAR 128
Q. AE. DE. TRAIANVS DECIVS NOB. C. 128
IMP. CAES. M VIB. VOLVSIAN. AVG. C. 130
IMP. CAES. AEMILIANVS P. F. AVG. 131
GALLIENVS SAL. NOB. CAESAR 134
HELENA AVG. GALIEN. IMP. AVG. 135

EX TRIGINTA TYRANNIS.

IMP. CAES. M. C. CYRIADES PRINC. F. AVG. 136
IMP. CAES. POSTHVMIVS P. F. AVG. 136
IMP. CAES. LOLLIANVS P. F. AVG. 137
IMP. CAES. VICTORINVS IVN. P. F. AVG. 138

IMP. C. INGENVVS AVG. PAT. 139
IMP. C. REGILIANVS P. F. AVG. 140
IMP. C. MARIANVS OPTIMO PRINCIP. 141
IMP. C. QVIETVS P. F. AVG. 142
IMP. HERODES P. F. AVG. 143
IMP. CAES. BALISTA P. F. AVG. 143
IMP. CAES. PISO FRVGI P. F. 144
IMP. CAES. AEMILIANVS. 144
IMP. C. TETRICVS P. F. AVG. 145
HERENIANVS ET TIMOLAVS AVGG. P. IV-
VEN. 147
IMP. ZENOBIA AVG. TOTIVS ORIENT. R. 148
IMP. VICTORIA AVGVSTA. 149
DIVO TITO. 149
CALPHVRNIA AVGVSTA 149
IMP. CAES. CENSORINVS P. F. AVG. 150
DIVO CLAVDIO OPTIMO PRINCIPI 150
FL. IVL. CRISPVS NOB. CAES. 152
FIRMVS CAES. 158
SATVRNINVS CAES. IMP. 158
PROCVLVS NOB. CAES. 159
VITVRGIA AVGVSTA 159
BONOSVS NOB. CAES. 160
GALLA BONOSI IMP. M. 160
IMP. SABINVS IVLIANVS AVG. 162
DIOCLEA DIOCLETIAN. IMP. MAT. 165
DIOCLETIANVS ET CONSTANTIVS CC. 165
NARSEVS CAES. 166
ACHILLEVS IMPERATOR. 166
CERAVSIVS IMPERATOR 167
EVTROPIA AVGVSTA 169
FAVSTA AVGVSTA 169
VALERIA AVGVSTA 172
EVTROPIVS CONSTANTII CL. P. 170
CLAVDIA CONSTANTII CL. MATER. 170
THEODORA AVGVSTA 171
IMP. C. SEVERVS P. F. AVG. 172
IMP. C. M. AVR. MAXIMIANVS P. F. AVG. 173
LICINIVS IVN. N. C. 175
CONSTANTIA AVG. 176
IMP. CONSTANTINVS MAX. P. F. AVG. 176
CRISPVS ET CONSTANTINVS CC. SIRM. 178
VRBS ROMA. 178
CONSTANTINOPOLIS. 178
MINERVINA AVGVSTA. 179
FAVSTA AVGVSTA 180

CRI-

CRISPVS NOB. CAES. 180
FL. IVL. CONSTANS P. F. AVG. 182
FL. IVL. DALMATIVS P. F. AVG. 180
NEPOTIANVS CAESAR 182
D. N. GALLVS NOB. CAES. 183
CONSTANTIAN. AVG. GAL. IMP. AVG. 183
D. N. CONSTANTIA AVGVSTA 184
EVSEBIA AVG. CONSTANTII AVG. IMP. 185
FAVSTINA AVG. CONSTANTII IMP. AVG. 185
POSTHVMA AVAE 186
ANASTASIA AVG. CONSTANTII IMP. FILIA 186
CAROSA AVG. CONSTANTII AVG. F. 186
BRITANIVS CAESAR 186
SILVANVS NOB. CAESAR. 186
BASILINA AVG. IVLIANI IMP. M. 190
HELENA AVGVSTA 190
CHARITO AVGVSTA. 192
VARONIANVS IOVINIAN. IMP. F. 192
DOMINICA AVGVSTA. 194
SEVERA AVGVSTA. 194
PROCOPIVS CAESAR 195
FIRMVS NOB. CAESAR. 195
CONSTANTIA POSTHVMA AVG. 197
D. N. THEODOSIVS FOEL. AVG. 197
FLACILLA AVGVSTA. GALLA AVGVSTA. 203
HONORIVS THEODOSII IMP. P. 198
THERMANTIA AVG. THEODOSII IMP. M. 198
MAXIMVS IMP. CAESAR 199
VICTOR CAES. MAXIMI IMP. F. 199
EVGENIVS NOB. CAESAR 200
EVDOXIA AVGVSTA 203
D. N. HONORIVS P. F. AVG. 203
MARIA AVGVSTA 206
FLACILLA AVGVSTA 199
PVLCHERIA AVG. ARCADII IMP. F. 203
THERMANTIA AVGVSTA 206
MARTINA AVG. ARCADII IMP, F. 206
FRACIDA AVG. VALENT. 206
EVDOXIA AVGVSTA. 206
ETIVS IMP. CAESAR 207
IOANNES CAESAR 208
FL. VAL. MARTIANVS P. F. AVG. 208
TATIANVS CAESAR 209
IVLIVS NOB. CAESAR 209
AVITVS CAESAR 210
FL. VAL. LEO ET LEON. F CAESS. AVGG. 210

D. N. BERINA AVG. LEONIS IMP. 212
FL. VAL. LEO IVNIOR CAES. 211
LEONTIA AVGVSTA LEONIS IMP. F. 212
ASPAR ET ARDABVRIVS 213
ARDABVRIVS CAESAR 213
MAIORIANVS CAESAR 212
SEVERVS CAESAR 213
D. N. ANTHEMIVS P. F. AVG. 214
RICIMERVS CAESAR 214
OLIBERIVS CAESAR 214
GLICERIVS CAESAR. 214
AVGVSTVLVS CAESAR 215
ODOACER CAESAR 216
D. N. ZENO PERPET. AVG. 216
ARIADNA AVGVSTA LEONIS IMP. F. 217
D. N. BASILISCVS P. F. AVG. 218
D. N. ZENORIDA FEL. AVG. BASILIS 218
D. N. MARCVS AVGVSTVS 218
FL. VAL. ANASTASIVS P. F. AVG. 218
D. N. IVSTINVS P. F. AVG. 220
D. N. LVPICIA AVGVSTA 221
D. N. IVSTINIANVS P. F. AVG. 221
D. N. THEODORA AVGVSTA 221
D. N. IVSTINIANVS P. F. AVG. 223
D. N. SOPHIA AVGVSTA. 223
D. N. TIBERIVS CONSTANTINVS P.F.AVG. 223
D. N. ANASTASIA AVGVSTA 224
IMP. MAVRITIVS AVG. 225
D. N. CONSTANTIA FEL. AVGVSTA 226
D. N. PHOCAS PERP. AVG. 226
IMP. HERACLIVS CAES. AVG. 227
D. N. MARTINA FEL. AVGVSTA. 229
D. N. CONSTANTINVS IVN. CAES. 229
IMP. HERACLONAS AVG. 230
D. N. HERACLIVS P. F. AVG. 230
D. N. CONSTANTINVS P. F. AVG. 232
D. N. CONSTANTINVS. P. F. AVG. 232
D. N. CONSTANTINVS P. F. AVG. 232
D. N. CONSTANS ET CONST. AVGG. 232
MIZIZIVS CAESAR 233
D. N. IVSTINIANVS P. F. AVG. 233
D. N. LEONTIVS PERPET. AVG. 235
IMPERATOR TIBERIVS P. F. AVG. 235
D. N. ANASTASIVS P. F. AVG. 237
D. N. THEODOSIVS P. F. AVG. 237
D. N. LEO P. F. PERPET AVG. 238

D. N. CONSTANTINVS NOB. CAES. 239
D. N. LEO PIVS IMP. FOEL. AVG. 240
ARTABASDVS CAESAR 241
D. N CONSTANTINVS P. F. AVG. 241
HIRENA AVGVSTA 240
D. N. CONSTANTINVS AVG. ET HIRENA M. 242
GENT. C. MAG. BARBARIS PERDOMITIS GLORIAM AVXI. 245
D. N. MICHAEL. P. F. AVGVST. 248
D. N. THEOPHILVS P. F. AVGVST. 248
D. N. MICHAEL P. F. AVG. 251
D. N. BASILIVS P. F. AVG. 253
D. N. LEO PERPETVVS AVGVST. 257
D. N. ALEXANDER P. F. AVG. 258
ARNOLPHVS REX 259
FL. CONSTANTIS P. F. AVG. 262
D. N. LEO ET CONSTANTINVS 263
IMP. CONRADVS AVG. 264
OTHO MAGNVS IMP. SEMPER AVG. 266
D. N. ROMANVS IVN. CAESAR 268
D. N. NICEPHORVS P. F. AVGVST. 269
D. N. IOANNES ZIMISCES P. F. AVG. 269
D. N. BASILIVS P. F. PERPETVVS 273
D. N.. CONSTANT. P. F. AVG. P. 274
REX HENRICVS 274
IMP. CAES. ARDOVINVS PERPET. AVG. 275
IMP. CHVNRADVS P. F. AVGVST. 276
D. N. ROMANVS ARGYRVS P. F. AVG. 277
D. N. MICHAEL P. F. AVG. 278
D. N. MICHAEL P. F. AVG. PERPET. 279
D. N. ZOE FELIX AVGVSTA 280
FL. IVL. CONSTANTIVS NOB. CAES. 280
D. N. THEODORA FEL. AVGVSTA 281
D. N. CAES. MICHAEL P. F. AVG. 285
D. N. ISACIVS P. F. PERPET. AVGVSTVS 286
MIHI HOC IMPERIVM PEPERI
D N. CONSTANTINVS P. F. AVGVST 287
D. N. AEL. EVDOXIA FEL. AVGVSTA 288
ΟΥ ϘΗ ΘΗ ΚΟΡΥΜΑ ΝШΔЄϹΠΟ ΤΗΤШΔΙΟ ΓЄΝЄΙ 288
D. N. CAESAR MICHAEL P. F. AVG. 289
D. N. NICEPHORVS P. F. AVG. 290
D. N. CONSTANTINVS P. F. AVG. 291

D. N. ALEXIVS P. F. AVGVSTVS 291
IMP HENRICVS P. F. AVG. 292
D, N. CALOIOANNES P. F. AVG. 295
D. N. MANVEL CAESAR AVG. 295
D. N. ANDRONICVS P. F. AVGVST. 297
D. N. ISATIVS ANGELVS P. F. AVGVST. 298
D. N. ALEXIVS P. F. AVGVST. 298
IMP. FRIDERICVS P. .F. PERPET. AVG. 300
D. N. HENRICVS P. F. AVGVST. 301
IMP. CAES. PHILIPPVS AVG. 302
OTHO DEI GRATIA REX 303
D. N. BALDVINVS P. F. AVGVST. 304
D. N. PETRVS ANTISIDORENSIS 305
D. N. ROBERTVS P. F. AVG. 306
D. N. BALDVINVS P. F. AVG. IMP. 306
D. N. IOANNES P. F. AVG. 307
IMP. FRIDERICVS 308
IMP. RICARDVS CAES. 313
IMP. RODOLPHVS P. F. AVG. 314
II HE
X NR
I
CV
S 318
FRIDERICVS PVLCHER CAES 319
IMP. CAES. CAROLVS IIII. P. F. AVG. 321
IMP. GVNTHERVS AVG. 322
IMP. VENCESLAVS AVG. 323
IMP. IODOCVS AVG. 324
IMP. SIGISMVNDVS P. F. PERPET. 325
D. N. MICHAEL PALAEOLOGVS P. F. AVG. 329
D. N. ANDRONICVS P. F. AVG. 329
D. N. ANDRONICVS P. F. AVG. 330
D. N. IOANNES CANTACVZENVS P. F. AVG. 331
D. N. IOANNES PALAEOLOGVS P F. AVG. 331
D. N. MANVEL PALAEOLOGVS P. F. AVG. 332
D. N. CONSTANTINVS P. F. AVG. 332

FINIS.

INDEX IMPERATORVM SEV CAESARVM, EO IPSO ORDINE, QVO

sibi ipsis inuicem successerunt. Subiecta est cuiusq; Imperatoris familia, quam minutioribus characteribus obiter distinximus.

C. IVLIVS CAES. pag. 1
Eiusdem numisma 3
L. Cæsar C. Cæsaris pater 3
Aurelia C. Cæsaris mater 3
Cossutia C. Iulij Cæsaris prima uxor 3
Cornelia C. Iulij Cæsaris uxor 4
Pompeia Iul. Cæsaris uxor, quam tandem ille repudiauit 4
Calphurnia, ultima C. Iulij Cæsaris uxor 4
Cleopatra Aegypti Regina C. Iulium Cæsarem deperibat 5
Euries, Bogudis Regis Mauritaniæ uxor, à C. Iulio Cæsare adamata 5
Iulia C. Iulij Cæsaris, & Corneliæ filia 5
Cæsarius C. Iulij Cæsaris filius ex Cleopatra 6
Martia Iuliæ Cæsaris amitæ mater ibid.
Iulia L. Cæsaris, & Aureliæ filia ibidem
TRIVMVIRI 7
Et eorum numisma 11
OCTAVIANVS CAESAR AVGVSTVS ibid.
Eiusdem Numisma 13
Octauius Augusti pater. 14
Accia, mater Octauiani Augusti 14
Claudia Marcij Antonij Priuigna, uxor Octauiani Augusti ibid.
Scribonia Octauiani Augusti uxor 15
Iulia Octauiani Augusti filia ex Scribonia ibid.
Liuia Drusilla ultima Octauiani Augusti uxor ibid.
Octauia soror Octauiani Augusti 16
C. Marcellus, Octauiæ, sororis Augusti filius ibid.
TIBERIVS NERO CAESAR ibidem
Eiusdem Numisma 18
Tiberius Nero Tiberij Imperatoris pater 19
Liuia Drusilla Tiberij Neronis uxor ibid.
Agrippina Tiberij Neronis uxor ibid.
Drusus Tiberij Neronis filius 20
Tiberius Tiberij Neronis nepos ibid.
CAIVS CAESAR CALIGVLA ibidem
Eiusdem Numisma 22
Germanicus à Tiberio adoptatus 23
Eiusdem Numisma ibid.
Agrippina Germanici uxor ibidem
Iunia Claudilla C. Cæsaris uxor 24
Liuia Horestilla à C. Cæsare è conuiuio abducta ibid.
Lollia Paulina C. Cæsaris uxor ibid.
Cæsonia à C. Cæsare adama-

ta & in uxorem ducta. ibid.
Iulia Drusilla C. Cęsaris ex Cęsonia filia 25
Liuia Germanici & Agrippinæ filia ibid.
Nero frater C. Cæsaris ibid.
TIBERIVS CLAVDIVS DRVSVS 26
Eiusdem Numisma 27
Drusus Tiberij Imper. frater pag. 28
Antonia Iunior, Drusi uxor, Germanici mater ibid.
Aemilia Lepida à Claudio repudiata 29
Plaucia Herculanilla à Tib. Claudio repudiata ibid.
Aelia Petina, quam Claudius ductam repudiauit ibid.
Valeria Messalina Tib. Claudij uxor 30
Iulia Agrippina Tib. Claudij uxor ibid.
Britanicus filius Tib. Claudij ibidem
Drusus Pompeius Tib. Claudij & Herculanillę filius 31
Claudia Tiberij Claudij filia ex Herculanilla ibid.
Antonia Tiberii Claudij & Aeliæ Petinæ filia 31
DOMITIVS NERO CAESAR ibidem
Eiusdem Numisma 33
Cn. Domitius, Domitij Neronis & Antoniæ Maioris filius, pater Neronis 34
Agrippina Neronis mater. 35
Octauia Claudij Cæsaris, & Messalinæ filia ibid.
Popea Do. Neronis pellex & adultera ibid.
Claudia Augusta Neronis ex Popea filia ibid.
Statil a Messalina, cuius amore captus fuit Do. Nero. 36
Cæsarum genealogia 37
SERGIVS GALBA 38
Eiusdem Numisma 39
Sergius Galba Sulpitius, Sergij Galbæ Imp. pater 40
Numia Achaia Galbæ Imperator. mater ibid.
Lepida Galbæ Imp. uxor 41
Piso frugi Licinianus à Galba Imp. adoptatus 41
M. SYLVIVS OTHO ibid.
Eiusdem Numisma 43
L. Otho, Othonis Imp. pater. ibidem
Albia Terentia, Othonis Imperator. mater. ibid.
AVLVS VITELLIVS 44
Eiusdem Numisma 46
L. Vitellius A. Vitellij Imp. pater 46
Sextilia Auli Vitellij Imp. mater ibid.
L. Vitellius A. Vitellij Imper. frater 47
Petronia A. Vitellij Imp. uxor ibidem
Galeria Fundana A. Vitellij Imp. secunda uxor ibid.
FLAVIVS VESPASIANVS. 48
Eiusdem Numisma 50
Eiusdem triumphus ibid.
Titus Flauius Sabinus Vespasiani Imp. pater 52
Vespasia Polla Vespasiani Imperat. mater 52
Flauia Domicilla Vespasiani uxor 53
Domicilla Vespasiani Imper. filia ibid.
TITVS VESPASIANVS, Vespasiani filius, idemq; Imperator ibid.
Eiusdem Numisma 55
Arricidia Titi Vespasiani uxor 56
Martia Fuluia Titi Vespasiani uxor

uxor: cum qua ille diuortium fecit 56
Iulia Titi Vespasiani filia 57
DOMITIANVS Vespasiani filius ibid.
Eiusdem Numisma 59
Domitia Longina Domitiani uxor 60
NERVA COCCEIVS ibid.
Eiusdem Numisma 62
TRAIANVS VLPIVS 63
Eiusdem Numisma 65
Plotina Traiani uxor 67
PVBLIVS AELIVS ADRIANVS 68
Eiusdem Numismata 70.71
Aelius Adrianus, Adriani Imper. pater 72
Domitia Paulina Adriani Imper. mater 73
Sabina Adriani Imperat. uxor ibidem
Antinous, puer in delitijs Adriani habitus 43
L. CAEIONIVS COMMODVS 74
Eiusdem Numisma ibid.
ANTONIVS PIVS 76
Eiusdem Numisma ibid.
Aurelius Fului' Antonini Pij pater 77
Arria Fatidilla Antonini Pij mater ibid.
Annia Faustina Antonini Pij uxor ibid.
M. AVRELIVS ANTONINVS PHILOSOPHVS 78
Eiusdem Numisma 79
Eiusdem & L. Commodi Numisma 80
Annius Verus M. Antonini philosophi pater ibid.
Domitia Lucilla Caluilla M. Antonini philosophi mater ibid.
Faustina M. Antonini Philosophi uxor 81
L. VERVS CAESAR M. Antonini Philosophi filius 81
L. VERVS CAEIONIVS COMMODVS ibid.
Eiusdem Numisma 83
Lucilla Commodi Imperat. soror ibid.
AVIDIVS CASSIVS IMPERATOR in Oriente ibid.
Eiusdem Numisma 84
L. AELIVS COMMODVS ANTONINVS ibid.
Eiusdem Numisma 86
Aliud eiusdē Numisma. ibid.
Crispina Cōmodi uxor. ibid.
P. AELIVS PERTINAX 87
Aelius Pertinax, filius P. Aelij Pertinacis Imperatoris 88
P. Aelij Pertinacis Imp. Numismata duo 89
Aelius Successus Libertinus, Aelij Pertinacis Imp. pater ibidem
Flauia Titiana uxor Pertinacis Imp. 90
DIDIVS IVLIANVS MEDIOLANENSIS ibid.
Eiusdem Numisma 91
Mallia Scantilla uxor Didij Iul. 92
Didia Clara Didij Iul. Imp. filia ibid.
PESCENNIVS NIGER ibid.
Eiusdem Numismata 93
CLODIVS ALBINVS IMP. 94
Eiusdem Numisma 95
L. SEPTIMIVS SEVERVS PERTINAX ibid.
Eiusdem Numisma 96.97
M. Geta L. Seueri Imperatoris pater 98
Fuluia Pia L. Seueri Imp. mater ibid.
Marcia Seuera L. Seueri Imp.

filia 99
ANTONINVS GETA ibid.
Eiusdem Numisma 100
M. AVRELIVS ANTONINVS BASSIANVS CARACALLA 101
Eiusdem Numisma 102
Iulia Basſiani Imper. nouerca 103
OPILIVS MACRINVS 104
Eiusdem Numisma 105.106
Diadumenus Macrini Imp. filius 105
Numia Celsa Macrini Imper. uxor 106
M. ANTONINVS BASSIANVS VARIVS Heliogabalus 107
Eiusdem Numisma 108
Iulia Mœsa, siue Varia, auia Heliogabali 109
Symiamira Heliogabali mater ibid.
Antonia Heliogabali uxor ibid.
ALEXANDER SEVERVS. 110
Eiusdem Numisma 111
Varius uel Varus Aurelij Alexandri Imp. pater 112
Iulia Mammea Alexādri Imp. mater ibid.
Marcia Alexandri Imp. uxor 113
Memmia Alexandri Imper. uxor ibid.
MAXIMINVS THRAX 113
Eiusdem Numisma 115
MAXIMINVS IVNIOR Maximini Imp. filius ibid.
Eiusdem Numisma 116
Micaba seu Mecca Maximini Imp pater 116
Ababa Maximini Imp. mater ibidem
Calphurnia Maximini Imper. uxor ibid.
GORDIANVS SENIOR 117
Eiusdem Numisma 118
GORDIANVS IVNIOR ibid.
Eiusdem Numisma 118.119
Metius Marullus Gordiani Senioris pater 119
Vlpia Gordiana Gordiani Senioris Imp. mater 119
Fabia Orestilla Gordiani Senioris Imp. uxor 120
Metia Faustina Gordiani Senioris Imp. filia ibid.
M. CLODIVS PVPIENVS MAXIMVS, ET MARCVS CAELIVS BALBINVS ibid.
Pupieni Numisma 121
Balbini Numisma ibid.
GORDIANVS IVNIOR SENIORIS NEPOS 122
Eiusdem Numisma 123
Tranquilla Gordiani Iunioris uxor 124
MARCVS ibid.
SEVERVS OSTILIANVS ibidem
Marci Numisma ibid.
Seueri Numisma 125
M. IVLIVS PHILIPPVS ARABS ibid.
Eiusdem Numisma 126
PHILIPPVS Philippi & Seueræ filius, ἀγελαςος, à patre M. Iulio consors Imp. declaratus ibid.
Eiusdem Numisma 127
Aliud Numisma amborum ibidem
Seuera Augusta Philippi Imp. uxor ibid.
MARINVS 128
Eiusdem Numisma ibid.
M. Q. TRAIANVS DECIVS ibid.
Eiusdem Numisma 129
Decius filius Traiani Impera-

ratoris 128
Numiſma Decij filij 130
VIBIVS TREBONIANVS GALLVS 130
VOLVSIANVS 131
Treboniani Galli Numiſma ibidem.
Voluſiani Numiſma ibid.
AEMILIANVS LYBICVS ibidem
Eiuſdem Numiſma 132
P. Cornelius Lycinius Valerianus Imp. ibid.
Valerianus Iunior 132.133
P. Corn. Lycinij Val. Numiſma 133
Valeriani Iunioris Numiſma ibidem
LICINIVS GALLIENVS 134
Eiuſdem Numiſma ibid.
Gallienus, Saloninus Gallieni Imp. filius 135
Eiuſdem Numiſma ibid.
Salonia Pipera Gallieni Imp. uxor ibid.
Helena Gallieni Imper. altera uxor ibid.
CYRIADES 136
CASSIVS LABIENVS POSTHVMIVS 136
Cyriadis Numiſma ibid.
Caſsij Labieni Poſthumi Numiſma ibid.
POSTHVMIVS IVNIOR 137
LOLLIANVS ibid.
Poſthumij Iunioris Numiſma ibidem
Lolliani Numiſma 138
POSTHVMIVS SENIOR ibidem
VICTORINVS IVNIOR 138 139
Poſthumij Senioris Numiſma 139
Victorini Iunioris Numiſma ibidem
MARIVS aliâs MANVRIVS SEV VECTVRIVS ibid.
INGENVVS 140
Ingenui Numiſma ibid.
REGILLIANVS ibid.
AVREOLVS 141
Regilliani Numiſma 140
MACRIANVS SENIOR 141
MACRIANVS IVNIOR ibid.
Macriani Senioris Numiſma ibidem
Macriani Iunioris Numiſma 142
QVIETVS Macriani Senioris filius ibid.
ODENATES PALMIREN. 142
Quieti Numiſma 142
HERODES 143
MAEONIVS ibid.
Herodis Numiſma ibid.
BALISTA ibid.
VALENS 144
Baliſtæ Numiſma ibid.
PISO ibid.
Aemilianus 145.
Piſonis Numiſma ibid
Aemiliani Numiſma ibid.
SATVRNINVS ibid.
TETRICVS SENIOR 146
Numiſma eiuſdem ibid.
TETRICVS IVNIOR ibid.
TREBELLIANVS ibid.
HERENNIANVS 147
TIMOLAVS ibid.
CELSVS ibid.
ZENOBIA Odenati uxor 148
VICTORIA 149
Zenobiæ Numiſma 148
Victoriæ Numiſma 149
TITVS ibid.
CENSORINVS 150
Titi Numiſma 149
Cenſorini ſepulcrum 150
FLAVIVS CLAVDIVS ibid.

Eiusdem Numisma 151
AVRELIVS QVINTILLVS ibidem
FLAVIVS CRISPVS 152
Aurelij Quintilli Numisma 151
Flauij Crispi moneta 152
VALERIVS AVRELIANVS ibidem
Eiusdem Triumphus 153
P. Annius Tacitus 154
M. Annius Florianus 155
P. Annij Taciti Numisma ibidem
M. Annij Floriani Numisma 156
AVRELIVS VALERIVS PROBVS 156
Eiusdem Numisma 157
Eiusdem Triumphus ibid.
FIRMVS 158
SATVRNINVS ibid.
Firmi Numisma ibid.
Saturnini Numisma ibid.
PROCVLVS 159
Eiusdem Numisma ibid.
Viturgia, aliâs Campso, Proculi uxor
BONOSVS 160
Eiusdem Numisma ibid.
Galla Bonosi mater ibid.
M. AVREL. CARVS 161
Eiusdem Numisma ibid.
Numerianus Cari Imp. filius ibidem
Eiusdem Numisma 162
CARINVS ibid.
SABINVS IVLIANVS 163
Carini Numisma 162
Sabini Iuliani Numisma 163
DIOCLETIANVS ibid.
Eiusdem Numisma 164
Eiusdem Triumphus ibid.
Dioclea Diocletiani Imp. mater 165
NARSEVS 165
ACHILLEVS ibid.
Narsei Numisma ibid.
Achillei Numisma ibid.
CERAVSIVS 167
Eiusdem Numisma ibid.
M. AVRELIVS VALERIANVS MAXIMIANVS ibid.
Eiusdem Numisma 168
Eutropia Val. Maximiani Imper. uxor 169
Fausta Valeriani Maximiani filia ibid.
FLAVIVS VALERIVS CONSTANTIVS CHLORVS ibidem
Eiusdem Numisma 170
Eutropius Constantij Imp. pater ibid.
Claudia Constantia, mater Constantij Imp. 171
Theodora Cõstãtij uxor 171
GALERIVS MAXIMINVS ibidem
Eiusdem Numisma 172
VALERIA Sexta Maximini uxor ibidem
SEVERVS ibid.
MAXIMIANVS 173
Seueri Numisma ibid.
Maximiani Numisma ibid.
MAXENTIVS 174
Eiusdem Numisma ibid.
LICINIVS LICINIANVS 175
LICINIVS IVNIOR 176
L. Liciniani Numisma 175
Licinij Iunioris Numis. 176
Constantia Licinij Imp. uxor ibidem
CONSTANTINVS MAGNVS ibidem
Eiusdem Numisma 178
Helena Cõstantini Magni uxor 179
Eius Numisma
Mineruina Constantini Magni

gni uxor ibid.
Fausta Constantini Magni uxor 180
Crispus Constantini Magni filius ibid.
Eiusdem Numisma ibid.
CONSTANTINVS, CONSTANS, ET CONSTANTIVS Impp. patri Constantino Magno successerunt ibidem
Eorum Numisma 181
DALMATIVS Anaballiani Imper. Constantini Magni fratris filius ibid.
Eiusdem Numisma ibid.
CONSTANS 182
Eiusdem Numisma ibid.
NEPOTIANVS ibid.
Eiusdem Numisma 183
CONSTANTIVS ibid.
Gallus 184
Constantij Numisma ibid.
Galli Numisma ibid.
Constantia Galli uxor ibid.
Eusebia Constantij Imperatoris uxor 185
Faustina Constantij secunda uxor ibid.
Posthuma Constantij & Faustinæ filia 186
Anastasia Constantij filia ibidem
Carosa Constantij filia ibid.
VETERANNIO IMP. ibidem
SYLVANVS 187
VETERANNIONIS Numisma ibidem
Syluani Numisma ibid.
MAGNENTIVS ibid.
DECENTIVS 188
Magnentij Numisma ibid.
Decentij Numisma ibid.
IVLIANVS APOSTATA 189
Eiusdem Numisma 190
Constantius Iuliani Apostatę pater ibid.
Basilina Iuliani Apostatæ mater ibid.
Helena Iuliani Apostatę uxor ibidem
IOVINIANVS 191
Eiusdem Numisma ibid.
Charito Iouiniani uxor. 192
Varonianus Iouiniani filius ibidem
Eiusdem Numisma ibid.
VALENTINIANVS ibid.
VALENS Imperat. Valentiniani frater 193
Valentiniani Numisma ibid.
Valentis Numisma ibid.
Seuera Valentiniani Imperat. uxor 194
Domica Augusta Valentis uxor ibid.
PROCOPIVS 195
FIRMVS ibid.
Procopij Numisma ibid.
Firmi Numisma ibid.
GRATIANVS 196
VALENTINIANVS ibid.
Gratiani Numisma ibid.
Valentiniani Numisma 197
Constantia Posthuma Gratiani uxor ibid.
THEODOSIVS ibid.
THEODOSIVS 198
Numismata eorundem ibid.
Thermantia Theodosij Imp. uxor ibid.
Flaccilla Theodosij uxor 199
Galla Theodosij uxor ibid.
MAXIMVS 200
VICTOR ibid.
Maximi Imp. Numisma ibid.
Victoris filij Maximi Numisma ibid.

EVGENIVS 200
ARCADIVS 201
HONORIVS ibid.
Arcadij Numiſma 202
Honorij Numiſma ibid.
Eudoxia Arcadij uxor ibid.
Flacilla, Martina, & Pulcheria, tres filiæ Arcadij 203
Maria Honorij uxor 206
Thermantia Honorij uxor ibidem
THEODOSIVS IVNIOR 204
VALENTINIANVS 205
Theodoſij Numiſma 204
Valentiniani Numiſma 205
Eudoxia Theodoſij Iunioris filia, Valentiniani uxor 206
Eudoxia Valentiniani & Eudoxiæ filia, Honorichi uxor 207
AETIVS ibid.
IOANNES 208
FLAVIVS VALERIVS MARTIANVS ibid.
Eiuſdem Numiſma 209
Tatianus ibid.
Iulius ibid.
AVITVS 210
LEO ibid.
Eiuſdem Numiſma 211
LEO IVNIOR ibid.
Eiuſdem Numiſma ibid.
Berina uxor Leonis Imperat. 212
Ariadne filia Leonis Imperat. ibidem
Leontia filia Leonis Imperat. ibidem
MAIORANVS ibid.
SEVERVS 213
Aſpar ibid.
Aſdaburius ibid.
ANTHEMIVS ibid.
RICEMERVS 214
OLYBRIVS IMP. gener Valentiniani ibid.
GLYCERIVS ibid.
Placidia Valentiniani ex Eudoxia filia 215
NEPOS ibid.
AVGVSTVLVS ibid.
ODOACER 216
ZENO ibid.
Eiuſdem Numiſma 217
Ariadne Leonis Imp. ex Berina filia ibid.
BASILISCVS 218
Zenorida Baſiliſci uxor ibid.
Marcus filius Baſiliſci ibid.
ANASTASIVS 219
Eiuſdem Numiſma ibid.
FL. VALERIVS IVSTINVS 220
Eiuſdem Numiſma ibid.
Lupicia Flauia Valerij Iuſtini uxor 221
IVSTINIANVS ibid.
Eiuſdem Numiſma 222
Theodora Auguſta Iuſtiniani uxor ibid.
Iuſtiniani Numiſma ibid.
IVSTINVS MINOR ibid.
Eiuſdem Numiſma 223
Sophia Iuſtini Minoris uxor ibidem
TIBERIVS CONSTANTINVS ibidem
Eiuſdem Numiſma 224
Anaſtaſia Tiberij Conſtantini uxor ibid.
MAVRITIVS 225
Eiuſdem Numiſma ibid.
Conſtantina Mauritij uxor 226
PHOCAS ibid.
Eiuſdem Numiſma 227
Leontia uxor Phocæ Imper. ibidem
HERACLIVS ibid.
Eiuſdem Numiſma 228

Fabia

FabiaEudocia Heraclij prima uxor 229
Martina Heraclij altera uxor ibidem
HERACLIVS qui & CONSTANTINVS IVNIOR ibidem
Eiusdem Numisma ibid.
HERACLONAS 230
Eiusdem Numisma ibid.
CONSTANS qui & CONSTANTINVS III. 231
Eiusdem Numisma ibid.
Constantis uxor & tres liberi ibidem
CONSTANTINVS 232
Eiusdem Numisma 233
MIZIZIVS ibid.
Eiusdem Numisma ibid.
IVSTINIANVS MINOR ibidem
Eiusdem Numisma 234
Theodora IustinianiMinoris uxor 234
LEONTIVS uel LEO II. 235
TYBERIVS, aliàs ABSIMARVS 235
Leontij Numisma ibid.
Tiberij Numisma 236
PHILIPPICVS DARDANIVS ibidem
Eiusdem Numisma ibid.
ANASTASIVS II. 237
THEODOSIVS III. ibid.
LEO III. 238
Eiusdem Numisma 239
Maria uxor Leonis ibid.
CONSTANTINVS COPRONYMVS ibid.
Eiusdem Numisma 240
LEO IIII. Constantini Copronymi filius ibid.
Eiusdem Numisma ibid.
Irene Atheniensis uxor Leonis IIII. ibid.
ARTABASDVS 241
Eiusdem Numisma ibid.
CONSTANTINVS LEONIS IIII. filius ibid.
Eiusdem Numisma 242
Maria Constantini Imp. uxor 243
NICEPHORVS ibid.
Eiusdem Numisma ibid,
STAVRATIVS Nicephori filius 244
Eiusdem Numisma ibid.
Maria Nicephori Imper. uxor ibidem
Theophania Stauratij uxor ibidem
MICHAEL CVROPALATOS ibidem
Eiusdem Numisma 245
Procopia Michaëlis uxor. ibidem
CAROLVS MAGNVS ibid.
Eiusdem Numisma 246
LVDOVICVS 247
Eiusdem Numisma ibid.
Iuditha Ludouici uxor ibid.
MICHAEL BALBVS 248
Eiusdem Numisma ibid.
THEOPHILVS Michaëlis filius ibid.
Eiusdem Numisma 249
LOTHARIVS ibid.
Eiusdem Numisma 250
Hermingardis Lotharij uxor 250
LOTHARIVS ibid.
Eiusdem Numisma ibid.
MICHAEL 251
Eiusdem Numisma ibid.
Ludouicus II. 252
Eiusdem Numisma ibid.
Ludouici II. uxor & filia ibidem
BASILIVS 253
Eiusdem Numisma ibid.
CAROLVS CALVVS 254
Eiusdem Numisma ibid.

Richildis Caroli Calui uxor 255
LVDOVICVS III. ibid.
Eiusdem Numisma ibid.
Ausgarda Ludouici III. uxor 256
Adelheide Ludouici III. uxor ibid.
CAROLVS IVNIOR CRASSVS cognomento ibid.
Eiusdem Numisma 257
Richardis Caroli Iunioris Crassi uxor ibid.
LEO V. ibid.
Eiusdem Numisma 258
Theophania Leonis V. uxor ibidem
Zoë à Leone V. adamata ibidem
Eudocia tertia Leonis V. uxor ibid.
Carbonopsina quarta Leonis V. uxor ibid.
ALEXANDER ibid.
Eiusdem Numisma 259
ARNVLPHVS ibid.
Eiusdem Numisma ibid.
Agnes Arnulphi uxor ibid.
BERENGARIVS filius I. Eberhardi 260
LVDOVICVS IIII. 261
Eiusdem Numisma ibid.
Mathilda Ludouici IIII. uxor ibid.
BERENGARIVS filius Adelberti 262
Eiusdem Numisma ibid.
Bertha Berengarij Imp. uxor ibidem
CONSTANTINVS ibid.
Eiusdem Numisma 263
Helena Romani filia, uxor Constantini ibid.
CONRADVS 264
Eiusdem Numisma ibid.
Placentia Conradi Imperat. uxor ibid.
HENRICVS AVCEPS 265
Eiusdem Numisma 266
Mechtildis Henrici Aucupis uxor ibid.
OTHO MAGNVS ibid.
Eiusdem Numisma 267
Editha Othonis Magni prima uxor ibid.
Adalheidis Othonis Magni altera uxor ibid.
ROMANVS IVNIOR 268
Eiusdem Numisma ibid.
Theophania Romani Iunioris Imp. uxor ibid.
NICEPHORVS PHOCAS 269
Eiusdem Numisma ibid.
Theophania Nicephori Phocæ Imp. uxor ibid.
IOANNES ZIMISCES ibid.
Eiusdem Numisma 270
Theodora IOANNIS Zimiscis Imp. uxor ibid.
OTHO II. ibid.
Eiusdem Numisma 271
Theophania Othonis II. uxor ibid.
Alterius uxoris eius nomen non constat ibid.
OTHO III. ibid.
Eiusdem Numisma 272
Maria de Aragonia Othonis III. uxor ibid.
Basilius 273
CONSTANTINVS 274
Basilij Numisma 273
Constantini Numisma 274
Constantini uxor ibid.
HENRICVS CLAVDVS ibid.
Eiusdem Numisma 275
Chunegundis Henrici Claudi Imp. uxor ibid.
ARDOVINVS ibid.
Eiusdem Numisma 275

CON-

CONRADVS SALIQVVS 276
Eiusdem Numisma 277
Gisela Conradi Saliqui uxor ibidem
ROMANVS ARGYRVS ibid.
Eiusdem Numisma 278
Helena Romani Argyri Imp. uxor ibid.
MICHAEL PAPHLAGO ibidem
Eiusdem Numisma ibid.
Zoë Constantini & Romani Argyri Imper.uxor 280
Eiusdem Numisma ibid.
CONSTANTINVS MONOMACHVS ibid.
Eiusdem Numisma 281
Theodora Zoës soror ibid.
Eiusdem Numisma 282
HENRICVS III ibid.
Chunegundis Henrici III. uxor 283
Agnes Henrici III. uxor ibidem
HENRICVS IIII. ibid.
Bertha prima uxor Henrici IIII. Imp. 284
Altera eius uxor filia Ruscorum Regis 284
RODOLPHVS ibid.
Michaêl 285
ISACIVS COMVENVS 286
Eiusdem Numisma ibid.
Augusta Isatij Imp.uxor. 286
CONSTANTINVS DVCAS 287
Eiusdem Numisma ibid.
Eudocia Constantini Ducæ uxor 288
Eiusdem Numisma ibid.
ROMANVS DIOGENES ibidem
Eiusdem Numisma 289
MICHAEL PARAPINACEVS ibidem
Maria Alana Michaëlis Parapinacei uxor 290
NICEPHORVS BOLONIATES ibidem
CONSTANTINVS Constantini Ducæ filius 291
Eiusdem Numisma ibid.
ALEXIVS COMVENVS ibid.
Irena Alexij Comueni Imper. uxor 292
HENRICVS V. ibid.
Mechtildis Henrici V. uxor 293
Lotharius ibid.
Richisa Henrici I. Austriæ Ducis uxor 294
CONRADVS III. ibid.
Gertrudis uxor Cõradi III. ibidem
CALOIOANNES 295
MANVEL ibid.
Germana Conradi III. primum, dein Manueli Constantinopolitano Imperat. desponsata 296
Manuelis altera uxor ibid.
ALEXIVS ibid.
Eiusdem Numisma 297
Agnes Alexij uxor ibid.
ANDRONICVS COMVEN. 297
ISATIVS ANGELVS 298
ALEXIVS ANGELVS ibid.
Eiusdem Numisma 299
ALEXIVS IVNIOR ibid.
FRIDERICVS BARBAROSSA 300
Adila prima uxor Friderici Barbarossæ Imp. 301
Beatrix Friderici Barbarossæ uxor ibid.
HENRICVS VI. ibid
Constantia Henrico VI. desponsata 302
PHILIPPVS ibid.
Irene Philippi Imp. uxor 303

OTHO IIII. ibid.
Maria Othonis IIII. uxor, tandem ab eo repudiata ibidem
Beatrix altera Othonis IIII. uxor 304
BALDVINVS ibid.
HENRICVS Flandrensis Comes ibid.
PETRVS Antisiodorensis. 305
Robertus Antisiodorensis 306
BALDVINVS II. ibid.
IOANNES BRENNIVS 307
FRIDERICVS II. 308
Costantia Regina Aragoniæ, prima Friderici II. uxor 309
Iola, altera Friderici II. uxor ibidem
Agnes tertia Friderici II. uxor ibidem
Rutina, quarta Friderici II. uxor ibid.
Isabella, quinta Friderici II. uxor ibid.
Mechtildis, sexta Friderici II. uxor ibid.
HENRICVS filius Friderici II. 310
Margarita, Henrici Imp. uxor ibidem
CONRADVS ibidem
HENRICVS frater Ludouici Landgrauij 311
Elizabetha uxor Henrici 312
GVLIELMVS IIII. ibid.
Elizabetha filia Othonis, Gulielmi IIII. uxor ibid.
Florentius Gulielmi IIII. filius ibid.
Beatrix Gulielmi IIII. filia ibidem
RICHARDVS 313
Saucya Richardi Imper. uxor ibidem
Henricus Richardi Imp. filius ibidem
Edmundus, Richardi Imp. filius ibid.
ALPHONSVS ibid.
Violanta Alphonsi Imp. uxor 314
Ferdinandus, filius Alphonsi ibidem
Sanctius, filius Alphonsi ibi.
Ioannes Alphonsi filius. ibidem
Berenguela Alphonsi filia. ibidem
RODOLPHVS ibid.
Anna Rodolphi Imper. uxor 315
Agnete Rodolphi Imp. uxor ibidem
Rodolphus Rodolphi Imp. filius ibid.
Hartmannus Rodolphi Imp. filius ibid.
Fridericus Rodolphi Imp. filius 315
Rodolphus II. Rodolphi Imp. filius ibid.
Albertus Rodolphi Imp. filius ibid.
Hartmannus II. Rodolphi Imp filius ibid.
Carolus Rodolphi Imp. filius ibid.
Euphemia Rodolphi Imper. filia ibid.
Guta Rodolphi Imperat. filia ibidem
Mechtildis Rodolphi Imp. filia ibid.
Agnes Rodolphi Imp. filia ibidem
Catharina Rodolphi Imp. filia ibid.
Anna Rodolphi Impera. filia ibidem
Clementia Rodolphi Imp. filia

lia ibid.
ADOLPHVS 316
Imagina Adolphi uxor 316
Adolphus Adolphi Imp. filius ibid.
Mechtildis Adolphi Imp. filia ibid.
ALBERTVS 317
Elizabetha Alberti Imp. uxor ibidem
HENRICVS VII 318
Margarita Henrici VII. uxor ibidem
FRIDERICVS PVLCHER 319
Isabella Friderico quidem Pulchro despōsata, sed nō traducta 319
Elizabetha Friderici Pulchri uxor 319
LVDOVICVS 320
Beatrix prima Ludouici Imp. uxor 321
Margarita altera Ludouici Imp. uxor ibid.
CAROLVS IIII. ibid.
Elizabeth Caroli IIII. prima uxor 322
Agnes Caroli IIII. altera uxor ibid.
Blanca Caroli IIII. tertia uxor 322
Anna Caroli IIII. quarta uxor ibid.
Venceslaus Caroli IIII. filius ibid.
Sigismundus Caroli IIII. filius ibid.
GVNTHERVS de Suartzemburg ibid.
VENCESLAVS Caroli IIII. filius 323
Ioanna Venceslai Imp. prima uxor ibid.
Sophia Venceslai Imp. altera uxor 324
IODOCVS ibid.
Iodoci uxor Regina Hungariæ ibid.
RVPERTVS ibid.
Ruperti prima uxor, cui⁹ nomen non constat 325
Rupertus Pipa Palatinus Ruberti Imp. filius ibid.
Elizabetha altera Ruperti Imper. uxor ibid.
Fridericus Ruperti Imp. filius ibid.
Ludouicus Ruperti Imp. filius ibid.
Stephanus Ruperti Imp. filius ibid.
Ioannes Ruperti Imp. filius ibidem
Otho Ruperti Imperat. filius ibidem
SIGISMVNDVS ibid.
Maria Sigismundi prima uxor 326
Barbara Sigismundi altera uxor ibid.
Elizabeth Sigismundi filia ex Barbara ibid.
ALBERTVS V. 327
Elizabetha Alberti V. uxor ibidem
Anna Alberti V. filia ibid.
Elizabetha Alberti V. filia ibidem
FRIDERICVS III. 328
Leonora Friderici III. uxor ibidem
MICHAEL PALAEOLOGVS 329
ANDRONICVS PALAEOLOGVS ibid.
ANDRONICVS Iunior filius Michaelis Imp. 330
IOANNES CANTACVZENVS ibid.
MANVEL 331
IOANNES Manuelis primogenitus 332

CONSTANTINVS VII. ibidem
MAXIMILIANVS 333
Maria Maximiliani prima uxor 334
Anna Maximiliani altera uxor ibid.
Maria Blāca Maximiliani tertia uxor 335
Philippus primogenit⁹ ex Maria prima uxore 335
IS Archidux Auſtriæ ibid.
Ioanna Philippi uxor ibid.
CAROLVS V. ibid.

Finis Indicis contexti eo ordine, quo Imperatores ſibi ſucceſſerunt

IN-

INDEX RERVM VOCVM ET SENTENTIARVM MAXIME INSIgnium, ordine Alphabetico digestus.

A

ACcia, mater Octauiani Augusti 14

ADOLPHVS IN Columbarienses bellum mouit 316

Adolphus Alsatiæ vrbes compescuit: Thuringiam & Misniam grauiter affecit 316

Adolphus contra regem Franciæ bellum molitus est, propter regnum Arelatensé ibid.

Adolphus prope Vormatiam ab Alberto cæsus est, postquàm sex horis æquo Marte pugnatum fuit ibid.

Adriani de L. Cæionio Commodo sententia 74

Agonum Capitolinorum autor fuit Domitianus 58

Aedificia collapsa à Flauio Vespasiano restaurata 49

Aegyptum Sarraceni vastarunt sub Phoca 227

Aelius Lamia à Domitiano occisus 60

Aelius Pertinax Martiani sodalis flamen, ab Antonio Caracalla interemptus 89

Aelia Petina à Tiberio Claudio repudiata 29

Aelius Valerius Probus Valerium Flaccum é Quadorum manu liberauit: Vnde à Valeriano ciuica corona donatus est 156

Aelius contra Marmaridas fortißimé pugnauit, eosque vicit: Carthaginem à rebellione vindicauit ibid.

Aelius Aegyptum & maximam Orientis partem in potestatem Aureliani reduxit. ibi.

Aelius Aureliani & Taciti occisores vindicauit 157

Aelius Gallias, cum LX. ciuitatibus, à Germanis occupatas, recepit ibid.

Aelius Gothos domuit ibid.

Aelius Saturninum superauit, Proculum & Bonosum Impp. apud Agrippinam oppreßit ibidem

Aelius Gallijs & Pannonijs vineas habere permisit ibid.

Aelij Triūphus, spectacula, mors ibidem

Aemilia Lepida à Tiberio Claudio repudiata 29

AEMILIANVS LYBICVS Dux limiti Sarmatico in Mœsia à Decio præfectus 131

Aemilianus Lyb. Scythas fugauit & profligauit ibid.

Aemilianus Lybicus à suis interfectus 132

Aemilianus re bene gesta contra Scythas, Imperator salutatus est 131

Aemilianus Imperium suscepit inuitus 145

Aemilianus Thebaidem, totámque Aegyptum peragrauit, Barbaros vicit 145

Aemilianus parata expeditione in Indos, à Theodato captus, viuusq; Gallieno missus, in carcere strangulatus est ibid.

Aesculapius 137

Aestulphus Longobardorum rex grauem cladem Italiæ intulit 239

AETIVS cum Atilam Hunno-

rum Regem ingenti prælio vicisset, Maximi figmentis occisus est 207
ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ templum magnificentiss. Romæ extruxit Iustinianus 222
Agrippina Colonia vnde nomen duxerit 37
ALBERTVS V. Polonos Bohemico regno expulit 327
Albertus contra Turcam Amuratem profectus est 327
ALBERTVS vir summa virtute præditus, Episcopum Salisburgensem bello petiuit 317
Albertus Moguntiam Imperio subiecit 317
Albertus, dum parat expeditionem contra regem Bohemiæ, trucidatus est 317
ALEXANDER SEVERVS, vnde Alexãdri nomẽ acceperit 110
Alexãder Seuerus Macrino mortuo, Cæsar declaratus à Senatu 110
Alexander Seuerus Domini nomen repudiauit 110
Alexãder Seuerus Pij nomẽ sibi delatum noluit admittere. 110
Alexander vnde Seueri nomen fuerit sortitus 110
Alexander Seuerus aurum colligendum curauit 110
Alexander Seuerus quos ad Rẽpub. regendam adsciscendos censuerit 111
Alexander Seuerus ingenijs fauit plurimum 111
Alexander Seuerus opera publica, & Thermas sui nominis curauit 111
Colosseũ collapsum restaurauit 111
Alexander Seuerus Parthorum regem vicit, hinc Romæ triumphauit 111
ALEXANDER, vir ignauia & luxu perditus, perditis Imperium credidit & commisit 258
Alexandri mors 259
Alexandri Seueri ingenium, dexteritas, & disciplina militaris, eloquentia Græca 110
Alexandri Seueri de repub. exquisita censura, diligentia, et studium, & œconomia 110. et 111
Alexandri Seueri opera publicè instituta 110. & 111
Alexãdri Seueri sententia ad milites 111
Alexandri Seueri mors 111
ALEXIVS COMVENVS à Roberto Franco fugatus est, & cæsus 291
Alexius Cretam & Cyprum defectionem molientes subiecit Romano Imperio 291
Alexius Numismata ærea pro argenteis excudit 291
Alexius Orphanotrophion & Musæum extruxit 292
Alex. mores, disciplina, mors 292
ALEXIVS ab Andronico tutore suo clàm interfectus, saccoq; insutus, in mare proiectus est 297
ALEXIVS ANGELVS homo impius, à fratre fugatus Frãcorum auxilio 198. & 199
Alexius Iunior à Murzyphlo gutture eliso necatus est 299
ALPHONSVS Astrologicæ disciplinæ peritus, Imperij administrationem reliquit, persuasus à Pontifice 314
Amphitheatrũ cõditum à Flauio Vespasiano in media Vrbe 49
Αμνηςια omnium delictorum constituta à Valerio Aureliano 153
Amphitheatrum Romæ extructum à Tito Vespasiano: & eius forma

forma 55.& 56
ANASTASIVS DICORVS Isauros commisso prælio apud Conteianum Phrygiæ opp. superauit 219
Anastasius in Illyrico cum Sabiniano & Mondone, ad Margum cum Pompeio, ad Adrianopolim cum Aristo, ad Zartam cum Parthis in Syria decertauit 219
Anastasius contra Vitalianum pugnauit 219
Anastasius cum Agarenis pacem firmauit 219
Anastasius multos motus bellorũ sustinuit 219
Anastasius primo Christianæ religioni, postmodum Eutychianæ hæresi adhæsit, quaternitatem non trinitatem professus 219
Anasta. fulminis ictu periit 219
ANASTASIVS ARTHEMIVS Conciliorum Rom. approbator, & orthodoxæ fidei propugnator, contra Sarracenos bellum mouit 237
Anastasius in Monasterium detrusus 237
Anastasius à Leone III. interfectus 237
ANDRONICVS COMVENVS à Gulielmo Siciliæ Rege petitus bello, victus est, et ab Isatio Angelo regno deiectus, ac miseris & indignis acceptus modis 297
ANDRONICVS PALAEOLOGVS à nepote bello petitus, partes Ligusticas amplexus est 329 & 330
ANDRONICVS IVNIOR auũ suum Imperio deiecit 330
Annã filiã Maximiliani Carolus VIII. Rex Franciæ rapuit 334
Annus Magnus 58
ANTHEMIVS cum Ricimero in discordiam veniens, tandem a Aelium pontem victus, gladio transfossus est 214
Antoninus Pius 75
Antoninus reliquias Adriani coluit ibid.
Antoninus vnde Pij nomen adeptus ibid.
Antoninus Pius quæ & quanta bella gesserit ibid.
Antoninus Pius congiarium populo, militib. donatiuũ dedit 76
Antoninus Pius opera publica restituit ibid.
Antoninus Pius Patris Patriæ nomẽ delatũ à senatu suscepit 76
Antoninus Pius spectacula plurima edidit ibid.
Antoninus Pius quid statuerit in dãnatos repetundarum ibid.
Antoninus Pius piscationi & venationi deditus ibid.
Antoninus Pius mortuos intra vrbes sepeliri vetuit ibid.
Antoninus Pius omniũ quæ gessit & in senatu, & per edicta, rationem reddidit ibid.
Antonini Pij mores & ingenium ibidem
Antonini Pij insignes sententiæ 75. & 76
Antonini Pij in moderanda Repub. prudentia 75. & 76
Antonini Pij viuendi ratio 76
Antonini Pij mors ibid.
ANTONINVS GETA vt natus, nuntiatum est gallinam in aula ouum peperisse purpureum 99
Antoninus Geta insidijs petitus à fratre, cum eo Imperium diuisit 100
Antonini Getæ mores, ingenium ibidem

Antonini Getæ humanitas, disciplina, & eruditio 100
Antonini Getæ mors ibid.
Antonius pugna nauali profligatus à Cæsare 10
Antonius Armeniam bello adoritur 9
Item & Parthos ibid.
Antonij triumphus ibid.
Antonij verba ad Cleopatram 10
Antonij mors ibid.
Aqua Claudia 27
Aqua Alexandrina 111
Aquæductus à Caligula inchoatus, à Tib. Claudio Imp. magnificè perfectus 27
Aper Numeriani occisor, à Diocletiano confossus est 164
ARCADIVS & HONORIVS consortes Imperij à patre creati 201
Arcum triumphalem sibi decreuit Domitianus 58
ARDOVINVS contra Henricum II. infeliciter pugnauit 276
Arma ne induamus, dum in pace possumus esse 209
Ariadna maritum Zenonem egregiè potum, sepulchro efferri iußit, quo Reges reponebantur, magno lapide adiecto: ibiq; somno solutus, diem claudere coactus est 217
ARNVLPHVS Megarenses vicit 259
Arnulphus Normannos ad fidem Christianam coëgit 259
Arnulphus rapacißimus templorum depopulator ibid.
Arnulphi mors ibid.
ARTABASDVS Diuorum imagines restituit, tandem à Constantino captus, filijs oculisq; priuatus est 241
ASPAR cum Artaburio Cæsare iam creato interfectus est 213
Auaritia nihil detestabilius in principe 225
Augusti duo vnde cœperint Rempub. gubernare 78
AVGVSTVLVS cum Vandalis fœdus sanciuit, & tandem exilio damnatus 215
Auidius Caßius se Imperatorem appellauit, postea tamen proscriptus 84
AVITVS captus ad Placentiam à Ricimero, & purpuram exuere coactus est 210
A. VITELLIVS in castris salutatus est Imperator, coniuratione facta contra Othonem 42
Aulus Vitellius Spintriæ cognomine semper est notatus 44
Aulus Vitellius, homo impurus, & honoribus & sacerdotijs donatus ibid.
Aulus Vitellius Imperator creatus, Germanici sibi cognomen delatum cupidè recepit: Augusti distulit: Cæsaris recusauit perpetuò ibid.
Aulus Vitellius aduersus Othonem copias parat ibid.
Aulus Vitellius Pontificatũ Maxi. infaustis auibus suscepit. 45
Aulus Vitellius magistratus, quẽ annui erant, in decennium produxit 45
Aulus Vitellius histrionum & aurigarum consilio vtebatur in Imperio ibid.
Aulus Vitellius Mathematicos tota Italia expulit ibid.
Aulus Vitellius Imperio spoliatus ab exercitu Mœsiarum, Pannoniæ, Iudaico, et Syriaco. ibid.
Aulus Vitellius quam multis & miseris modis tractatus & vulneribus cæsus, obijt 46
Aulij Vitellij crudelitas, prodigalitas,

litas & petulantia 45
Auli Vitellij de hoste occiso sententia ibid.
A. Vitellij ratio viuendi ibid.
A. Vitellij statura 46
Aurelia C. Iul. Cæsaris mater 3
Aurelia Clodium fugauit in templo Bonæ Deæ ibid.
Aureliani Triumphus 146
AVRELIVS QVINTILLVS ubi audiuit Valerium Aurelianum ab exercitu vocatum Imperatorem, solutis venis mortē voluntariam subijt 151
AVREOLVS Dux exercitus Illyrici 141
Aureolus Gallieni mortem procurauit ibid.
Aureolus à Clodio occisus ibid.

B

BALDVINVS Flandrensis, virorum XV. suffragio Imperator creatus est: & à Thoma patriarcha coronatus 304
Balduinus Henricum fratrem Imperij successorem dat ibid.
Thomas Maurocenus Patriarcha designatus Venetorum consensu ibidem
BALDVINVS II. multis magnisq; bellis pressus, plumbum publicis ædib. detractum vendidit, pecunia destitutus 307
Balduinus Venetorum opem implorauit, filio Philippo obside dato ibidem
Balduinus profugit in Euboeam ibidem
BALISTA vir insignis & eruditus 143
Barbam qui primus Imperatorum coiuerit 70
Basiliscus in Cappadociam relegatus à Zenone, cum filio, fame et frigore consumptus est 21
BASILIVS & CONSTANTINVS post Zimiscen insignia regia susceperunt 273
Basilius omnes arculas auro & lapillis pretiosis impleuit 273
Basilius Sclerum fudit, fugauitq; ibidem
Basilius Phocam Berdam superauit ibid.
Basilius Bulgariam Imperio subiecit ibid.
BASILIVS protostrator, profusissimas Michaëlis largitiones reuocauit 253
Basilius quatuor filios, & totidem filias monasterio inclusit ibid.
Basilius à Sarracenis superatus ibidem
Basilius Iudæos ad fidem Christi conuertit ibid.
Bellum nauale in veteri Naumachia exhibitum 55
Bella gesta à P. Aelio Pertinace 87
BERENGARIVS ab Othone cum filio captus, & vinctus in Germaniam ductus est, ac iterum captus cum coniuge & filiabus, ac in Bauariam raptus, tandem exul mortuus est in Babenberga 262
BERENGARIVS & GVIDO Spoletinorum Dux se mutuis bellis petiuerunt 260
Berenice Regina à Tito Vespasiano adamata 54
Bogud. Mauritaniæ rex, C. Iul. Cæsaris parteis plurimum iuuit in Africo bello 5
BONOSVS homo ingentis luxus, se natum dicebat, non vt viueret, sed vt biberet 160
Bonosius Barbarorum legatos inebriauit, ut quæuis occulta ab illis disceret 160
Bonosus à Probo victus, collum laqueo implicuit: atq; hīc dictum,

Amphorã, non hominem pendere 160
Britanic⁹ Tib. Claudij fili⁹ à Nerone veneno sublatus est 30
Bulgaris Adrianopolim obsidione soluit 305
Bythinia & Thracia graui terræmotu conscissa Leone III. Imper. 238
Bizantium Constantinus instaurauit, & Constantinopolim appellauit, eoq; transtulit Imperium 177

C

Cæcus curatus à Flauio Vespasiano 49
Cæionius Commodus Verus, à P. Aelio Adriano adoptatus, atque Aelius Verus Cæsar appellatus est 70
Cæsari⁹ C. Cæs. ex Cleopatra fili⁹, ab Augusto interfectus 6
Cæsaris & Antonij dissidia & inimicitiæ 9
Cæsaris equites in fugam versi ab Antonio ibid.
Cæsar Sextum prælio vicit ibid.
Cæsarum multitudo non probanda 6
Cæsarum Genealogia 37
Cæsonia summæ libidinis mulier, à C. Cæsare adamata 24
C. IVL. CAESAR Vrbe eiectus pag. 1
C. Iul. Cæsar Ciuica Corona donatus à Thermo 1
C. Iul. Cæsar Galliarum Imperium obtinuit 2
C. Iul. Cæsar ingenijs fauit ibid.
Aequi & honesti diligens obseruator ibid.
C. Iul. Cæsar annorum, & Fastorum dierum ordinationem instituit ibid.
C. Iul. Cæsar per decennium, Prætor perpetuus ibid.
C. Iul. Cæsar à conspiratoribus 33. vulneribus confossus est ibid.
C. Iul. Cæsar Latinarum Græcarumq; literarum disciplina, & eloquentia præstitit 1
C. Iul. Cæsar M. Antonio Gniphone præceptore vsus est ibid.
C. Iul. Cæsaris honores & magistratus 1. & 2
C. Iulij Cæsaris victoriæ 2
C. Iul. Cæsaris triumphi ibid.
C. Iul. Cæsaris vita insidijs et conspiratione petita ibid.
C. Iulij Cæsaris mors, pompa funebris, tumulus ibid.
C. Iulij Cæsaris statura 3
Eiusdem parsimonia libidinis ibi.
C. Iulij Cæsaris Commentarij ibi.
C. Iulij Cæsaris Numisma ibid.
C. Cæsar Vergilium ignorantiæ, T. Liuium loquacitatis accusauit 21
C. Cæsar, vnde Caligulæ nomen adeptus fuerit ibid.
C. Cæsar, legionum alumnus dictus ibidem
C. Cæsar relegatos à Tiberio Nerone, reuocauit ibid.
C. Cæsar, Pius, Castrorum filius, pater exercituum, & Optimus Cæsar dictus ibid.
C. Cæsar se adorari, & Latialem Iouem appellari passus ibid.
C. Cæsar tres suas sorores constuprauit ibid.
C. Cæsar Ptolomæi filium necauit ibidem
C. Cæsar, cædem, famem, pestem, incendia, terræ hiatum optauit 22
C. Cæsaris honores 21
C. Cæsaris amor in Remp. ibid.
C. Cæsaris puerbia, libidines, crudelitas ibid.
C. Cæsaris Tragica sententia ibid.
C. Cæsaris perditum consilium de poe=

poemate Homeri ibid.
C. Cæsaris libidines, rapinæ ibid.
C. Cæsaris vnica expeditio in Germaniam 22
C. Cæsaris misera mors ibid.
C. Cæsaris statura ibid.
C. Octauius hæres institutus à C. Iulio Cæsare 2
C. Marcellus Iuliani Octauiani filiam in vxorem duxit 16
Calphurnia C. Iulij Cæsaris vxor 4
Eius somnium de morte mariti 5
Capellianus in Africa ambos Gordianos bello petiuit 117
Calphurniæ statua in templo Veneris Argolica, & aurata. 149
CALOIOANNES suos omnes honoribus & dignitatibus ornauit 295
Caloioannes varias expeditiones in Asiam habuit ibid.
Caloioannes Turcas & Persas aliquot prælijs vicit ibid.
Caloioannes Gallis & Venetis infestus ibid.
Caloioannes cum Conrado Rom. Rege fœdus amicitiæ inijt ibid.
Caloioannis mors ibid.
CAROLVS CALVVS à Ioanne Pont. Max. Imperij corona donatus est 254
Carolus Sarracenos domuit. ibid.
Carolus ad Veronam oppressus ibidem
Carolus Mantuæ moritur ibid.
CAROLVS IVNIOR CRASSVS vir pius, Italiã à Sarracenis vexatam liberauit 256
Carolus Iunior Imperio motus est, suffecto Arnulpho ibid.
Caroli Iunioris egestas, mors, & sepultura ibid.
CAROLVS IIII. Gunthero de Suartzemburg veneno necato, solus Imperio potitus est, & Mediolani Vicecomitibus perpetuum Imperij Vicariatum aurea bulla confirmauit 321
Carolus flagellatorum sectam armata manu eiecit ibid.
Carolus Eberhardum Vuirtenbergensem Comitem oppreßit ibid.
Carolus Pragam Bohemiæ metropolim propugnaculis muniuit, Pragensem Ecclesiam extruxit, publicum Gymnasium instituit, collegia Canonicorum, & monasteria condidit ibidem
Carolus Bohemicum regnum plurimum auxit, & ditauit 322
Caroli mors ibid.
CAROLVS MAGNVS Longobardorum regnum in ditionem Francorum subegit. 245 & 246
Carolus Magnus Saxones & Sarracenos armis perdomuit. 245
Carolus Magnus Sclauos, Danos, Bauaros, Bohemos, & Beneuentanorum Ducem subegit 246
Carolus Magnus Hunnicum bellum confecit ibid.
Caroli Magni gesta in Italia nomine Pontificis Max. Leonis III. ibid.
Caroli Magni mors, statura, disciplina ibid.
Carolus V. Hispaniæ & Siciliæ rex, cum comitia Vormatiæ celebraret, à Leone Pontifice Max. misso legato in Imperio confirmatus 335
CARINVS homo perditus, luxuq; diffluens 162
Carinus magistrat⁹ flagitiosis quibusdam detulit ibid.

Carinus ducendo vxores & reijciendo, nouem habuit, pulsis plærisq; prægnantibus 162
Carinus Diocletianum bello petiuit: sed ab eo victus in Dalmatia occubuit 163
CASSIVS LABIENVS POSTHVMVS *ex gregario milite, Imperator à Gallis creatus* 136
Caßius à Gallis Lolliano agente, interemptus est ibid.
Caßius & Brutus sibijpsis mortem consciuerunt 8
Catulum ne quidem habendum ex peßimo genere 115
Celsus ornatus peplo Deæ cælestis, ab Afris Imperator salutatus est 147
Celsus per Gallieni consobrinam interemptus est 247
CENSORINVS *Claudus ioco Imperator dictus, ab illis, à quibus creatus, interemptus est* 150
Censorini sepulchrum circa Bononiam ibid.
CERAVSIVS *ab Alecto socio interemptus, cum paulo antè bellum suscepisset contra Maximianum* 167
Certamen quinquennale Ioui Capitolino institutum à Domitiano 58
Cicero à Triumuiris proscriptus. 8
Circus, quid, & eius componendi ratio 65
Circus collapsus, restitutus à Traiano Vlpio 64
Ciuem vnum seruare satius est, quàm mille hostes occidere 75
Christi aduentus in lamina ænea significatus tempore Irenes matris Constantini Imperat. 242
Christum primus Cæsarum professus est M. Iul. Philippus Arabs 126
Chunegundis Henrici Claudi vxor: cum qua in cœlibatu semper vixit, intactamq; suis reddidit 275
Cleopatra à C. Iul. Cæsare adamata 5
Tum à M. Antonio ibid.
Cleopatræ misera mors ibid.
Cleopatra, Regina Aegypti, Cypri &c. ab Antonio appellata 9
Claudia P. Clodij & Fuluiæ filia, Octauiani Augusti uxor 14
Clodius Albinus, natus est candidißimus 94
Clodius Albinus Frisios et transrhenanos profligauit ibid.
Clodius Albinus insidijs petitus à Seuero primum, tandem occubuit ibid.
Clodij Albini eruditio, militia, honores ibid.
Clodij Albini mors ibid.
Clodij Albini statura ibid.
Colosseum restauratum ab Alexandro Seuero 111
Colossus CVII. *pedum altitudinis* 50
Cn. Domiti⁹, homo scelestißimus, homicidij, & incestus cum sorore reus factus 34
CONRADVS DVX *Sueuiæ, ab Henrico Landgrauio Thuringiæ ad Francofordiam, fugatus* 311
Conradus à Maufredo patre spurio veneno extinctus est 311
CONRADVS *authore Othone, Augustus designatus, vir insignis virtute & armis* 264
CONRADVS SALIQVVS *Mediolanum obsedit, obsidionem tamen soluit diuinitus admonitus* 276
Conradus Sclauos, Hungaros, Bohemos, Polonos, & Pannonias do-

domuit 276
Conradus Leopoldum vicit 277
Conradi mors ibid.
CONRADVS III. Bauariam & Saxoniam Imperio subiecit 294
Conradus Sarracenos bello petiuit ibidem
Conradi mors ibid.
CONSTANTINVS MONOMACHVS Zoen defunctam effœminatè planxit 280
Constantinus cum Georgio Mamate, tum cum Toruitio Leone bellum gessit 281
Constantinus Roxolanos, & Patzinatas deuicit ibid.
Constantinus podagra & pleuritide correptus occubuit ibid.
CONSTANTINVS in Imperio multum fuit principio oppressus à Thracibus 263
Constantini mater in monasterium detrusa est ibid.
Constantini obitus ibid.
CONSTANTINVS BARBATVS contra Sarracenos feliciter, contra Bulgaros & Scythas infeliciter pugnauit 232
Constantinus cum Bulgaris fœdus percussit ibid.
Constantinus sextam synodum celebrandam Constantinopoli curauit 233
Constantini mors ibid.
CONSTANTINVS COPRONYMVS, homo impius, magicisq; artibus deditus 237
Constantinus Artabasdum oculis & liberis priuauit ibid.
Constantinus quæ, quantáue mala, & prodigia acciuerit ibid.
Constantinus elephantico morbo correptus periit ibid.
CONSTANTINVS Leonis IIII. filius, Nicephorum patruum suum, lingua & oculis priuatum in vincula coniecit 242
Constantinus matris mandato effossis oculis, & in vincula coniectus, occubuit ibid.
CONSTANS qui & CONSTANTINVS III. Martinum Pontificem Max. in Chersonesum relegatum, fame coëgit mori 231
Constans auitæ impietatis sectator, in Christianos crudelissimè desæuit ibid.
Constans à Sarracenis victus & fugatus, cum tanta Romanorum strage, vt ex eorum sanguine mare colorem rubeum contraxerit ibid.
Constans à Longobardis in Italia victus ibid.
Constans rapacissimus, à suis tandem interfectus ibid.
CONSTANTINVS à Nicephoro tonsus, & in sacerdotem inunctus, in insulam relegatus est 291
CONSTANTINVS frater Basilii, homo ignauus, ineptus, & luxu diffluens 274
CONSTANTINVS DVCAS, vir pius, studiosos venerabatur, etiamsi literarum foret ignarus 287
Constantinus coniurationem contra se factam euitauit ibid.
CONSTANTINVS MAGNVS à Maximino missus, Sarmatas profligauit, & Ducem eorum catenatum adduxit Galerio 177
Constantinus Galliarum, Hispaniarum & Cottiarum Alpium regnum sibi testamento relictum, triennio pacificè rexit ibidem
Constantinus Maxentium auspi-

..cio fulgidæ crucis superauit. 177
Constantinus primus Rom. principum Magni nomen meruit. ibi.
Constantinus idolorũ cultũ auersatus, & Christianã fidem amplexus, Christianis Vrbis curã & regimen credidit ibid.
Constantinus Barbaros feliciter oppugnauit ibid.
Cõstãtinus leges sanctißimas tulit, literis & studiosis fauit ibid.
Constãtinus Nicænam Synodum 322. patrum, indixit ibid.
Constãtin⁹ Byzantiũ instaurauit, & Constãtinopolĩ vocauit. ibi.
Constantinus bellum Persis indixit ibid.
Constantini mors ibid.
CONSTANTINVS VII. Turcas sæpe fudit fugauitq; 332
Constantinus Diaconi cognomen sua virtute adeptus ibid.
Constantinus tandem Turcis tributum soluere adactus est. 333
Constantinus, etiã mortuus, à Mahomete indignis modis acceptus est ibid.
Cõstãtini Copronymi crudelitas in Antistites Cõstãtinopolit. 239
Constantino Magno mortuo, Imperiũ ad tres filios peruenit. 180
Constantinopolis magna ex parte conflagrauit Leone Imp. 210
Constantinopolis triennali obsidione fatigata à Sarracenis Leone III. Imper. 238
Constantinopolis muri pené collapsi Leone III. Imp. ibid.
CONSTANTIVS Magnentium ad Murtiam, item & ad Lugdunum vicit 183
Cõstãtius Tyrannos oppreßit. ibid
Constãtius Gallum interfecit. ibid.
Constãtius aduersus Iulianum manum duxit ibid.
Constantij prælium ad Murtiam, & clades ibid.
Constantij mors ad radices montis Tauri ibid.
Constantij mores, ingenium, artes 184
CONSTANS Constantini Magni filius, Galliam in suam potestatem redegit 182
Eius auaritia, sordes, mors insidijs procurata ibid.
Cornelia C. Iul. Cæsaris vxor 4
Cornelius Tacitus Historiographus loco parentis habitus à P. Annio Tacito 155
Cossutia C. Iul. Cæsari desponsata, postmodum dimissa 4
CRISPVS Constantini iussu ad Polam Histriæ interfectus, persuasione Faustæ 180
Crudelius nihil est, quam rem ab ijs corradi, qui nihil in eam suo labore conferunt 76
CYRIADES Sapori regi sociatus, bellum Romanis intulit 136
Cyriades Antiochiã & Cæsareã cepit, inde Cæsareanum nomen sortitus ibid.
Cyriades ĩsidijs suorũ occubuit. ibi.

D

DALMATIVS in Oriente imperauit 181
Dalmatius Constantij patruelis factione interfectus ibid.
DECENTIVS apud Senonas obijt, laqueo fasciæ ad collũ adposito 188
Decibalus 64
Diadumenus, vnde nomen fuerit sortitus 105
Diadumenus à patre Opilio Macrino Antoninus dictus ibid.
Diadumeni Antonini moneta percussa in Antiochia 106
Diadumeni elegantia & corporis statura ibid.
Diadumeni mors ibid.

DIDIVS IVLIANVS *Mediolanen. liberaliter institutus, Magica operam dedit* 90
Didius Iulianus Mediolanen. pretio Imp. electus ibid.
Didius Iul. Mediol. Syriacũ exercitum timuit admodum: et quinam ab eo desciuerint 91
Did. Iul. Mediol. Imperio destituitur, Seuero suffecto 91
Didij Iuliani Mediolanẽ. inertia, socordia, & neglectus de re publica ibid.
Didij Iuliani Mediolan. mors, & mores ibid.
DOMITIANVS NERO *exoriente sole procreatus* 31
Domitianus Pontum in formam prouinciæ redegit 32
Domitianus Isthmum in Achaia perfodere conatus est ibid.
Domitianus Musices studio captus ibidem
Domitianus aurigandi desiderio, itẽ et cithariząndi flagrauit. ibi.
Domitianus inter cœtus ganeorum & scortorum saltauit ibid.
Domitianus Rubriæ virgini Vestali vim intulit ibid.
Domitianus Doryphorum libertũ in coniugem accepit 33
Domitianus Agrippinam matrem incestauit ibid.
Domitianus deorum templa spoliauit ibid.
Domitiani Neronis educatio 32
Domitiani Neronis honores. ibid.
Domitiani Neronis in sontes etiam humanitas ibid.
Domitiani petulantia, libidines, auaritia, crudelitas, prodigalitas 32. & 33 rapinæ, sacrilegia, homicidia 33
Domitiani expeditio contra Gallos ibid.
Domitiani Triumphus 34
Domitiani statura 33
Domitianus Bibliothecas incendio absumptas reparauit 58
Domitianus expeditiones quatuor habuit ibid.
Domitianus de Dacis Cattisq; duplicem triumphum egit ibid.
Domitianus histrionibus conuiuijs interdixit ibid.
Domitianus Britanicum secũ cœnantem veneno sustulit 33
Domitianus Lepidam amitam suã interfici curauit ibid.
Domitianus Senecam & Burrum præceptores interemit ibid.
Domitianus mortem sibi consciuit ibidem
Domitianus per omnia Vespasiano Cæsari patri assimilis 57
Domitianus nullum vas argenteũ habuit præ inopia et sorditie 57
Domitianus expeditionem in Galliam & Germaniam tentauit 58
Domitianus Tito fratri insidias struere conatus ibid.
Domitianus muscas secretò captabat: vnde illud natum: Ne musca quidem ibid.
Domit spectacula sumptuosissima edidit, & seculares ludos fecit ibidem
Et quinquennale certamen Ioui Capitolino instituit ibid.
Domitianus Capitolinorum Agonum autor ibid.
Domit. certaminib. præsedit habitu Deorum vestitus, Germanicam gestans coronam, cum effigie Iouis, Iunonis, & Mineruæ ibidem
Domitianus se Dominum & Deũ appellari iussit ibid.
Domit. Septẽbrẽ ac Decẽbrẽ menses à se denominauit ibid.
Domitianus aureas & argenteas statuas atq; arcus triumphales sibi imperauit constitui ibid.

Domitianus cōgiarium populo, epulum Senatui, Equitiq; dedit 58
Domitianus castrari mares vetuit ibid.
Domitianus Domitiani Longinam captam amore Paridis Histrionis repudiauit 60
Domitianus Aeliam Lamiam occidit ibid.
Domitiani luxus, veneres 59
Domitiani arrogantia 10
Domitiani initio probitas, integritas, & studium in Rempub. 58
Domitiani crudelitas, rapinæ, libidines 59
Domitiani mors ibid.
DIOCLETIANVS *miles in Gallia augurium futuri Imperij accepit* 163
Diocletianus Maximianum consortem Imperij elegit: mox Galerium Maximinum, & Constantium Cæsares fecit ibid.
Diocletianus Iouius, Maximianus Herculeus dictus ibid.
Diocletianus Achilleum in Aegypto superauit ibid.
Diocletianus non contentus triumpho sibi decreto à Senatu, adorari voluit more Persarum Regum, pedesq; osculandos præbuit 164
Diocletianus aureo & gemmato curru triumphauit ibid.
Diocletianus deposito Imperio, mãsit priuatus Salonis, rei rusticæ operam dans ibid.
Diocletianus à senatu inter diuos relatus ibid.
Diocletianus in Christianos crudelis ibid.
Diocletianus Achilleum Imperatorem factum in Aegypto, feris dilaniandum obiecit 166
Drusus Tiberij Neronis filius, veneno sublatus 20
Drusus C. Cæsaris frater, in ima Palatij parte, fame necatus est 26
Drusus, frater Tib. Imper. Germaniam domuit 28
Eius obitus ibid.

E

Eleusina sacra suscepit P. Aelius Adrianus 69
Epitaphia in ponte Aelio 71
Eudocia vxor Constantini Ducæ cum tribus liberis Imperium feliciter administrauit vsq; eo, dum bello à Barbaris lacessita est 288
Eugenius Grammaticus à Theodosio victus captusq;, à militib. adstantibus capite truncatus est 201
Euries Maura, Bogudis Regis vxor, à C. Iul. Cæsare adamata 5

F

Fame necati 26
Fame & frigore occubuit Basiliscus 218
FIRMVS *Alexandriam Aegyptiorum peruasit: & ab Amaliano Carris redeunte superatus est* 158
Firmi statura & habitus ibid.
Firmus à Valente victus, captus, & occisus, prius tamen baptizatus 195
FLAVIVS VESPASIANVS 48
Flauius Vespasianus bellum Iudaicum administrauit ibid.
Flauius Vespasianus inuitus suscepit Imperium 48. & 49
Flauius Vespasianus Alexandriam traiecit 49
Flauius Vespasianus Serapidis ædem ingressus, cæco visum restituit ibid.

Flauius Vespasianus quas prouincias instituerit 49
Flauius Vespasianus Cappadociam legionibus, consularíq; rectore muniuit 49
Flauius Vespasianus ædificia collapsa restaurauit 49
Flauius Vespasianus amphitheatrum condidit, & Pacis templum extruxit 49
Flauius Vespasianus Oratoribus atq; Poetis salaria annua constituit 49
Flauius Vespasianus ludos & spectacula edidit 50
Flauij Vespasiani mors 50
Flauij Vespasiani statura 50
Flauij Vespasiani honores 48
Flauij Vespasiani pugnæ 48
Flauij Vespasiani in Repub. moderanda studium 49
Flauij Vespasiani de Iudæa triumphus 50
Flauij Vespasiani ingeniũ & mors 50
Flauij Vespasiani auaritia 49
FLAVIVS CLAVDIVS armillis torquibusque donatus in Martiali iudicio, Gallieno fuit admodum familiaris & charus 150
Flauius Aureolum loco motum, occidit 150
Flauius Sarmatas, Getas, Scythas, et Quados profligauit. 150
Flauius Barbaros fuga elapsos, in eremis & solitudinibus, & in Hæmimontanis fame & pestilentia confecit 151
Flauij virt⁹, eruditio, mores, mors, funus, & honores 151
FL. VALERIVS IVSTINVS Theocretianum Amantium, & Andream insidias sibi molientes, é medio sustulit 220
Fl. Valerius, vir pius, publico edicto Chalcedonense Concilium promulgauit venerari 220
Fl. Valeri⁹ Arriana secta captos expulit 220
FLAVIVS VALERIVS MARTIANVS Orientis Imperium per LX. feré annos dilapsum, summa prudentia et consilio reparauit 209
Flauius cum Parthis & Vandalis fœdus percussit: Attilæ ruinas compescuit: Nonades & Blommias à finibus Romanorum repulit 209
Flauius arma nunquam mouit, nisi prouocatus 209
Flauius veneno sublatus est ab Aspare 209
FLAVIVS VALERIVS CONSTANTIVS CHLORVS, Gallias diligentissimé tutatus est 169
Flauij Valerij religio, pietas, natura, mors 170
Florus procurator Iudææ, auarus & crudelis 48
Fœdera cum Pompeio inita 8
Francofordiæ mos de admittendo rege in Vrbem 323
FRIDERICVS BARBAROSSA, Bauariam & Austriam dissidentes pacauit 300
Fridericus Derthonam cepit. 300
Fridericus à Mediolanensibus fugatus 300
Fridericus Ducem Poloniæ tributis grauauit 300
Fridericus Mediolanum funditus euertit 300
Fridericus Anconem expugnauit 300
Fridericus Alexandrum Pontificem Max. fugauit 300
Friderici mors 200
FRIDERICVS II. vir strenuus, & multarum linguarum, Pto=

lomæi Almagestum ex Sarracenico idiomate in Latinam linguam traductum curauit 308
Fridericus Beronenses profligauit ibidem
Fridericus Sarracenos deuicit ibi.
Fridericus à Gregorio IX. anathemate notatus ibid.
Fridericus Hungaros bello petiuit, Viennam cepit, Mediolanenses grauissimè affecit 308. & 309
Fridericus Romam obsedit, et Parmam: Rauennam cepit 309
Fridericus Victoriam ciuitatem cõdidit ibid.
Fridericus Concilio Lugdunũ coacto, anathemate notatus est ab Innocentio Pontifice Max. Imperioq; spoliatus ibid.
Fridericus Manfredi filij nothi dolo necatus est ibid.
FRIDERICVS PVLCHER contra Ludouicũ pugnauit, magna vtrinq; strage edita 319
Fridericus Bauariam igne & ferro vastauit 319
Fridericus ab Henrico prælio victus, atq; captus est ibid.
Fridericus dysenteria correptus, moritur ibid.
FRIDERICVS III. tumultus coortos in Austria sedauit 328
Fridericus bellum Pannonicũ composuit ibid.
Fridericus filium Maximilianum à Flandrensibus captum, vastata Flandria custodia liberauit, & consortem Imperij fecit. ibid.
Frontonis Consulis exclamatio ad Neruam Cocceium 61
Furtum plus omnibus alijs vitijs detestatus est Alexander Seuerus 111

G

GALERIVS MAXIMINVS ARmentarius contra Narseum in Oriente communi Marte pugnauit 171
Galerius duos sibi adoptauit Cæsares, Seuerum & Maximinũ ibidem
Galerius in Christianos infestissimus, vermibus vndiq; erumpentibus petitus, miserè occubuit ibid.
Galerij natura, superstitio, delitiæ, luxus 172
Gallus, cum Caio Vibio filio profligatus est 184
Gallus filius Constantij, vir admodũ crudelis in eos apud quos malè audierat ibid.
Gallus lupanaria & tabernas sectatus est ibid.
Galinicus patriarcha luminibus priuatus à Iustiniano Minore 234
Germani à Maximino Thrace expugnati 114
Germanicus Drusi & Iunioris Antoniæ filius, à Tiberio Nerone adoptatus 23
Eius honores ibid.
GLYCERIVS à Iulio Nepote regno pulsus est: & Præsul apud Salonas institutus 214
Gnipho C. Iulij Cæs. præceptor 1
GORDIANVS SENIOR literis & poemate insignis, item summè liberalis fuit 117
Gordianus bello petitus à Capelliano, interemptus est ibid.
GORDIANVS IVNIOR summè humanus, doctus et elegans. 118
Gordianus Iunior hostes fudit & deleuit in Thracia ibid.
Gordianus Iunior victor in Antiochia ibid.
Gordianus occisus mandante Philippo 123
Gordianus inter deos relatus. ibi.

Gordiani senioris habitus 118
Gordiani Iunioris honores ibidem
Gordiani Iunioris triumphus de Thracibus, Antiochis, & Persis 122
Gordiani sepulchrum 123
Gordianorum exitus miser 118
GRATIANVS Poeta & Orator insignis, Deum summum ab adolescentia veneratus 196
Gratianus Eunomianos, Phormianos, & Manichæos ab Ecclesia reiecit 196
Gratianus Alemannos irrumpentes in Gallias fudit ibid.
Gratianus Theodosium magistrũ militum participem Imperij fecit ibid.
Gratianus Maximi insidijs perijt ibidem
Græci pristinum Imperij statum, quando recuperarint, quẽ Franci circiter annos LX. tenuerãt 307
Gulielmus Bonifacij filius, rex Thessaliæ creatus ab Henrico Imperatore 305
Gulielmus contra Flandrẽses multa bella gessit, Frisiam debellauit ac subegit 312
Gulielmi mors ibid.
GVNTHERVS de Suartzenburg Imperium crebro auersat⁹ est & recusauit 322
Guntherus à ciuibus Francofordiæ reiectus est ibid.
Gymnasia Parisiense & Papiense extructa à Carolo Magno 246

H

Heliogabalus Deus in monte Palatino consecratus 107
HENRICVS CLAVDVS vir liberaliter institutus, Bohemos & Vandalos bello victos, tributarios sibi fecit 275
Henricus Gãdauũ obsedit Lotharingiã & Fladriã deuicit, Sarracenos Italia expulit ibid.
Henricus Hungaros ad fidẽ Christianam reuocauit ibid.
Henricus Babembergæ Episcopatum fundauit ibid.
Hẽricus vxorẽ nũquã attigit ibi.
Henrici mors, funus ibid.
HENRICVS III. princeps humanus, Bohemos attriuit 282
Henricus III. Petrum Regem ab Hungaris eiectum, restituit, Aba Rege interfecto ibid.
Henricus Hungariam agitatam sedauit ibid.
Henricus Pontifices tres de papatu concertantes deiecit, Suidegero II. suffecto ibid.
Henricus Sarracenos vicit ad Capuam ibid.
Henricus Synodum Moguntiæ celebrauit ibid.
Henricus Cunonem Bauariæ Ducem vicit, ac Ducatu priuauit ibidem
HENRICVS IIII. luxu perditus, Saxoniæ grauissima bella intulit 283
Henricus anathemate notatus à Gregorio Pontifice Max. ibid.
Henricus Rodulphum creatum regem à Gregorio Pontif. Max. apud Martisburgum vicit 284
Henricus Roma vi capta, Hiltebrandum Pontificem Max. in exilium egit ibid.
Hẽricus à filio Imperio priuatus, Leodium profugit, ibiq; mortuus ibid.
HENRICVS AVCEPS primo conflictatus cum Arnoldo quẽ ad colloquium vocatum, oratione vicit. Dehinc Burchardum in deditionem recepit 265

Henricus Hungaros fudit ac fugauit 265
Henricus Sclauos ac Dalmatas debellauit 265
Henricus Lanceam qua Christus perfossus, à Burgundionum Duce consequutus est 265
Henricus paralysi ictus obijt 265
HENRICVS V. vir audax & strenuus 289
Henricus V. donatus est multis priuilegijs à Paschali Pontif. Max. 290
Henricus V. Pontificem fugat, aliumq; creat. 290
Henrici V. mors 290
Henrici V. vxor 290
HENRICVS aduersus patrem Fridericum conspirauit 310
Henricus in vinculis miserè perijt 310
HENRICVS VI. Tancreto bellum intulit: Neapolim cepit: Apuliam, Calabriam, & Siciliam subegit 301
Henricus tumultus coortos in Germania sedauit, Laodiensi episcopo confosso 301
Henricus Sarracenos bello petiuit 301
HENRICVS Flandrensis Comes, Balduino fratri succeßit in Imperio, princeps Christianus 304
Henricus Adrianopolis obsidionem persequitur 305
Henrici mors 305
HENRICVS Conradum Friderici filium fudit, ac fugauit 311
Henricus Vlmam obsedit 311
Henricus tormento bellico ictus, perijt 311
HENRICVS VII. Comitem Vuirtenbergensem omnibus fortunis spoliauit 318
Henricus Adolpho honorificum funus curauit 318
Henricus Cremonam & Brixam vi cepit 318
Henricus sublat⁹ à Monacho quodam, qui venenum Eucharistiæ illitum illi dedit 318
HERACLIVS aduersus Persas bellum instaurat 228
Heraclius pace inita cum Persis, Tigridem fluuium voluit esse limitem Romani & Persici Imperij 228
Heraclius Iudæos Christiano nomini adiunxit 228
Heraclius tandem aruspicijs, & præstigijs dæmonum fidem adhibuit 228
Heraclius in Christo vnam voluntatem esse credidit 228
Heraclius Martinam filiam in vxorem duxit 228
Heraclius nouo cladis genere occubuit 228
Heraclius qui & Constantinus iunior, veræ pietatis cultor, statim occubuit dolis nouercæ Martinæ 129
HERACLONAS cum matre Martina Imperium arripuit 230
Heraclonas cum matre in exilium actus, sibi naso præciso, matri lingua abscissa 230
HERENNIANVS & TIMOLAVS ab Aureliano interempti 147
HERODES cum patre Odenato Imperium accepit: cum patre perijt 143
Histrionibus conuiuijs interdixit Domitianus 58
Hostem occisum, optimè olere. 45
Hungari, Sclaui, & Dalmatæ ab Henrico Aucupe fusi ac fugati 265
Hierosolyma à Tito Vespasiano confecta & vastata 54

I

Imperium diuisum à Triumuiris. 8
Imperium venale 90
Imperium Romanum Constantinopolim translatum à Constantino Magno
Imperij diuisio ad tres filios, mortuo Constantino Magno 180
Imperij nomen deletum sub Phoca, præ summa eius ignauia 226
Imperij Romani & Persici limitem constituit Heraclius Imperator 228
INGENVVS à Gallieno prælio victus est 140
Ingenuus mortem sibi consciuit ibidem
Interregnū sex mensibus fuit mortuo Valerio Aureliano 154
Inuitos non ambientes in Repub. collocandos esse 111
IOANNES Tyrānus infelices regni successus expertus est 208
IOANNES CANTACVZENVS Apocauci fraude, & Patriarchæ authoritate in exilium act⁹ est 331
Ioannes Cantacuzenus. Imperio se abdicans, monasticam vitam sequutus est ibid.
IOANNES Manuelis filius, ad Concilium Florentinum profectus est: vbi hæresis de processione spiritus sancti explosa est 332
IOANNES ZIMISCES omnes Nicephoro Phocæ deditos è medio sustulit: relegatos ab eo, reuocauit 270
Ioannes Zimisces Roxolanos vicit ibidem
Ioānes Zimisces venēo perijt ibid.
IODOCVS BARBATVS homo ignauus, coronam Imperij non accepit 324
Iosephus dux belli Iudæorum captus, mortem Neronis prænuntiauit Vespasiano, eumq; futurum Cæsarem cum filio 48
Ioui templum ingens erectum à Domitiano 58
IOVINIANVS omnes suos milites Christianum nomen voluit profiteri 191
Iouinianus magnam cladem imperio Romano intulit, restitutis quinq; prouincijs Transtygritanis ibid.
Iouinianus sacerdotes & Episcopos restituit ibid.
Irene Augusta à Constantino filio regno pulsa, eo mortuo à ciuibus in pristinum statum restituta est 241. & 242
ISATIVS COMVENVS Patriarcham, qui illum iuuerat in adipiscendo Imperio, cum suis in exilium relegauit 286
Isatius Hungaros & Patzinatas bello petiuit ibid.
Isatius Cucullam monasticam indutus, Imperio se abdicauit ibidem
Isatij mores, & mors ibid.
ISATIVS ANGELVS bellum cum Mysis infeliciter confecit
Fridericum Barbarossam iuuit 298
Isatius à fratre oculis priuatus in carcerem detrusus est ibid.
Iulia Octauiani Augusti filia 15
Iulia Agrippina, Tib. Claudij vxor, cuius dolo & fraude postea perijt 30
Iulia L. Cæsaris & Aureliæ filia, M. Accij Balbi Aricini uxor 6
Iulia Drusilla C. Cæsaris ex Cæsonia filia, parieti illisa est 25
Iulia C. Iulij Cæsaris, & Corneliæ filia, C. Pompei uxor 5. eius

abortus, mors, sepultura. 6

IVLIANVS APOSTATA ab Eusebio Episcopo Nicomediæ institutus, palã Christum professus est. 189

Iulianus Apostata in agris Argentoratensibus infinitas hostiũ copias deleuit. 189

Iulian⁹ Persis bellũ ĩdixit: in Mesopotamiam signa mouit. ibid.

Iulian⁹ Christũ Galileũ vocabat 189

Iulianus Christiãos ad extremũ capitali odio prosequut⁹ est. 190

Iulianus librum edidit aduersus Christianos. 190

Iuliani mores, statura. 190

Iunia Claudilla C. Cæsari nupta, in partu obijt. 24

Iustinianus Oriẽtẽ pacauit: Persas ĩtra suos fines cõtinuit: Romã à Gothorũ seruitute asseruit: Africa Vuãdalos expulit, & Imperio restituit. 221

Iustinianus triumphauit de Vuãdalis, capto eorum rege. 221

Iustinian⁹, Narsete Duce, Totiiã Gothorũ Regẽ interfecit, illũdq; nomen in Italia radicitus deleuit. 221

Iustinianus cõfusas leges in Epitomen contraxit, 50. Digestorum libros, et 4. Institutionum ibid.

Iustinianus templum magnificentiss. extruxit nomine ΑΓΙΑΝ ΣΟΦΙΑΝ. 222

Iustinian⁹ Eutychiana hæresi laborauit. ibid.

Iustiniãi ingeniũ, auaritia, mors. ibid.

IVSTINIANVS MINOR contra Sarracenos et Arabes infeliciter pugnauit, priuato vsus consilio. 234

Iustinianus vtranq; Mysiam ferro & flamma vastauit. 234

Iustinia. Synodum aduersus sextã à patre celebratã, indixit. 234

Iustinianus amputatis naribus in Chersonam relegatus est. 234

Iustinianus Impius & homicida, à Philippico pulsus, vitam & Imperium amisit. 234

IVSTINVS MINOR à Iustiniano Imperator coronatus, supra modum auarus, Pelagiana laborauit hæresi. 223

Iustinus Persis bellũ indixit. 223

Iustinus, dementia captus, perijt. ibid.

L

Lamina ænea in arca lapidea inuenta est tempore Irenes matris Constantini Imp. atque verbis Græcis notata, aduentũ Christi portendens. 242

LEO Gensericum Vandalorum Regem bello petiuit, Basilisco Duce. 210

LEO vir pius imprimis & misericors. 211

LEO IVNIOR vix anno Imperio præfuit. ibid.

LEO III. sedentariam exercuit: Diuorum imagines & simulacra templis eiecit. 238

LEO εἰκωνόμαχος et Θεόμαχος dictus. 238

LEO Germanum Pontificẽ Constantinopolitanum sede expulit. Romanum Antististẽ Gregorium comprehendi iussit. 238

Leonis immanitas, sæuitia & impietas. ibid

Leonis mors. ibid.

LEO IIII. impius Pontifices ex monachis creauit. 240

LEO V. PHILOSOPHVS Bulgaros vicit, inde Sarracẽos. 257

Leonis V. eruditio, mors, sẽtetia. 257

LEONTIVS ob suspitionem affe-

ctati Imperij, à Iustiniano duobus annis est inclusus. 235
Leontius Iustiniani Imperio spoliatum, in Chersonam relegauit. ibid.
Leontius à Tiberio regno pulsus, truncatis naribus, in carcerem coniectus est. ibid.
Leontius miserè occubuit ibid.
LICINIVS GALLIEN⁹ omnib. artibus claruit. 134
Licinius à suis, cum fratre Valeriano interemptus est. 134
LICINIVS LICINIANVS Galerio Maximino Imperij consors factus, Augustúsq; appellat⁹, in Oriente Maximianum fudit ac fugauit 175
Licinius Christianis infestißimus hostis à Constantino in Pannoniæ campis fusus, mox Asia expulsus, deinde Thessalonicæ â militibus est interfectus. 175
Licinius literas, venenum & pestem Reipub. nominabat. 175
LICINIVS IVNIOR insidijs Faustæ occubuit. 176
Literarum gloria malebat illustris esse Constantinus Ducas Imper. quàm Imperio. 287
Literas, venenum & pestem Rei pub. dicebat Licinius Licinianus. 175
Liuia Drusilla ab Octauiano Augusto adamata. 15
Liuia nata ex Germanico, à Tiberio supplicio affecta est. 25
Liuia Horestilla, C. Pisoni nupta, à C. Cæsare abducta è conuiuio. 24
LOLLIANVS à militibus occisus est. 138
LOTHARIVS cum fratribus mortuo patre odium exercuit 249
Lothari⁹ et Ludouic⁹ à Ludouico fratre victi ad Fontanium vicum. 249
Lotharius & Ludouicus iterum victi à Ludouico fratre, pacem petierunt. ibid.
Lotharius partitus regna filijs, monasticam vitam arripuit. 250
LOTHARIVS Lotharij Imperat. filius, Thiethergam vxorem repudiauit. 250
Lotharij mors. ibid.
LOTHARIVS, Saxoniæ Dux, ab electoribus Cæsar creatus est Sueplemberg. 293
Lotharius vir industrius & acutus. ibid.
Lotharius Pontificem exulem reducit, sedíq; restituit. ibid.
L. Cæsar C. Iul. Cæsaris pater. 3
L. Vitellius apud Cremonam superatus. 45
L. Vitellius saliuis melle commistis Libertinæ, vtebatur pro remedio faucium, & arteriarum. 46.
L. Vitellius C. Cæsarem adorari, tanquam Deum, instituit. ibid.
L. CAEIONIVS Commodus ab Adriano adoptatus. 74
L. Cæionij dignitates & honores. ibid.
L. Cæionij Commodi mors. 74
L. VERVS CAEIONIVS COMMODVS ab Adriano adoptatus. 82
L. Verus Cæionius Commodus in Syriam profect⁹, Veneri sese addixit. 82
L. Verus Cæionius Cõmod⁹ vnde Armenici, Parthici, et Medici nomen sibi peperit. ibid.
L. Verus Cæionius Commodus barbam posuit ad amicæ vulgaris arbitrium. ibid.

L. Verus Cæionius Commodus Imperium suum sine sanguine transigi voluit 84
L. Aelius Aurelius Commodus Antoninus, homo impius Balneatorem, à quo paulo antè lotus fuerat in fornacem conijci iußit ibidem
L. Aelius Aurelius Commodus Antoninus de Syrijs triumphauit 85
L. Aelius Aurelius Commodus Antoninus popinas & ganeas instituit 84
Matrem Faustinam relegauit 85
Lucillam item sororem occidit ibidem
L. Aelius Aurelius Commodus Antoninus, Hercules Romanus dictus 85
L. Aelius Aurelius Commodus Antoninus bella per legatos tantum gesßit ibid.
L. Aelius Aurelius Commodus Antoninus veneno necatus ibidem
L. SEPTIMIVS SEVERVS PERTINAX 18. ætatis anno Romæ publicè declamauit 95
L. Septimius Seuerus Pertinax Lugdunensem Prouinciam legatus accepit, Pannonias, & Siciliam Proconsulari potestate rexit 95
Sextertia militibus dedit ibid.
L. Septimius Iulianum occidendũ curauit 96
L. Septimius Pescẽnium primum, inde Clodium Albinum bello petijt ibid.
L. Septimius Ludos seculares celebrauit ibid.
L. Septimius de Parthis Arabibus, & Adiabenis triumphauit ibid.
L. Veri Cæionij Commodi studia, mores, exercitia, honores, libidines 82
L. Cæionij Commodi mors 82
L. Aelij Aurelij Commodi Antonini libidines, luxus & contemptus 84. & 85. eius mors 85
L. Septimij Seueri Pertinacis eloquentia, honores functiones. 95 & 96
L. Septimij expeditio in Britanniam 96
L. Septimij mors in Britannia ibidem
L. Septimij statura ibid.
L. Cinnam ab exilio reuocauit. C. Iulius Cæsar 4
LVDOVICVS PIVS Aquisgrani Imperator salutatus, Dacicum bellum ex sententia confecit: Britones compreßit: tãdem à filijs captus, in Monasterium Diui Medardi Sueßione vnà cum filio Iuniore Cardo detrusus est 247
Ludouicus Pius Metis sepultus est ibidem
LVDOVICVS II. Princeps pius ac iustus, contra Sarracenos feliciter pugnauit: Lucaniam Samnium, & Capuam in deditionem recepit 252
Ludouicus II. Adalgisi insidijs petitus ibid.
LVDOVICI II. mors ibid.
LVDOVICVS vir magnanimus, Patricius & Augustus Romanus publicè dictus 320
Ludouicus Petrum Corbanensem summum Pontificem creauit
Ludouicus Francofordiæ leges antiquas confirmauit ibid.
Ludouici mors ibid.
LVDOVICVS III. BALBVS à Ioanne VIII. Pontifice Max. Imperij titulo donatus 255

Ludouici III. *mors* 255
LVDOVICVS IIII. *ab Hungaris bello laceßitus, ſuperatus eſt* 261
Ludi ſeculares à Tib. Claud. instituti 27
Ludi Florales à Sergio Galba exhibiti 38
Ludi editi à Flauio Veſpaſiano 48
Ludi ſeculares vnde dicti, & eorum agendorum ratio 59
Ludi & ſpectacula à Flauio Veſpaſiano edita 50
Ludi ſeculares editi à Domitiano 58
Ludi Circẽſes celebrati à P. Aelio Adriano 70
Ludi Circenſes 74
Ludi ſeculares celebrati à L. Septimio Seuero Pertinace 96
Ludi Scenici, ludi Circenſes celebrati à Valerio Aureliano poſt triumphum 154
Ludi ſeculares celebrati à M. Iulio Philippo Arabe 125
Item & Scenici ibid.
Item & Circenſes 126
Luſtrum 58

M

Mahometes Conſtantinopolim vicepit 333
MAEONIVS *per errorem eſt Imperator appellatus* 143
Malum recens & integrum digito terebrabat Tiberius Nero 18
MACRIANVS *contra Gallienum profectus, cum Domitiano Aureoli Duce, victus cum filio interemptus eſt* 141
MACRIANVS *Iunior cum patre Auguſtus appellatus* 141
MAGNENTIVS *Conſtante dolo interfecto Imperium arripuit* 187. & 188
Magnentius à Conſtantio prælio victus bis 188
Manichei Eunomiani & Phormiani pulſi à Gratiano Imper. 196
MANVEL TRYPHON, *primoribus ciuitatis interfectis, imperium eſt aſſecutus* 296
Manuel multa bella geßit contra Venetos 296
Manuel pollicitus Conrado ſufficientes commeatus, gypſum contuſum triticeæ farinæ immiſcuit ibidem
Manuel vnde nomen ſuum Francis reddiderit odioſum ibid.
Manuel monaſticam vitam amplexus ibid.
MANVEL *à Turcis grauiter affectus eſt* 332
Manuel moriens ſeptem filios incolumes reliquit, adminiſtrationem Imperij Ioanni natu maximo committens 332
MAIORANVS *contra Alanos arma mouens, Denonæ iuxta fluuium Hyram occiſus eſt* 212
Marcia Iulij Cæſaris amitæ mater 6
Marcia L. Septimij Seueri Imperat. vxor, mortem ſibi conſciuit 98
Marcianopolis à Traiano Vlpio condita 64
Maria de Aragonia, vxor Othonis III. *cubiculario ſuo habitu muliebri perſonato vſa eſt* 272
MARIVS SEV VECTVRIVS *faber ferrarius à quodam ex ſuis interemptus eſt* 139
Marij vires ibid.
M. AVRELIVS ANTONINVS *ab auo adoptatus, & educatus* 78
M. Aurelius Philoſophi habitũ geßit ibid
M. Aurelius philoſophos coluit

78
M. Aurelius suis paruit non secus atq; priuatus. 78
M. Aurelij studia. 78
M. Aurelij honores. ibid.
M. Aurelij triumphus. 79
M. Aurelij mors. ibid.
M. Aurelij funus publicum. 79
M. AVRELIVS ANTONIVS BASSIANVS CARACALLA Lugduni natus 101
M. Aurelius Caracalla fratrem Getam in palatio occidi iußit. 101. Item fratres & omnes domesticos. 101
M. Aurelius Caracalla Vestales virgines viuas terra obruit 102
M. Aurelius Caracalla nomen Parthici affectans, Artabani Regis Parthorum filiam in vxorem petijt, & inter Saram insignem stragem & cædem edidit. ibid.
M. Aurelij Caracallæ mores. 101. sæuitia & crudelitas homicidia. 102
M. Aurelij Caracallæ naufragiũ in Thracia. ibid.
M. Aurelij Caracallæ peregrinationes, & lustrationes. ibid.
M. Aurelij mors per insidias. ibid.
M. ANTONINVS BASSIANVS HELIOGABALVS, cur et vnde Varius cognominatus. 107
M. Antonin⁹ Baßianus Heliogabalus dictus, quod Iouis vel Solis foret Sacerdos. ibid.
M. Antoninus Heliogabalus Symiamiræ supramodum deditus. ibid.
M. Antoninus Heliogabalus matrem consulum subsellia occupare voluit ibid.
M. Antoninus Heliogabalus de generib. voluptatũ cũ scortis & meretricibus disputauit. 108
M. Antoninus Heliogabalus Orestam vrbem condidit. ibid.
M. Antoninus Heliogabal⁹ post mortẽ dictus est Tiberinus Tractitius & impurus. ibid.
M. Antonini Heliogabali à primis annis in rempub. nefanda, in sacra ac prophana perdita libido. ibid.
M. Antonini Heliogabali mors. ibid.
Eius corp. per Circi spacia tractũ, in Tyberim tandem præcipitatum, pondere annexo. ibidem
M. Antonini Heliogabali nomen in Vrbe erasum. ibidem
MARCVS CLODIVS PVPIEN⁹ MAXIMVS, et MARCVS CAELIVS BALBINVS qua lege Impp. creati. 120
M. Clodius Pupienus Sarmatas in Illyrico fudit, Germanos cõtudit. ibidem
M. Cælius Balbinus, vir eloquẽs, Asiã, Africã, Bythiniã, Galatiã, Pontũ, Thracias et Gallias tenuit, & rexit. 121
M. AVRELIVS VALERIANVS MAXIMIANVS HERCVLEVS cum duabus sororibus rem habuisse fertur. 168
M. Aurel. tumultus in Gallijs excitatos ab Amando & Aeliano compreßit ac deleuit. 168
M. Aurel. Gentianos deleuit. ibid.
M. Aurel. Constantino genero insidias parauit ĩ Gallijs, à quo post, detectis insidijs, captus apud Maßiliam miserè acceptus est. 168
M. Aurelij Victoriæ. ibid
M. Aurelij Antonini statua

apud Basilicã Lateranẽse. 79
MARCVS PHILOSOPHVS à Senatu Imperator electus, Gordiano mortuo. 124
M. AVREL. CARVS bellum Persis intulit, et Sarmatis in Pannonia. 161
M. Aurel. Mesopotamiam recepit. ibid.
M. Aurel. Persici nomẽ meruit. ibid.
M. Aurel. mors. ibid.
M. IVLIVS PHILIPPVS ARABS Misitheum & socerũ Gordiani necauit. 125
M. Iulius Philippus Philippopolim in natali agro condidit. ibid.
M. Iulius Philippus seculares ludos celebrauit, Persas bello petiuit. ibid.
M. Iulius Philippus Arabs Scenicos ludos celebrauit, item & Circenses. ibid.
M. Iul. Philipp. Arabs primus Cæsarum Christũ professus est. Is Scythas bello fugauit. 126
M. Q. TRAIANVS DECIVS vir literis virtutibusq; ornatus. 128
In Gallia ciuiles motus sedauit. ibid.
M. Q. TRaianus Decius filium suum Decium Cæsarem creauit. 129
M. Q. Traianus ad liberandas Thracias profectus. ibid.
Scythas vicit, à suis tamẽ proditus. ibid.
M. Q. Traiani mors. ibid.
M. SYLVIVS OTHO, prodigus et procax. 41
M. Syluius Otho Nerone familiariß. vsus. ibid.
M. Syluius Otho à Nerone in Lusitaniam mißus. ibid.
M. Syluius Otho in castris salutatus est Imperator. 42
M. Syluius Otho Vitellianos profligauit. ibid.
M. Syluius Otho victus apud Bebryæcum. ibid.
M. Syluius Otho mortem sibi cõsciuit. ibidem.
M. Syluij Othonis liberalitas in milites. ibidem
M. Syluij Othonis conspiratio ad Imperium Romanum. ibid.
M Syluij Othonis statura. 43
M. Antonius Octauius, M. Lepidus Triumuir. 7
M. Antonius mortem sibi consciuit. 5
M. ANNIVS FLORIANVS solutis venis occubuit. 155
M. Annius Florian⁹ motu proprio quasi hæreditarium Imperium arripuit, duobus post mensibus absumptus. 155
M. Vlpius Traianus à Nerua Cocceo adoptatus in filiũ 61
M Clodij Pupieni bellum aduersus Maximinum, in quo maxima strages. 121
M. Claudio Pupieno statuæ equestres aureæ à senatu decretæ. ibid.
M. Q. Traiani Decij honores. 128
Mares ne castrentur vetuit Domitianus. 58
Mathematici omnes tota Italia pulsi ab Aulo Vitellio. 45
Mathematici et philosophi Italia pulsi à Domitiano. 50
Mathematicis, Medicis, & liberalibus artibus præditis annua stipendia curauit Alexander Seuerus. 111.
Monasteria & templa extruxit multa Carolus Magnus 238
Monothelitarũ error sublatus in

Synodo sexta celebrata Constantinopoli 232
MAVRITIVS *Scythas Mœsia repulit, & Longobardos, Hunnos Pannonijs eiecit* 225
Mauritius præ auaritia, rapinas, cædes, & homicidia dißimulabat ibid.
Mauritius cum tota sua familia Chalcedone à Phoca interemptus est 226
Mauritij sententia, cum in conspectu & oculis, vxor, filij & filiæ interficerentur ibid.
MAXENTIVS *Seuerum ad Rauennam interfecit* 174
Maxentius à Constantino Magno circa Pontem Miluium superatus, absorptusq; est in gurgitibus 274
Maxentij homicidia, spolia, crudelitas, luxus, stupra, libidines ibidem
MAXIMILIANVS *studijs fauit* 333
Maximilianus Rege Pannonum defuncto, ditionem eius sibi vendicauit 334
Maximilianus varia bella geßit ibidem
Maximilianus ad mortẽ accedens, quid statuerit de Rectoribus et præsidibus suarum prouinciarum ibid.
MAXIMIANVS DAZA *in Oriente contra Christianos maxime desæuit* 173
Maximianus res nouas moliens apud Licinium, cum filijs oppressus est ibid.
Maximianus victus & fugatus, Tharsi se strangulauit, ne viuus caperetur ibid.
MAXIMINVS THRAX *principio ætatis pastor & Opilio in montibus Thraciæ* 113
Ab exercitu sine senatus decreto Augustus dictus ibid.
Maximinus Thrax, Cyclops, Busyris, Chiron, Phalaris, Typhõ, & Giges, pro crudelitate et immanitate, dictus est 114
Maximinus Thrax Germaniam deuicit ibid.
Maximinus Thrax in castris cum filijs trucidatus ibid.
Maximinus Iunior summè elegãs, sibi pedes osculari & genua passus est 115
Maximini Thracis industria, corporis habitus, honores, uires, disciplina militaris ibid.
Maximini Thracis crudelitas, ibidem
Maximini Thracis immanitas in Germanos 114
Maximini Thracis funus, statura 115
Maximini Iunioris gula ibid.
Maximini Iunioris sententia, cum trucidaretur in castris vnà cum patre
MICHAEL CVROPALATOS *cum Carolo Francorum Rege fœdus ita inijt, vt Veneti suis legibus & iure viuerent* 245
Michael contra Bulgaros bellum mouens victus est, ac inde se monasterio abdidit. 245
MICHAEL BALBVS TRAVLVS *vir impius, à Sarracenis duplici prælio victus est* 248
Michaëlis Balbi mors ibid.
MICHAEL *vir pius, cum Bulgaris pacem nouam firmauit* 251
Michael vino & ebrietati deditus, in lecto à Basilio Macedone confossus est. ibid.
MICHAEL PAPHLAGO *cum Aegyptio Rege tricennales inducias percußit* 278
Michaël Aedeßã obsidione Arabum liberauit ibid.

Michaël ex Imperatore Monachus factus ibid.
MICHAEL CALAPHATES patruum eiecit, parentes & consanguineos etiamdum pueros genitalibus mēbris priuauit 279
Michael Zoen matrem detonsam, & monastico habitu indutam in insulam relegauit 280
Michael aduersum Isatium Comuenum infœliciter pugnauit 285
MICHAEL PARAPINACEVS, homo literis & studijs intentus, non æque Imperio, dignitatis gradu motus est, suffecto Nicephoro Botoniato 289. & 290
Michael habitu Monastico indutus, cum vxore & filio in Monasterium detrusus est 290
MICHAEL PALAEOLOGVS, filios Theodori, sibi in tutelam traditos necauit 329
Michael Gulielmum Achaiæ et Bythiniæ Principē regno expulit, & captiuum in vincula coniecit Adrianopoli 327
Michael Balduinum Constantinopolitanum Imper. per proditionem deiecit ibid.
Michael cum Venetis acre bellum gessit ibid.
Michael Lugdunum venit ad Cōcilium indictum per Gregorium Pontificem Max. ibid.
Misitheus artibus Philippi occisus 123
Misitheo triumphus decretus 122
MIZIZIVS Tyrannus à Constantino Pogonato regno exutus, interemptus est 233
Musæon ab Alexio Comueno Imp. extructum 292
N
Narseus Persarum Rex, sub Diocletiano Armeniam & Mesopotamiam bello lacessiuit 166
Narseus à Galerio Narseum fugauit, pellicibus cum gaza omni regia captis ibid.
NEPOS vbi Glycerium regno priuauit, Salonis cæsus est 215
NEPOTIANVS à populo Romæ Imperator creatus, Imperij nomen accepit 182
Nepotianus ab Heraclide senatore obtruncatus 183
Nero C. Cæsaris frater, in insula Pontia fame perijt 25
NERVA COCCEIVS Imperium inuitus suscepit 60
Nerua Cocceius puellas puerosq; egenos sumptu publico ali iussit 61
Nerua Cocceius leges multas tulit ibidem
Nerua Cocceius M. Vlpium Traianum à se in filium adoptatum, sibi successorem elegit ibid.
Neruæ Coccei in seruos, qui dominos occiderant, animaduersio 60
Neruæ Coccei beneficentia, liberalitas, & animi magnitudo 61
Neruæ Coccei edictum, ne serui dominos cuiusquam criminis postulent ibid.
Neruæ Coccei mors 62
Nicephorus cum Carolo Imperatore pacem inijt partito Imperio 243
Nicephorus à Persis victus ibid.
NICEPHORVS PHOCAS in Sicilia contra Sarracenos egregiè pugnauit 269
Nicephorus Antiochiam Imperio subiecit, Ciliciam, & Asiæ partem ibid.
Nicephorus foris felix, domi infelix ibid.
Nicephorus à Ioanne Zimisce interfectus ibid.
NICEPHORVS BOLONIATES Bryennium Tyrannum, & Ba

silatium cepit, luminibusq; priuauit. 290
Nicephorus Constantinum rebellantem domuit. 291
Nicephorus in cœnobium profugere coactus. 291
Nicopolis condita à Traiano Vlpio. ibid.
Normania vndè dicta. 256
Numeriano statua à senatu decreta in Bibliotheca Vlpia, non tanquam Cæsari, sed vt Rhetori. 161
Numeriani eloquentia, disciplina. ibid.
Numeriani mors. 162
Numisma C. Iulij Cæsaris. 3
Numisma triumuirorum. 11.
Numisma Octauiani Cæsaris Augusti. 13
Numisma Tiberij Neronis Cæsaris. 18
Numisma C. Cæsaris Caligulæ. 22
Numisma Germanici à Tiberio adoptati. 23
Numis. Tiberij Claudij Drusi. 27
Numisma Domitij Neronis Cæsaris 33
Numisma Sergij Galbæ. 39
Numisma M. Syluij Othonis. 43
Numisma Auli Vitellij. 46
Numisma Flauij Vespasiani. 50
Numisma Titi Vespasiani. 55
Numisma Domitiani Vespasiani. 59
Numisma Neruæ Coccei. 62
Numisma Traiani Vlpij. 65
Numismata Pub. AElij Adriani. 70.71
Numisma L. Caionij Commodi. 74
Numisma Antonini Pij. 76
Numisma M Aurelij Antonini Philosophi. 79
Numisma L. Veri Caionij Commodi. 83
Numisma Auidij Caßij. 84
Numisma Lucij Aelij Commodi Antonini. 86
Numisma P. Aelij Pertinacis. 89
Numisma Didij Iuliani Mediolanens. 91
Numisma Pescenij Nigri. 95
Numisma Claudij Albini. 96
Numisma L. Septimij Seueri Pertinacis. 97
Numisma Antonini Getæ. 100
Numisma M. Aurelij Antonini Baßiani Caracallæ. 102
Numisma Opilij Macrini 105. & 106.
Numisma M. Antonini Baßiani Varij Heliogabali. 108
Numis. Alexandri Seueri. 111
Numis. Maximini Thracis. 115
Numis. Maximini Iunioris. 116
Numisma Gordiani Senioris. 18
Numisma Gordiani Iunioris. 119
Numisma M. Clodij Pupieni Maximi. 121
Numisma M. Cælij Balbini. 121
Numisma Gordiani Iunioris. 123
Numisma Marci. 124
Numisma Seueri 125
Numisma M. Iul. Philippi Arabis. 126
Numisma Philippi. 127
Numisma Marini. 128
Numis. M. Q. Traiani Decij. 129
Numisma Decij filij. 130
Numisma Vibij Treboniani Galli. 131
Numisma Volusiani. ibid.
Numis. Aemiliani Lybici. 132
Numisma P. Cornelij Licinij. 133
Numisma Valeriani Iunioris. 133
Numisma Licinij Gallieni. 135
Numisma Cyriadis. 136
Numisma Caßij Labieni Posthumij. 136
Numisma Posthumij Iunioris 137

Numiſma Lolliani. 138
Numiſ. Poſthumij Senioris. 139
Numiſma Victorini Iunioris. 139
Numiſ. Marij ſiue Manurij. 140
Numiſma Ingenui. 140
Numiſma Regelliani. 140
Numiſma Macriani Senioris. 141
Numiſ. Marciani Iunioris. 142
Numiſma Quieti. 142
Numiſma Herodis. 143
Numiſma Baliſtæ. 144
Numiſma Piſonis. 145
Numiſma Aemiliani. 145
Numiſma Tetrici Senioris. 146
Numiſma Zenobiæ. 148
Numiſma victoriæ. 149
Numiſma Titi. ibid.
Numiſma Flauij Claudij. 151
Numiſma Aurelij Quintilli. 151
Numiſma Flauij Criſpi. 152
Numiſma P. Annij Taciti. 155
Numiſma M. Annij Floriani. 156
Numiſma Aurelij Valerij Probi. 157
Numiſma Firmi. 158
Numiſma Saturnini. ibid.
Numiſma Proculi. 159
Numiſma Bonoſi. 160
Numiſ. M. Aurelij Cari. 161
Numiſma Numeriani. 162
Numiſma Carini. 163
Numiſma Iuliani Sabini. ibid.
Numiſ. Diocletiani. 164. et 166
Numiſma Narſei. 166
Numiſma Achillei. 166
Numiſma Cerauſij. 167
Numiſma M. Aurelij Valeriani Maximiani. 168
Numiſma Flauij Valerij Conſtantij Chlori. 170
Numiſma Galerij Maximini. 172
Numiſma Seueri. 173
Numiſma Maximiani. 173
Numiſma Maxentij. 174
Numiſma L. Liciniani. 175
Numiſma Licinij Iunioris. 176
Numiſma Conſtantij Magni. 178
Numiſma Criſpi Conſtantini filij. 180
Numiſma Conſtantini, Conſtantis, & Conſtantij filiorum & ſuceſſorum patris Conſtantini Magni. 181
Numiſma Dalmatij. 181
Numiſma Conſtantis. 182
Numiſma Nepotiani. 183
Numiſma Conſtantij. 184
Numiſma Galli. 185
Numiſma Veteramnionis. 187
Numiſma Magnentij. 187. et 188
Numiſma Decentij. 188
Numiſ. Iuliani Apoſtatæ. 190
Numiſma Iouiniani. 191
Numiſma Varoniani. 192
Numiſma Valentiani. 193
Numiſma Valentis. 193
Numiſma Procopij. 195
Numiſma Firmi. 195
Numiſma Gratiani. 196
Numiſma Valentiniani. 297
Numiſmata vtriuſq; Theodoſij. 198
Numiſma Maximi. 200
Numiſma Victoris. 200
Numiſma Arcadij. 202
Numiſma Honorij. 202
Numiſ. Theodoſii Iunioris. 204
Numiſma Valentiniani. 105
Numiſma Flauij Valerij Martiani. 200
Numiſma Leonis. 211
Numiſma Zenonis. 216
Numiſma Anaſtaſii. 219
Numiſma Fl. Valerij Iuſtini. 220
Numiſma Iuſtiniani. 221
Numiſma Iuſtini Minoris. 222
Numiſ. Tiberij Conſtantini. 223
Numiſma Mauritij. 225

Numisma Phocæ 227
Numisma Heraclij, qui aliàs & Constantinus Iunior dictus 229
Numisma Heraclonæ 230
Numisma Constantis 231
Numisma Constantini 232
Numisma Mizizij 233
Numisma Iustiniani Minoris 234
Numisma Leontij, aliàs Leonis III. 235
Numisma Tiberij, aliàs Absimari ibidem
Numisma Philippici Dardanij 236
Numisma Leonis III. 238
Numisma Constantini Copronymi 240
Numisma Leonis IIII. *Ibidem*
Numisma Artabasdi 241
Numismata Constantini Leonis IIII. *filij* 242
Numisma Nicephori 243
Numisma Stauratij 244
Numisma Michaelis Curopalati. 245
Numisma Caroli Magni. 246
Numisma Lodouici 247
Numisma Michaëlis Balbi. 248
Numisma Theophili 249
Numisma Lotharij 250
Numisma Lotharij ibidem
Numisma Michaëlis 251
Numisma Lodouici II. 253
Numisma Basilij 253
Numisma Caroli Calui 254
Numisma Lodouici III. 255
Numisma Caroli Iunioris 257
Numisma Leonis V. 258
Numisma Alexandri 259
Numisma Arnulphi. 259
Numisma Berengarij 262
Numisma Constantini 263
Numisma Henrici Aucupis. 265
Numisma Othonis Magni 267
Numisma Romani Iunioris 268
Numisma Nicephori 269
Numisma Ioannis Zimiscis 270
Numisma Othonis II 272
Numisma Othonis III. 272
Numisma Basilij & Constantini 273
Numisma Constantini 274
Numisma Henrici Claudij 275
Numisma Ardouini 276
Numisma Conradi 277
Numisma Argyri 278
Numisma Michaëlis Paphlagonis 288
Numisma Michaëlis Calaphatis 289
Numisma Zoês 280
Numisma Monomachi 281
Numisma Theodoræ 282
Numisma Isatij Comueni 286
Numisma Constantini Ducæ 288
Numisma Eudociæ 288
Numisma Romani Diogenis 289
Numisma Nicephori Boloniatis 290
Numisma Constantini 291
Numisma Caloioannis 295
Numisma Manuelis 296
Numisma Alexij 297
Numisma Alexij Angeli 299
Numisma Alexij Iunioris 299

O

OCTAVIANVS CAESAR AVgustus 12
Et quæ & quot bella confecerit, ut mortem auunculi uindicaret 12
Templa, ædes sacræ, fora iudiciaria ab eo extructa Ibidem
Octauianus Cæsar omne suum Imperium bifariam diuisit 13
Octauianus Cæsar Pater Patriæ, & primus August. dictus ibid.
Octauianus Cæsar Dictaturam sibi

sibi ultrò delatam noluit admittere. 13
Octauiani Cæsaris studium in Remp. & in omnes ordines. 12
Octauiani Cæsaris mors, & in osculis Liuiæ uerba. 13
Octauiani Augusti statura. 13
Octauiani Augusti mores et ingenium. 13
Octauius, pater Octauiani Augusti. 14
Octauia domo pulsa mandato Antonij 9
Octauia soror Cæsaris Antonio in matrimonium collocata. 9
Octauia soror Octauiani Augusti. 10
Octauia vt sterilis repudiata à Domitiano Nerone, & relegata in Campaniam primum, dehinc in Insulam Pandateriam. 35
ODENATVS PALMIRENVS Nisibin, & Orientis plæraque cum Mesopotamia in potestatem recepit. 142
Odenatus Saporem regem in fugam uertit, regios thesauros, regiasq; concubinas rapuit. 142
Odenatus Quietum interemit. ibidem.
Odenatus occisus vnà cum filio suo Herode, à Consobrino suo Mæonio. 142
Odenati mores, studia. 142
Oderint, dum metuant, in ore semper habebat C. Cæsar. 21
ODOACER GOTHORVM Rex, Bracilem Comitem apud Rauennam occidit. 216
Odoacer à Theodorico Veronensi apud Rauennam superatus & extinctus est. 216
OLYBRIVS Ricimero successit in Imperio. 214
Opera publica restituta ab Antonio. 76
OPILIVS MACRINVS, homo animi et oris Impudentis. 104
Opilius Parthicum bellum suscepit. 104
Opilius Macrinus Antoninum inter diuos retulit. 105
Opilius Macrinus Pontifex Maximus. 105
Opilij Macrini studia, libidines, et luxus. ibidem
Opilij Macrini honores. ibidem
Opilij Macrini mors. 105
Oresta vrbs ab Heliogabalo cōdita. 108
Orphanotrophion ab Alexio Comueno extructum. 292
OTHO Magn⁹ Henricū fratrē Marsburgi obsidione cinxit, quem tandem supplex veniam orauit. 266
Otho Hungaros apud Augustā Vrbem fudit. 266
Otho à Ioanne XII. Pontifice coronatus est Romæ. 267
Othonis mors. 267
OTHO II. Græcos Sarracenosq; Calabria expulit. 270
Otho à Lothario Rege Franciæ penè oppressus 270
Otho à Græcis victus & captus. 271
Otho eloquentia Graia præstitit. 271
Otho moritur sagitta venenata ictus. 271
Otho III. à Gregorio Romæ coronatus est. 272
Otho vrbem Romam cepit. ibid.
Otho necatus est misso per insidias veneno à Crescentij vxore. ibidem
Otho IIII. Romæ iniurijs affectus, quæ ditionis erant pontificiæ, occupauit: hinc à Pontif. Maximo anathemate notatus,

Imperio spoliatus est. 303
Otho destitutus omni suorum præsidio, in Saxoniam fugere coactus, & à Gallorum Rege uictus est. 303
Othonis mors. ibidem

P

Pantheon instauratum à P. Aelio Adriano. 70
Pastoris boni officium. 17
Patzinacæ Istrum superantes, à Diogene Sirmij & Bulgariæ principe uicti. 274
Persæ Mesopotamiam, Syriam, Hierosolymam sub Phoca occupauerunt. 227
Pescenius Niger ab exercitu Syriaco Imperator appellatus est. 93
Pescenius Niger circa Byzantium oram omnem occupauit. 93
Pescenius Niger apud sinum Issicum fugatus ab Alexandro Magno. 93
Pescennij Nigri ingenium, & mores, honores. 93
Pescennij Nigri exercitus fugatus. 93
Pescennij Nigri misera mors. 93
Pescennij statura. 93
PETRVS *Antisiodorensis Comes, Imperator Constantinopolitanus creatus est.* 305
Hinc ab Honorico Romæ coronatus 305
Petrus Dyrrhachium obsidione cinxit. 305
Petrus Macedoniæ vrbes inuasit. 305
Petrus Theodori insidijs captus, obtruncatur. 305
PHILIPPICVS BARDANIVS *contra Iustinianum bellum mouit, eúmque cum filio occidit.* 236
Philippicus sanctorum statuas & imagines ex omnibus templis eradi mandauit. 236
Philippic⁹ Bardani⁹ ab Arthemio oculis priuatus, regno pulsus est. 236
Philippicus Sueuiæ Dux cũ Othone Duce Saxoniæ pugnauit, eúmq; fudit. 302
Philippus Alsatiam populatus, vrbes & oppida funditus euertit. 302
Philippus Argentoratum cepit. 302
Philippus Bambergæ ab Othone de Vuitilspach occisus. 302
Philippopolis à M. Iulio Philippo Arabe condita. 125
PHOCAS, *suprà quàm Principem deceret, auarus, Romanũ Pontificem omnium Ecclesiarum Principem declarauit.* 226
Phocas præ sua ignauia passus est Persas occupare Mesopotamiã, & Syriam, & Hierosolymã. 226. 227.
Phocas passus est nomen Imperij deleri. 227
Phocas miseré occubuit. 227
Phoenicum indigenæ Heliogabalum tanquam deum Maximũ colunt. 108
PISO *Imperator Thessalicus dictus, missis percussoribus à Valente occisus est.* 144
Plaucia Herculanilla à Tib. Claudio Imperatore repudiata. 29
Plautianus præfectus & Iulianus proscriptionib. ditati sunt. 100
Plutarchus Historicus & Philosophus intimus fuit Traiano Vlpio. 62
Poëtis ac Rhetoribus salaria annua constituta à Flauio Vespasiano. 49
Pompeia Q. Pompeij filia à C.

Iulio Cæſare repudiata. 4

Pons AElius. 70

Pons Aureolus. 134

Pontifex Maximus Vigilius in carcerem coniectus à Theodora Iuſtiniani Imperat. vxore. 222

Pontifex Max. princeps omnium eccleſiarum declaratus a Phoca. 226

Pontifex Max. Martinus à Conſtante Imp. in exilium actus, fame perijt. 231

Pontifex Max. comprehenſus mãdato Iuſtiniani Minoris. 234

Pontifex conſtantinopolitanus Germanus, à Leone III. *ſede pulſus eſt, & Gregorius Roman⁹ Antiſtes comprehenſus.* 238

Pontifex Max. Nicolaus, Epiſcopos, Colonienſem, & Treuerenſem anathemate notauit, atq; etiam Lotharium. 250

Pontifex Max. Adrianus Lotharium anathemate ſoluit. 250

Pontifex Max. Ioannes VIII *in vincula coniectus, quod Ludouicum* III. *Imperialib. donaſſet inſignijs.* 255

Pontifex Max. Ioannes XII. *Othonem aucupem Romæ coronauit, ac dehinc gradu deiecit, ſuffecto Leone.* 267

Pontifex Max. Gregorius ſede pulſus à Romanis Othone III. *Imperatore.* 272

Pontifex Max. Ioannes ab Othone III. *indignis modis exceptus.* 272

Pontifex Max. Gregorius anathemate notauit Henricũ IIII. 283

Pontifex Max. Hiltebrandus in exilium eſt actus, ab Henrico IIII. 284

Pontifex Max. Alexander à Friderico Barbaroſſa Vrbe eiectus fugatusq; eſt. 300

Pontifex Max. Othonem IIII. *anathemate notauit, Imperióq; ſpoliauit, ſuffecto Friderico* II. *Siciliæ rege.* 303

Pontifex Max. Gregorius IX. *ter anathemate Fridericum* II. *notauit.* 309

Pontifex Max. Innocentius anathemate notauit Fridericum II. *quod Concilio Lugdunum coacto non adfuiſſet.* 309

Pontifex Max. Ioannes cum à Ludouico ſede foret eiectus, eum anathemate notauit. 320

Pontifex Max. Eugenius ſede turbatus eſt, & motus à Sigiſmũdo. 326

Pontifices ex monachis creauit Leo IIII. *vir Impius.* 240

Pontifices tres de papatu certantes deiecti ab Henrico. III. 282

Pontifices tres adulterini, Ioannes XXIII. *Gregorius et Benedictus deiecti ſunt à Sigiſmũdo.* 326

Popea pellex & adultera Domitiani Neronis, quam ille poſtmodum occidit. 35

POSTHVMIVS, *ſummæ eloquentiæ vir, à patre Auguſtus appellatus.* 137

POSTHVMIVS SENIOR *Victorinum in Imperij principatum vocauit.* 138

PROCVLVS *Lugdunenſibus ducibus ac hortantibus Imperium aſſumpſit.* 159

Proculus Alemanos contriuit. 159

Proculus in Francorum auxiliũ

ueniens, uictus & interemptus est. 159
Prouinciæ institutæ à Flauio Vespasiano. 49
PROCOPIVS à Valente in Phrygia superatus est, ac ei traditus, qui abscißa eius ceruice, discordiam ciuilem sedauit 195
P. AELIVS ADRIANVS eleganter institutus. 68
P. Aelius Adrianus uenationi deditus. 68
P. Aelius Adrianus populo cõgiarium dedit. 68
P. Aelius Adrianus Senatores pauperes iuuit. 68
P. Aelius Adrianus gladiatorium munus totis sex diebus exhibuit. 69
P. Aelius Adrianus disciplinis & artibus ualuit. 69
P. Aelius Adrianus, primus Cæsarum barbam nutriuit. 70
P. Aelius Adrianus põtẽ excitauit ad Tiberim. 70
P. Aelius Adrianus in Britannia murum per octoginta milia paßuum duxit, qui Barbaros à Rom. discerneret. 69
P. Aelius Adrianus ædẽ Augusti restituit. 69
P. Aelius Adrianus, bellũ Parthorum sedauit, per Asiam in Achaiam nauigauit, Eleusina sacra suscepit. 69
P. Aelius Adrianus Pompeio parentauit in Arabia. 69
P. Aelij Adriani cura de ægris 69
P. Aelij Adriani disciplina. 69
P. Aelij Adriani in doctos & artium professores studium. 69
P. Aelij Adriani copiæ. 69
P. Aelij Adriani Thesaurus. 96
P. Aelij Adriani opera instaurata, industria, & laborum tolerantia, mors. 68
P. Aelij Adriani honores. 68
P. Aelij Adriani in temperando Imperio prudentia. 69
P. Adriani nomine cæsi. 68
P. Aelij Adriani humanitas. 69
P. AELIVS, VNDE PERTINAX dictus. 87
P. Aelius pertinax literis Græcis & Latinis claruit, atque Grammaticen professus. 87
P. Aelius Pertinax nomen Imperij recusauit. 88
P. Aelius Pertinax quid statuerit de solo uacante, de tributis, de poßeßionibus suis, de congiarijs, de aère alieno, de operibus publicis, de stipendijs, præmijs militum, & annona. 88
P. Aelius Pertinax apud uada Sabatia mercaturas exercuit, non secus, atq; priuatus. 88
P. Aelius Pertinax a Læto præfecto confoßus. 88
P. Aelius Pertinax inter Diuos relatus. 88
P. Aelij Pertinacis honores & dignitates. 88
P. Aelij Pertinacis censura in dãnatos maiestatis. 88
P. Aelij Pertinacis leges de testamentis. 88
P. Aelij Pertinacis auaritia. 88
P. Aelij Pertinacis statura. 88
P. CORNELIVS LICINIVS VALERIANVS, iure meritorũ Imperator creatus. 132
P. Cornelius Licinius captus à Sapore Persarum Rege misere tractatus, & crudeliter necatus est. 132
P. ANNIVS TACITVS inuitus Imperium adsumpsit. 155
P. Annius statuas ex auro et argen

gento decreuit Valerio Aureliano. 155
P. Annius Cornelium Tacitum historiographum parentis loco habuit, eiúsq; lucubrationes decies singulis annis publicè scribi curauit. 155
P. Annius Thermas publicas priuato sumptu extruxit. 155
P. Annij mores, eruditio, studia, mors. ibid.

Q.

Quaternitatē, nō trinitatē professꝰ est Anastasius Dicorus. 219
QVIETVS cum fratre & patre Imperator dictus. 142
Quod tibi nō vis fieri, alteri ne feceris, sententia insignis, quā semper in ore versabat Alexāder Seuerus, habēs orationē ad milites. 111

R

REGILLIANVS contra Sarmatas feliciter pugnauit. 140
Regilliani noīs etymologia. ibid.
Repetundarum poena à C. Iul. Cæsare statuta. 2
RICHARDVS Prouincias Episcopi Treuerensis, igne & ferro vastauit. 113
Richardus Poppardiam obsedit, et expugnauit. ibid.
Richardi mors. ibid.
Richardis, Caroli Craßi vxor, in Alsatia monasterium sacrarum Virginum construxit. 257
Riimer Anthemij Imper. Alanos cum eorum rege fudit: Anthemiū confodit: ciuiū Rom. bona direptioni dedit. 214
Repetundarum damnatos qua pœna plectendos censuerit Antonius Pius. 76
Robertus Antisiodorensis Marinum Michaëlē Venetorū Ducē, Pratorē Constātinopolitanū, Imperij cōsortē appellauit. 306
RODOLPHVS Bryßgaiam, Ergayam, Turgaym magnamq; partem Sabaudiæ, minorisq; Burgundiæ subegit. 314
Rodolphus Ottacarum Bohemiæ Regem vicit, & occidit. ibidem
Rodolphus totam Austriam in suam ditionem redegit. 315
Rodolphus Venceslao Ottacari filio Bohemiæ regnum restituit. 315
Rodolphus Heluetios subegit. 315
Rodolphus Pseudofridericum captum Nouesii combußit. ibid.
Rodolphus vir summè auarꝰ. 315
Rodolphi mors. ibid.
RODVLPHVS aduersus Henricum IIII. sæpe pugnauit. 284
Rodulphi sententia, cum manus truncum esset intuitus. 285
ROMANVS ARGYRVS, princeps et doctus et liberalis principio, subinde factus carnifex, insidijs petitus occubuit. 277
ROMANVS IVNIOR vir luxu & otio perditus, aduersus Saracenos & Turcas feliciter pugnauit. 268
Romanus Iunior matrem & sororem in Coenobium relegauit, quæ tandem miretricium quæstum exercuerunt. 268
ROMANVS DIOGENES contra barbaros feliciter primo dimicauit. 289
Romanus à Sultano captus abductúsq; est velut mancipium. 289
Romanus à Michaële Imperatore oculis priuatus est. 289
Romæ incendium per triduū temporibus Titi Vespasiani. 55
RVPERTVS cū in Italiā descendisset, ad opprimendā Galeaciorū potentiam, congreßus cum Vicecomite, fusus et fugatꝰ est. 325

Sacerdotibus Græcis coniugium permissum in sexta Synodo Cõstantinopoli celebrata 233
Sarraceni à Bulgaris sæpe victi 23
Sarraceni & Græci Calabria pulsi ab Othone II. 271
SATVRNINVS inuitus suscepit Imperium: & tandem ab illis ipsis, à quibus creatus Imperator, interemptus est 145
SATVRNINVS Aegyptum intrauit contempto præcepto Aureliani, suo maximo incommodo 158
Scribonia vxor Octauiani Augusti 15
Seculum Commodianum & aureum 85
Senecam quid mouerit, vt de Clementia Domitiani Neronis scriberet 32
September & December à Domitiano denominati 58
Septimius Seuerus in Illyrico à suis militibus Imperator creatus 93
SERGIVS GALBA liberalibus disciplinis institutus 38
Sergius Galba ludos Florales exhibuit ibid.
Sergius Galba triumphalia ornamenta accepit ob res præclarè gestas ibid.
Sergius Galba Taraconensi Hispaniæ præficitur ibid.
Sergius Galba se Senatus & populi Romani Legatum profitetur ibid.
Sergius Galba iudicia seuerißimè exercuit 38. & 39
Sergius Galba Narbonã vrbem ingressus 39
Sergius beneficia à Cæsarib. data iudicibus eripuit ibid.
Sergius Galba in foro Romano trucidatus ibid.
Sergij Galbæ Honores 38
Sergij Galbæ ad milites oratio 36
Sergij Galbæ auaritia 39
Sergij Galbæ statura, ingenium, mores, & vitæ ratio ibid.
SEVERVS OSTILIANVS 124
SEVERVS qui & SEVERIANVS Biorgum Alanorum Regem superauit: eoq; lauream meruit 213
Seueri mors ibid.
SEVERVS contra Maxentiũ manus conferens, fugatus, captus ac cæsus est 173
Seuerus Antiochiæ Episcopus, Arrianæ hæreseos sectator, magnas turbas mouit de Corruptibili, & Incorruptibili 220
Seueri de Imperio responsum 91
SIGISMVNDVS eruditione, probitate & statura clarus, Rex Hungariæ & Romanorũ 325 & 326
Sigismundus aduersus Turcas exercitum ingentem parauit, ab Amurathe graui prælio tãdem victus 326
Sigismundus Concilio Constantiæ coacto, tres adulterinos Pontifices sede deiecit, suffecto Othone de Columna 326
Sigismundus ferream coronã Mediolani accepit, Romæ Cæsaream ibid.
Sigismundus Eugenium Pontificẽ Max. sede sua priuauit. ibid.
Soli templum extructum à Valerio Aureliano 153
Spectacula sumptuosa edita à Domitiano 58
S. Pompeius iussu Antonij interfectus 9
STAVRATIVS filius Nicephori, Imperio deturbatus, tonsis capillis, monasterio inclusus est 244

Statilia

Statilia Messalina rapta à Domitiano Nerone, trucidato Attico Vectio eius marito 36
Syluanus Bonisij filius, Constantinum, & Magnentium insidijs petijt 187
Synodus Septima conuentu CCC. & L. patrum Niceæ celebrata sub Constãtino Imp. Leo. IIII. filio 242
Synodus sexta celebrata Constantinopoli sub Constantino Imperatore, & Agathone Pontifice Max. 233
Synodus Moguntiæ celebrata ab Henrico III. 282

T

Templum Soli extructum à Valerio Aureliano 153
Templum Pacis à Flauio Vespasiano extructum 49
Templum, dictum ΑΓΙΑΝ ΣΟΦΙΑΝ, extruendum curauit Iustinianus 222
Tenedos, Insula 330
Terræ motus in Palestina & Syria sub Constantino Copronymo 239
TETRICVS SENIOR Aureliano se subijcere, quàm insidiosis parêre maluit 146
TETRICVS IVNIOR cum patre ab Aureliano per triumphum ductus est 146
Thalomigæ 70
Theodora Iustiniani Imperatoris uxor, Vigilium in carcerem coniecit, & aliquot diebus pane solum & aqua aluit 222
Theodora templũ Apostolis condidit ibid.
THEODOSIVS III. Diuorum imagines à Philippico deturbatas restituit 237
Theodosius à Leone pulsus regno, monasticam vitã arripuit 238
THEOPHILVS Diuorum imagines auersatus, qui eas colerent, ad mortem vsq; cædi iußit 249
Theophilus à Sarracenis bis victus est 249
Theophilus dysenteria correptus, obijt 249
Thermæ ædificatæ à Tito Vespasiano 55
Thermæ instauratæ ab Alexandro Seuero 111
Thermæ publicæ priuato sumptu P. Annij Taciti extructæ 155
THEODOSIVS Remp. à Gothis pené oppressam restituit 197
Theodosius Maximum Tyrannum, & Victorem, eius filium necauit 198
Theodosius Arbogastum & Eugenium Tyrannum é medio sustulit ibid.
Theodosij mores, natura, studia, mors ibid.
TIBERIVS ABSIMARVS 235
Tiberius Leontium truncatis naribus in carcerem coniecit ibid.
Tiberius Agarenos bello petiuit, præfecto fratre Heraclio ibid.
Tiberius Philippicum in Chersonam relegauit ibid.
TIBERIVS CLAVDIVS DRVSVS Lugduni natus 26
Tiberius Claud. à matre Portentum naturæ dictus ibid.
Tib. Claud. bello ciuili petitus à Camillo Scriboniano Dalmatiæ legato ibid.
Tib. Claud. Censor creatus 27
Tib. Claud. Pater Senatus dictus ibidem
Tib. Claud. quæ, & quanta opera publica curarit ibid.
Tiberius Claudius ludos Seculares fecit ibid.

Tiberius Claud. Aquæductum à Caligula inchoatum, magnifice perfecit 27

TIBERIVS CONSTANTINVS *summè liberalis, Iustini Thesaurum & Narsetis in Italia reperit* 223. & 224

Tiberius Constantinus Persas bello expugnauit 224

Captiuos in patriam remisit ibidem

Tib. Constant. cũ Longobardis fœdus percußit ibid.

Tib. Constãtinus accedens ad mortem, Mauritio genero Imperium reliquit ibid.

TIBERIVS NERO *Drusum fratrem capitali odio prosequutus est, & Iuliam vxorem in exilium relegauit* 17

Tiberius Nero M. Agrippam necandum curauit ibid.

Tib. Nero Germanicum veneno sustulit ibid.

Tiberius Nero Principes penè xx. perdidit ibid.

Tiberij Neronis mors, et funus 18

Tiberij Neronis statura, proceritas, & vires ibid.

Tiberij Neronis ingenium & eloquentia ibid.

Tiberius Nero Tiberij Imper. pater, quæsturam exercuit sub Iulio Cæsare, hinc Potifex Max. postmodum prætor creatus 19

TIBERIVS NERO CAESAR 16

Eius mores & ingenium 17

Tiberius Nero Imperatoris nomen reiecit ibid.

Tiberius Nero Hispaniam & Syriam sine Consularibus legatis habuit: & multas alias Prouincias vastari passus est ibid.

Tiberius Nero vini auidißimus, ideo Caldus Biberius Mero dictus ibid.

Tiberij Neronis honores ibid.

Tiberij Neronis victoriæ ibid.

Tiberij Neronis studium de repub. postmodum neglectum ibid.

Tiberij Neronis liberalitas & modestia ibid.

Tiberij Neronis insignis gnome ad præsides prouinciarum tributa suadentes ibid.

Tiberij Neronis libidines ibid.

Tiberij Neronis auaritia ibid.

Tiberij Neronis crudelitas 17 & 18

Tiberij Neronis odium in suos 18

Tiberij Claudij Imperatoris studia 26

Tiberij Claudij Drusi diuini honores, sacrificia, ludi, spectacula ibidem

Tiberij Claud. expeditio in Britanniam 27

Tiberij Claudij Triumphus ibid.

Tib. Claudij studium in rempub. ibidem

Tiberij Claudij mors, funus ibid.

Tiberij Claudij statura, natura, et ingenium ibid.

TITVS VESPASIANVS *Tarachiam & Gamalam cepit & domuit* 54

Titus Vespasianus Iudæam domuit, Hierosolymam oppugnauit, fame, ferro & flamma confecit ibidem

Titus Vespasianus de Iudæis triumphauit ibid.

Titus Vespasianus cum patre imperium gubernauit ibid.

Titus Vespasianus patre adhuc viuo, Romæ Imperator appellatus est ibid.

Titus Vespasianus Amphitheatrum extruxit, Thermas ædificauit, nauale bellum in veteri Naumachia exhibuit 55

Titus Vespasianus cur Pontificatum Maximum appetierit 55
Titus Tribuuus Maurorum, à suis militibus interemptus 149
Titi Vespasiani mores, ingenium, & dicendi facultas 54
Rapinæ, crudelitas, tum eius clemẽtia & benignitas, iustitia ibid.
Titi Vespasiani honores & dignitates ibid.
Titi Vespasiani luxus & libidines ibid.
Titi Vespasiani insignes sententiæ 55. & 56
Titi Vespasiani mors 55
Titus Flauius Sabinus fœnus apud Heluetios exercuit 52
Turcæ & Persæ prælio sæpe victi à Caloioanne Imp. 295
TRAIANVS VLPIVS in Agrippina Colonia Imperij accepit insignia à Nerua Cocceio 62
Traianus Venationi dedit operã 63
Traianus Dacos profligauit 64
Traianus Marcianopolim condidit ibid.
Traianus quæ extruenda curârit ex thesauris Decibali Dacorũ regis ibid.
Traianus Arabiæ partem, quæ ad petram vergit, domuit ibid.
Traianus spectacula Romæ edidit per 25 dies ibid.
Traianus ingenijs fauit ibid.
Traianus Celso statuam publicè poni iussit ibid.
Traianus Plutarcho Historico et philosopho vsus ibid.
Traianus Circum ampliorem collapsum restituit ibid.
Traianus expeditionem duxit in Armeniam ibid.
Traianus Euphratem fluuium põte iunxit ibid.
Traiani magnitudo animi ibid.
Traiani mors 65
Traiani sententia de Imperio Domitiani Neronis 32
Traiani integritas, vires 63
In Senatum reuerentia ibid.
In pauperes charitas ibid.
Traiani de Dacis & Arabibus triumphus 64
TREBELLIANVS monetam suo nomine cudi iussit, et Palatium in arce Isauriæ constituit 147
Trebellianus ad Campum ductus per Causisoleum, Gallieni Ducem, victus & occisus est 147
Triumphus M. Aurelij de Catthis, Parthis & Syrijs 79
Triumphus Gordiani Iunioris de Thracibus, Antiochis & Persis 122
Triumphus Aureliani
Triumphus Aelij Valerij Probi de Germanis & Blemis 157
Triumphus Iustiniani de Vandalis 221
Triumphus Diocletiani de Aegyptijs, Assyrijs, Persis 165
Triumphus Domitiani Neronis 34
Triũphus L. Aelij Aurelij Cõmodi Antonini de Syrijs
Triumphus L. Septimij Seueri Pertinacis, de Parthis, Arabibus, Adiabenisq; 96
Triumphus Valerij Aureliani, de Gothis, Sueuis, Sarmatis, Marcomanis, Barbaris, &c. 153
Triumphus duplex Domitiani de Dacis & Cattis 58
Triumphus Alexandri Seueri de Parthis 111
Triumphus Flauij Vespasiani de Iudæa 49. & 50
Triumphus L. Septimij Seueri Pertinacis de Parthis, Arabibus & Adiabenis 96

TRIVMVIRI IMPERIVM inter se diuiserunt 7. & 8
Quos illi proscripserint 8

V

VALENS bella gessit in Oriente 54
Procopium vicit ac occidit 193
Valens etiam baptizatus Arrianam sectam tandem amplexus est ibid.
Valens monachos iussit militare: et in Christianos desæuit ibid.
Valens à Gothis fugatus, flamma absumptus est ibid.
VALENTINIANVS sub Iuliano tribunum agens, quia dijs sacrificare nollet, lege ab exercitu est exactus 192
Valentinianus Gothos, & Barbaras nationes Thracia expulit. Septentrionem omnem domuit: Parthos per legatos Syria eiecit, Germaniam pacauit 193
Valentiniani forma, statura, mors ibidem
Valeria Messalina, Tiberij Claudij vxor, à Tribuno transfixa est 30
VALERIANVS IVNIOR forma, verecundia, & probitate et ingenio præstitit 133
VALERIVS AVRELIANVS Sarmatas in Illyrico cum trecentis præsidiarijs, solus profligauit: & propria manu vna die bello Sarmatico quadraginta octo, plurib. autem plus, quàm nongentos interfecit 152
Valerius Francos apud Maguntiã repulit ibid.
Valerius ob singularem militarem disciplinam liberaliter Illyrici, & Galliarum restitutor dictus est ibid.
Valerius Gothos, Sueuos, Marcomanos, Barbaros, fudit ac superauit 152
Valerius Bithyniam recuperauit 153
Valerius Thyanam & Palmyrã expugnauit: Zenobiã apud Emesam fugauit ibid.
Valerius Soli templum extruxit ibidem
Valerius Firmum, Seleucium fugauit ibid.
Valerius ἀμνηστίαν omnium delictorum constituit ibid.
Valerij prouidentia in Rep. constituenda & formanda: eiusdem Triumphus de Gothis, Sueuis, Marcomanis, Barbaris ibid.
Valerio interempto interregnum fuit sex mensibus 154
Varij astus, vt Heliogabalus Imperium consequeretur 107
VENCESLAVS Imperij curam abiecit 323
Venceslaus à fratre Sigismundo captus, & Viennæ in carcere seruatus ibid.
Vespasianorum monimenta 52
Vestales uirgines uiuæ obrutæ terra à M. Aurelio Caracalla 102
Vesuuij montis in Campania incendium ibid.
VETERANNIO aliàs Britãnion ab exercitu Illyricano Imperator appellatus 187
VIBIVS TREBONIANVS GALLVS cum Scythis fœdus inijt, non sine graui Romani nominis nota 130
Vib. Trebonianus Barbaris tributa pependit dragmarum aurearum CC. & hinc Scythicæ seruitutis iugum accepit ibid.
Vibius Trebonianus à Barbaris grauiter affectus 131
VICTOR cum patre Maximo à Theodosio trucidatus est 199

Victo-

Victoria, ciuitas condita à Friderico II. 309
Victoria, castrorum mater 149
VICTORINVS à quodam actuario, cuius vxorem constuprauerat, Agrippinæ, cũ filio interfectus est 138
Vigilij Pontificis Max. captiuitas 222
Vineas colere permissum Gallijs & Pannonijs ab Aelio Valerio Probo 157

Z

ZENO vt Tyrannus imperauit: fratrẽ Conona habuit, qui sanguine & cæde hominum mirificè delectabatur 216
Zeno à Basilisco in Isauriam pulsus cum vxore Ariadne, tandem reuocatus est ibid.
Zeno Basiliscum in Cappadociam cum filio relegauit 217
Zenone Imp. incendium adeò graue fuit, vt præter vrbis Constantinopolis maximam partem igne vastatam, centum & viginti milia librorum combusta sint 217
Zenobia mulier elegans & casta, vixit regali pompa, Persico more 148
Zenobiæ cultus ibid.
Zenobiæ responsum ad Aurelianum interrogãtem, quare ausa esset Imperatoribus Romanis resistere ibid.
Zenobia in Triumphum ducta cũ Aureliano ibid.
Zenobiæ color, habitus, statura ibidem
Zoë Romanum maritum in balneis suffocauit: hinc Michaelem sibi maritum adsciuit, tum Imperiũ cum sorore Theodora administrauit 280

FINIS.

TIGVRI PER ANDREAM GESNERVM, Calend. Martij, Anno Salutis
M. D. LVII.

DE VITIS IMPERATORVM SEV CAESARVM, AC EORVM EICONIBVS ET NVMISMATIBVS EPITOME.

C. IVLIVS CAESAR, C. Mario, & L. Valerio Coſs. Romæ natus eſt. Literas Latinas Græcasq;, tum & præcepta dicẽdi à Marco Antonio Gniphone, homine Gallo, magno ingenio, & ſingulari memoria uiro edoctus eſt. Fuit namq; Cæſar admirabili docilitate: & ad dicendi facultatem appoſitus, & elegantiſsima quædam ciuilis eloquentiæ uis à natura inſita illi fuit, in qua ſplendidiſsimè adeò elaborauit, ut ſecundũ abſq; ulla contentione locum obtinuerit, & Cicero ipſe dubitarit, cui Cæſar deberet cedere. Annum agens decimumſextum, cùm undique ęſtuarent Syllanæ tempeſtates, eò quòd affinitate Mario coniunctus erat, Vrbe eiectus eſt. Prima ſtipendia de more nobilium Romanorum fecit, in M. Thermi Prætoris contubernio: in Aſia primùm, deinde circa Mytilenas, in quarum expugnatione ciuica Corona à Thermo donatus eſt. Poſteà in Cilicia ſub Seruilio Iſaurico breui tempore meruit. Comperta enim Syllæ morte, properè Romam redijt. Vnum & uiceſimum agens annum, in foro eloquẽtiam exercuit. Tũ Quæſtor creatus ulteriorem Hiſpaniam ſortitus eſt. Dehinc Aedilis, ſpectacula gladiatorum, uenationes & ludos, pompas atque conuiuia profuſiſsimis ſumptibus exhibuit. Defuncto Metello Põtifice Maximo, Põtifex creatus eſt. Poſteà Prætor effectus. Poſt Præturam Præſes ulterioris Hiſpaniæ factus, ſed non expectato ſuo ſucceſſore priuſquàm annus finiretur, Romam profectus, Conſulatum cum M. Calphurnio Bibulo obtinuit. Poſt Conſulatum, Imperium Galliarum cum Illyri-

co impetrauit per quinquēniū:ubi maxima perfecit bella. Nō totum belligerans decēnium, omnē fermè Galliam, quę inter Alpes & Rhodanum, Rhenum & Oceanū est, perdomuit. Octingenta cepit oppida, trecentos subiugauit populos. Aggressus deinde est Britannos, Romanis antea ignotos. Contra Heluetios Germanosq; exercitum duxit, bellaque generosissima confecit. Magnum Pharsalico prælio fudit Pompeium. Confectis bellis quinquies triumphauit: Primum & excellentissimū triumphum egit Gallicum, sequentem Alexandrinum, deinde Ponticum, huic proximum Africanum, nouissimumm Hispaniensem diuerso quenque apparatu & instrumento. Ordinationem dehinc annorum, & fastorum dierum instituit. Medicos & omnis facultatis professores ac eruditos, iure ciuitatis donauit, cùm ipse foret eruditissimus. Ius laboriosissimè & seuerissimè dixit. Repetundarum conuictos etiam ordine Senatorio mouit: uestiū ac uictus sumptus superfluos abscidit. Senatum compleuit, ac Patricios elegit, omniaq; officia collapsa redintegrauit, & Magistratus in bonū ordinem redegit. Multa de ornanda instruendaque urbe, ampliandoq; Imperio cogitauit: sed morte præuentus finire non potuit. Consul per decennium continuum designatus fuit, Dictator cōtinuus. C. Octauium sororis Iuliæ nepotem, hęredem instituit, etiam in familiā, nomenq; adoptauit. Statuam suam inter Reges locauit, in Curia sede aurea usus, diuinos sibi honores nonnullos fieri passus est, nec adeuntes se honore dignat⁹ est ullo. Ob id inuidiā sibi maximam mouit. Maturata est dudū in eū concepta conspiratio, per sexaginta Coniuratores. Quorum principes C. Cassius, M. Brutus, & Deci⁹ Brutus Cæsarē in Curia uigintitribus uulneribus interfecerunt. Anno ætatis suæ 56. Dictaturæ uerò initæ anno 3. fuerat animus cōiuratis, corp⁹ occisi, in Tyberim trahere, bona publicare, acta rescindere. Sed metu M. Antonij Consulis, & Magistri Equitum Lepidi destiterunt. Maxima pompa funus in campo Martio celebratū, ac rogus iuxta Iulię tumulum extructus est, luctu publico, summisq; honorib. corpus cōbustum. Columna uiginti pedū lapidis Numidici erecta, cum inscriptione PARENTI PATRIAE. circa quam longo tempore sacrificauere quidā. Cōiuratorum domus destructæ & incensæ, plures trucidati. Qui euaserūt, sibijpsis manus intulere, nullusq; percussorum ferè triennio sū peruixit. Fuisse traditur excelsa statura, colore candido, teretibus mēbris, ore paulò pleniore, nigris uegetisq; oculis, capite caluo, & ob id laurea semper ornatus, ualetudine prospera, in extrema ætate, uertiginosus, & bis morbo comitiali corept⁹. In cibo & potu insignem parsimonia, uiniq; parcissimū, pronum tamen in libidines (Nam & plures illustres fœminas, utpote Euriem Mauram Bogudis Regis Mauritaniæ uxorem, &

Cleo-

Cleopatram Aegypti reginam corrupit) fuisse autores tradūt. Eloquentia militari excellentissimus, quod libri atq; Cōmentarij à se scripti, satis superq́; testantur: laborum atq; periculorum tolerantissimus, audax, rei militaris peritus, constans & seuerus, & inprimis clementia longè clarissimus.

Aureus hic Numus à posteriore parte continet Imperatorē corona Laurea ornatum, dextraq́; ramum Lauri tenentē, stantem in curru triumphali, qui Elephātis quatuor trahitur, cum inscriptione: TRIVMPH. GALL.

L. CAESAR Cæsaris Dictatoris pater, Prætor, & prætura populi Romani functus, filio agēte annum decimumsextum, Pisis, dum manè calcearetur, nullis euidentibus causis, nulloq́; manifesto morbo extinctus est.

AVRELIA, C. Cottæ filia, Cæsaris mater, fœmina primaria, singulari pudicitia mulier, purè & eleganter Romanè loquēs, P. Clodium amore captum Pompeiæ uxoris Cæsaris, muliebri habitu indutum, & ad sacra bonæ Deæ nocturno tempore ingressum deprehendit, eumq́; fugere coēgit.

COSSVTIA diues admodum, sed è familia equestri, puero

penè adhuc Cæſari deſponſata fuit, quam L. patre amiſſo per renuntiationem in ſponſalibus dimiſit.

CORNELIA Cinnæ quater conſulis filia fuit, ex qua Iuliam filiam genuit: Hanc Corneliam uxorē Cæſar mirùm ámauit, utque eam repudiaret, nulla re à Sylla Dictatore perſuaderi potuit, aut compelli, imò & defunctam pro roſtris laudauit oratione cultiſsima: magnam hinc popularem beneuolētiam aſſecutus. Eius etiam fratrem L. Cinnam, qui in ciuili diſcordia Lepidum ſecutus, exulauerat, reduxit.

POMPEIA Q. Pompei filia L. Syllæ neptis, quam Cæſar in locum Corneliæ ductam repudiauit, diuortiumque fecit, ob P. Clodiū muliebri habitu in ſacris bonæ Deæ deprehenſum, qui deperiſſe eam ferebatur, atque adulteraſſe.

CALPHVRNIAM L. Piſonis filiam, qui ſe in conſulatu ſequebatur, Cæſar in uxorem duxit. Vltimum hoc ipſius fuit matrimonium, in eo enim occiſus eſt. Hæc multum Cæſarem amauit, plurimumque eo die, quo in Senatu occiſus eſt, ſomnio territa (Nam maritū in gremio ſuo confodi ſomniabat) hortari cœpit, ne Curiam ingrederetur. Poſt Cęſaris uerò occiſionem, ad ædes M. Antonij ſe contulit, cùm pulcherrimam orationem pro roſtris de laudibus Cæſaris habuiſſet, pecuniamque à Cæſare relictam tranſtulit, & penes eum depoſuit.

CLEO-

CLEOPATRA Aegypti Regina, à Pothino regno eiecta, Cæsarem ad se amandum allexit: qui splendore formæ, & quadā sermonis gratia uictus, eam nō nisi maximis honoribus, præmijsque auxit, ac ita fratri reconciliauit, ut pariter regni gubernacula teneret. Mox M. Antonium quoq; Imperium Aegypti occupantem, obsequio corporis deuinxit. In bello cum Augusto & Antonio, cùm essent superati, Alexandriam confugerunt: ubi se Antonius interfecit. Cleopatra uiua capta, cùm asseruaretur in triumphum, paulò pòst in uinculis, aliâs in sepulchro Antonij uiri sui, clàm admotis serpentibus uberibus suis, concidit, Anno ætatis suæ trigesimonono.

EVRIES Maura, Bogudis Regis Mauritaniæ uxor, à Cæsare adamata, multis ab eo beneficijs affecta est. Huius uir Bogud Rex Mauritaniæ, in bello Africo enixè iuuit partes Cæsaris.

IVLIA, Cæsaris, & Corneliæ filia, C. Pompeio post reconciliationem, licet antea Seruilio Cepioni desponsata fuerat, in matrimonium collocata est. Mirus fuit Pompei in hāc amor,

adeò, ut ingruenti bello ciuili, ab amicis urgentibus, ut eam à se dimitteret, non induci potuerit. Immaturum hęc edidit partum. Nam comitialibus ludis, cùm saucij quidam, cæsiq; nonnulli, ad Pompeium uenissent, eumq; sanguinis contactu cruentassent, uestem mutandam petijt. Qua in re cùm tumultus seruulorum Iuliam portantium, cursúsq; permagnus fieret, illa, quę tum grauida erat, toga inspecta cruenta, collapsa semianimis est, uixq; id tulit. Ex hac turbatione metuque, immaturum ferunt partum editum. Iterum ea grauida facta, fœminam peperit, atque è dolore pariendi mortem obijt: cui honos maximus à populo est habitus, ut in campo Martio sepeliretur. Nata etiam non multos post dies matrem secuta est.

CAESARIVS C. Cæsaris ex Cleopatra filius. Hunc C. Cæsar suo nomine appellari passus est, & nonnulli Græcorum similem quoque Cæsari & forma & incessu tradiderunt. Missus est à matre Cleopatra cum ingenti auri argentique copia in Indiam: sed post mortem Cleopatræ à Rhodone pædagôgo per fraudem, quasi Cæsar eum in societatem Regni uocaret, reductus, ab Augusto est interfectus. De quo cùm sententias amicorum sciscitaretur Augustus, dixisse Arrium Philosophum ferunt: NON ESSE PROBANDAM MVLTITVDINEM CAESARVM.

MARTIA Iuliæ Cæsaris amitæ mater, ex qua generis Regij se esse dicebat, originem nempe trahens ab Anco Martio, quarto Romanorum Rege.

IVLIA L. Cæsaris & Aureliæ filia, Cæsaris Dictatoris soror, fœmina pudica, M. Accij Balbi Aricini, Senatoris clarissimi uxor, C. Octauiani Augusti auia.

M. ANT.

M. ANTONIVS, OCTAVIVS, M. LEPIDVS Triûmuiri,poſt diuerſa bella inter ſe geſta,ab odio in amicitiam circa Labinium fluuium Mutinenſis agri conueniunt,triduo eo in loco commorati,de diuiſione imperij,deq; cæteris agitauêre rebus, ſic imperium quemadmodum paternã quandam hæreditatem inter ſe diuidentes:Antonio Gallia,Lepido Iberia & Lybia, Octauio Italia, Sardinia, & Sicilia obtigere. Antonium,Cæſaremq; Caſsio & Bruto bellum inferre, Lepidum in futurum conſulatum gerere, & ob ingruentes neceſsitates in urbe moram agere,decretum eſt. Deſtinantur ad hæc duodeuiginti urbes Italiæ militibus diſtribuendæ, in quibus agri & domicilia ſingulis aſsignarentur. Viſum eſt illis prætereà hoſtes proprios interimere,ne hæc ipſa ſtatuentibus impedimentum poſſent afferre,& bellum exterum conficere. Hi igitur tres uiri à ſeipſis conſtituti,quos morti deſtinaſſent, unà conſcripſere,ac potentioribus prętermiſsis,proprios delegere hoſtes,domeſticos eorum uidelicet,aut amicos,ad necem mutuò ſibijpſis, & tunc quidem & poſteriùs indulgentes. Elegere & alij alios:quidam ob inimicitiam, alij offenſione ſolùm, aut inimicorum cauſa, aut amicorum inimicitia, aut habitationum ſplendore, aut diuitiarum excellentia,

commoti, cum multis pecunijs ad bellum indigerent, omnes ferè uel morte, uel bonorum publicatione damnauere. Proscripti sunt Senatorij ordinis circa trecentos, Equestris ordinis duo milia. Primus ex proscriptorib. Lepidus fuit. Ex proscriptis primus Paulus Lepidi ipsius frater. Secundus deinde proscribentium Antonius: Ex proscriptus L. Antonius eius patruus. Cæsar Antonio Ciceronem, Antonius Cæsari L. Cæsarem auunculum proscribendum concessit. Omnes tunc urbis exitus, aut portus, aut stagna aut lacunæ, aut quodcunque aliud ad fugam suspiciosum inerat, aut ad latendum per prouinciam profugis patebat, à turmarũ Ducibus obsidebatur. Tanta erat urbis confusio, ut multi essent, qui se spontanea fame conficerent, qui laqueis finirent uitam, qui se aquis immergerent, aut è tecto præcipites darent, aut igne se absumerent, aut iugulatoribus se offerrẽt. Inter proscriptos & Cicero erat, cui caput & dextera manus, qua orationes illas luculentissimas in Antonium ueluti tyrannum exarauit, abscissa, & ad Antonium delata sunt, quæ diu summa lætitia exultans, aspexit. Vbi oculi satiati sunt illo spectaculo, iussit per contumeliam in rostris, quo in loco prius orare solitus erat, deponi. Ita Cicero eloquentia admirabilis, & qui Cõsularem dignitatem obtinuerat, extinctus, ab hostibus contumelijs affectus est. Nec satis erant ad sumptus proscriptorum bona, nec omne uectigalium genus exactum: itum est ad uirgines Vestales, raptæ pecuniæ ad ædem depositæ, uxoribus etiam propinquisque necatorum ciuium bona per calumniam adempta. Eam prodigalitatem nõ passus Cæsar, diuisionem pecuniarum cum Antonio fecit. Diuiso etiam exercitu, M. Lepido cũ præsidio relicto, Cæsar contra Brutum in Macedonia, Antonius contra Cassium destinatus est. Vbi Cassius & Brutus ab Antonio uicti, sibijpsis manus intulerunt. Confecto bello, Cæsar grauissima ualetudine Romam reductus est. Antonius uerò in Græciam ad cogenda stipendia, quæ militibus solueret, cum exercitu ingenti contendit. L. deinde Censorino Græciæ præfecto, in Asiam transijt. Captus amore Cleopatræ, Cęsare interea seditionibus & bello occupato, uoluptatibus indulsit. Tũ certior factus L. fratrem, & Fuluiam uxorem primò inter se dissidentes, deinde cum Cæsare pugnantes, amissis rebus Italia esse pulsos, ad Italiam ducentis nauibus se conuertit. Per amicos uerò, Fuluia eius uxore mortua, Cæsari reconciliatur. Diuisum deinde est inter illos Imperium. Omnis ad Orientem tractus Antonio, ad Hesperiam Cæsari concessus. Lepido autẽ Africa permissa. Octauia soror Cæsaris, Antonio in matrimonium collocata, Senatusconsulto Romæ nuptiæ celebratæ. Placuit deinde cum S. Pompeio pacem firmare. Fœdera igitur cum Pompeio sunt facta, ut ille Siciliam, & Sardiniam haberet,

ret, tutum mare à Piratis præstaret, certumq; modũ Romam frumenti mitteret. Re composita Pompeius in Siciliam, Antonius in Græciam, mandata Cæsari rerum suarum cura, rediit. Rursus Antonius quibusdam calumnijs contra Cæsarem irritatus, trecentis nauibus in Italiam properauit, sed Octauia sorore Cęsarem hortante, in gratiam redierunt. His compositis, Cæsar contra Sextum ducit exercitum, eumq; prælio uincit, ac postea S. Pompeius, Pompei magni filius captus, iussu Antonij est interfectus. Cæsar Lepidum ob negligentiam, & insolentiam, priuatum imperatoris loco, relicto ei tantùm Pontificatu, Romam misit, ubi ille, qui imperium tenuerat, ex Triũmuiris quondam unus, ingloriã egit uitam. Defuncto Pompeio Antonius cum exercitu Armeniam iterum aggressus est, Parthosq; uicit. Regem Armeniæ multis promissionibus allectum, in uincula coniecit, eumq; Alexandriæ in triumphum duxit. Rursus discordia inter Parthorum Medorumq; Regem orta, à Medo Antonius ad bellum Parthicum rursus capessendum hortatus, amore Cleopatræ, illud quanquam Parthi uehementer intestinis laborarent discordijs, & seditionibus, in aliud tempus differt. Cæsar interea Romæ Octauiam solicitabat, ut ad Antonium nauigaret, quæ Athenas perueniens, ab Antonio propter Cleopatram neglecta, Romam rediit, mandatoq; Antonij, domo expulsa. Quod Romanis indignissimè factum uidebatur. Augebat & Antonij odium diuisio illa tragica ac superba, Romanisq; moribus maximè aliena, Alexandriæ habita. In Gymnasio enim duos ex auro thronos gradibus argenteis posuit, in altero ipse, in altero Cleopatra consedit, filijs item paulò humiliores collocauit: Inspectante omni multitudine, Cleopatrã Reginam appellauit Aegypti, Cypri, Lybiæ, Syriæ, unaq; cum illa Cæsarionem ex C. Cæsare progenitum, regnare iubet, suosq; ex Cleopatra liberos, Reges Regum nominauit, ac Alexandro Armeniam, Mediam, & Parthiam: Ptolomæo Phœniciam, Syriam & Ciliciam assignauit. Hæc Cæsar sæpe in Senatu ostendens, sæpe in concione accusans, plebem contra Antoniũ concitabat. Antonius quoque Romam aduersus Cæsarem misit accusatores. Primò, quòd pulso Pompeio, Siciliam adeptus, nullam eius insulæ partem fecisset sibi. Secundò, quòd eius nauibus ad prælium usus esset, nullas unquam restituisset. Tertiò, quòd M. Lepidum collegam exautorasset, & priuatum fecisset, omnes legiones & prouincias haberet illi traditas. Postremò, quòd Cæsar omnem fermè Italiam militibus suis diuisisset, & nihil reliqui militibus suis reliquisset. Quibus Cæsar ita respondit: Lepidũ ideò ab imperio remouisse, quòd nimiùm ob eam rem insolescere uisus erat. Quæ bello acquisierit, se Antonio partem facturum, quando & ipse partem faciat sibi. Italiam militibus

non esse dandā, cùm Parthiam & Mediam, quas Romanorū imperio adiunxerūt, unà cum Imperatore suo præclarissimè pugnantes, habeant. Antonius in Armenia erat, cùm hæc renunciata sunt ei, confestim tota mente se ad bellum ciuile conuertit. Collectis itaq; copijs, cùm Samum nauigans peruenisset, & aliquot dies commoratus in uoluptatibus, Athenas uenit. Cæsar audita Antonij celeritate, magnitudineq; copiarum, non satis ad bellum instructus, uehementer trepidauit. Sed ubi omnia satis parata Romæ uisa sunt, Antonius id Imperium deponere iubetur, & aduersus Cleopatrā bellum decernitur. Inde cùm iam ad bellum utrinque coirent, Cæsar priùs ad Antonium mittit, ut Italiā accederet, nec ampliùs tempus morando terat. Portus, ac litoris capessendi potestatē Italiæ facturū pollicetur, tantumq; à litore cum suis copijs recessurum, ut tutò ex suis nauibus descendere, & castrametari possit. Antonius contrà iactabundus, Cæsarem in singulare certamen prouocat, quod si refugiat, placere omnibus copijs, ut olim Pompeius & Cæsar in Pharsalia, dimicare. Ad Actium igitur, ubi Antonius naues habebat, Cæsar peruenit. Classis Antonij multis undiq; difficultatibus circumuenta, multisq; carere uisa, Antoniū ad pedestre pręliū ineundū hortatur. Sed uicit Cleopatræ uoluntas, ut mari pugnaretur, ad fugam respicientis, non anxiè laborantis, qua ratione Antonius uinceret, sed qua ipsa rebus perditis, tutissimè euadere possit. Cōmissa est naualis pugna, in qua classis Antonij profligata, partimq; capta est. Pedestres copiæ uictori se ultrò dedidêre. Antonius cum Cleopatra, fuga salutē quęsiuit, ac primò in Lybiam, deinde Alexandriā peruenit. Cæsar interea ab Agrippa, qui Romæ erat, reuocatus, in Italiam redijt. Belli dilatio facta est. Transacta hyeme in Aegyptum contendit, exercitum Alexandriam adducit. Antonius urbe egressus, præclara facinora rei militaris ostentans, equites Cæsaris in fugam uertit. Postridie Antonius cū suis militibus egressus, in tumulo quodam consedit, inter suam atq; hostium classem aliquod certamen conspicaturus. Classes ut propius fuêre, mutuò salutantes & amicè se recipientes, una classis ex duabus facta, ad urbem tendunt. In eodem etiam loco à suis equitibus destitutus, in urbem redijt, exclamans se à Cleopatra proditum illis ipsis, quibus propter illam factus sit hostis. Deinde ingrediens cubiculum, & thoracem deponens, ó Cleopatra, inquit, doleo quòd ego ille tantus imperator, fortitudine superatus sim à muliere. His dictis à seruo, quem iampridem ad se necandum parauerat, petijt, ut se interficeret: sed ille celeriter conuerso ictu, per propria uiscera gladium transegit. Antonius deinde gladium accipiens seipsum quoq; interfecit.

ROMAE Numiſma quoddam, apud multos antea non conſpectum, ex ære Corinthiaco, tam puro, ſicut aurum uetuſtate penè conſumptũ, tali magnitudine inueni. In cuius altera parte Triũmuiri toti loricati, & galeati in ſuggeſtibus, colum nis diſtinctis ſedentes. A dextera parte Antonius, à ſiniſtra Lepidus, media Octauius. A tergo Antonij & Lepidi ſigna militaria, à tergo Octauij aquila poſita. A dextra parte Lictores cũ faſcibus & ſecuribus aſtantes. A ſiniſtra Lena ferens caput Ciceronis Antonio: à tergo Lenæ ſeruus eius, dexteram Ciceronis afferens. In medio capita proſcriptorum, utrinq; duo uaſa plena pecunijs, ex quibus capita proſcriptorum deferẽtes, perſoluebantur, cum nulla inſcriptione.

OCTAVIANVS CAESAR AVGVSTVS, ſororis C. Iulij Cæſaris nepos, patre Octauio, matre Actia, M. T. Cicerone & M. Antonio Coſs. IX. Calend. Octobris, paulò ante Solis exortum, Romæ in regione palatij ad capita Bubula, natus eſt, à Iulio ex teſtamento in familiã adoptatus. Quadrimus patrem amiſit. Duodecimum agens annum, uirili aſſumpta toga, auunculum in Hiſpanias ſubſecutus eſt. Poſt

receptas Hispanias â Cæsare Apolloniam præmissus, studijs uacauit. Morte deinde Cæsaris comperta, seq; hæredem constitutum, urbe repetita, hæreditatem adijt. Comparatis exercitibus, ut necem auunculi uindicaret, actaq; Cæsaris tueretur, quinq; bella ciuilia confecit. Aduersus M. Antonium bellum gesit, primum Mutinense circa Mutinam. Contra eundem Actiacum, circa promontoriũ Actium. Secundum Philippense in campis Philippicis contra Casium & Brutum, Cæsaris percussores. Tertium Perusinum contra L. Antonium M. Fratrem, circa Perusiam. Quartum Siculum & nauale aduersus Pompeium Magni Pompei filium. Externa bella duo omnino per se gesit: Dalmaticum adolescens adhuc, & Antonio deuicto Cantabricum: reliqua per legatos administrauit. Strenuè omnibus gestis, terra mariq; pace parta, Ianum â condita urbe bis clausum, tertiò clausit. Vrbem pro maiestate Imperij ornauit & excoluit, tutamq; in posterum effecit, plurima opera publica faciens, præsertim templa, ædesq; sacras, & fora iudiciaria. Lepido mortuo, Pontifex Maximus factus, annũ confusum negligentia, & incuria sacerdotum & Pontificum, denuò ad pristinam rationem redegit. Sacerdotia reformauit, abusus correxit multos in Repub. Leges quasdam retractauit, quasdam ex integro sanxit, Senatorum numerum definiuit, officia noua excogitauit, habitum uestitumq; pristinum reducere studuit, liberalitatem omnibus per occasionem exhibuit. In reprimendis populi uoluptatibus insuetis, seuerus fuit, spectacula omnis generis edidit. Imperium omne suum bifariam diuisit, partem sibi asciuit, quæ scilicet, militum indigeret præsidio. regiones Barbarorum iugum detrectantes, partim populo dedit, regiones, uidelicet pacatas. Ob id populo Romano fuit perquàm charus, imò dilectisimus, honoribusq; magnis affectus, PATER QVE PATRIAE, & primus AVGVSTVS maximo consensu totius plebis, ac uniuersi Senatus, uocatus. Statuæ, ac pro eius incolumitate publica uota facta sunt. Dictaturam, ut assumeret, nullis precibus impelli potuit. A L. Murena, Fannio Cepione, & Ruffo Egnatio multis petitus insidijs, Nolæ tandem profluuio uentris, ut quidam scribunt, laborans, in osculis Liuiæ cũ ijs uerbis: LIVIA NOSTRI CONIVGII MEMOR, VIVE, VALE, eodem in cubiculo, quo pater Octauius, exitu ualde facili, obijt, Anno ætatis suæ septuagesimoseptimo, Imperij LVI. cùm regnasset cum Antonio & Lepido annos XII. solus Annos XLIIII. Corpus eius maximis honoribus ad Vrbem delatũ, & postquàm crematum fuit, reliquiæ in Mauseolo sibi inter Tiberinum amnem, & uiam Flaminiam extructo, impositæ. Fuit Augustus statura breui, corpore toto pulcher, & forma eximia per omnes ætatis gradus. Lenocinij omnis negligens, uultu

uultu ſereno tranquilloq́;, oculos habuit glaucos, claros magis ac nitidos, dentes raros & exiguos, capillos leuiter inflexos & ſufflauos, ſupercilia coniuncta: naſum à ſummo eminentiorem, ab imo deductiorem. Crure ſiniſtro non perinde ualebat, ſępius claudicãs. Lithiaſi etiã laborabat in ueſica. Diſciplinas omnes amabat. Eloquentię prima ætate fuit ſtudioſiſsimus. Multa opera & pedeſtri & ſoluta ſcribens oratione, Græcarum literarum miro tenebatur amore. Eruditos ſui ſeculi maximè fouebat, Vergilium præcipuê, & Horatium Flaccum Poëtas. Summa fuit in eo clementia, ſumma moderatio, ciuilitas, patientia, parſimonia in uictu, ſupellectile & ueſtimentis, ſumma continentia: niſi quôd in adoleſcẽtia, aliqua, non tamen libidine, ſed ratione commiſit adulteria. In partibus tamen cæteris uitæ continentiſsimum fuiſſe conſtat, ac ſine ſuſpicione ullius uitij.

Pacato toto orbe ab Auguſto, Numiſma tale argenteũ excuſum eſt. In altera parte Numiſmatis eſt templum ex quadratis lapidibus extructum, figura quadrata, quatuor habens in aſcenſu gradus, & qualibet parte quatuor ianuas clauſas. Ex utraq; parte ianuæ cuiuſq; eſt columna Corinthiaca, altitudine ianuæ æqualis. Hæ columnæ Tympanũ ſuſtinent. In Tympano ſunt exſculptæ imagines paruæ alicuius in ſolio ſedentis, & aliorum flexis genibus precantium. Ex utraq; Tympani parte ornamenti loco fructus uarii generis exſculpti pendere uidentur. Supra Tympanum cancelli, ſeu feneſtræ duodecim ſpectántur. Supra feneſtras Zophorus, in quo uaria animalia ſaltantia exſculpta, poſitus. Ex qualibet parte templi quatuor aliæ ſunt columnæ Corinthiacæ ſtrigatæ altitudine ad Zophorum pertingentes, circundantes quaſi templum, quibus Zophorus & tectum templi incumbit. Supra Zophorum corona eſt, cui parui globi impoſiti. In ſuperficie tecti caput cum pectore Iani quadrifrontis collocatum eſt, cũ inſcriptione: PAX ORBIS TERRARVM. Et inferius ſubſcriptum: IMP. PERPET. S. C. Hæc figura templi planè diſsimilis eſt illi, quæ eſt in Numiſmate Neronis.

OCTAVIVS, Pater Auguſti, ordinis ſenatorij, re & æſtimatione magna fuit. Macedoniæ præfecturam ſummo cum honore adminiſtrauit. Nam fugitiuos Spartaci, & Catilinæ manum Thurinum agrum tenentes in itinere deleuit, negotio ſibi in Senatu extra ordinem dato. Prouinciæ præfuit non minore iuſtitia, quàm fortitudine. Decedens Macedonia, ante, quàm conſulatum peteret, repentina morte Nolæ ſublatus eſt, relictis liberis Octauia maiore ex Ancharina, & Accia Octauia minore, & Auguſto quadrimo.

ACCIA, M. Accij Balbi Aricini, Senatoris clariſsimi filia, Iulię ſororis C. Cęſaris filia, mater Octauiani Auguſti, poſt mortem Octauij nupſit Marcio Philippo conſulari uiro: primoq; conſulatu Octauij obijt, ſuperſtitibus liberis, Octauia maiore, & minore, & Octauiano.

CLAVDIA P. Clodij & Fuluiæ filia, M. Antonij priuigna, ut poſt proſcriptionem Antonius & Auguſtus neceſsitudine aliqua necterentur, uixdum nubilis, Auguſto in uxorem data eſt. Simultate deinde cum ſocru exorta, ante bellum Peruſinum,

num, intacta adhuc uirgo, ab Augusto dimissa est.

SCRIBONIA de familia Libonum nupta antè duobus consularibus uiris, ex altero mater, uxor Octauiani Augusti, mater Iuliæ, peruersitate morũ planè intolerabilis, ob id ab Augusto repudiata.

IVLIA, Augusti & Scriboniæ filia, primùm M. Marcello Octauiæ sororis Augusti filio, uix pueritiam egresso nupta. Eo mortuo intercessione Octauiæ, M. Agrippæ in uxorem tradita. Ex quo Caium & Lucium mox ab Augusto adoptatos, quorum alter in Lycia, alter in Massilia perijt, & Agrippam posthumum, sustulit, filias quoq; duas, Iuliam & Agrippinã, omnibus stupris flagitijsq; expositas, in insulam Pandateriam, cum filia, ubi & uini, ac omnis delicatioris cultus usus ademptus, ab Augusto relegatas. M. Agrippa Iuliȩ filius, ob ingenium sordidum, & ferox abdicatus, Surrentum est sepositus. Ex Surrento in Insulam, tanquàm in locum deteriorem deportari iussus est. Senatusconsulto etiam cautum, ut eodẽ loco in perpetuum asseruaretur.

LIVIA DRVSILIA Tiberio Neroni antea nupta, ex quo etiam Tiberium & Drusum Nerones suscepit, Augusto petenti in matrimonium collocata, unicè & perseueranter ab Augusto dilecta. Nihil liberorum ex eo habuit. Fœtus conceptus immaturus est editus. Mulier comis ad extremam ætatem uixit. Octuagesimum annum sine ullo morbo attigit. Mortua elata est adhibitis quibusdam imaginibus cum luctu mulierum Romanarum ad annum, iussu Senatus.

OCTAVIA, patre Octauio, & matre Ancharia nata, soror Octauiani Augusti, M. Antonio in cōiugiū tradita, ex eo duas Antonias maiorē & minorē, suscepit. Deinde M. Marcello iuncta duas filias, & C. Marcellum filiū, Augusti generū genuit.

C. MARCELLVS, C. Marcelli & Octauiæ, Octauiani Augusti sororis, filius, uixdum pueritiam egressus, Iuliam Augusti filiam, in matrimonium duxit, & haud multò pòst obijt.

TIBERIVS NERO CAESAR, ex patre Tiberio Nerone, qui sub Iulio Cęsare bello Alexādrino Quęstor fuit, & matre Liuia Drusilla XVI. Calend. Decemb. M. Aemilio Lepido, & Munatio Planco Coss. natus est. Infantiam pueritiamq; habuit luxuriosam, deditus spectaculis gladiatorum & ludis, comes usquequaq; parentum fugæ. Virili toga assumpta, se ad magistratus ac principatus honores accingit, quos ordine omnes adijt, Quæsturam, Præturam, Consulatū, Tribunitiamq; potestatem exercuit. Bello Cantabrico Tribunus militum, Tigranem Armeniæ regem regno restituit. Signa à Parthis

Parthis Crasso ablata, recepit, Galliam anno ferè rexit. Dehinc Rheticum Vindelicumque bellum, tum Pannonicum, Germanicum, Illyricumque post Punica, bellorum omnium grauissimum, gessit, ob quæ triumphauit, & ouans urbem ingressus est. Defunctis Caio & Lucio, Liuiæ impulsu magis, quàm Augusti iudicio, quippe cuius mores & ingenium non probasset unquàm, ad Augusto adoptatus, & successor ascitus est. Post mortem Augusti Imperium adeptus, primùm se liberalem ac modestum gessit, in multis sese popularem aliquandiu exhibuit, adulationibus spretis, & contemptis, à nullo Imperator aut dici, aut appellari, uoluit. Senatum, Senatoresque omnes usq; ad submissionem ueneratus, humanitatis propè excedens modum, pristinamq; ferè libertatem exhibens. Vectigalia, Monopolia, ædificia, delectum, exercitus, patrum more, decerni statuit, autoritate Consulum singula penè administrans. In omnibus se ciuilem admodùm etiam minoribus exhibuit, Præsidibus prouinciarum tributa suadentib. rescribens: BONI PASTORIS ESSE TONDERE PECVS, NON DEGLVBERE. Post adeptum Imperium biennio continuo extra Vrbem pedem non extulit: sed priuatus liberis, Campaniam, quasi nunquàm rediturus, tum Capreas secessit, in insulā Neapolitani sinus magnificentissimis ædificijs extructam. Reipublicæ curam abiecit. Hispaniam & Syriam per aliquot annos sine consularibus legatis habuit. Armeniam à Parthis occupari, Mœsiam à Dacis, Sarmatisque, Gallias à Germanis uastari neglexit, non sine magno Imperij dedecore. Tandem uitia, malè diu dissimulata, detexit. Portentosæ libidinis fuit, adeò, ut nudas puellas mensæ administrare iuberet, aliaq; factu turpissima, nec relatu digna perpetrauit, ut omnium luxuriosissimus sit habit⁹. Vini fuit auidissimus, ita ut Caldius, Biberi⁹, Mero, ioculariter pro Claudius, Tiberius, Nero, sit dictus. Luxuriæ & ebrietati summam adiecit auaritiam, ut nūquam expeditionum militibus salaria exolueret, nihil exędificaret. Et, ut crudelitatem rapacitati annecteret, locupletiores omnibus facultatibus priuatos occidit. Multos excellentes ingenio uiros trucidauit: odium in propinquos, & necessarios exercuit: utpote in Drusum fratrem, & Iuliam uxorem in exilium relegatam. Liuiam matrem ad se uenire, nisi rarissimè, passus est, nec defunctæ aliquem honorem exhibuit. M. Agrippam iuuenem, cohæredem suum, priùs, quàm mors Augusti diuulgaretur, interfici iussit. Germanicum Drusi filium, Augusti iussu sibi adoptatum, ueneno necauit. Agrippinam nurum relegauit. Non minorem crudelitatem in nepotes & amicos exercuit. Viginti numero principes, ueluti consiliarios suos conuocatos, uix tribus emissis, omnes perdidit, inhumaniter, sæueque tyrannidem exercens. Postremò in Astura propè Campa-

niã in languorẽ incidit:tandem in uilla Luculliana XVII Calen. Aprilis, Cn. Acerronio Proculo, & C. Portio Nigro Coss. obijt LXXVIII. ętatis Anno, Imperij XXIII. Morte eius ita lætatus est populus, ut clamaret eũ in Tiberim proijciendum. Romam tamen portatum corpus, publico funere crematum est. Vir fuit corporis ampli ac robusti, staturæque proceræ, manu sinistra agilior & ualidior, articulis ita firmis, ut recens & integrum mâlum digito terebraret, caput pueri, uel adolescentis talitro uulneraret, coloris candidi, naso oblongo, pręgrandib. oculis, quibus etiam in tenebris uidebat, ualetudine prosperrima. Cõfectus senio accessit incurua proceritas, nud⁹ capillo uertex, ulcerosa facies, ac plerũq; medicaminib. interstincta. Liberalib. artib. apprimè eruditus. Latina & Græca lingua eloquio insignis, ingenio pessimo, truci, auaro & insidioso.

In Tiberij Numismatis posteriore parte extructum Mausoleum est, quatuor in ascẽsum habens gradus, figura sphærica, quinque apparens ianuis. In superficie ædificij quidam globi eleuati, positi. In media superficie ædificij quædam statua conspicitur. A dextra parte sacerdos uelatus stat, habẽs lituum in manu. A sinistra alius uelatus sacerdos, Sympullum in manu tenens. Ex utraq; parte ædificij, duo æquales obelisci altitudine ædificio maiores uidentur. In suprema obelisci parte globus est, in quo Victoriæ statua, in dextra tenẽs manu lauream coronam, in sinistra palmam, posita est, cũ inscriptione: MEMORIA PERPETVA. Ab altera parte S. ab altera C. Inferius sub scriptum: MAVSOLEVM AVG. Et hoc Numisma ex metallo fuit confectum magnitudine, quali apparet. Augusti aũt Mausoleũ ita constructum fuit. Duodecim habuit portas sibi inuicem oppositas. In uertice, quem 250. cubitorum altitudine fuisse uolunt, æneum ipsius simulacrum fuit, ipsa quidem sepulchra, nõ admodum è terra tollebantur. Ex posteriori parte loca ad spatiandum pulcherrima habuit, lucosq; amœnissimos, & uiridissimos. In medio autem campi spatio busti stat ambitus, & hic ipse niueo perfectus lapide, in circuitu ferreos cancellos habens, & plantatas præ se ferentes Populos. Hodie marmor rotundum, quod in interiori erat parte, extat, & quemadmodum ex antiquis uestigijs eius loci conijcitur, tres erant muri æquè inter se distantes, ita ut multa præterea sepulchra cõmodè à se inuicem disiuncta capi possent. In his ruinis marmor repertum est cum huiusmodi inscriptione: DIS MANIB. M. VLPIO MARTIALI AVG. LIB. A MARMORIBVS. Duo æquales obelisci iuxta Mausoleum fuêre, quorum uterque 42. pedum cum dimidio longitudinem continebat. Alter factus in uia inter hunc ipsum locum, & Tiberim, alter post D. Rochi ecclesiam, terra opertus spectatur.

TI-

TIBERIVS NERO, Tiberij Imperatoris pater, ſub Iulio Cęſare bello Alexādrino Quæſtor, claſsi præpoſitus, plurimùm ad uictoriam contulit. Quare in locum P. Scipionis Pontifex ſubſtitutus, ad deducendas in Galliam colonias miſſus eſt. In Triûmuiratu Antonij, Auguſti & Lepidi Prætura functus eſt. Deinde L. Antonium Conſulem, Triûmuiri fratrem ad Peruſiam ſecutus, reconciliata inter omnes pace, Romam redijt, uxoremq́ue Liuiam Druſillam tunc grauidam Auguſto petenti conceſsit.

LIVIA DRVSILLA Tiberij Neronis primùm, deinde Octauiani Auguſti uxor, de qua ſuprá.

AGRIPPINA M. Agrippæ filia, neptis Pomponij Attici, equitis Romani, uxor Tiberij Imperatoris, ex quo ſuſcepit Druſum. Vnicè & plurimum hanc amauit Tiberius: ſed inuitus, & quidem grauidam dimittere, Iuliamq́ue filiam Auguſti, cuius mores improbabat, ducere coactus.

DRVSVS Tiberij Neronis Imperatoris ex Agrippina naturalis filius, iuuenis admodùm, morbo & intemperantia consumptus Romæ obijt. Tacitus ueneno sublatū tradit, quod illi Seianus per Lygdum spadonem propinauerat.

TIBERIVS patre Druso natus, Tiberij Neronis Imperatoris nepos.

CAIVS CAESAR, ex Germanico, & Agrippina pridie Ca-

Calend Septẽb. Germanico patre, & Fonteio Capitone coss. natus est. Imperium magis in gratiam patris, populo ac militibus commendatus, quàm proprijs uirtutibus assecutus. Sunt qui dicunt Tiberium eum in dignitate substituisse, ut huius crudelitate suam obtegeret sæuitiam. Imperium assecutus, Caligulæ cognomen à militari calceamento est adeptus, quia apud milites educatus erat. Vnde non ingratus militib. ab his legionũ alumnus appellatus est. Ab initio principatus, quòd pietatem in cineres matris ac fratris, patris, patrui, sororum, omniumque propinquorum exercebat memoriam, summè popularis extitit, omnibus studuit se obsequiosum præstare, animi sæuitiam crudelitatemque dissimulans. Rerum gestarum studiosos, quos Tiberius relegauit, reuocauit omnes. Iurisdictionem liberam Magistratibus reliquit, census, uectigalia reformauit, incendiorum damna redintegrauit, multa spectacula, etiam nunquam uisa ordinauit. Quorum gratia nunc pius, nunc castrorum filius, nunc pater exercituum, nunc optimus Cæsar est dictus. Tandem in inanem atque uanam superbiam lapsus, se adorari, & uocari Latialem Iouem, passus est, propria sibi sacerdotia constituens, uictimasque & hostias expetens, tum in propinquos, in auiam, proauiam, omnem sæuitiam exercuit. Tres sorores suas constuprauit, unamque ex eis etiam mortuam adamauit. Consobrinum Iubæ Ptolomæi Regis filium iugulauit, Senatores multos interfecit: equites ac matronas, excitato tumultu amplius uiginti elisit. Conclusis multis horreis famem populo indixit: carceribus mãcipatos, sine criminis pensitatione interfecit omnes. Equitẽ Romanũ obiectũ feris, cùm se innocentẽ ꝓnũtiasset, reduxit, abscissaq; lingua rursus induxit. Parentes, filiorũ supplicio interesse coẽgit. Hanc sæuitiã atrocitate, & uerborũ inuerecundia auxit, sæpe illud tragicũ iactitans: ODERINT DVM METVANT. & illud, VTINAM POPVLVS ROMANVS VNICVM HABERET CERVICEM. optabatq; cædẽ, famẽ, pestẽ, incendia, terræ etiã hiatũ, ut sua tempora redderẽtur illustriora. Statuas illustriũ uirorum ad nihilum redegit. Homeri carmina comburere est conatus. Virgilium ignorantiæ, T. Liuium loquacitatis accusauit: quos unà cum Iurisconsultorum scriptis extirpare decreuit. Vetustissimis familijs sua insignia eripuit. Libidinis erat inexplebilis, ac luxuriæ portentosæ, ut neque masculis, neque fœminis parceret ullis. Omnibus honestis insidiabatur matronis, quas cùm maritis ad cœnam uocatis uitiasset, palàm in conuiuijs omnibus dixit, earum has laudans, has uituperans. Cùm uerò luxu & inutilibus sumptibus magnam auri uim consumpsisset, ad rapinam se conuertit, noua & inaudita exquirens uectigalia, testamenta diuitum irrita faciens, reosque una sententia quadraginta condemnans, turpes sic auctiones

instituit. Vnicam fecit expeditionem in Germania, sed nihil bonum ac strenuum Imperatorem decens, fecit, molitus nefando consilio trucidare legiones, uixque à tam præcipiti cogitatione inhiberi potuit. In talem igitur feram & crudelem bestiam, non hominem, conspirationes aliquæ factæ, detectæ sunt. Tandem per Chæream Cassium Tribunum, & Cornelium Sabinum triginta uulneribus est confectus, Anno ætatis uicesimo nono, Imperij tertio cum decem mensibus. Cadauer tumultuario rogo semiambustum, in hortis Lamianis, leui cespite obrutum: à sororibus tamen ab exilio redeuntibus concrematum. Vir fuit statura eminenti, pallido colore, corpore enormi, gracilitate maxima ceruicis, & crurum oculis & temporibus concauis, fronte lata & torua, capillo raro, ac circa uerticem nullo, hirsutus cætera. uultum natura horridum ac tetrum, etiam ex industria efferabat, componens ad speculum in omnem terrorem, ac formidinem.

In huius C. Cæsaris Numismatis posteriore parte, Corona est exploratoria (quali in expeditione Germanica, deuictis hostibus, milites uictoriæ participes donauerat) ex lauro confecta, distincta Solis & Lunæ syderumque specie. In medio coronæ sunt trophęa ex uarij generis armis congesta, cum inscriptione, VICTORIA DE GERMANIS.

S. P. Q. R.

GER-

GERMANICVS Drufi & iunioris Antoniæ filius, à Tiberio patruo iuffu Augufti adoptatus, quinquennio quæfturā, poft eam confulatum ftatim gefsit. Miffus ad exercitum in Germaniam, obitu Augufti nunciato, uniuerfas legiones Tiberium Imperatorem pertinacifsimè recufantes, & fibi fummam Reipub. deferentes, Imperium fufcipere noluit. Conful iterum defignatus, Armeniæ Regem deuicit, Cappadociam in prouinciæ formam redegit. Annum ætatis agens XXXIIII. diutino morbo Antiochiæ, fraude Tiberij (ut opinio fuit) obijt. Vir omnibus uirtutibus præditus.

AGRIPPINA, M. Agrippæ & Iulię filia, neptis Augufti, Germanici uxor, ex quo nouem liberos fuftulit: quorum duo infantes, tertius puer extinctus eft. Cæteri fuperftites patri fuerunt. Tres filij, Nero, Drufus, & C. Cæfar. Filiæ totidem, Agrippina, Drufilla, Liuia. Mortuo marito à Tiberio Pandateriam relegata eft.

Aliud Numifma Germanici addidi, propter diuerfam infcriptionem. In cuius altera parte eft currus triumphalis, cum

inſcriptione: GERMANICVS CAESAR.

IVNIA CLAVDILLA, quam & Tacitus Claudiam appellat, M. Syllani nobiliſsimi uiri filia, ante initium principatus C. Cæſari nupta, ex partu obiit.

LIVIA HORESTILLA, C. Piſoni priùs nupta. Hanc C. Cæſar è conuiuio abduxit, & manè gloriatus uxorem inſtar Romuli ſibi eſſe repertam, inter paucos uerò dies repudiatã biennio pôſt relegauit, quòd repetiſſe prioris mariti Piſonis uſum medio tempore uidebatur.

LOLLIA PAVLINA M. Lollij Caij filij Auguſti rectoris filia, antè C. Memmio, qui conſularem exercitum regebat, nupta, facta mentione auiæ eius, ut quondam pulcherrimæ, ſubitò prouincia euocata, ac C. Cæſari coniuncta fuit: ſed breui interdicto coitu cuiuſquam in perpetuum, ab eo dimiſſa.

CAESONIA, neque forma inſignis, neque ætate integra, luxuriæ perditæ mulier, & ex alio trium filiarũ mater. Hãc tanto ar-

ardore adamauit C. Cæſar, ut pelta & galea armatam, iuxta ſe adequitantem militibus oſtenderet, amicis uerò nudam. Ab hac medicamento amatorio potionatus credebatur, ut ualetudinem neq; corporis, neq; animi integram habuiſſe feratur. Sed C. Cæſare occiſo, à Centurione Lupo gladio cõfoſſa eſt.

IVLIA DRVSILLA C. Cæſaris ex Cæſonia filia. Infantem per omnium Dearum templa C. Cæſar circunferens, Mineruæ gremio impoſuit, alendamq; commendauit. Hanc omnino ex ſe genitam illo demonſtrauit argumento, quòd feritatem paternam imitaretur, cùm ludentium puerorum oculos infeſtis unguibus peteret. Parentibus interfectis, illa quoque parieti eſt illiſa : ac ita nefandiſsima tota ſoboles, ac integra domus è medio ſublata eſt.

LIVIA nata ex Germanico, & priore Agrippina, cuius fraude necatum ueneno uirum fuiſſe ſcriptores tradunt. Ex ea Tiberius alter natus adulterio ferebat. Ideò deſpectus ab Imperatore Tiberio, materq; ipſa tormentis, ſupplicioq; affecta.

NERO Germanici & Agrippinæ filius, frater C. Cęſaris. Huc

cum fratre Druſo omnium criminationibus obnoxium reddidit, uariaq; fraude inductum, ut & concitaretur ad conuitia, & concitatus perderetur, accuſauit Tiberius Cæſar per literas. Accuſatus hoſtis in Inſula Pontia fame perijt.

DRVSVS item, ſicut frater, ut prædictum eſt, Tiberio criminante hoſtis iudicatus, in ima parte palatij fame necatus eſt.

TIBERIVS CLAVDIVS, DRVSVS, ex Druſo Nerone fratre Tiberij Imperatoris, & Antonia minore, Iulio Africano, & Fabio Africano Coſs. Lugduni natus eſt. Vniuerſam penè pueritiam, & adoleſcentiam conflictatam habuit, ita ut animo ſimul & corpore eſſet penè hebetiori. Vnde ab Antonia matre, ſæpe PORTENTVM HOMINIS DICEBATVR, QVASI A NATVRA INCHOATVS, SED NON ABSOLVTVS FORET. Liberalibus artibus ab ætate prima haud mediocrem operam dedit, Græcè doctus & Latinè quadraginta hiſtoriarum libros conſcripſit. C. occiſo, cùm percuſſores inquirerentur, metuens ne ad ſupplicium raperetur, ſeſe occultauit, deformi latebra repertus, à militibus extractus, ductusque ad palatium urbis, Imperator creatus eſt, Anno ætatis L. promittens ſingulis quaterna dena ſeſtertia. Et ſic primus Cæſarum fidem militis præmio eſt pignoratus. Parentibus ac maioribus ſuis auiæ & fratri, cunctisque propinquis diuinos honores inſtituit, ſacrificiaque in memoriam eorum, cum ludis & ſpectaculis celebrauit, honores ſibi illatos ſpreuit, ac contempſit. In cunctis tam ciuilem ſe geſsit, ut breui ſpatio omnium in ſe fauorem & amorem traheret. Priuatis tamen inſidijs infeſtabatur, ac bellum ciuile contra eum à Furio Camillo Scriboniano Dalmatię Legato eſt motum, quem etiam milites in Imperatorem elegerunt. uerùm intra quintũ diem oppreſſus eſt, legionibus, quæ ſacramentum mutauerant in pœnitentiam religione conuerſis. Cenſuram deinde inter-

intermiſſam reuocauit, eamq́; geſsit, in qua populi laſciuiam ſeueris edictis increpuit. Ius laborioſe dixit. Expeditionē in Britanniā ſumpſit, quam cùm in deditionem recepiſſet, ſexto demum menſe reuerſus in Vrbem triumphū egit pretioſiſsimum. Curam urbis maximā habuit. Annona exiſtente arctiore, ob aſsiduas ſterilitates, commeatus hyberno tempore inuehendos cogitauit. Senatū ſuppleuit, famoſos Senatu amouit, ob id PATER SENATVS dictus. Opera publica multa & magna extruxit. Aquam Claudiā Romam introduxit. Spectacula magnifica edidit. Ludos ſeculares fecit. Inſtitutiōes quaſdam correxit, nouas ſanxit: pleriſq; indulgentiſsimus ac liberaliſsimus princeps. Tandem fraude Agrippinæ ueneno periijt, ætatis Anno LXIIII. Imperij XIIII. Funeratus eſt ſolenni pompa Principum, & in Deorum numerum relatus. Vir, cuius forma dignitatem, autoritatemq́; præ ſe ferret, ſpecie & canicie pulchra, corpore prolixo, nec exili, riſu indecenti, ſpumante rictu, humentibus naribus, capite tremulo, ac ualetudine ſemper graui. Conuitijs plus nimio deditus, uini cibiq́; appetentiſsimus, uſq; adeò, ut ſæpe uomitu ſtomachum exonerare cogeretur. Somni breuiſsimi, libidinis in fœminas profuſiſsimæ, aleæ perquàm ſtudioſus, natura ſæuus ſanguinariusq́;, alioqui timidus, & ad omnia pauidus.

IN CLAVDII Numiſmatis altera parte eſt ædificium lapidibus quadratis rudibus, duos arcus ſubleuatos continens, ſuperiore parte in templi figuram extructum. In cuius medio eſt ſtatua Imperatoris haſtile manu tenens. Ante eum ſignum militare, cui Aquila impoſita. Ex utraque ſtatuæ parte columnæ Tympanum ſuſtinent. Inſcriptio in medio ædificij talis eſt: IMP. RECEPT. Aquæ Claudiæ introductum repræſentans.

FVIT AVTEM Aquæductus à Caligula inchoatus, ſed à Claudio magnificè ex duobus fontibus cœruleo altero, ob colorem: altero Curtio in Vrbem inductus & perfectus. Opus omnium reliquorum Aquæductuum longiſsimo interuallo ſplendidiſsimum. Omnes enim Romanos colles altitudine excedit. Veſtigia eius in Auentino propè S. Priſcam, & propè Næuiam portam, quæ nunc MAIORIS appellatur, in muro cōſpiciuntur, canales ſcilicet, ſaxei tres, alter alteri impoſitus magnæ amplitudinis. In frontiſpicio eiuſdē portæ titulus huiuſmodi legitur: TIBERIVS CLAVDIVS DRVSI F. CAESAR AVGVSTVS GERMANICVS, PONTIF. MAXIM. TRIBVNITIA POTESTATE XII. COS. V. IMPERATOR XXVII. PATER PATRIAE, AQVAS, CLAVDIAM EX FONTIBVS, QVI VOCABANTVR CAERVLEVS ET

CVRTIVS, A MILIARIO XXXXV. ITEM ANIENEM NOVAM A MILIARIO XII. IMPENSA SVA IN VRBEM PERDVCENDAS CVRAVIT. Alij item Tituli de huius aquæductus restitutione leguntur, quos suo loco annotabimus. Atque in id opus Claudij erogata sunt Talentûm sexaginta milia, cuius rationem cùm putaret Budæus, Auri, ut uulgò loquimur, Millionem, ac CCCLXXXV. milia & D. Coronatos efficere monuit.

DRVSVS patre Tiberio Nerone, matre Liuia Drusilla natus, frater Tiberij Imperatoris, pater Claudij Cæsaris, missus in Germaniam, eam prouinciam domuit, collapsus equo fractoq; crure inter Salam & Rhenum fluuios uictor, oppetijt.

ANTONIA MINOR, M. Antonij & Octauiæ sororis Augusti, filia, Drusi uxor. Ex quo plures habuit liberos, tres tamen omnino reliquit, Germanicum, Lucillam, & Claudium Imperatorem.

ALIAM in Numismatibus inuenimus Antoniam, quam ob diuersam effigiem & inscriptionem adijcere uoluimus. In cuius

ius altera parte est sacerdos dextra simpullum tenens, cum inscriptione: TIB. CLAVDIVS CAESAR AVG. P. M. TR. P. IMP. Ex utraque parte. S. C.

AEMILIA LEPIDA, Augusti' proneptis, ex Paulo Aemilio Censoris filio, & Iulia nepte, Claudij adhuc adolescētis sponsa, sed quòd pater eius in Augustum coniurauerat, à Claudio repudiata.

LIVIA MEDVLLINA, cui cognomen & Camillæ erat, è genere antiquo Dictatoris Camilli nata, secunda Claudij sponsa, die nuptijs destinato, ualetudine extincta.

PLAVCIA HERCVLANILLA, triumphali patre nata, ob libidinum probra, & homicidij suspicionem, repudiata à Claudio, ex quo liberos habuit Drusum & Claudiam.

AELIA PETINA ex Tuberonum familia nata, patre consulari, ob leues offensas à Claudio repudiata, suscepta tamen priùs ex ea Antonia.

VALERIA MESSALINA Barbati Meſſalæ conſobrini ſui filia, ob impudicitiam famoſiſsima Claudij uxor. Inter cætera uitia à C. Sylio Romanorum pulcherrimo nupta, nuptijsque Claudio in Hoſtienſi ſeceſſu, ſacrificij gratia agente, celebratis, Narciſsi liberti iuſſu, aſsidente matre Lepida, à Tribuno transfixa eſt, ſuperſtitibus liberis Octauia, & Britannico.

IVLIA AGRIPPINA Claudij uxor, & ex fratre Germanico neptis. Huius illecebris blandiſsimis, ac oculo in amorem pellectus Claudius ſubornauit apud Senatum, ut ſe cogerent ad ducendam eam uxorem, & ad inceſtas celebrandas nuptias, cuius fraude poſteà perijt.

BRITANNICVS, primò Germanicus dictus, patre Claudio, matre Meſſalina XXII. Imperij die, inque ſecundo conſulatu patris natus. Hunc paruulum militibus pro concione, manibus ſuis geſtans, & plebi per ſpectacula gremio, aut ante ſe retinens, aſsiduè commendabat. Poſt obitum patris ueneno à Nerone extinctus eſt.

DRVSVS

DRVSVS POMPEIVS, Claudij & Plauciæ Herculanillæ filius. Hunc puberem amisit, Pyro per lusum in sublime iactato, & hiatu oris excepto, strangulatũ. Cui ante paucos dies mortis suæ, filiam Seiam desponderat.

CLAVDIA ex Herculanilla Claudij filia, ex liberto suo Botere concepta esse ferebatur: Quamuis ante quintum mensem diuortij nata alique cœpta, ad matris tamen ianuam exposita, & nuda abiecta est.

ANTONIAM ex Petina Cn. Pompeio Magno, deinde Fausto Syllæ nobilissimis iuuenibus collocauit Claudius, quos posteà non reiecit modò, sed interfici iussit.

DOMITIVS NERO CAESAR, ex Cn. Domitio Nerone & Agrippina Germanici filia, XVIII. Calend. Ianuarias exoriente Sole procreatus. Tam infelici genitura editus in lucem, ut gratulantibus amicis, pater Domitius, NIHIL QVICQVAM, NISI DETESTABILE IN PERNICIEM REIPVB. EX SE, ATQVE AGRIPPINA POSSE

NASCI, APERTE PATERETVR. Trimulus patrem amisit. Apud Lepidam amitã sub duobus pædagôgis saltatore & tonsore est educatus. Vndecimo ætatis Anno à Claudio est adoptatus, Annæoq; Senecæ Senatori in disciplinam traditus. Mortuo Claudio decimoseptimo ætatis Anno, medio die ante Idus Octobris, egressus in publicum, pro palatij gradibus Imperator salutatus est, lecticæ impositus à militibus per castra in Curiam delatus, ubi & à patribus Imperator uocatus, multisq; honoribus est auctus. Hinc C. Claudium apertissimo funere laudauit, eumq; in deorum numerum referri præcepit. Matri summam rerum commendauit. Primum quinquennium ita gessit, ut omnes Principes liberalitate, clementia, comitate, beneuolentia superaret. Adeò ut Traianus dicere solitus sit: PROCVL DISTARE CVNCTOS PRINCIPES A PRIMO QVINQVENNIO PRINCIPATVS NERONIS. GRAVIORA VECTIGALIA AVT MINVIT, AVT ABOLEVIT. Et cùm de supplicio cuiusdam capitis damnati ageretur, & ut subscriberet libello supplicij deputati admoneretur, chartã inuitus accipiens exclamauit: QVAM VELLEM NESCIRE LITERAS. Quæ uox Senecam commouit, ut librum de clementia Neronis scriberet. In omnes ordines tam clemens ac benignus fuit, ut & salutantes ad se mitteret, & uicissim eos salutaret memoriter. Prauos mores emendauit, multas leges bonas tulit: sumptibus superfluis modum adhibuit. Ianum bis clausit, Consulatus quatuor gessit, nouam ædificiorum formam inuenit, utq; ante domus porticus essent, de quarum solarijs incendia arcerentur, sumptibus suis extruxit. Propagandi augendiq; Imperij, neq; uoluntate ulla, neque spe motus est unquàm. Pontum in prouinciæ formam redegit. In Achaia Isthmum perfodere aggressus, irritus fuit conatus. Etsi autẽ multa cum honore ageret: mox tamen Imperatoriæ dignitatis oblitus, sese Musices studio ita addixit, ut in scenã prodire personatus concupierit, & in Theatro publicè cantauerit. Flagrauit aurigandi & cytharizandi studio, adeò ut coronas ex Græciæ agonibus, sibi oblatas, gratissimè reciperet. Reuersus è Græcia, triumphum agens, Romam introiuit, in curru triumphali Augusti, coronatus & purpuratus. Paulatim petulantiam, libidinem, luxuriam, auaritiam, crudelitatem aperuit & detexit, adeò, crepusculo pileatus ut obuios quosq; uerberaret, ac repugnantes uulneraret, cloacisq; immergeret, tabernas effringeret & expilaret, ita ut sæpe illi periculum mortis immineret. Comessationibus ita deditus, ut è medio die ad mediam noctem epulas protraheret. Inter cœtus ganeorum, atq; scortorum nudus saltauit. Pueris abusus, & nuptis. Virgini Vestali Rubriæ uim intulit. Sporum puerum Eunuchum, ornamentis muliebribus excultum, ad se deferri iussit, & pro

uxore

uxore habuit. Doriphorum libertum in coniugem accepit, & maritum suum, cùm se mulierem effingeret, fecit. Agrippinam matrem incestauit. Per cuncta autem flagitia uolutatus, nihil flagitij reliquit. Prodigalissimus & profusissimus tam donando, quàm ædificando, ut iam egens & exhaustus, ad rapinas animum intenderet, sacrilegijsque templa Deorum spoliaret, ac tum animum ad crudelitatem conuertit. Britannicum secum cœnantem preparato ueneno, è medio sustulit: matrem occidi iussit, eiusque cadauer intrepidus aspexit. Lepidam amitam interfici curauit, eiusque bona diripuit. Multos præterea affinitate coniunctos crudelissimè interfecit. Senecam & Burrum præceptores interemit, libertos, senes multos ueneno sustulit, nobilissimum quenque exitio destinauit, conatus Senatorium ordinem totum subuertere. Nec populo quidem ac mœnibus patriæ pepercit. Vrbem ipsam incendit, causatus ædificiorum deformitatem, & uicorum flexuras, durauitque incendium sex diebus, & noctibus septem, quod è turri Mecœnatiana prospiciens, Scenico habitu Troianum incendium decantauit. Cùm iam Galliæ defecissent, duce Iulio Vindice, ac mox Hispaniæ, Duce Galba, collapsus animo, cùm iam inter prandendum audisset Galbam salutatum Imperatorem ab exercitu, mensam subuertit, ac semimortuus humi cecidit, utque resipuit, ueste decissa, actum de se pronuntiauit. Dehinc furibundus in theatrum descendit, meditatus uniuersum senatum per conuiuia necare: desperatione tamen deterritus, expeditionem contra Gallos parauit. Varijs interim angustijs & cogitationibus molestabatur, crudelissimisque somnijs uexabatur. Venenum deinde ex aurea pixide sumens, fugam moliebatur, & dum se ab omnibus derelictum uideret, amicorumque fores conclusæ, nec quisquam repertus, qui eo rogāte sibi ceruicem amputaret, preceps procurrit, se Tiberi immersurus: sed à Phaonte quodam liberto auocatus. At ubi audiuit se hostem à Senatu iudicatum, & ab Equitibus inquiri, ferrum iugulo adegit, adiuuante trepidam manum impuro Eunucho Sporo, Anno ætatis tricesimosecundo, Imperij decimoquarto, eo ipso die, quo uxorem Octauiam interemerat. Mors eius tantum gaudij publicè prebuit, ut plebs pileata tota discurreret urbe. Statura fuit penè iusta, corpore maculoso & fœdo, sufflauo capillo, uultu pulchro magis, quàm uenusto, oculis cæsijs, & hebetioribus, ceruice obesa, uentre proiecto, gracilimis cruribus, ualetudine prospera.

In huius Numismatis altera parte, Neronis triumphus talis repræsentatur: Currus, cui uariæ imagines mulierum cythara ludentium, & saltantium quatuor equabus Hermaphroditis niueis trahitur. Currui Nero insidet ornatus pallio, corona-

lus corona olympica, cytharam manu tenens, de cuius collo pendet arcus, & pharetra. A dextro currus latere duo uexillares conspiciuntur, uexilla, quibus uaria instrumenta Musica appendent, gestantes, cum inscriptione: APOLLINI INVICTO CAE. AVG. Infrà scriptum, S. C.

De hoc triumpho Suetonius hæc tradit: Reuersus è Græcia Neapolim, quòd in ea primùm artem protulerat, albis equis introijt, disiecta parte muri, ut mos hieronicarum est. Simili modo Antium, inde Albanum, inde Romam, Sed & Romam eo curru, quo Augustus olim triumphauerat, & in ueste purpurea, distinctaque stellis aureis chlamyde, coronamque capite gerens Olympicam, dextra manu Pythiam, præeunte pompa cæterorum, cum titulis, ubi & quos, quo cantionum, quoue fabularum argumento uicisset: sequentibus currum ouantium ritu plausoribus, Augustianos, militesque se triumphi eius, clamantibus. Dehinc diruto circi maximi arcu, per uelabrum forumque Palatium & Apollinem petijt. Incedenti passim uictimæ cæsæ, sparso per uias identidem croco, ingestæque aues, ac lemnisci & bellaria. Sacras coronas in cubili circum lectos posuit. Item statuas suas citharœdico habitu: qua nota etiam numum percussit.

CN. DOMITIVS, Domitij Neronis, & Antoniæ Maioris filius, pater Neronis, uir scelestissimus, omnique parte uitæ detestabilis homicida. Siquidem Comes missus ad Orientem C. Cæsaris iuuenis, libertum suum, quòd potare quantum iubebatur, recusaret, occidit. Puerum citatis iumentis haud ignarus obtriuit, Equiti cuidam Romano in medio foro oculum eruit. Perfidus, maiestatis quoque, adulteriorum, incestique cum sorore Lepida reus factus, mutatione temporum euasit. Tandem Pyrgis, morbo aquæ intercutis decessit, sublato ex Agrippina filio Nerone.

AGRIP-

AGRIPPINA Germanici & Agrippinæ filia, primò ex Cn. Domitio Aenobarbo filium Neronem habens, posteà Claudio nupsit, & simul filium in adoptionem dedit. De qua suprá.

OCTAVIA Claudij Cæsaris, & Messalinæ filia. Hanc pater Neroni post matrimonium Agrippinæ despondit: cuius consuetudinem citò aspernatus Nero, eamque sæpe frustra strangulare meditatus dimisit, ut sterilem. Improbante diuortium populo, relegauit, primùm in Campaniam, dehinc in insulam Pandateriam. Posteà sub crimine falsi adulterij mori iussa, uinculis restringitur, uenæque eius per omnes artus exoluuntur. Et quia pressus pauore sanguis tardiùs labebatur, feruidi balnei uapore necatur.

POPEA Sabina Titi Ollij filia, equiti Romano Crispino antè nupta, ex quo filium Crispinum genuerat, quem impubem Nero occidit, pellex & adultera Neronis. Post diuortium tamen Octauiæ, unicè dilectam in uxorem duxit Nero: quàm conuitiantem sibi ictu calcis occîdit, suscepta priùs ex ea filia Augusta.

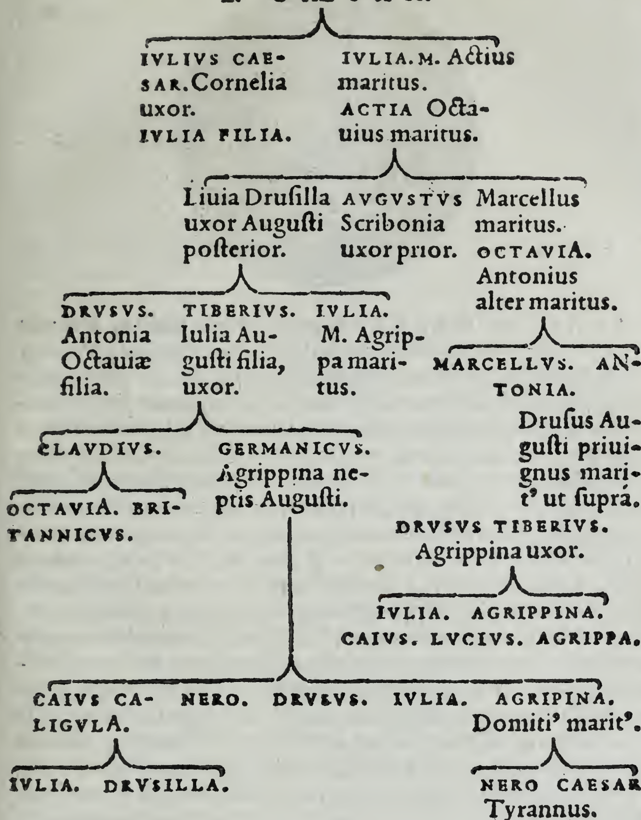

CLAVDIA AVGVSTA ex Nerone & Popea Sabina nata, intra quartum menſem admodùm infans obijt.

STATILIA MESSALINA Tauri bis conſulis, ac triumphalis abneptis. Qua, ut potiretur Nero, Atticum Vectium Conſulem uirum eius, in ipſo honore trucidauit, ſibiq; uxorem rapuit.

Cùm in iſto Nerone omnis Cæſarum nobilis familia defecerit, operępretium mihi uidetur hoc loco, Genealogiam Cæſarum arbore quadam ſubiungere: qua uno conſpectu totum illud genus innoteſcat. Maior itaq; ſcriptura conſanguinitatem, Minor uerò affinitatem ſignificat.

L. CAESAR.

AGRIPPINA Germanici filia, oppido Vbiorum fuit nata, à qua & deinde Agrippina colonia denominationem accepit.

SERGIVS GALBA ex patre Sergio Galba, & matre Numia Achaia ex nobilissima Sulpitiorum familia, Valerio Messala, & Cn. Lentulo Coss. IX. Calen. Februarij natus: in adolescentia liberalibus disciplinis, & Iuri operam dedit. Honoribus ante legitimum tempus perfunctus est. Prætor ludos Florales exhibuit: deinde prouinciæ Lusitaniæ præfuit. Mox per sex annos consulatum ordinarium gessit. Durus & seuer⁹ in re militari. Veteranum, & tyronem militem assiduis operibus exercens, seuerissime eos tractauit, adeò, ut cõmuni prouerbio diceretur: DISCITE MILITES MILITARE, GALBA EST, NON GETVLVS. Deinde in Africam extra sortem missus, biennio procõsulem egit: eam Prouinciam moderatè rexit, intestinam dissensionem & barbarorum tumultu inquietam, seueritate & iustitia coërcuit. Ob res igitur strenuè in Africa, & olim in Germania gestas triumphalia ornamenta accepit. Sacerdotium triplex inter quindecim uiros sodalesq;, Titios item Augustales cooptatus. Posthæc oblata est ei Taraconensis Hispania, quam octo annis uehementi acerbitate rexit. Posteà parum submissiùs se gerens, in desidiam & socordiam paulatim est conuersus, ne quid materiæ Neroni præberet. Cùm uerò Iulius Vindex, qui Gallijs præfuerat, & à Nerone primus defecerat, eum sæpius literis adhortaretur, ut se humanõ generi assertorem, ducemq; accommodaret, quoniam Augurijs, & fatidicis carminibus significaretur, ex Hispania Imperatorem proditurum, non diu cunctatus, conditionem suscepit: cùm neces damnatorum à Nerone pro Tribunali, cũ deploratione status temporum, militibus pronuntiasset. A quibus cùm salutatus esset Imperator, Legatum se Senatus & Populi Romani professus est. Et ut ostenderet Senatorias se partes sequi, quosdam elegit ex primorib⁹, qui apud illum essent Senatus loco, legionesq; & auxilia super exercitum ueterem conscripsit, singulos obtestatus, ut communem causam iuuarent: licet propè ex inopinato cuncta turbata essent, ꝙ quidam

pœ-

pœnitentia ducti, alienati sunt, & nonnulli à Liberto Neronis ad fraudem præparati, penè occidissent Galbam. Accessit ad tanta discrimina mors Vindicis, qua maximè cõsternatus, destitutoque similis, non multùm absuit, quin uitæ renuntiaret. Interim ab Vrbe nuntij ueniunt Neronis mortem significantes, quibus recreatus, Cæsaris appellationem assumpsit. Paludatus, militaribusq; ornamentis indutus, iter ingressus est. Oratores Senatus circa Narbonam urbem Gallicam, eum offendentes, hilariter salutauerunt, rogaueruntq;, ut se uoluntariũ desideranti populo ostenderet. Cùm uerò sæuitiæ eius ac auaritiæ præcessisset fama, quòd ciuitates quasdam Hispaniarum Galliarumq; grauioribus tributis oppressisset, nõ admodùm gratus fuit eius in urbem aduentus. Quanquàm autem multa documenta egregij principis daret, nequaquam tamen erant grata. Quia trium amicorum regebatur iudicio, quibus se abutendum tradidit, ut uix sibijpsi cõstaret, modò acerbior parciorq;, modô remissior ac negligẽtior, quâm conueniret Principi electo, atq; illius ætati. Quosdam uiros illustres Senatorij, ac Equestris ordinis inauditos suspicione minima condemnauit. Rarò liberalitatẽ in ciues Romanos exhibuit. Beneficia à Cæsaribus data, iudicibus eripuit. Liberalitates Cæsarũ pristinas sustulit, ac libertis suis addixit: quibus etiam, ut gratificaretur, uectigalia, immunitates, pœnas innocentium & impunitatem noxiorum condonauit. Hinc propè uniuersis ordinibus offensus, apud milites uerò præcipua flagrabat inuidia, quos nulla largitione donauit, sed inani spe decipiebat. Et ob id rupere fidem, sacramentum militare reijcientes, Imperatoremque in Hispania factum palàm displicere conclamabant. Cõspiratione igitur facta ad lacum Curtium, in foro Romano trucidatus est. Caput eius à milite gregario amputatũ, ad Othonem delatum est, qui cum ludibrio circunferendum lixis, calonibusq; donauit. Truncum corpus ab Argio dispensatore eius in hortis Aureliæ uiæ sepultum est. Sic perijt tertio & septuagesimo ætatis Anno, Imperij mense septimo. Vir iustæ staturæ, capitis calui, & cæruleis oculis, adũco naso, qui in uniuerso corpore morbo articulari conflictabatur: homo cibo & potu, & libidinis præposteræ luxuriosissimus, famæ nec iniuriosus, nec uendicator, pecuniæ alienæ non appetens, suæ parcus, publicæ auarus.

IN ALTERA Numismatis parte est Imperator thorace uarijs ornamentis expolito, & paludamento indutus: stat in suggestu cõcionaturus militibus. A tergo illius est Tribunus militum loricatus & paludatus. Ante eum legio militum loricatorum, & scutatorum, quorum unus Aquilam, alius Labarum signa militaria, alius uerò equum Imperatoris tenet, cum inscriptione FIDES MILITVM. S. C.

SERGIVS GALBA SVLPITIVS, pater Sergij Galbæ Imperatoris, breui corpore, atque etiam gibber, modicæq́; in dicendo facultatis, uir consularis, causas industriè actitauit. Vxores habuit Numiam Achaiam, & Liuiam Ocellinam diuitē admodùm, & pulchram, à qua tamen nobilitatis causa appetitus ultrò existimatur, & aliquantò enixius, postquàm subinde instanti uitium corporis secretò, posita ueste, detexit, ne quasi ignaram fallere uideretur.

NVMIA ACHAIA neptis Catuli, proneptisq́ue L. Mummij Achaici, qui Corinthum excîdit. Ex hac C. & Sergium Imperatorem procreauit Galba. Maior Caius attritis facultatibus, Vrbe cesſit, prohibitusq́ue à Tiberio sortiri anno suo Procōsulatum, uoluntaria morte obijt.

LR.

LEPIDA Galbæ Imperatoris uxor, ex qua duos ſuſcepit filios: qua mortua remanſit in cœlibatu, neque ſolicitari ulla conditione ampliùs potuit, aliam ut duceret.

PISO FRVGI LICINIANVS, ex M. Craſſo & Scribonia genitus, generoſus, egregius, & prudens iuuenis. Hunc Galba in caſtra perducens, pro concione adoptauit. Poſteà cum patre Galba, alijsq; compluribus trucidatus.

M. SYLVIVS OTHO, L. Syluio Othone patre, & Albia Terentia matre, quarto Calend. Maij, Camillo Aruntio, & Domitio Aenobarbo Coſs. natus eſt. A prima ætate prodigus, ac procax, adeò, ut ſæpe multis flagris à patre afficeretur, noctu uagans, obuios quoſque uerberabat. Mortuo iam patre, Libertinam aulicam anum ac penè decrepitam dilexit, ut per hanc inſinuaretur Neroni, cui mox cognitus, pergratus erat, in tantum, ut omnium conſiliorum, atque ſecretorum particeps fuerit. A Nerone deinde legatus in Luſitaniam miſſus, prouinciam decem annis, ſumma moderatione, ac ſingulari abſtinentia adminiſtrauit. Deficiente à Nerone Galba, Otho primus ex Ducibus ad Galbæ partes acceſ-

ſit,& quantum auri argentiq; habebat in poculis, argentario id omne dedit,ut inde numi fierent, quos miniſtris Galbæ uiritim diuidebat. Fecitq; cum Galba longo tempore iter, qui etiam iamdudum ſpem Imperij conceperat. Animos militum omni obſequio deuinciebat,& beneficio conciliabat, ut palàm omnes prædicarent, hunc ſolum ſucceſsione Imperij dignum. Sperabat etiã à Galba adoptionem, ſed fruſtratus ſua ſpe,ad uim conuerſus,conſpirationem inijt. Duobus itaque commiſſa eſt hæc prouincia, Proculo Teſſerario Spiculatori, & Veturio Optioni, quos pretio & promiſsis onerauit, data pecunia ad perdendos plurium animos. Et hi duo manipulares Imperium Populi Romani ſuſcepere transferendum, & tranſtulerunt. Nam Otho etſi in cœna Galbam in Palatio deſtinaſſet aggrediendum, diſtulit tamen in ſextum Piſonis adoptionis diem, ac præſens Galbæ ſacrificanti, cùm Aruſpicis uerba audiſſet,ſe inuiſere antiquas ædes ſimulans, quas archi tectus iam inſpexerat,abijt. Et in caſtra delatus,Imperator eſt paſsim ab omnibus ſalutatus, quibus uiciſsim eſt pollicitus omnia,ſeſe tantùm habiturum id,quod ſibi reliquiſſent. Exactoq; per ſcelera die, Senatũ eſt ingreſſus,quaſi raptus de publico,& ſuſcipere Imperium ui coactus, geſturuſque communi omnium arbitrio,palatium petit,multis honoratus gratulantium adulantiumq; blanditijs. Decreta ei Tribunitia poteſtas,& nomen Auguſti,& omnes principum honores. A plebe appellatus eſt Nero,quod nomen non recuſauit. Interim exercitus Germanicus, facta coniuratione contra Othonem, Vitellium in caſtris Imperatorem eligunt. Quod ut comperit, autor Senatui fuit mittendæ legationis, quæ doceat electum iam principem,horteturq; ad quietem & concordiam. Otho etiam per internuncios, ac literas conſortem Imperij, generumque ſe Vitellio obtulit, ſed aduerſis dijs atque auſpicijs, expeditionem inchoauit, ac bellum ciuile molitus eſt. Tribus leuibus prælijs contra Vitellianos congreſſus, uictor extitit. Quarto apud Bebryacum fraude ſuperatus eſt: cùm ſpe colloquij facta, quaſi ad conditionem pacis militibus eductis,ex improuiſo, atq; in ipſa conſultatione circumuenitur. unde tædio ciuilis belli,non deſperatione, quando integræ legiones ex Dalmatia expectabantur, & Pannonia & Mœſia, mortem meditatur: Fratrem, fratriſque filium, & ſingulos amicorum cohortatus,ut ſibi quiſque pro facultate conſuleret,pecunijſque ſuis domeſticis diuiſis,pugione, quem puluino ſubdiderat, ſe uno ictu infra leuem maxillam interfecit, Aetatis anno XXXVIII. Imperij die XCV. apud Veliternam funeratus Adeò charus militibus,ut multi haud procul à rogo ſibijpſis manus inferrent, multi præ dolore armis inter ſe ad internicionem concurrerent. Vir modicæ ſtaturæ, & malè

pedatus,

pedatus, caluusq;, galericulo capiti propter raritatem capillorum adaptato, & annexo. Munditiarum penè muliebrium, & imberbis, cui minimè tam uirilis mors & Romana conueniebat.

Numiſma æreum huius Imperatoris uidi: in cuius altera parte ara conſpicitur, cui Imperator togatus adſtat, ab altera parte aræ eſt Tribunus militum loricatus & paludatus, iungens in ara dextram cum Imperatore. A tergo Tribuni alij ſunt milites loricati gerentes ſigna militaria, cum inſcriptione: CONCORDIA MILITVM. infrà ſubſcriptum, S. C.

L. OTHO, M. Syluio Othone patre, qui ex familia uetere & honorata atque ex principibus Hetruriæ originem traxit, natus, pater Othonis Imperatoris, Tiberio principi non abſimilis, per gratiam Liuiæ Auguſtæ, in cuius domo creuerat, Senator eſt factus, nec Præturæ gradum exceſsit. Vrbanos honores, Proconſulatum Africæ, & extraordinaria Imperia ſeuerisſimè adminiſtrauit, ita ut à Senatu proſecutus ſit magno honore, & Statua in Palatio ſit ei poſita.

ALBIA TERENTIA, fœmina ſplendidiſsima, uxor L. Othonis. Ex quo duos tulit filios, L. Titianum, & Minorem M. Othonem Imperatorem, & filiam, quam nondū nubilem Druſo Germanici filio deſpondit.

AVLVS VITELLIVS, ex L. Vitellio clarissimo uiro, & Sextilia probatissima, nec ignobili fœmina, VIII. Calend. Octobris, Druso & Norbano Coss. prognatus. Primam ætatem apud Tiberiana scorta Capreis egit, & ipse perpetuo Spintriæ cognomine est notatus. Dehinc omnibus probris contaminatus, in aula præcipuum obtinuit locum, & Caio per aurigandi, Claudio per aleæ studium, Neroni per citharœdos & Musicæ certamina factus familiaris, quorum principum fauore, non solùm honoribus, uerùm etiam sacerdotijs amplissimis auctus, Proconsulatum Africæ obtinuit, in qua singularem innocentiam præstitit, biennio continuato, cùm fratri succedenti legatus fuisset. Dehinc operum publicorum curam habuit. In quo dona & ornamenta templorum surripuisse, & commutasse quædam, proq; auro & argento, stagnum & aurichalcum supposuisse ferebatur. Posteà illi à Galba Germania prouincia, præter multorum opinionem est tradita. Ad quam cùm peruenisset, ab exercitu perbenignè acceptus est, quippe cuius prodigalitas omnibus esset quàm notissima, & in dies nouis experimentis auxerat. Comem, blandũ, benignum, & supra modum facilem omnibus se exhibuit. Vnde uix mense transacto nulla habita temporis ratione, uespere subitò à militibus è cubiculo raptus, ita ut erat in ueste domestica, cùm cibi esset, uiniq; meridiani plenus, Primùm à Fabio Valente, unius legionis Duce Imperator est salutatus. Assensit & uoluntati militum. Cognomen Germanici delatum ab uniuersis, cupidè recepit: Augusti distulit, Cæsaris recusauit perpetuò. In colonia Agrippina à militibus per celeberrimos uicos circũlatus, Imperator ab utriusq; legionibus Germaniæ uocatus est. Paulò pòst, cùm ei Galbæ cædes annunciata esset, pacatis Germanicis rebus, copias est partitus, & aduersus Othonem exercitum parauit. Cùm autem Othonis audisset mortem, Prætorianos exautoratos, iussit arma tradere Tribunis, quiq; ob cædem Galbæ munera poscebant, iussit,

ut interficeretur, ut summi ac probi principis spem præ se ferret. Prius quàm in urbem ueniret, in ciuitatibus omnibus ac uillis, more triumphantis, circumlatus, in fluminibus, delicatissimis nauigijs usus, profusissimos undiq; apparatus fecit, nulla disciplina milite petulantem coërcẽs, licet rapinas, uerbera, plagas indiscriminatim in obuios quosq;, sine delectu exerceret. Adeò apud illum erant omnia indisposita, temulenta, peruigilijs & bacchanalibus, quàm disciplinæ & castris promptiora: uidens campos, quibus pugnatum, cædem detestabili uoce confirmauit: OPTIME OLERE OCCISVM HOSTEM. Die Alliensi infausto Pontificatum maximum in se recepit. Magistratus, qui quotannis creari solent, in decem annos distulit. Tum in medio campi Martij Neroni inferias dedit, adhibitis sacerdotibus. At cùm arbitrio histrionum & aurigarum gubernaretur, & horum consilio Imperium administraret, pronus erat ad necem, uario genere fraudis nobiliores consodales suos in societatem Imperij uocatos occidit, Mathematicos omnes tota Italia submouit, in plebeios passim desæuit: luxuriæ, libidini, delitijs, & gulæ ita deditus, ut uentri omnem operam dare genitus uideretur. Epulas ferè quotidie quater sumebat, cibis exquisitissimis usus, & esculentis delicatioribus, quæ non nisi summis maximisq; impensis è remotioribus locis, atque æquoribus comparari poterant. Intempestiuæ etiã ac tam sordidæ gulæ fuit, ut ne in sacrificio quidem sibi temperarit, quin inter altaria farra penè rapta è foco manderet. Helluantem illum Imperatorem Mœsiarum & Pannoniæ exercitus, tum Iudaicus ac Syriacus destituerunt octauo Imperij mense, & pars in absentis, pars in præsentis Vespasiani uerba iurarunt. Hoc ubi intellexit, militum omnium beneuolentiam studuit retinere, omnia largiens sine modo & mensura, blandimentisq; usus est erga milites Imperatoriæ dignitati indecentibus. Sed cùm urgeret hostis terra, mariq;, L. Vitellium fratrem cum exercitu misit, qui apud Cremonã superatus est. Reliqui Vitelliani duces in partes Vespasiani trãsierunt. Vitellius destitutus ab omnibus, serò concordiam petebat. Igitur sibi metuens cum duobus comitibus pistore & coquo, in latebras fugit: tandem cùm hostilis exercitus irrupisset in urbem, qui omnia rimaretur, è latebra extractus, cognitus, ligatis post tergum manibus, iniecto ceruicibus laqueo, lacerata ueste, seminudus in forum trahitur, mucrone sub mentum posito, ut uisendam prȩberet faciem, reducta coma à capite ceu noxij solent, licet magna cum instantia carcerem peteret, quòd Vespasianus in Vrbem ueniret, multis comitantibus & increpantibus, deformi facie: quibusdam cæno & stercoribus incessantibus, alijs incendiarium, helluonem, alijs ebriosum uociferantibus: quibus libera uoce respondit,

SE TAMEN IMPERATOREM ESSE. Ad Gemonias ſcalas raptus, infinitis uulneribus cæſus, perijt, & inde unco tractus, in Tyberim proiectus, Anno ætatis LVII. Imperij menſe octauo. Vir enormi proceritate, facie rubida, plerunque ex uinolentia, uentre obeſo.

In huius Numiſmate duæ ſunt muliebres ſtatuæ, quarum quæ ad dextrum latus eſt, ſeminuda apparet, dextra tenens haſtile, ſiniſtra cornucopiæ, pede ſiniſtro calcans galeam. Quæ uerò ad ſiniſtrum, galeata, & criſtata eſt, ſiniſtra haſtile, dextra ſceptrum gerens, ocreata etiam ad ſuras uſque, dextro pede teſtudinem premens. Inſcriptio talis eſt: HONOS ET VIRTVS.

L. VITELLIVS, Ex conſulatu Syriæ præpoſitus, Arthabanum Parthorum regem ſummis artibus, non modò ad colloquium ſuum, ſed etiam ad ueneranda legionum ſigna pellexit. Mox cum Claudio principe duos inſuper ordinarios conſulatus, cenſuramque geſsit. Curam quoq; Imperij ſuſtinuit, abſente eo, expeditione Britannica. Vir innocens & induſtrius, ſed amore Libertinæ infamis, cuius ſaliuis melle commiſtis, pro remedio faucium & arteriarum utebatur. Item miri in adulando ingenij, qui C. Cæſarem adorari, ut Deum, inſtituit.

SEXTILIA fœmina probatiſsima, uxor L. Vitellij, ex quo duos ſuſcepit filios, quos ambos pater, antè, quàm deceſsiſſet paralyſi, uidit Conſules.

L. VITEL-

L. VITELLIVS, ex L. Vitellio, & Sextilia natus, frater Auli Vitellij Imperatoris, missus contra exercitum Vespasiani, apud Cremonam superatus est.

PETRONIAM Consularis uiri filiam uxorem habuit Vitellius, ex qua filium Petronium altero oculo captum procreauit. Hunc hæredem sub conditione à matre institutum, si de patris potestate exisset, manumisit, breuique, ut creditum est, interemit, insimulatum parricidij, quasi paratum ad scelus uenenum habuisset.

GALERIAM FVNDANAM Prætorio patre natam, Petronia priore coniuge mortua, in uxorem duxit Vitellius, ex qua liberos utriusque sexus tulit, sed marem titubantia oris, propè mutum & elinguem.

FLAVIVS VESPASIANVS ex antiqua Flauiorũ gente, Sabini & Pollæ filius XV. Cal. Decembris, Q. Sulpitio Camerino, C. Poppæo Coſs. natus eſt in Samnijs ultra Reate: ab auia paterna educatus, quam mirum in modum amauit. Sumpta uirili toga, cùm iam frater illius Senator eſſet, à matre uix contumelijs compelli potuit, ut Senatoriam dignitatem peteret, quam ueluti moleſtiarum & difficultatum plenam recuſauit. Tum Tribunus militum in Thracia, Quæſtor in Creta & Cyrenis, póſt Aedilis factus. Prætor ſub C. Caligula pro eius uictoria Germanica ludos edidit. Sub Claudio principe Legatus legionis in Germaniam eſt miſſus, & in Britanniã tranſlatus, tricies & bis cum hoſte conflixit. Viginti oppida, & inſulam Vectem Britanniæ proximam, Imperio Romano adiecit. Quare triumphalia ornamenta, duplex Sacerdotiũ, Conſulatum & Proconſulatum meruit. Dehinc ei Prouincia Iudaica oblata, in qua cum tribus legionibus, bellũ Iudaicum adminiſtrabat. Cùm enim Florus procurator Iudęæ, auaritia, & immanitate bellum inflammaſſet, impuliſſetq́; Iudæos contra Romanos arma ut capeſſerent: utq́; hic motus comprimeretur, cum ampliore exercitu miſſus eſt in Iudæam Veſpaſianus, dux ſtrenuus, & ſingularis induſtriæ, qui acceptis ad copias duabus legionibus, & alarijs militibus multis, cum filio maiore Tito, caſtigata caſtrorum diſciplina, ciuitates Iudææ in ſe conuertit, multisq́; prælijs Imperatorem ſtrenuum ſe exhibuit. Othone & Vitellio de principatu certantibus, in ſpem Imperij uenit, quandoquidem & ſomnia & oracula futuri Imperij acceperat. Quin & Ioſephus Dux belli Iudæorum captus à Romanis iam interficiendus, mortem Neronis prænunciat Veſpaſiano, eumq́; futurum Cæſarem cum filio. Pluribus Augurijs Imperium Veſpaſiani denunciantibus, nihil tamen attentauit, donec ſui milites & amici ipſum inſtantiſsimè extimularent ac perurgerent, quibus tamen ſe indignum eſſe reſpondẽs, ciuilia deteſtatus bella, reluctantem illũ, ut capeſſat

Imperium

Imperium cogunt. Quinto igitur Idus Iulij, exercitus Iudaicus iurauit, cùm iam Cal. Iul. Tiberius Alexander Præfectus Aegypti, legiones in Vespasiani uerba adegisset, & cùm omnes legionum Præfecti & Legati, quem Imperatorem crearent, Vespasiano magis idoneũ inuenirent nullum. Præmissis itaque in Italiam copijs, ipse Alexandriam traiecit, ut claustra Aegypti obtineret. Hic quidem de firmitate Imperij capturus auspicium, ædem Serapidis, submotis omnibus, solus ingressus, quendam oculis orbatum inspuitione sua, ac dum calcaret alterum debili crure claudum, pristinæ sanitati restituit. Paulò pòst aduenêre literæ, fusas apud Cremonam Vitellij copias, ipsum in urbe interemptum nuntiantes. In urbem igitur reuersus Vespasianus, nihil clarius, aut melius esse duxit, quàm ꝓpè afflictam uacillantemque Rempub. stabilire & ornare: militum licentiam ad nimiam audaciam progressam reprimere: Prouincias & Ciuitates, seditiosè agentes coërcere: disciplinã militarem nimis licentiosam corrigere: in prauos animaduertere. Deinde cum Tito filio de Iudæa nobilissimum egit triũphum. Tum Achaiam, Rhodum, Lyciam, Byzantium, Samum insulam libertate adempta, Thraciam, Ciliciam, & Comagenem ditionis regiæ, usque ad id tempus, in prouinciarum formam redegit. Cappadociæ ob assiduas Barbarorum incursiones, legiones consularemque rectorem imposuit: Vrbem ueteribus incendijs & ruinis deformem, nouis ædificijs reparauit: Capitoliũ incensum redintegrauit: condidit & amphitheatrum media urbe, instrumẽtum uetustissimum Imperij, quo continebantur penè ab Vrbis exordio Senatusconsulta, plebiscita, de societate & fœdere, ac priuilegio cuicunque concessit, confecit. Post triumphum & Imperij Romani firmissimum statum, templum Pacis extruxit: Ordines senatorium & equestrem, ciuilibus bellis exhaustos, suppleuit, ac refecit. Lites ob tumultuosa tempora pullulantes miro ingenio soluit. In alijs omnibus clemens & modestus, adeò, ut tribunitiam potestatem, quæ pars maxima regalis erat speciei, & Patris patriæ serò appellationem receperit. Singulare etiam in illo erat inimicitias obliuisci. Nullius cæde unquàm lætatus est: quinimò & iustis suppliciis sæpe ingemuit, sæpe illacrymauit. Sola cupiditate pecuniæ meritò culpatus. Vectigalia enim uetera sub Galba omissa reuocauit, atque noua & grauiora addidit. Prouincijs tributa auxit, & duplicauit. Negotiationes etiam priuatas exercuit. Reos & Procuratores locupletiores condemnauit. ob id quidam natura cupidum, quidam necessitate ob inopiam ærarij, & cladis urbium, quas egregio cultu omnes renouauit, impulsum scribunt. Rhetoribus atque Poetis primum è fisco annua salaria constituit. Nec minùs in alios artifices liberalis, utpote qui Colossi refectorem, à quo Colossus

CVII. pedum altitudinis erectus est, munere Imperatorio donauit. Ludos, spectacula edidit, conuiuia celebrauit honorifica, & plurima. Dicaculus, & pene scurrilis, pluribusque facetijs satis tempestiuè & salse usus, ut in periculo etiam mortis, iocis non abstinuerit. Profluuio autem uentris laborans, extinctus est. Aetatis anno sexagesimonono, Imperij decimo. Vir staturæ quadratę, membrisque compactis, & firmis, & ualetudinis prosperrimæ, quam abstinentia & fricatione fouebat. Et q militia acer, agmen anteire, locū castris capere, noctu diuq; cōsilio, ac si res posceret, manu obniti hostib. solebat, cibo fortuito, ueste habituq; uix à gregario milite discrepans.

Numisma Vespasian⁹ fecit, in quo Imperator ipse currui triumphali, qui quatuor equis trahit, cū filio Tito insidet. Currum præcedunt milites, spolia tēpli Hierosolymitani ferentes, cum inscriptione: TRIVMPHVS DE IVDAEIS. & S. C.

Quia hic Triumphus Vespasiani fuit illustris & splendidus, eius descriptionem ex Iosepho ascribere uoluimus: Cōmunem Triumphum ob res gestas agere statuerunt, quamuis utrisq; Senatus proprium decreuisset. Prædicto autem die, quo futura erat pompa uictoriæ, nemo ex tam infinita ciuitatis multitudine domi remansit. Omnes autem, cùm prodissent loca, ubi tantùm stare possent, præuenerunt, quanta spectaturis sufficerent, Imperatoribus relicto necessario transitu. Cuncta uerò pars militaris ante lucem per turmas, atque ordines progressa est cū rectoribus suis, & circa ostia constituta non palatij superioris, sed prope Isidis templum (ibi enim principes nocte illa quiescebant) prima iam aurora incipiente procedunt Vespasianus & Titus, lauro coronati, amicti uerò patria ueste purpurea, & ad Octauianas ambulationes transeunt. Ibi enim Senatus, & Ducum proceres, & honorati Equites, eorum præstolabantur aduentum. Tribunal autem ante porticus factum erat, sellæque eburneæ in eo præparatę. Quò cùm ascendissent, consederunt: Statimque eos militaris fauor excepit, multis uirtutum testimonijs prædicatis. Illi autem inermes erant in ueste serica, Laureis coronati. Perceptis autem laudibus eorum, Vespasianus, cùm dicere adhuc uellent, silentij signum dedit, magnaque omnium quiete facta surrexit, & magnam partem capitis adopertus, solennia uota celebrauit, idemque Titus fecit. Perfectis autem uotis Vespasianus, in cōmune omnes breuiter allocutus, milites quidem ad prandium, quod illis ex more ab Imperatore parari solet, dimittit: ipse uerò ad portam recedit, quæ ab eo, quòd per illam semper triumphorum pompa ducitur, nomen accepit: ubi & cibū priùs capiebant, & triumphalibus uestib. amicti, Dijs ad portā collocatis, cæsa hostia, inter spectacula trans-

euntes,triumphū ducebat, ut multitudini facilior præberetur aspectus. Pro merito autem narrari multitudo illorū spectaculorū & magnificentia non poteſt in omnibus,quæ quiſque excogitauerit,uel artium factis,uel diuitiarum operibus, uel naturæ nouitate. Nam penè quæcunq; hominibus, qui unquam ſunt fortunati,paulatim quæſita ſunt,alijs alia mirabilia,atq; magnifica, hæc uniuerſa illa die Romani Imperij magnitudinem probauerunt. Etenim argenti auriq;, nec non & eboris,& in omni genere ſpecierū ſiue opū multitudinē, non ut in pōpam ferri cerneres: ſed ut ita dixerim,omnia fluere, & alias quidē ueſtes ex rariſsimi generis purpura portari,alias diligentiſsima pictura uariatas arte babylonica. Gēmæ aūt clariſsimæ tā multæ,aliæ coronis aureis,alie alijs operib. incluſę traductæ ſunt,ut appareret fruſtra nos earū uſquā rerum eſſe aliquid ſuſpicari. Ferebantur aūt ſimulachrorum ſingula,quę illi Deos habent,& magnitudine mirabili, & arte non defunctoriè facta,horumque nihil non ex pretioſa materia. Quin & animaliū diuerſa genera producebantur,proprijs ornamentis induta. Erat autem etiam quæ ſingula portaret magna hominum multitudo,purpureis ueſtibus,atq; inauratis ornata. Ipſi etiam,qui ad pompam fuerant ab illa turba diſcreti,præcipuā & mirabili ornamentorum magnificentia cultu erant. Inſuper his,ne captiuorum quidem uulgus inornatum uideres,ſed uarietas & pulchritudo ueſtium, natā ex fatigatione corporum deformitatem,oculis ſubtrahebat. Maximè autem ſtupor erat machinarum,quæ portabātur,ſiue pegmatum fabricatio,pro quorum magnitudine timendum uiribus portantium occurrentes putabant. Multa enim in tertium nidum undiquaq; ſurgebant, & magnificētia fabricæ cum admiratione delectabat, multis aurata ueſte circundatis,cùm aurum prætereā factum, & non factum eſſet affixum. Multis autem imitationibus bellum aliter in alias diuiſum machinas,certam ſui faciem oſtendebat. Erat enim cernere uaſtari quandam fortiſsimam terrā, totas uerò interfici acies hoſtium, & alios fugere, alios captiuos duci,murosq; excellenti magnitudine machinis dirui, & caſtellorum conſcendi munimina,& populos ante mœnia ciuitatis diſturbari,exercitumque intra muros diffundi, cædiſque omnia loca plena, & eorum qui manu reſiſtere non poterant,preces, ignemque templis immiſſum, incendiumq; ſuper domos, & poſt multam uaſtationem euerſionemque, atque amnem triſtitia defluentem, non in arua culta, neque in hominum, uel pecorum potum, ſed per terram ex omni parte flagrantem. Hæc enim Iudæos eſſe paſſos, ipſi experti ſunt. Ars autem & confectorum operū magnitudo, neſcientibus adhuc fieri præſentibus oſtendebatur. Erat autem per ſingula pegmata captæ ciuitatis Dux, ita ut captus fuerat, or-

dinatus. Multæ autem naues ſequebantur. Spolia uerò alia paſsim ferebantur. Eminebant autem eorum, quæ apud Hieroſolymam in templo reperta ſunt, menſa aurea ponderis talenti magni, & candelabrum ſimiliter auro factū, ſed opere commutato ab uſus noſtri conſuetudine. Nam media quidem columna baſi hærebat, tenues autem ab ea cānulæ, producebantur, formatæ ad ſimilitudinem fuſcinulæ, & ad ſummum quoque in lychni ſpecie fabricatum. Erant autem numero ſeptem, ſeptimi diei, qui apud Iudęos eſt feſtus, indicantes honorem. Poſt hæc portabatur Rex Iudæorum, nobiliſsimum ſpolium. Inde tranſibant plurimi uictoriæ ſimulacra portantes, omnia ex auro & ebore facta. Poſt quæ Veſpaſianus prior ibat, & Titus deinde ſequebatur. Domitianus autem adequitabat ipſe quoque adornatus pulcherrimè, dignuſque ſpectari. Pompæ autem finis fuit ad Capitolini Iouis templum. Quò poſtquàm uentum eſt, conſtiterunt. Erat enim uetus mos patrius, operiri donec ducis hoſtiū mortem quiſpiam nuntiaret. Poſtquàm igitur eum finem uitæ habere nuntiatum eſt, omniumque fauor ſecutus eſt, tunc hoſtias immolarunt, hisque omnibus ſecundò per uota ſolēnia celebratis, in palatium receſſerunt.

TITVS FLAVIVS SABINVS, patre municipe Reatino natus, pater Veſpaſiani Imperatoris, expers militiæ, publicum quadrageſimæ in Aſia egit. Poſtea fœnus apud Heluetios exercuit, ibique diem obijt, ſuperſtitibus uxore Veſpaſia Polla, & duobus ex ea liberis: quorum maior Sabinus ad præfecturam urbis, minor Veſpaſianus ad principatum uſque proceſsit.

VESPASIA POLLA, mater Imperatoris Veſpaſiani, honeſto genere, patre Veſpaſio Pollione, ter Tribuno militū, Præfectoque caſtrorum nata, cuius patria Nurſia fuit, locusque

non

non procul à Nursia in monte summo eius nomine appellatus, Vespasia, ubi Vespasiorum complura monumenta extãt, magnum indicium splendoris familiæ, & uetustatis.

FLAVIA DOMICILLA Statilij Capellæ Equitis Romani filia, uxor Vespasiani Imperatoris, ex qua tres procreauit liberos, Titum, Domitianum & Domicillam. Ea defuncta Cenidem Antoniæ libertam adamauit, habuitque penè iustæ uxoris loco.

DOMICILLA Vespasij Imperatoris ex Flauia Domicilla filia, quam adhuc priuatus amisit.

TITVS VESPASIANVS, ex patre Vespasiano, & matre Flauia Domicilla natus est III Calend. Ianuarias, Anno, quo C. Caligula occisus est. Educatus in aula cum Britannico simul, ac paribus magistris & disciplinis, adeousque à pueris ei familiaris, ut de potione uenenata, qua Britannicus perijt, bibens, graui morbo periclitaretur. Inerant puero plures animi dotes, quæ simul cum ætate creuerunt, forma

scilicet egregia, robur decens in mediocri statura, singularis memoria, docilitas ad omnes fere tũ belli, tũ pacis artes. Latinæ & Grecæ linguæ, uel in orando uel poematis fingẽdis prõptus & facilis. In Musica admodum exercitatus, ut canere psallereque iucunde sciret. Scribere notis ita nouit, ut omnes uelocitate præcelleret, & quæcunque uidisset, chirographa imitaretur. Vbi adoleuit Tribunus militum in Germania, & Britannia militauit, tanta fama in utrisque prouincijs, ut imaginib⁹ & statuis donaretur. Post militaria stipendia in foro se exercuit. Quæstor factus meruit Præfecturam legionũ in Iudæa. Tarichæam & Gamalam urbes ualidissimas in potestatem suam redegit, in qua oppugnatione multa egregia documenta strenui ducis edidit. Vespasianus tanta filij uirtute lætatus, cũ acciperet Galbam imperiũ assecutum, filium Titum ad gratulandum, causa officij, in urbem præmisit. Itaq; quaquà iter faceret Titus, oẽs in sui admirationẽ couertit. Vbi uerò turbari in Vrbe, rursus cuncta sensit, redijt ex itinere atque ad patrem in Iudæam profectus est. Sed ubi pater rerum potitus ad urbem cõtendit, Titus ad perdomandum Iudæam relictus, Hierosolymam crudeli oppugnatione, fame, ferro, flammaque confecit, Annoque secundo principatus Vespasiani, VIII. die mensis Septembris, qua sibi nata est filia, cepit, cùm quinquies ante à barbaris Regibus, & à Popeio magno capta esset. Deinde Romam reuersus, particeps & tutor Imperij factus, cum patre de Iudæis triumphum egit, Censuramque gessit unà. Et tribunitiæ potestatis, septemque consulatuum collega, summa concordia, Imperium Romanum cum patre gubernauit. Quoniam imperante adhuc patre (quod rarò fieri solet) appellatus est Romæ Imperator, omniumque officiorum curam in se recepit, patrisque nomine & epistolas & edicta conscripsit. Fuit autem suspecta in eo luxuria, quòd ad mediam noctem nonnunquam commessationes cum profusissimo quoque familiariũ protraheret, spadonum & exoletorum greges aleret, & Berenicen reginã amaret. Cupidus præterea rapinarũ uisus, quòd sub patre uenũdedisset in concionibus, & nundinasset, & à plerisque Nero dictus, suspectus omnibus grauiter, si summam rerũ attigisset. Sed hæc in melius conuersa, immortalem ei gloriam peperere. Nam ubi patriæ curã suscepit, incredibile est, quantum, quos imitabatur antecelluerit clementia, liberalitate, honorificentia, pecuniæ contemptu, omniũque uirtutum genere, ita, ut amor & delitiæ humani generis diceretur. Nam conuiuia instituit, iucunda magis, quam profusa, amicos elegit potiores melioresq;, quibus & principes successores in Rep. post obitum eius utebantur. Berenicen, quã ardenter amabat, domitis affectibus, in patriam remisit. Eneruatorum greges, ac delicatorum artifices, omnino à se remouit,

adeò,

adeò, ut onus Imperij mutatum ostenderet in temperātiam. Nulli ciuium quicquam ademit: abstinuit alieno. Cæteris uerò desiderijs, ita animos hominum occupauit, ut ne quem dimitteret sine spe, dicens: NON OPORTERE QVENQVAM A SERMONE PRINCIPIS TRISTEM DISCEDERE. Atq; quodam die recordatus inter cœnādum, quòd nihil tota die cuiquam præstitisset, memorabilem illam, meritoque laudatam uocem edidit: AMICI, DIEM PERDIDI. significaturus optimum thesaurum principum esse, fideles amicos, quibus esset quotidie impertienda opera. Magnificæ erat libertatis. Populum in primis uniuersum tanta per omnes occasiones comitate tractauit, ut gladiatorium munus ad spectantium ederet arbitrium, Amphitheatrum extrueret, thermas ædificaret, nauale prælium in ueteri Naumachia exhiberet. Clementiæ uerò ac mansuetudinis tantæ, ut Pontificatum acciperet ob hoc solùm, ut puras à sanguine seruaret manus, ne cuiusquam necis aut autor, aut conscius esset. Tristia quędam sed fortuitò sub eo acciderunt, ut conflagratio Vesuuij montis, in Campania, incendium Romæ per triduum, totidemque noctes, in quo Serapidis templum, etiam septa, Neptuni ædes, Thermæ Agrippæ, Pantheon, Diribitorium, Balbi theatrum, Pompei porticus, Octauiæ domus cum bibliotheca, templum Iouis Capitolini, cum ædibus, & sacellis coniunctis conflagrarunt, pestilentiæ crudelissimæ. In quibus tamen aduersis parentis solicitudinem atque affectum ostendit, & consolando & opitulando. Cumque ita omnibus esset charus, eumque uulgò, PVBLICAS DELITIAS uocarent, febri correptus, in eodem, quo pater apud Sabinos agro, mortem obijt, Aetatis anno XLII. Imperij II. Philostratus ait Titum necatum à Domitio, ueneno leporis marini propinati. Vix credi potest, quantum luctus, Vrbi prouincijsque intulerit huius mors, cùm totus Senatus circa uesperam, ipsius nuntiata morte, in Curiam irruit, quasi perpetuo custode orbatum terrarum orbem defleturus, tantasque ei gratias egit laudesque, quantas congessit ne uiuo quidem unquàm, & præsenti.

In huius Numismate Amphitheatrum apparet, à sinistra parte septisolium, à dextra meta, cum inscriptione: S. C.

Fuit autem Amphitheatrum, ædificium, cuius altissima moles inter Cælium montem, Palatinum & Esquilias pari propè dimensione assurgit, Tiburtino lapide, undiq; forma ouata, altitudinis tantæ, ut uisio humana ad eius summitatē ęgrè cōscendat. Fornices habuit quatuor, scilicet, Doricum, Ionicum, & Corinthiacum, & compositum, alterum alteri impositum.

Tres inferiores in extremo columnis ſuſtentantur:ſuperioris pars pro muro eſt,feneſtris aliquot lucem admittentibus. Eſt præterea circa eum locum forinſecus, ſicut in circis Porticus unius ſtructuræ,per quam ſunt ingreſſus, & aſcenſus uenientibus ad ſpectaculum,ita,ut nihil turbet ingredientium & abeuntium iter. Et in ſingulis ſuperioribus arcubus erant ſtatuæ marmoreæ,cum incruſtatione intrinſecus, & extrinſecus cum ſignis.Extant adhuc in quibuſdam fornicibus ornamenta ex gypſo.Et ſub tanto ædificio ſubſunt cloacæ,quibus pars molis ſuſtentatur:cuius cauea capiebat loca LXXXV. milia. Et dum fiebant ludi,tota ipſa cauea operiebatur linteis. Media cauea arena ſpargebatur, ut gladiatores & pugnantes aut inter ſe, aut cum feris firmiùs ac ſtabiliùs pedibus conſiſterent,& labentes molliùs caderent.Vnde arena, pro cauea,ſæpenumero ponitur.

ARRICIDIA TERTVLLO patre equite Romano,ſed præfecto quondam prætorianarum cohortium,nata,Titi Veſpaſiani uxor,quæ abſque liberis deceſsit.

MARTIA FVLVIA, ſplendidi generis fœmina in locum Arricidiæ à Tito accepta,cum qua ſuſcepta priùs filia, diuortium fecit.

IV.

IVLIAM, Titi filiam alteri in matrimonium collocatam, Domitianus patruus Tito uiuo corrupit, mox patre & marito orbatam, ardentiſsimè palamque dilexit, coëgitque abortum facere, & ſic uidua abortu periјt.

DOMITIANVS Veſpaſiani Cæſaris, & Domicillæ filius, frater Imperatoris Titi IX. Cal. Nouembris, patre conſule eſt natus, per omnia patri & fratri diſsimilis, ac Caligulæ & Neroni ſimilior: Peni ac luxui ita deditus, ut in iuuentute conſtupratus & corruptus diceretur. Pubertatis & primæ adoleſcentiæ tempus, tanta inopia, tantaque infamia geſsit, ut nullum uas argenteum in uſu habuerit. Bello Vitelliano irrumpentibus militibus, cum Sabino patruo in Capitolium confugit, apudque æditum abſconditus, latuit. Poſt Vitellium interfectum progreſſus, & Cæſar ſalutatus, honorem præturæ urbanæ, cum poteſtate conſulari accepit, ita ut Prætor diceretur, cùm tamen iurisdictionem Prætoriam tranſtuliſſet ad alterum Prætorem. Dominationem tam licenter exercuit, ut iam tum qualis futurus eſſet, oſtenderet. Et ne fratre inferior uideretur dignitate & operibus, expeditionem in Galli-

am & Germaniam tentauit, non necessariam, dissuadentibus amicis. Sellam patris & fratris, quoties prodirent, lectica sequebatur. Triumpho Iudaico, equo albo comitatus est utrunq;, modestiam præ se ferens. Pollicitationibus & donis uarijs solicitauit multos Reges, ut aduersus Alanos mitteretur. Defuncto patre, se fraudatum testamento publicè iactãs, fratri Tito insidias struere est conatus. Cùm iam mortuus esset, obliquis & crebris orationibus eum carpens, efferri iussit, & unico consecrationis honore tantũ dignatus. Ab initio moderatus, modestus, & grauis, clementiã simulans: secretum sibi locum sumens, muscas captare, ac stylo peracuto cõfigere solebat, ut cuidam interroganti, esset ne quis cum Cæsare, nõ absurdè responsum sit, NE MVSCA QVIDEM. Circa administrationem Imperij aliquando se inconstantẽ præstitit, mistura inæquali uitiorũ atq; uirtutum, donec uirtutes in uitia deflexit. Sumptuosissima spectacula edidit, Seculares ludos fecit. Instituit quinquennale certamẽ Capitolino Ioui, Musicũ, Equestre & Gymnicum. Fuitq; autor Capitolinorum agonũ, per quos Annus magnus, & lustrum diligentiùs seruabatur. Omnibus certaminibus præsedit habitu deorum uestitus, Germanicam gestans coronam, cum effigie Iouis, & Iunonis, Mineruæq;. Erant enim hæc spectacula Ioui Capitolino dicata: qui & more Caligulæ Dominum se, & Deum appellari iussit, arrogantiæ, & gloriæ nimis immensæ, & penè inauditę, utpote qui non modò sibi aureas argenteasq; statuas, & arcus triumphales constitui iussit: sed & assumpto nomine Germanici, Septembrem ac Decembrem menses à se denominauit. Congiarium populo, epulum Senatui, Equitiq; dedit. Multa ædificia publica fecit. Ioui custodi ingens templum in Capitolio erexit, seq; in sinu Dei consecrauit. Bibliothecas incendio absumptas, petitis undiq; ex Alexandria exemplis, reparauit. Expeditiones quatuor habuit, non sine magna Reip. pernicie: Vnam aduersus Sarmatas, in qua Legio eius cum Duce interfecta est: Alterã aduersus Cattos: Duas aduersus Dacos, à quibus Oppius Sabinus uir consularis, & Cornelius Fuscus Præfectus cohortiũ prætorianarum, cum magnis copijs occisi sunt. De Dacis, Cattisq; duplicẽ triumphũ egit. De Sarmatis solam Lauream usurpauit, quàm Ioui Capitolino retulit. Bellum ciuile aduersus se motum, mira felicitate confecit. In cõmuni rerum usu quædam nouauit, quædam sustulit. Histrionibus conuiuijs interdixit. Castrari mares uetuit. Ius æquissimè dixit: tantaq; cura, & modestia in magistratibus coërcendis est usus, ut neq; modestiores, neq; iustiores extiterint unquàm. Tantæ ab initio clementiæ, ut ab omni cæde abhorreret. Cupiditatis & auaritiæ nullam quidem suspicionem habuit. Abstinentiæ & clementiæ aliquot experimenta dedit.

Mox

Mox ad crudelitatem conuersus, nobilissimos ex Senatu plu reis interfecit. Philosophos ac Mathematicos Vrbe Italiaque submouit In dies ferocior, imò magis sanguinarius Nerone. Ad rapinas dehinc animum adiecit, nihilq; pensi habuit, quin prædaretur omni modo bona uiuorum, ac mortuorũ, qualicunq; occasione Vsqueadeò libidinosus, ut inter uulgatissimas meretrices noctu diuq; uersaretur. Cumq; ita terribilis cunctis & inuisus esset, tandem oppressus & trucidatus est, amicorum libertorumq; conspiratione, ætatis anno XLV. Imperij XV. Cadauer eius, loculo plebeiorum inclusum, à Vespillonibus elatum est, ac à Phille nutrice in suburbano suo Latina uia funeratum Mortem eius grauissime tulerunt milites. Sed Senatus adeò lætatus est, ut contumeliosissimis adclamationibus mortuum laceraret, & imagines eius diruere iuberet, & eradendos titulos, abolendamq; omnem memoriã decerneret. Statura fuit procera, uultu modesto, ruborisque pleno, grandibus oculis, uerùm acie hebetiore. Præterea pulcher ac decens toto corpore, maximè in iuuenta: postea calui tio, obesitate uentris, & crurum gracilitate deformis.

In huius Numismate, Imperator & Tribunus palliati dextra tenentes ramum lauri, apparent Quos sequuntur pueri & puellæ matrimi patrimiq;, & mulieres, cum inscriptione LVD. SEC. Coss. XIIII.

Ludi Seculares à seculo, quod est spatiũ uitæ humanæ longissimum, dicti, singulis centum annis celebrabantur. In quibus triduum, & trinoctiũ sacris totus populus operabatur ad aras Iouis, & Apollinis, quibus mactabatur candidus taurus, & huic canebatur carmen à pueris ac puellis matrimis patrimisq;. Deinde Iunonis, cui iuuenca itidẽ candida, & hæc quidem interdiu, noctu uerò Dianæ, Proserpinæ, Terræ & Parcarum, quibus furuæ hostiæ, luminaq; accendebantur. Porrò præco cùm ad hos ludos conuocabat, ad eos uti ludos uenirent dicebat, quos nemo ipsorum anteà spectasset, nemo esset postmodùm spectaturus. Primos hos ludos fecit Publicola, Anno ab Vrbe cõdita CCXLIIII Secundi facti sunt ab Vrbe condita DII P. Claudio Pulchro, L. Iunio Bruto Coss undecimo anno primi belli Punici. Tertij, primo anno tertij belli Punici M. Manlio, M. Censorino Coss. Quarti, non expectato iusto tempore, L. Aemilio Lepido, L. Oreste Coss. Quintos Augustus & Agrippa fecerunt Furnio, & Syllano Coss. reductos ad æquum tempus, in quibus cantatum est in Capitolio à uirginibus pueri sque carmen Horatianum, quod Seculare inscribitur. Sextos Claudius Cæsar anticipatos se III. & L. Vitellio principis patre III. Coss. Septimos Domitianus ueriore computatione se XIIII. & L. Minutio Ruffo Coss.

DOMITIAM LONGINAM ab Aelio Lamia, cui nupta erat, abduxit Domitianus, ex qua in ſecundo conſulatu filium tulit, alteroque anno conſalutauit, ut Auguſtam. Hanc Paridis hiſtrionis amore deperditam repudiauit, intraque breue tempus impatiens diuortij, quaſi efflagitante populo reduxit. Ob quam fœminam Aelium Lamiam occidit Domitianus.

NERVA COCCEIVS, filius Neruæ, matris nomen nuſquam legitur. Sed claris, ut Dion ſcribit, ortus natalibus, oppido Narnienſi genitus, ſextum & ſexageſimum agens annum, Imperij habenas inuitus accepit, memor periculi, quod aliquando euaſerat, qui ab Aſtrologis per maleuolentiam & mendacem infamationem delatus apud Domitianum, uix mortem effugit: ſed ab amico Mathematico, qui mortem eius eſſe proximam teſtatus, liberatus eſt. Poſtquam igitur Nerua princeps Romanus conſtitutus eſt, ortus eſt rumor, uenire Domitianum & affore, quo rumore ita trepidare cœpit, ut colore mutato, ac amiſſa uoce, uix conſiſteret: ſed â Parthenio interfectore Cæſaris Domitiani confirmatus eſt, & recepta fiducia ad ſolenne delinimentum conuerſus, in Curia exoptatiſsima

tissima gratulatione ab omnibus exceptus est. In initio Imperij mox beneficentiæ, clemētiæ, & liberalitatis signa exhibuit, Reos maiestatis absoluit, Exules in patriam reuocauit, omnes qui metu diffugerant, reduxit. Seruos & libertos, qui dominis insidias struxerant, occidi iussit, edito decreto, ne deinceps serui dominos cuiusquam criminis postularent. cauit & edicto, ne quis maiestatis, aut Iudaicæ sectæ quempiam accusaret. Multi tamen falsò delati, inter quos Sura, Philosophus, condemnati & puniti sunt. Facto igitur tumultu, quasi multi accusarentur iniustè, Fronto Consul exclamauit, MALVM ESSE EVM IMPERARE, SVB QVO NEMINI QVIPPIAM CONCESSVM SIT: SED LONGE PEIVS SVB EO VIVERE, SVB QVO OMNIA MAXIME LICEANT. Quo salubri dicto Nerua admonitus, ne talia deinceps fierent, summo studio curauit, atque iureiurando affirmauit, se nunquàm deinceps Senatorem, etiam deprehensum aduersum se in conspiratione, necaturū, quod & præstitit. Nam cùm Crassus Calphurnius cum quibusdam coniuratis, aduersus Neruam coniurasset, coniuratione detecta, dum ludi agerentur, eum cum cæteris coniuratis assidere iuxta se uoluit (qui nesciebant coniurationem patefactam) & gladios illis obtulit, inspicerent, & pertentarent satis ne acuti forent, quasi minimè curaret, si uel tunc eo in loco occideretur, ita erat animi planè erecti, minimeque cadentis. Beneficentię etiam & liberalitatis tantæ, ut à Domitiano spoliatis ea redderet, quęcunque in Aula & fisco reperta sunt, summa fide. Ciuibus egenis, ut uitam sustentarent, decies & quinquagies centena milia Numûm erogauit. Iussu insuper eius Senatores delecti, qui agros emerent, diuiderentque egenis. Puellas puerosque pauperibus parētib. natos, sumptu publico per Italiā ali iussit. Ciuitates afflictas releuauit, in cōplures ingētia beneficia contulit. His exhaustus sumptibus, uestes, uasa aurea, atque argentea, supellectilem omnem, agros item cum domibus, & omnia, præter quædam necessaria, ut amicos iuuaret, uendidit. Vtque impendia leuaret, equestres cursus, spectaculorum & ludorum genera sustulit, nec sibi aureas statuas argenteásue erigere passus est. Nihil unquâm de suo arbitrio statuit, principes uiros suo consilio adhibens, leges tulit multas. Dignos potissimùm ad honores euexit, nec beneficentia cuiquam bono defuit. M. Vlpium Traianum in filium adoptauit, moxque in Curia Cæsarem designauit, ad quem Imperij iura atque insignia in Germaniam usque, cui tunc præerat, transmisit. Hunc Traianum Hispanum peregrinum, nulla secum interueniente cognatione, etsi propinquos & cognatos haberet multos, propter singulares eius uirtutes elegit, publicæ magis, quàm priuatæ saluti consulens, & uirtutem homi-

nis,non genus ſpectans. Omnibus igitur in ordinem bonum reductis & conſtitutis, febre correptus moritur, Anno ætatis LXVIII postquàm regnauerat annum unum,menſes tres,dies nouem,uir probus,honeſtus,omniumq; laude dignus.

In huius Numiſmatis parte poſteriore,repræſentatur Palatij Neruæ deſcriptio talis:In medio collocata eſt porta ſuperne ducta in arcum, cui utrinque incumbit una Victoriæ ſtatua,altera manu ad medietatem arcus extenſa, coronam tenens. Sunt deinde ex utroque latere illius portæ, conſtitutæ binæ columnæ ordinationis Corinthiacæ,diſtantes, exiguo ſpatio,in quo frondium & florũ circulares flexus, ornamenti loco,continentur. Tandem etiam ad utramq; partem iuxta exteriorem dictarum columnarum feneſtra eſt, utrinque habens columnam paruam ordinationis prioris, quo ad baſim,Tympanum,& Capitulum attinet. Eſt præterea ſupra utriuſque feneſtræ Tympanum,effiguratus exercitus militum urbem oppugnantium,& in parte quidem dextra, arietem agentium ad muros, in ſiniſtra uerò pugnantium ſub ſcutis. Vltimò latitudinem palatij utrinque claudit una columna diſpoſitionis ſuperioris. Capitibus columnarum maiorum, quarum ad utrunque portæ latus, tres poſitas eſſe diximus, corona impoſita eſt, quæ ſic uſitatè appellatur: additaq; ſunt ei ſuperius & inferius uaria ornamenta, ex multiplici frondium, florum & fructuum ligatura. In parte ſuprema directè ſupra Palatij portam, in ſpatio latitudinem portæ habente, hæc inſcriptio addita eſt: S. P. Q. R. IMP. NERVA CAES. AVG. P. MAX. TRIB. POT. II. IMP. II. PROCOS.

Deinde ex utraque huius tabellæ parte, directè ſupra ſingulas ſex columnas maiores Stylobatæ captiuorum ligatorum conſtituti ſunt. Supra feneſtras uerò inter binos extremos Stylobatas ad dextram deſcripta eſt expeditio Imperatoris Neruæ: in ſiniſtra uerò repræſentatur actus concionis Imperatoriæ ad milites.
In parte infima hæc inſcriptio addita eſt: PALATIVM NERVAE.

TRAIANVS VLPIVS, ex patre Traiano genitus, primus Cæſarum peregrinus, ex familia antiqua natus Italica in Hiſpania, Anno ætatis XLII. in Agrippina colonia à Nerua Imperatore inſignia Imperij accepit, uir ſanè iuſtus & robore præſtans. Vt Romanæ Reip. ſtatum oppreſſum & grauatum, imò conculcatum à Tyrannis tutaretur & defenderet, & in priſtinum ſuum ſtatum redigeret, diuinitus eſſe creditur. Vbi Imperium aſſumpſit, edicta quædam ad Senatum miſit, atq; illud in primis, nunquàm ſuo iuſſu bonum uirum occiſum iri, aut ignominia notari, quod per totum Imperij tempus inuiolatum ſeruauit. Deinde mox Aelianũ & Prætorianas cohortes, quæ aduerſus Neruam, ſeditionem mouerant, ueluti importunos à ſe dimiſit. Romam deinde ingreſſus, apud populum mitis, apud Senatum uenerandus, omnibus deniq; amabilis eſt habitus, grauis nulli, niſi hoſtibus. Multa in emendationem publicorum negotiorũ conſtituit. In pauperum alimẽta multa elargitus eſt. In amicos beneficus, & liberalis, tanquàm uitæ cõditione par, amicis utebatur. Venationibus maximè delectabatur, adeò ut ipſe multas feras, pręcipuè Leonẽ confecerit: nullus in eo liuor, nulla malignitas, neminem omnino perdere ſtuduit. Studioſos & bonos uiros honorib. fauore, & dignitate auxit. Iræ ita moderabatur, ut nunquàm ab ea uinceretur, ac teſte Suida, nemini inuidit, neq; quenquã dignitate ulla priuauit: ſed fouit bonos omnes, idcirco neminem uerebatur. Et cùm duo ſint, quæ ab egregijs principibus expetantur, ſanctitas domi, in armis fortitudo, utrobiq; prudentia, tantus erat, ut in eo maximarum rerum modus, quaſi temperamento uirtutis emicuiſſe uideretur. Vini duntaxat appetens, & in adoleſcẽtulos pronus, belli auidus ac ſtudioſus. Militarem diſciplinam tum ſeuerè, tum remiſsè exercuit. Bellum grauiſsimum in Dacos ſumpſit, quos ingenti clade affecit. Decibalum regem Dacorum ſupplicem ad genua procidentem, pacem petere coëgit, unde Dacicus dictus. Et cùm

uulneribus ligamenta suis militibus deessent, propriæ uesti non pepercit, quam in lacinias conscissam, sauciatis est partitus. Deuictis Dacis & Imperio subactis, regios thesauros, quos Decibalus in alueo fluuij subter uada defoderat, inuenit, extruxit Marcianopolim Mœsiæ, quam à nomine sororis Marciæ, appellauit. tum quoq; Nicopolim: in Istro lapideum pontem, opus sanè mirandum, & maximè memorabile. Arabiæ partem, quæ ad petram uergit, occupauit totam, perdomuitq;. Dehinc reuersus Romam, spectacula magnifica edidit, per centum uigintiquinq; dies cõtinuos. In quibus bestię iugulatæ sunt aliquando mille, nunc dena milia, partim ferę, partim cicuratæ. Nec quicquã tamẽ per ludos, & otiũ à bellis, segnior ad ciuilia cõmoda. Doctos magno prosecutus est honore, adeò ut Poëtas muneribus ornauerit. Celso statuam publicè poni iussit. Et quendam Philosophũ in curru triumphali, honoris causa, posuit. Plutarcho Historico & Philosopho usus est præceptore, & magistro. Sæpe litigantes pro tribunali audiuit, Ius frequentissimè dixit. Fuit præterea animi alti, & erecti, qui semper aliquid præclari ac magnifici moliretur. Circum collapsum ampliorem atque elegantiorem restituit, complura & ualde necessaria ædificari curauit, ut portus & ędes publicas, Pontinas paludes, saxis constratis uijs circum ac pontibus magnificentissimi operis permeabiles fecit. Pecunię attritæ usum sustulit, & numos adulterinos conflauit. Bibliothecas ornauit: inter quas unam Vlpiam uocauit, & libris linteis ornauit: in quibus gesta principum, Elephantinisq; Senatus cõsulta conscribi iussit. Amicis statuas posuit. In foro ingentem columnam statuit, siue ut illa pro sepulcro esset, siue in ostentationem eius operis, quod ille circa forum egit, ut perpetuæ memoriæ & sepulcro seruiret. Pòst in Armeniam expeditionem sumpsit, & cùm fines Parthorum, & Armeniorum ingressus esset, reges ac regionis Satrapæ, cum muneribus ei occurrerunt, equumq; duxêre ita doctum, ut regem adoraret. Cumq; omnia uicina ferè sine armis subegisset, & omni potitus Armenia, reges, qui spontè deditionẽ fecerãt, aut in fidem uenerant, ut amicos benignè tractauit: qui uerò contumaces abiuissent, omnes paruo negotio subegit. Senatus in honorem eius multa decreuit, atque illud in primis, ut Optimus appellaretur. Dehinc Euphratem flumen ponte iunxit, uniuersamq; Adiabenorum gentem subegit, cum plerisque Assyriæ urbibus, & Babylonem usque penetrauit. Scripsit præterea Senatui de uictis à se populis, ob quæ Senatus triũphalem illi arcum, in illius foro extruxit, multo ornatu. Mox Arabiam petit, Agarenosque rebellantes adortus est frustrà. Tum prodigia multa uisa sunt. Apparebant enim Irides, Tonitrua, Fulgura, Grandines immensæ, cum grauibus tempestatibus,

ſtatibus: etiam terræmotus, tam atroces & funeſti, ut uix ſaluus euaſerit. Cùm uerò aduerſus Agarenos conſilia illi non ſuccederent, inde, re infecta, digreſſus, ac paulò pòſt ualetudine aduerſa correptus, apoplecticus primùm, demũ aqua intercute repletus, apud Selenuntem Ciliciæ urbem, quæ & Traianopolis pòſt dicta eſt, repentè extinctus eſt, cùm imperaſſet annos XIX. menſes VI. dies XV. ætatis Anno LXIIII. Cuius exuſti cineres urna aurea ad baſim columnæ ſuæ, Romæ conditi ſunt.

A tergo huius Numiſmatis effiguratus eſt circus maximus: in cuius medio murus, ſeu linea longitudinis in duo media æqualia circumdiuidit. In extremitatibus muri metæ ternæ apparent muro impoſitæ. In medietate muri obeliſcus ſummæ altitudinis, collocatus eſt. Inter metas & obeliſcum, utrinq; & bigis quadrigiſq; pugnam committentes exculpti ſunt. Circa murum quidam equis, bigis, & quadrigis certantes, uidentur cum nulla inſcriptione.

Quia hîc Circi Maximi mentio incidit, operæpretium mihi uidetur, eius deſcriptionem, ex uarijs autoribus deſumptam addere.

CIRCVM à cœleſtium imitatione inſtitutum referũt. Nanſ ei quidam à domicilijs cœli quoque duodecim adeſſe oſtiorum ingreſſus aſſerunt. Ex planetarum numero ſeptem impoſitas habere inſigneis metas, terminoſq; ad Orientem adeſſe, atque ad Occidentem longo inter ſe tractu diſtãteis, quòd bigæ & quadrigæ per media uiæ ſpatia uti Sol, utiue Luna per Zodiacum diſcurrentes certent, exq; horarum numero miſſilibus perfici uigintiquatuor. Certantes itidem quatuor diſcerni claſsibus, & ſuum ſingulis ueſtibus adeſſe colorem, uirẽtem, quo herbidum anni tempus: roſeum, quo æſtatis ignitum aerem: album, quo expalleſcentem autumnum: fuſcum, quo triſtem hyemem ſignificarent. Huius Circi maximi areæ longitudinem fuiſſe ſtadiorum trium, latitudinem ſtadij unius, atque capacem CCLX. miliũ hominum ſedentiũ, Sextus Ruffus tradit. In medio eius eſt murus lapidibus marmoreis extructus, in longitudinem productus: in cuius baſi certantes imagines bigis & quadrigis exculptæ erant. In muro uerò obeliſcus, & metæ collocatæ. In interiore parte Circi Maximi ſtagnum in ſuſceptionem aquarum, defoſſum fuit, altum latũq; pedes denos. Poſt ſtagnum ædificatæ porticus tectura triplici harum pauimenta habuerunt, ut in theatro parum ſuperſtantia lapidea ſedilia, in ſuperioribusq; lignea. Et circa eundem Circum extrinſecus alia fuit porta, cuius tecturæ officinas in

ſe habens,& habitationes ſuper eas, per quę aſcenſus & ingreſſus eſſet uenientibus ad ſpectacula, iuxta quamq; officinam, ita ut nihil tot milia ingredientium atque abeuntium turbaret. Habuit prætereà Circus maximus præclariſsima coram ſe ædificia & in primis templum Conſi, qui erat Conſiliorũ deus: cuius in honorem equeſtres ludos celebrauit Romulus in raptu Sabinarum. Habuit & fanum Veneris, quod Fabius Gurges, conſulis filius, ex mulctatitio ære fecit, quibuſdam matronis ſtupro damnatis. Habuit & ædem Cereris, & ædem Iuuentutis à Cn. Licinio Duũuiro poſitã. Habuit & templum Mercurij. Erant prætereà in eodem Circo tres aræ dijs Samòthracibus, ad tres colũnas affixæ. Vna dijs magnis, Altera dijs penatibus, Tertia dijs cœli & terræ, à quibus omnia orta eſſe conſtat. Quos Samothraces appellant deos Magnos, Roma ſuos Genios & Penates, urbiſque cuſtodes, quos primùm Aeneas tulit in Latium. In eodem etiam Circo Stertinius fornicem extruxit. Scribit Dion Traianum Imperatorem Circum Maximum collapſum, ampliorem elegantioremque reſtituiſſe. Et Suetonius tradit, deuſtis utrinque lateribus, ex lapide Naumachiæ Domitiani extructum eſſe. In hoc Circo Maximo ludi celebrati, Circenſes dicti ſunt. In illis autem ludis ſeptem fuere curricula ſolennia (nam ſexteno circuitu currebant aurigæ) & uigintiquatuor miſſus: miſſus uerò ad centenos propagauit. Equis mira uelocitate currentibus inſidentes, leuiſsimos currus ingenui pueri curſu quàm citatiſsimo agitabant, qui præcipua arte ſatis gnari doctique erant adamuſsim ſeruare normam, ut ipſi, aut quadrigæ agitatæ aliquo temporis puncto metas contingerent, utque per ſingulos miſſus, idem currus per quina ſpatia ſine offenſione circuiret. Fuitque moris, ut ante Circenſium commiſsionem, miniſtri eum equis deſultorijs, miſſus exituros nuntiarent. In his quoque quatuor factiones pro anni temporibus, uidelicet Veneta, quæ cærulea: Praſina, quæ Viridis dicta eſt: Alba & Roſea miro fauentium ſtudio coli celebrarique ſolitæ ſunt. Viridis enim color Veri dicatus erat, æſtati roſeus, hyemi Venetus, Albus Autumno. Nonnulli uerò per elementa colores diuiſere, quippe Hyacinthus aëri dabatur, Coccus ætheri, biſſus terræ, purpura mari. pannoque uerſicolore per ſingulas factiones certabatur, in quibus ſpectantium fauor, & aura popularis, gratiaque, & ſtudium ad uictoriam multum loci dedit. Nam tanto fauentium ſtudio, hinc inde certabatur, cum ſuos quiſque clamore & plauſu foueret, ut magis ſtudio, & colore panni ac fauore, quo affecti erant, quàm uera uirtute niterentur, iſque popularis fauor & gratia non dubiam plerunque uictoriam dedit, adeò ut non populus modò, ſed & principes ingenti ſtudio & gratia factionum contenderent. Erantque Circ-

ple-

censium duo genera, Patricij, qui per Patres: Plebeij, qui per plebem agebantur stato die, mense Nouembri. In quibus præter spectacula etiam deorum simulachra, nonnunquam Imperatorum & Ducum imagines habitu triumphali, ob studium fauoremque popularem erga Principes equestres, aut pedestres, aliquando uictorias cum palmis ferculaque & tensa, currusque Elephantorum produci, & prælata pompa efferri solebant. Loca etiam, per quæ pompa & deorum simulachra uectabantur, ut recondita sacra è cœnaculis despicerentur, oraculo moniti, uelis cooperiebantur. Præualuitque mos, ut Prætor aliúsue Magistratus, qui ludis præerat, mappam aurigis mitteret, & cursus signum daret, quod erat futurorum Circensium indicium.

PLOTINAM uxorem Traianus habuit, ex qua nullos liberos suscepit. Huius opera Adrianus, mortuo Traiano, eiusque morte, ut adoptio procederet, per aliquot dies occultata, supposito qui pro Traiano fessa uoce loqueretur, ad Imperij fastigium peruenit. Cuius beneficij Adrianus memor, mortua ea, per nouem dies atratus incessit, eique templum erexit, & hymnos in eam fecit, ac excellentissimè coluit.

PVBLIVS AELIVS ADRIANVS ex Aelio Adriano cognomēto Afer, & Domitia Paulina, Romæ IX. Cal. Februarias, Vespasiano VII. & Tito V. Coss. natus est. Decimo ætatis anno, patre orbatus, sub tutoribus Vlpio Traiano, consobrino, & Cælio Taciano uixit. Puer suapte natura disciplinis deditus, & studiorum amore in utraque lingua bene eruditus, ita, ut multa soluta oratione, & Poemata quædam scriberet. Venationi suprà quàm dici potest, deditissimus, qui inter uenādum defracto humero, etiam crus penè contriuit. A Traiano loco filij est habitus, & à patria abductus, Decemuir litibus iudicandis constitutus est, Hinc Tribunus secundæ legionis. Deinde in Mœsiam profectus, à Mathematico de futuro Imperio certior est factus. Tum fauente Plotina, Quæsturam gessit. Post Quæsturam, ut Traiano se familiariorem exhiberet, ad bellum Dacicum est profectus. Ibi primæ legionis Præfectus, à Traiano gemma Adamante donatus, quàm à Nerua Traianus acceperat, unde maiorem spem successionis concepit. Posteà legatus prætorius in Pannoniam interiorem missus, Sarmatas compressit. Dehinc Antiochiam profectus, literas adoptionis accepit, ac morte Traiani intellecta, scripsit ad Senatum, petens Imperium confirmari, abnuens omnem titulum & honorē, quem non Senatus iussisset. Dion scribit, Adrianum nunquàm à uiuo Traiano adoptatum fuisse, sed factione Plotinæ, quæ illius amore flagrabat, ut ex subscriptione Plotinæ posteà cognitū est. Initio Imperij omnem operam dedit, ut pacem in toto orbe componeret. Vnde omnia trans Euphratem ac Tygrim reliquit, deficientibus nationibus, quas Traianus subegerat: quoniam Mauri lacessebant, Sarmatæ bellum inferebant, Britanni teneri non poterant, Aegyptus seditionibus urgebatur, Licia & Palęstina rebellabant, qui ad singulas prouincias missis Præsidibus omnia pacauit. Traiano diuinos honores à Senatu impetrauit, eiusque imaginem curru triumphali uexit. Publica spectacula,

la,quæ Parthica dicta fuére,celebrauit. Iussu deinde Senatus, sunt occisi Palma,Celsus,Nigrinus,& Lucius uiri consulares, quòd insidias Adriano sacrificanti struxisse ferebantur. Romam reuersus,se excusauit, iurauitque nunquàm se Senatorem,nisi ex Senatus sententia,puniturum. Et quamuis maximam ob id inuidiam sibi conciliauerat: facile tamen leniebat. Populo enim, ut gratiam mereretur, congiarium donauit, & pecuniam remisit, quæ fisco debebatur: ab uniuersis debitoribus damnatorum bona in publicum ærarium contulit:Senatores pauperes sumptibus iuuit ad explendos honores. Alios dignitate honestauit, nec passus est quicquam á se peti, sed pro necessitate cuiusque omnia faciebat. Gladiatorum munus sex diebus continuis exhibuit, natali die feras multas edidit, optimos quosque semper de Senatu in contubernium asciuit.Senatui legitimo semper interfuit, fastigium Senatus quantum poterat, extollens. Conuiuijs amicorum sępe interfuit.Aegros bis in die,& nonnullos equites & libertos uisitauit,atque solatijs refouit,instar priuati hominis, sine regio ornatu Imperatoriaque pompa Vrbem peragrauit. Tribunatum nisi cuius ætas prudentia & robore firmaretur, nulli dedit.Aetatem & in milite requisiuit, eorum numerum & notitiam tenens. In Britannia murum per octingenta milia passuum primus duxit, qui Barbaros à Romanis discerneret. Dehinc in Hispanias uenit. Aedem Augusti in Tarracone restituit, Germanis Regem dedit : Maurorum motus compressit. Bellum Parthorum sedauit, per Asiam in Achaiam nauigauit, Eleusina sacra suscepit. Et hinc Romam, deinde in Aphricam transijt,multum prouinciis benefaciens, Reges omnes ad amicitiam suam inuitauit. Peragrata Arabia,Pelusium uenit, ibi Pompei sepulchrum innouauit, eique parentauit. Arithmeticæ, Geometriæ,Picturæ peritissimus fuit. Literarum & Poëmatum studiosissimus, ita ut multa amatoria carmina scriberet,& uersus componeret. Professores omnium disciplinarum locupletauit, & ditauit, licet quæstionibus eos agitaret. Famæ tam cupidus, ut libros à se scriptos de sua uita libertis suis publicandos, suis nominibus daret. Armorum & rei militaris peritissimus erat, uocatosque ad militiam,equis,mulis,uestibus,sumptibus, & omni ornatu donauit. Tantas etiam copias habuit, quantas Imperatorum ferè nullus.Peditum ducenta,equitum quadraginta milia, Elephantorum trecentorum bellicosorum numerum,Curruum prætereà ad prælium instructorum,duo milia,ac armorum in supplementum trecenta milia,& hæc quidem terrestribus copijs Maritimis uerò minorum nauium duo milia, triremium à sescuplis in quinqueremes,mille quingentarum classem,Instrumentorum quoque naualium numerum bis totidem. Ad

hoc naues partim auro, proris, partim puppibus exornatas, quas Thalomigas appellant, ad belli pompam, quibus Imperatores uehi consueuere, octoginta. Pecuniarum prætereà in thesauris Aegyptiorum, talentorum quatuor & septuaginta milia habuit. Peregrinationis ita cupidus, ut omnia quæ legerat de locis Orbis, præsens uellet addiscere. Instaurauit Romæ Pantheon, Septa, Basilicam Neptuni, forum Augusti, Lauacrum Agrippæ. Fecit sibi sepulchrum & pontem sui nominis, innocentes pauperes ditauit, sacra Romana diligentissimè curauit, peregrina contempsit, officiũ Pontificis Maximi peregit. Dicaculus & iocosus fuit. Vno tempore scripsit, dictauit, audiuit, & cũ amicis confabulatus est. Cùm aũt penè toti9 Orbis peragrasset sitũ, nudo capite, etiã in summis frigoribus, & imbribus, in morbum lethalem incidit, deque successore solicitus, Sciebat enim Seruianum, Fustum, Pletorium, Gẽtianum Imperij affectatores esse, quos detestatus est, morique coëgit, Cęionium, Commodum Verum, multis inuitis adoptauit, eumque L. Aelium Verum Cæsarem appellauit. Tum ludos Circenses, & donatiuum populo dedit, ac militibus. Commodus ualetudinarius, ingrauescente morbo Calen. Ianuarijs perijt. Tum Adrianus Annium Antoninum, qui posteà Pius est dictus, adoptauit ea lege, ut sibi adoptaret Annium Verum, & M. Antonium, qui posteà duo primi Augusti gubernarunt. Adrianus posteà graui dolore affectus, uenenum â medicis non semel postulauit, & ob animi impatientiam, semel atque iterum à seruis & libertis gladio iugulari petiuit. Tandem Baias petijt, ubi nihil profecit, accersito Antonino in conspectu eius apud Baias moritur, Anno ætatis sexagesimo secundo, cùm imperasset Annis uiginti & uno, mensibus undecim. Vir fuit procerus statura, forma cõptus, flexo ad pectinem capillo, promissa barba, ut uulnera, quæ in faciẽ erant naturalia, tegeret. Primus enim Cæsarum Adrianus, Dione teste, barbam nutriuit. Memoriæ, & omnis penè artificij opifex incredibilis, ingenij liuidi, lasciui, & ad ostentationem sui, insolentis.

Altera Numismatis pars talis est: Pons quadratis lapidibus, quatuor fornicibus in Tyberi fabrefactus apparet. Cui utrinque quatuor columnæ insistunt, in quarũ summitatibus quatuor statuæ marmoreæ sunt positæ. Ponti coniunctum est sepulchrum, uel moles Adriani, cum inscriptione: CONSECRATIO.

Pons Aelius, dictus est ab Aelio Adriano Imperatore, qui eum pontem iuxta molem sui sepulchri excitauit iuxta Tyberim, ea de causa: ut per Tyberim transeuntes propius mo-

lem aſpicerent, poſitam è regione Mauſolei, quod Auguſtus fecerat. Iam enim Auguſti monumentum repletum erat, neque quiſquam amplius in eo ſepeliebatur, & ipſe primus Adrianus in ea, quam ipſe extruxit, mole, ſepultus dicitur, ubi ipſius cineres, & omnium Antoninorum poſt eum conditi, ut inciſæ inſcriptiones & Epitaphia illis, hodie oſtendunt.

IMP. DIVI TRAIANI PARTHICI, FILIO DIVI NERVAE, ADNEPOS TRAIANO, AVG. PONT. MAX. TRIB. POT. XXII. IMP. II. COSS. III P. P. ET DIVAE SABINAE IMP. CAES. T. AELIVS ADRIANVS ANTONINVS AVG. PIVS PONT. MAX. TRIB. POT. II. DESIGN. IIII. COS. II. P. P. PARENTIB. SVIS. Item, IMP. CAESARI L. AVRELIO VERO AVG. ARMENI. AC MED. PARTHIC. PONTIF. TRIBVNIT. POT. IX. IMP. V. C. COS. III. P. P.

Erat olim tota ea moles extrinſecus marmoribus incruſtata, uariisque columnis ex diuerſo marmore, altera ſuper alteram extructa, quarum quædam ad S. Petri baſilicam ornandam translatæ ſunt, interque binas columnas ſtatua erat poſita. Statuas aliquas, utpote Antinoi, Adonidis, Perſei, pulcherrimas recèns inuentas. Eam molem Procopius bello Gothico optimè deſcribit, cū inquit, Adriani quondam Imperatoris ſepulchrum, extra portam Aureliam, ſiue, ut nobis placet, Aeliam, iactu lapidis impoſitum. Primus eius ambitus quadrati figuram habet. Conſtat enim totus ex marmore Pario, ſumma artificum diligentia ædificatus. In medio uerò huius quadrati, rotunda moles aſſurgit, excelſa altitudine, & tanta, ut in ſuprema eius parte area ſit, cuius diameter, uix iactu lapidis tranſigitur. Quam molem Belliſſarius occupans pro arce & præſidio contra Gothos uſus eſt. Erant olim in ſumma parte undique ſtatuæ magnæ hominum, equorum, quadrigarumque, miro artificio elaboratæ. Has partim integras milites demoliti, partim confractas in hoſtes deiecerunt. Viſuntur adhuc in hoc monumento boū capita, & quædam alia inſculpta.

Aliud Numiſma aureum Adrianus fecit, in cuius priore parte fuit effigies ſua ſuprà poſita, in poſteriore Traianus & Plotina, quorum beneficio ad faſtigium Imperij peruenerat.

AELIVS ADRIANVS, cognomẽto Afer, conſobrinus Traiani Imperatoris, Adriani pater. Cuius origo ab Adria oppido agri Piceni, quod mari Adriatico nomen dedit, manaſſe fertur: quæ poſteà in Senatum aſcita, magiſtratibus claruit.

DO-

DOMITIA PAVLINA Gadibus orta, Imperatoris Adriani mater, Romam traducta, ex Aelio Adrianum, & Paulinam filiam procreauit.

SABINA, Adriani Imperatoris uxor. Hanc ut asperã & morosam, & quod cum Septitio Claro, Præfecto Prætorij, & Suetonio Tranquillo epistolarum magistro, familiarius, quàm reuerentia domus aulicæ postulabat, egerat, dimissurus erat, si priuatus fuisset. Seruilibus penè iniurijs affecta, ad uoluntariam mortem compulsa est, nec sine fabula ueneni dati ab Adriano, defuncta est.

ANTINOVS ex Cethnide, Bithiniæ urbe, quam Claudiopolim uocant, ortus, eximiæ pulchritudinis puer, in delitijs Adriani habitus, quem mortuum siue in Nilum ceciderit, siue immolatus, muliebriter fleuit. Quare ob eius amorẽ, urbem eo in loco, quo oppetijt conditam, ab eo denominauit, eius statuas per uniuersum orbem terrarum, atque etiam effigies erexit, templum ei apud Mantineã constituit, multaq; Numismata aurea, argentea, & ærea in honorem eius excudit.

L. CAEIONIVS COMMODVS, qui & AELIVS VERVS dictus, Cæionij Commodi filius, nobilissimis maioribus, quorum origo ex Hetruria uel ex Fauentia fuit, natus: Ab Adriano eo tempore, quo de necessario successore cogitabat, adoptatus, statimque Prætor factus, & Pannonijs Dux ac Rector impositus, mox Consul creatus est. Et quia Imperio esset deputatus, iterum Consul designatus est. Causa adoptionis eius populo congiarium datum, collatumque militibus H-S. ter millies. Circenses ludi editi sunt, nihilque prætermissum, quod posset lætitiam publicam frequentare. Tantæ fuit autoritatis apud Adrianum, ut præter adoptionis affectum, omnia, quæ desideraret, per literas facilè impetraret. Hic ualetudinis adeò miseræ fuit, ut Adrianum statim adoptionis pœnituerit. Marius Maximus asserit Adrianum Matheseos peritum, de Vero sæpe pronunciasse:

Ostendent terris hunc tantùm Fata, neq; ultra
Esse sinent.

Illud quoque cum irrisione dixisse fertur, EGO MIHI DIVVM ADOPTAVI, NON FILIVM. Cùm igitur de Prouincia Aelius redijsset, atque orationem pulcherrimam, qua patri Adriano gratias agere parasset, sumpta potione, qua se existimabat iuuari ipsis Calend. Ianuarijs perijt. Sepultus est in mole Adriani, ubi adhuc legitur, L. AELIO CAES. DIVI ADRIANI AVG. F. COS. II. F. Vitæ fuit lætissimæ, bonisque literis præditus, forma egregius, decorusque, regiæ pulchritudinis, oris uenerandi, exquisitæ eloquentiæ, uersu facilis, in Repub. etiam non inutilis. Vxorem habuit nomine Caluillam, ex qua L. Verum suscepit, qui à M. Antonino adoptatus fuit.

Numisma fecit, in cuius altera parte fuit pons, & moles Adriani, de quibus suprà satis dictum est.

ANTO

ANTONINVS PIVS ex Tito Aurelio Fuluio, uiro consulari, & Fatidilla XIIII. Calend. Octobris, sub Domitiano XII. & Cornelio Dolabella Coss natus est. Sub auo paterno primùm, mox sub materno educatus est. Consobrinorum, & affinium hæreditate, quos omnes religiosissimè coluit, ditatus est. Quæstor fuit liberalis, Prætor splẽdidus. Consulatum cum Catilio Seuero egit. Ab Adriano inter quatuor consulares, quibus Italia committebatur, electus ad eam partem Italiæ regendam, in qua plurimùm possidebat, ut Adrianus uiri talis & honori & quieti cõsuleret, quam cùm regeret, Imperij nomen accepit, & in cõsulatu Asiæ potissimum. Pòst Proconsulatum in consilijs Adriani Romæ frequens fuit, de omnibus de quibus Adrianus consulebat, mitiorem sententiam semper ostendens. Mortuo Aelio Vero, quem Adrianus sibi adoptauerat, est adoptatus, ea conditione, ut sibi M. Antoninum sororis suæ filium, & L. Verum adoptaret. Post adoptionem in Senatu gratias agens, factus est patri & in Imperio proconsulari, & in Tribunitia potestate, collega, cui quoad uixit, religiosissimè paruit. Mortuo autem apud Baias Adriano, reliquias eius Romam peruexit, easq; sanctè atq; reuerenter, in hortis Domitiæ collocauit, cunctisq; repugnantibus, inter diuos eum retulit, clypeumq; ei magnificentissimũ posuit, & Sacerdotes instituit, propter quod nomen Pij meruit. Factus Imperator, nulli eorum, quos Adrianus euexerat, successorem dedit. Fuitq; ea constantia, ut septenis & nouenis annis, bonos in prouincijs Præsides detineret. Per legatos suos plurima bella gessit, Britannos, Mauros, Dacos, Germanos, Iudæos rebellantes contudit, Alanos refrenauit, in Achaia etiam, atque in Aegypto rebelliones repressit, adeò ut autoritate sola rexerit Orbem, nullo penè bello, semper amauerit pacem, Illud Scipionis dicens: MALLE SE VNVM CIVEM SERVARE, QVAM MILLE HOSTES OCCIDERE. Procuratores suos modestè suscipere tributa iussit, qa

lucro minimè lætabatur. Excedentes modum reprehendit, condemnatis indulgentiam impetrauit. Tanta prouidentia subiectum sibi populū rexit, ut omnes prouinciæ sub eo florerent. Ciuilis Imperator penitus, multum Senatui tribuens, ac quæcunque in Senatu ageret, semper amicorum consilijs est usus. Otiosis salaria subtraxit, dictitans: NIHIL ESSE CRVDELIVS, QVAM REM AB IIS CORRODI, QVI NIHIL IN EAM SVO LABORE CONFERRENT. In uictu eius, opulentia sine reprehensione, parsimonia sine sordibus. Congiariū populo, militibus donatiuum dedit. Opera publica multa sunt per eum restituta, uidelicet, Templum Adriani, Amphitheatrum, Sepulcrum Adriani, Templum Agrippæ, Pons Sublicius, Pharus, Caietæ & Tarraconensis Portus, Lauacrum Ostiense, Antiatium aquæductus, Templa Lanuuiana. Multas præterea urbes adiuuit pecunia, Reges pacauit plures. Amicis nō aliter usus est in Imperio, quàm priuatus. PATRIS PATRIAE nomen delatum à Senatu, quod primò distulerat, cum ingenti gratiarum actione suscepit. Præfectos suos locupletauit, & ornamentis Consularibus donauit. Si quos repetundarum damnauit, eorum liberis bona paterna restituit, ea tamen lege, ut illi prouincialibus redderent, quod parentes acceperāt. Spectacula plurima edidit. Elephantos, Crocutas, Tygrides, Rhinocerotes, Crocodilos, & Hippopotamos exhibuit. Piscationi & uenationi fuit deditißimus. Rhetoribus & Philosophis per omnes prouincias honores & salaria detulit. Seditiones ubicunq; factas, non crudelitate, sed modestia compreßit. Intra urbes sepeliri mortuos uetuit. Omnium, quæ geßit & in Senatu, & per edicta, rationem reddidit. Perijt anno ætatis LXX. Imperij XXIII. cùm Alpinum caseum in cœna edens auidiùs, nocte reiectaret, febre correptus, tertio die animam exhalauit. Moriturus Rempub. M. Antonino commendauit. Sepultus in mole Adriani. Vir fuit ingenio clarus, moribus clemens, uultu placidus, forma conspicuus, & statura decorus, & longus. Cùm uerò in senectute incuruaretur, tiliatitijs tabulis in pectore positis, fasciabatur ut rectus incederet. Eloquentiæ erat singularis, nitidæ literaturæ, sobrius, mitis, largus, alieni abstinens, omniaq; cum mensura ac sine iactantia faciens, ita ut Numæ Pompilio, bonorum sententia compararetur. In parte altera huius Numismatis est Tyberis, Deus barbatus, & comatus, nudus in terra iacens, sinistro brachio incumbens, amphora, ex qua labitur aqua, dextra herbam palustrem, sinistra uerò cornucopiæ tenens. A latere eius Lupa Romulum & Remum infantes lactans, rictum oris aperiens conspicitur. In cuius conspectu Faustus pastor manibus clauam uibrans, eam interfecturus. A tergo Fausti, uxor eius conspectum Lupæ fugiens, apparet. A tergo uerò Lupæ

septem

ſeptem Romani colles uiſuntur, cum inſcriptione: ORIGINI POPVLI ROMANI. S. C.

AVRELIVS FVLVIVS Antonini Pij pater, originem ſuam ex Gallia Ciſalpina Nemauſenſe trahens, ad conſulatum urbis peruenit, homo ſane triſtis, & æger.

ARRIA FATIDILLA, filia Arrij Antonini bis conſulis, hominis ſancti, qui olim Neruam miſeratus, quòd imperare cœpiſſet, uxor Aurelij Fuluij, mater Antonini Pij Imperatoris.

ANNIA FAVSTINA ANNII Veri filia, uxor Antonini Pij. Ex ea duos mares totidemque fœminas Antoninus genuit. Maiorem filiam Lamiæ Syllano, minorem M. Antonino Philoſopho dedit Hanc Fauſtinam Auguſtam à Senatu appellari permiſit. Tertio autem Imperij anno obijt, & à Senatu conſecrata eſt, delatis Circenſibus, atque tem plo, & flaminicis, & ſtatuis aureis atque argenteis.

M. AVREL. ANTONINVS Philoſophus, ex patre Annio Vero, & Domitia Caluilla matre, Romæ in monte Cælio, VI. Calend. Maij, auo ſuo Annio Vero iterum & Augure & Cos. natus eſt. Patre defuncto ab auo eſt adoptatus, & educatus. Magnis præceptoribus traditus, ab illis Philoſophiam & omne literarum ſtudium aſſecutus eſt, habitumq; Philoſophi geſsit. Multos inſignes Philoſophos audiuit, quibus etiam honores maximos, quantum potuit, exhibuit, imagines eorum aureas faciens. Amauit uenationem, pugilum certamina, curſus, aucupatus, & pilæ ſtudium. Operam pingendi ſtudio dedit ſub magiſtro Diogneto. Sed ab omnibus his ſtudium Philoſophiæ eum abduxit, ſeriumq; & grauem reddidit. Iuuenis admodum ab Adriano in Saliorum relatus eſt collegium, in quo ſacerdotio & præſul & uates & magiſter fuit, omenq; futuri Imperij accepit. Virilem togam XV. ætatis anno ſumpſit, & ſtatim ei L. Cæionij Commodi filia, ex uoluntate Adriani eſt deſponſata. Nec multò pòſt, Præfectus Feriarum Latinarum fuit. Cùm uerò Adrianus L. Verum adoptaſſet, eoq; mortuo minùs habilis eſſet Imperio Marcus, cũ decẽ & octo annos tantũ ageret, Antoninum Pium ea conditione adoptauit, ut ſibi Marcum Pius, Marcus ſibi L. Commodum adoptaret. Hac adoptione magis eſt territus quàm laudatus, explicans quot mala in ſe contineret Imperium. Adoptatus igitur in aulicam domum XVIII. ætatis Anno omnibus parentibus ſuis tantam exhibuit reuerentiam, ac ſi priuatus uixiſſet. Poſt obitum Pij, à Senatu coactus regimen publicum capere, fratrem ſibi in Imperio participem deſignauit, quem L. Aurel. Verum Commodum appellauit, Cæſarem atque Auguſtum dixit. Ipſe nomen Antonini accepit, & quaſi pater L. Comodi eſſet, filiam ſuam Lucillam fratri deſpondit. Atq; ex eo cœperunt pariter duo Auguſti Remp. regere. Adepti Imperium ita ciuiliter ambo uixerunt, ut lenitatem Pij deſideraret nemo. Vicena milia numûm ſingulis, ob participatũ Impe-

Imperium, militibus promiserunt. Adriani corpus magnifico exequiarum officio, sepulcro intulerunt. Tum mirabili cura & prouidentia temperauerunt ambo grauissima incommoda Vrbis, quæ Tyberis inundatio fecit, qua multa Vrbis ædificia corruere, & plurima animalia periêre, famesq; grauissima subsecuta est. Bella etiam maxima confecerunt. Tum enim imminebat bellum Parthicum & Britannicũ. Et iam Catti in Germaniam & Rhetiã irruperant, cõtra quos Aufidius Victorinus missus est, cùm aduersus Britannos Calphurnius Agricola proficisceretur, & contra Parthos L. Verus (consentiente Senatu) adlectus est. Res urbanæ Marci Imperatoris præsentiam postulabant. Verus in Syriam ueniens, in delitijs apud Antiochiam & Daphnem urbes uixit, armisq; se gladiatorijs & uenationibus exercuit: per legatos bellum Parthicum gerens, Imperator dictus est, cùm Marcus omnibus horis Reipub. incumberet, patienterq; delitias fratris, & penè inuitus ac nolens ferret. In Armenia res prosperè gestæ, Armeniacum nomen utriq; principum attulerunt: Sicut mox bello Parthico profligato, uterq; Parthicus appellatus est. Quæ nomina Marcus per uerecundiam primò repudiauit. Romæ interim summa diligẽtia Rempub. Marcus moderabatur, nouasq; leges, cũ maximo Senatus consensu sanxit, usus Sceuola, præcipuo Iuris peritorum. Posteà quàm autem à Syria uictor frater redijt, ambobus nomẽ PATRIS PATRIAE decretum est, ciuicaq; corona donati sunt. Vnà triumphum egerunt. Cùm autem Marcomannicum bellum suboriretur, finito iam Parthico, ambo per Senatum sunt decreti Imperatores: licet Marcus solus summa cum felicitate & uirtute transegerit. Lucius uerò cum fratre in uehiculo sedens, dum iter facerent, àpoplexia arreptus, perijt, quẽ Marcus Diuũ appellauit. Solus deinde Rempub. tenẽs, prouincias summa ueneratione, ac modestia gubernauit, Cum filio suo Commodo, quẽ iam Cęsarem fecerat, triumphauit. Cùm igitur in amore omnium imperasset, & à multis modò frater, modò pater, modò filius, ut cuiusq; ætas sinebat, diceretur, XVIII. Imperij sui anno, & LXI. uitæ, diem ultimũ clausit. Audito nuncio mortis, uix dici potest, quantum Vrbs publico luctu confusa, mœrorem induerit, Senatus atra ueste ornatus, collacrymarit: & quod de Romulo creditum est, omnes pari animo & consensu affirmarunt, Marcum cœlo receptum esse. Ob cuius honorem templa, columnæ, multaq; alia decreta sunt. Cuius & statua apud Basilicam Lateranensem, ubi natus & educatus creditur, pacificatoris Equestris hodie cernitur.

In huius Numismate, Imperator in curru uarijs imaginibus exculpto, quique quatuor trahitur equis, cum fratre sedens,

dextra ramum Lauri tenens, uidetur. Currum præcedunt milites, fercula, in quibus imagines deuictorum pendent, gestantes: quos captiui alij sequũtur, cum subscriptione: TRIB. POT. XXII. IMPER. IIII.

Numisma Imperatorum M. ANTONINI, ET L. COMMODI cùm simul Imperium tenerent, extat. In cuius altera parte statua Victoriæ alatæ incedentis, utraque manu globum tenentis, cernitur, cum inscriptione: VICTORIAE AVGVSTORVM.

ANNIVS VERVS, ex Annio Vero iterum Cos. & Præfecto, qui in Patritios Vrbi ascitus est à Vespasiano & Tito Censoribus, natus: pater M. Antonini Philosophi Imperatoris in Prætura discessit.

DOMITIA LVCILLA CALVILLA, Caluisij Tulli bis Cos. filia, Annij Veri coniux, mater M. Antonini Imperatoris.

FAVSTINA

FAVSTINA Antonini Pij,& Faustinæ filia, M. Antonini consobrina,& coniux,gladiatoris amore succensa,epoto sanguine illius,cum Antonino marito cōcubuit, ex quo Antoninū, qui quadrimus perijt, & Commodum postea Imperatorem procreauit. Filias quoque duas Fadillam,quæ in radicib. mōtis Tauri obijt, & Lucillam quæ L. Vero, & deinceps Pompeiano bis Cos. desponsata fuit.

L. VERVS CAESAR, qui & VERISSIMVS, filius M. Antonini,quem in secessu Prænestino pater Antoninus agens, execta sub aure tubere, septennem amisit, eumque non plus quinque diebus luxit: statuamque & imaginem auream Circensibus per pompam portari iussit, nomenque eius Saliari carmine celebratum est.

L. CAEIONIVS COMMODVS Verus Antoninus,q ex Adriani uoluntate Aelius dictus est,ex Antonini coniunctione Verus Antoninus est appellatus, patre L. Aelio Vero, qui ab Adriano adoptatus fuit, & matre Domitia Caluilla, in Prætura patris sui XVIII. Calend. Ianuarias natus est, educatus in do-

mo Tyberiana. In pueritia pręceptores habuit Grammaticos, Rhetores, Philosophos, Græcos & Latinos, à quibus optimè est institutus, & uersu & oratione soluta, licet ad literas non ingeniosus esset. Post septimum annum in familiam Aureliam traductus, unde hæc nomina omnia sortitus est. L. CAEIONIVS, AELIVS, COMMODVS VERVS, ANTONINVS. fuit uoluptarius, & nimis lætus, ludis, iocis, delitijs decenter aptissimus. Amauit uenatus, palestras, & omnia exercitia iuuentutis, ludos insuper Circenses & gladiatorios: fuitque priuatus in domo Imperatoria XXIII. annos. Quęstor factus, cùm populo munus daret, statim consul cum Sextilio Laterano electus est. Interiectis annis, cum fratre Marco iterum Cos. creatus est. Defuncto Pio, Marcus in eum omnia contulit, sibiq; in Imperio consortem fecit, cùm tamen illi soli Imperium Senatus detulit. Indulta Tribunitia potestate, atque delato procōsulatus honore, VERVM uocari præcepit, suum nomen in eum transferens. Dehinc in Syriam profectus, adulterijs & omni luxuriæ genere fuit infamatus. Quæq; in Syria conceperat uitia, Romam etiam deduxit. Popinæ, aleæ, nocturnis incursionibus ita deditus, ut Neronis, Caij, & Vitellij esset ęmulus. Aurigas, gladiatoresque amans, & in noctem cœnas trahens, porcū ageret, non Imperatorem. Quæ omnia, quasi nesciens Marcus, dissimulabat, ne pudore illo fratrem carperet. Imò, ut parsimoniam peregrinando addisceret, & timore bellico emendatior rediret, seque Imperatorem esse recordaretur, à Marco in Parthicum bellum missus est, ne in Vrbe ante oculos omnium peccaret. Sed nihil profecit penitus. Quandoquidem ex bello reuersus, cœnā in noctem usq; instituit, post quam tesseris lusum est usque ad lucem. In Apulia uenabatur, Athenis inter symphonias & cantica nauigabat, in alijs Asiæ, Pamphiliæ Ciliciæque ciuitatibus, sese uoluptatibus omnibus dediderat, cùm in Syria legiones suæ cæderentur. Quoniam bellum Parthicum eius duces confecerant, qui Babylonem, Mediam, Armeniamque uendicabant. Vnde nomen Armenici, Parthici, Medici acquisiuit: quod & Marco Romæ agenti delatum est. Ad amicæ uulgaris arbitrium, in Syria barbam posuit. E qua Romam reuersus, minore reuerentia circa fratrē fuit, libertis deditus & luxui. Plurimos prætereà ex Syria secum adducens Histriones, Fidicinas, Tibicines, Scurras, Præstigiatores, & id genus innumera mancipia, cum quibus in uilla sua absq; omni reuerentia insaniuit. Quòd peperisse clandestinas inter ipsum, & Marcum simultates, rumor erat. Vnde quibusdam suspicio fuit Lucium ueneno interijsse: cùm apoplexia correptus, in uehiculo sedens cum fratre, apud Altinum inter Veronam & Concordiam iter faciens, perijt, cùm triduo mutus uixisset post sanguinis

guinis detractionem, cùm ex bello Germanico uterque redirent. Vixit autem annis quadraginta duobus, Imperauit cum fratre annis undecim. In ſepulchro Adriani ſepult⁹ eſt, ubi Cæſar pater eius naturalis conditus erat cum huiuſmodi inſcriptione: IMP. CAES. L. AVRELIO VERO AVG. ARMENIC. MEDIC. PARTHIC. PON. MAX. TRIB. POT. VII. IMP. V. COS. III. PP.

Huius Numiſma tale eſt: Imperator loricatus & paludatus, dextra labarum, ſiniſtra ſceptrum tenens, conſpicitur: ei à dextra adſiſtit uictoria alata, manu dextra coronam Imperatori impoſitura, ſiniſtra ramum palmæ gerens. A ſiniſtro Imperatoris latere, alia eſt uictoria, trophæum de prouincijs deuictis illi offerẽs. Ad pedes Imperatoris duo ſupplices, alter Germanus, alter Parthicus apparent, cum nulla inſcriptione.

LVCILLA M. Antonini, & Fauſtinæ maxima natu filia, ſoror Commodi. Hanc pater L. Vero primùm deſpondit, quo defuncto, Claudio Pompeiano in matrimonium tradidit.

AVIDIVS CASSIVS, in Oriente M. Antonino cum Mar-

comannis triennio bellum gerente, rebellauit, seque Imperatorem appellauit, suggerente Faustina, mariti ualetudinem suspectam habente, uel ut alij tradunt, ementita morte Antonini. Sed hic statim à Senatu hostis est iudicatus, bona eius proscripta, & in ærarium publicum sunt relata: quoniam in priuatum ærarium Antoninus congeri noluit, statimque interfectus est. Caput eius allatum Antonino, quod tamen humari iussit, è nihilo lætatus, dicens, se uoluisse sine Senatorio sanguine Imperium transigere.

Numisma fecit: in cuius altero latere ara, in qua ignis conspicitur. Imperator & alius quidam, ambo togati, aræ adstantes, dextras iungunt, à quorum tergo milites signa militaria ferentes, cernuntur, cum inscriptione: FIDES MILITVM.

L. AELIVS AVRELIVS COMMODVS ANTONINVS, ex M. Antonino Philosopho, & Faustina, pridie Cal. Septēbris, patre patruoque Coss. natus est. Postquam illius ætas doctrinæ capax fuit, à patre optimis pręceptoribus erudiendus traditus est. Sed tantorum uirorum conatus nihil profecerunt. Nam à prima statim pueritia turpis, crudelis, impius, improbus, libidinosus fuit, aurigam, scurram, gladiatorem magis, quàm Imperatorem agens: duodecimum agens annum, statim crudelitatis inditiũ dedit. Nam balneatorem, à quo paulò ante lotus fuerat, in fornacem conijci iussit: Quartodecimo ætatis anno, militibus commendatus, & Cæsar appellatus, atq; cum patre in Syriam & Aegyptum profectus est. Inde Romam rediens, simul triumphauit. Deinde cum patre consul factus. Imperator consalutatus est. Dehinc ad Germanicum bellum expeditionem faciens, honestiores uitæ suæ custodes submouit, pessimosq; sibi asciuit, amicos patris, & seniores officio priuauit. Hoc bellum ignominiosè confecit, licet triumpharet. Romam reuersus popinas & ganeas instituit, usq; ad lucem sæpius potauit, uespera per tabernas ac lupana-

nia sese uolutauit. Omnes cohabitantes ignominia affecit, atque ab omnibus infamatus, irridentes se, feris obiecit. Senatum ipsum uelut abiectum mancipium contempsit, honores, pręfecturas, dignitates per seruos ac libidinum magistros administrauit: homines ad prouincias regendas criminosos, uel à pessimis commendatos misit. Hinc in Senatus odium uenit, & crudeliter in Senatorium ordinem desæuit, quorum plurimos neci tradidit, eò quòd in se conspirasse præsentiret: matrem quoq; Faustinam in exilium misit, multosq; nobiles interfecit. Inter trecentas concubinas, quas ex matronarum meretricumque delectu, ad formæ speciem collegerat, in palatio per conuiuia & latebras debacchabatur, cum trecentisque exoletis Lucillam sororem occidit, cæteras constuprauit. Totam Imperij administrationem Peremni sibi à consilijs, cõmisit, qui pro suo arbitrio cuncta gerebat. Tantæ fuit impudentiæ, ut muliebri ueste in theatro publicè sedens, sæpissimè biberit, & inter gladiatores pugnauerit, multa ferarum milia sua manu cõfecerit: uiriũ ad conficiendas feras tantarũ, ut elephãtũ cõto transfigeret (licet aliâs debilis esset) ac propterea Hercules Romanus, appellatus est. Prouincias, administrationes, & suppliciorum diuersitates, imminutiones malorum, & sepulturas uendidit, seculum suum aureum & Commodianum uocans: licet per suam negligentiam annona deficeret, & ingens penuria fieret. Bella per legatos tantùm gessit. Mauri, Daci uicti: Pannoniæ quoque compositæ. Prouinciales tamen in Britannia, Germania & Dacia Imperium eius recusarunt. Quę omnia per duces sedata sunt. Cæterùm cùm urbem, tanquàm suam coloniam incendi iussisset (quod tamen Lætus Præfectus prætorij prohibuit) & populum in tanto Amphitheatro interimi à classiarijs militibus præcepisset, cubicularios etiã suos ex nutu facilè, sine omni causa occideret, factæ sunt in eum conspirationes, per Q. Aelium Lætum Præfectum, & concubinam Martiam, quam inter omnes dilectissimam habuit. Qui ei propinantes uenenum inefficax per Athletam, quem Herodianus Narcissum appellat, eum strangularũt, Anno uitæ XXXII. Imperij XIII. Senatus decreuerat, ut cadauer eius unco tractũ in Tyberim proijceretur, & populus postulauerat. At iussu Pertinacis in monumentum Adriani translatum est, cum huiusmodi inscriptione: IMP. CAES. DIVI M. ANTONINI PII GERMANICI SARMATICI F. DIVI PII NEPOTI DIVI ADRIANI PRONEPOTI DIVI ADNEPOTI. L. AELIO AVRELIO COMMODO AVG. SARMATICO GERMANICO MAXIMO BRITANNICO PONT. MAX. TRIB. POT. VIII. IMP. VIII. COS. VI. PP. Sic tandem post multiplices insidias, omnibus incommodus Commodus expirauit, cui aliòqui præter ætatis florem, con-

gruens corporis modus suffragabatur; pulchra uirilisque facies, tranquillæ faces oculis atq; micantes, flaua & crispa cæsaries, ut in Sole ambulanti, uelut igne quodam rutilaret.

Posterior huius Numismatis pars: Statua Romę muliebris, galeata, cristata, & ocreata, pectore seminudo, Trophæis insidens, sinistra cornucopię tenens, dextra globum Imperatori togato ante se stanti porrigit, adhortans quasi, ut Imperium totius orbis susceptũ sedulò administret. A dextra huius statuæ alia est, Pacis caduceum Imperatori offerens, admonenti similis, ut Pacem diligenter tueatur. Imperator iureiurando quasi confirmare uidetur, se & quæ ad Imperium administrãdum, & ad Pacem tuendã requiruntur, nihil quicquam intermissurum. A tergo Imperatoris, Victoria alata, Imperatori coronam lauream imponens, adparet.

Post interfectum Commodum, tale Numisma excusum est. Commodus Palliatus, & Crispina adparent, quos Pietas uelata coniungit, cum inscriptione: VOTA PVBLICA.

CRISPINA Commodi Imperatoris uxor, cuius dolo Lucilla socia coniurationis in fratrem, periit.

P.AELI-

P. AELIVS PERTINAX, ex patre Heluio Succeſſo libertino, Vero & Bibulo Coſs. in Apennino, in uilla Martis, natus eſt. Pertinax dictus ex continua lignariæ negotiatione: quòd eam pertinaciter exerceret. Puer primis literis elementarijs, & calculo imbutus: deinde in Græcis & Latinis optimè inſtitutus, Sulpitio grammatico Græco ſucceſsit, & grammaticen publicè eſt profeſſus. Poſteà Præfectus cohortis, in Syriam eſt profectus. Bello Parthico induſtria ſua promeritus, in Britanniam translatus ac retentus eſt. Poſt in Mœſia alam rexit, claſſemque Germanicam. Tum à Marco in Senatum allectus, atque per Pompeianum M. generum Prætor factus eſt, in quo munere eſt approbatus: & primæ legioni impoſitus, ſtatimq; Rhetias, & Noricum ab hoſtibus uindicauit. Ex quo imminente induſtria & ſtudio Marci Imperatoris, conſul eſt deſignatus, conſulatumq; abſens geſsit. Ac poſtquàm Caſsius occiſus eſt, utriuſq; Mœſiæ ac Daciæ regimen tenuit. Dehinc Curiam Romanam poſt quatuor prouincias conſulares ingreſſus eſt, cùm eam Senator anteà non uidiſſet. Sed cùm ei iam diuiti ob Perhennium, qui apud Commodum autoritate pollebat, urbem ingredi non liceret, in Liguria in taberna patria per triennium manſit. Perhennio interfecto à Commodo in Britanniam miſſus, militum ſeditionem compeſcuit, non ſine uitæ periculo. Nam in ſeditione legionis penè occiſus eſt, quã tamen acerrimè uindicauit. Poſt Proconſul Africæ factus, multas iterum ſeditiones pertulit. Tandem urbi Præfectus, benignißimus atque humanißimus poſt cæteros habitus eſt, Cõmodoque quàm gratiſsimus fuit. Commodo occiſo, Lætus Præfectus prætorio, & Electus cubicularius, nocte intempeſta mortem annuntiarunt Pertinaci, eumque in caſtra ductũ, Imperatorem deſignarunt, & ita ſexagenario maior Imperator eſt appellatus. Dehinc in Curiam ueniens, eleganti oratione Senatui gratias egit. Eadem die Auguſtus eſt dictus, & uxor eius Titiana Auguſta eſt appellata. Paulò poſt Patris Pa-

triæ nomen accepit, ſimul etiam Imperium proconſulare, nec non ius quartæ relationis. Nomen Imperij, tanquàm rem inuidioſam, propter ingraueſcentem ætatem, recuſauit: precibus tamen deuictus, aulam Imperatoriam conſcendit, moxque ad conuiuium Magiſtratus, & proceres Senatus inuitauit. Sequenti die petenti ſignum Tribuno dedit, atq; tranſacti tẽporis iacturam & ſocordiam redarguit. Eam redargutionẽ milites ægrè ferentes, de nouo Imperatore creando cogitarũt, & Triarium Maternum Laſciuium Senatorem, nobilem, in caſtra ducere conantur, ſed nudus aufugit, & ad Pertinacem in Palatium peruenit, ſubitoq; ex urbe receſsit. Hac re Pertinax perculſus, omnia quę Commodus militibus, & ueteranis dederat, confirmauit, eos qui deportati fuerant crimine maieſtatis, reuocauit, reſtituta memoria eorum, qui occiſi ſub Commodo fuerant. Cenſus poſteà retractari iuſsit, delatores uinctos grauiter puniri curauit, mitius tamẽ quàm priores Imperatores. Leges de teſtamentis tam utiles, quàm honeſtas tulit. Quicquid inculti ſoli uacabat, occupantibus adiudicauit, decemq; annorũ immunitatem, & perpetuã libertatẽ agricolis conceſsit. Imperatoris poſſeſsionib. nomen ſuũ inſcribi prohibuit. Donatiua & cõgiaria, quæ Cõmodus promiſerat, exoluit. Aes alienum ab initio Imperij contractum, facta auctione ſupellectilis Cõmodi Imperatoris, diſſoluit. Operib. publicis certũ ſumptum cõſtituit, ſtipendia debita ſoluit, pręmia militibus poſuit, annonæ conſultiſsimè prouidit, Senatui ſemper præfuit, atq; omnib. ſe ſemper beneuolum & ciuilem exhibuit. Auaritiæ tamen ſuſpicione non caruit. Nã & ſordidè in ꝓuincijs ſe geſsit, & cùm patrimoniũ eſſet perexiguũ, ſubitò factꝰ eſt diues. Quinimò apud uada Sabátia mercaturas Imperator exercuit, non aliter, quàm priuatus. Ob hoc militib. omnibusquę aulicis inuiſus, à Læto præfecto, qui eum Imperatorẽ fecerat, in Palatio eſt confoſſus, cũ duobus cubicularijs, cùm uixiſſet annis LX. menſibus VII. diebus XXVI. Milites, qui eum interfecerãt, caput conto fixum per Vrbem in caſtra pertulerunt. Cuius mortem populus indigniſsimè tulit, & idcirco per Senatum & populum inter Diuos eſt relatus. Sic perijt uenerabilis ſenex, cui fuit Imperatoria ſtatura, cum habitudine corporis pinguiore, eloquẽtia mediocris, magis blandus, quàm benignus, nec unquam creditus ſimplex.

HELVIVS PERTINAX, filius Aelij Pertinacis Imperatoris. Hunc Cæſarem Senatus appellauit, ſed eam appellationẽ, antè, quàm mereretur, filium recipere pater non eſt paſſus. Poſt patris obitum flamen eſt factus Martiani ſodalis, qui Diui Marci ſacra curabant, Heluiani poſteà, propter Heluium Pertinacem dicti. Herodianus memorat hunc adoleſcentem

nun-

nunquam in aulā palatinam deductum à patre, sed intra priuatos parietes continuisse, & in ludum literarium, atq; gymnasia de more itasse, ut nihil priuatis absimilis, erudiretur, & omnia perinde, ut quis è medio agitaret, neq; ullam tyrannicam aut omnino Imperatoriam pompam ostentaret. Ab Antonio Caracalla deinde ob hoc solùm, quòd filius esset Imperatoris, interfectus est.

In huius Imperatoris Numismate stat Imperator in suggestu, loricatus & ornatus laurea: à cuius tergo adparent duo Tribuni militum. Ante eum milites armati ferentes signa militaria stant, ad quos concionem habet Imperator, cum inscriptione: P. M. TR. POT. IIII. IMP. III. COS. II. PP. Inferius S. C.

Aliud quoq; Numisma fecit, in quo Imperator cum filio, ambo togati, sedent in suggestu, in sellis curulibus. In quorũ conspectu alius quidam adparet tenens manu patinam, militiq; per gradus ascendenti donatiuum præbens, cum inscriptione: DONATIVVM AVG.

AELIVS SVCCESSVS Libertinus, Aelij Pertinacis Imp. pater,

FLAVIA TICIANA, Flauii Suspitiani filia, quem Præfectũ urbi loco sui fecerat Pertinax, Vxor Pertinacis Imperatoris. Circa cuius pudicitiam minus curiosus fuit, cùm palam Cytharœdum illa diligeret, & ipse usque ad infamiam Cornificiam amaret. Ex ea filios & filias sustulit.

DIDIVS IVLIANVS MEDIOLANENSIS, filius Petronij Didij Seueri, & Claræ Aemiliæ, pronepos Saluij Iuliani bis Consulis, Præfecti urbi, necnon Iureconsulti nobilis. Apud Lucillam matrem Marci Imperatoris educatus, bonis in literis institutus, maximè legibus deditus, Magicæ operam dedit. Quæstor ante legitimam ætatem, suffragio matris Marci, est designatus. Deinde Aedilis, Prætor, Præfectus legionis, Consul & Proconsul Africæ, Consul cum Pertinace. Audita morte Pertinacis, sedatoq; tumultu, militibus in castris uenale Imperium diuulgantibus, se traditurOS ei, qui plus auri argentiq; afferret, tutoq; eum in aulam deducturos, promittentibus, Iulianus, qui ingentem auri uim poßidebat, ab uxore & filia, necnon à parasitorum turba persuasus, in muro de pretio & numeranda pecunia, cum militibus conuenit, ingentia pollicens, etiam multò plus auri, quàm aut petere auderent, aut accepturos sperarent, idque sine mora se facturum spopondit, atq; ita est admißus, statimq; princeps est appellatus, similiter ei Commodi nomen impositum. Habita deinde concione militari, uespera in Senatum uenit, totumq; se Senatui obtulit. Facto Senatuscõsulto Imperator est appellatus, uxor eius MALLIA Scantilla, & filia Didia Clara Augustæ appellatæ sunt. Sic Imperiũ mercatus, maiore militum comitatu, quàm cæteri consueuerant (nam impetum multitudinis uerebatur) optimè armis munitus, in aulam deducitur. Tum primùm corrupti sunt militum mores, fœdaque & insatiabilis pecuniæ cupiditas, & Cæsareæ maiestatis contemptus inoleuit, cùm nullus existeret, qui piorum Principũ necẽ uindi-

uindicaret,atq; emptum nundinatumq; Imperiũ prohiberet. Adeptus Imperium, delitijs atq; crapulæ totum se dedit, neglecto Senatu,circa Rempub.minus curiosus, mollem ducẽs uitam, militibus sua spe frustratis: nam pollicitorum fidem non præstitit,nec publico ærario pepercit. Quam ob causam contemptui habitus,militibus infensus, à populo contemnebatur,maledictisq; insectabatur. Pescennius ad urbis Præsidium uocabatur. Populus quoq; uehementissimè in milites inuehebatur,quòd pecuniæ studio Pertinacẽ occidissent. Quæ omnia Iulianus ideo placidè pertulit,ac dissimulauit, ut populi fauorem paulatim sibi conciliaret. Nam Syriacũ exercitũ mirum in modum pertimuit,Nigrumq; misso primipilari, occîdi iussit,Britannicum,& Illyricum minimè extimescebat. Pescennius itaq; Niger in Syria, Septennius Seuerus in Illyrico cum exercitibus suis à Iuliano desciuere. Hic in Pannonia, ille in Oriẽte declaratus est Imperator, quod Iulianus minimê sperabat. Iulianus ira concitus curauit, ut Senatus Seuerum hostem iudicaret,atq; ut de successore prouideret. Missi sunt à Senatu legati consulares,qui militibus suaderent, ut Seuerum repudiarent, atq; illum Imperatorem,quem Senatus elegerat,susciperent. Sed omnia in irritum facta, Iulianũ ad desperationem impulerunt. Qui pôst meliore consilio usus, à Senatu petit Senatusconsultũ de participatiõe Imperij, quod statim factum est. Cùm itaq; plures Iulianus ad Seuerum mitteret,cum literis,spe quidem pacis, re uera autem, ut Seuerũ occiderẽt,re intellecta,Seuerus hos interemit, atq; ad plures Romam scribit, Se malle Iuliani hostem esse, quàm Imperij participem. Sed cùm nihil undiq; efficere poterat, ad Magicam se conuertit, existimans se per Magos posse populi odium delinire,atque militum animos compescere, sed frustrà. Tum autoritate Senatus abrogatum est ei Imperium:atq; Seuerus Imperator est appellatus, missique à Senatu, qui eum occiderent,à quodam gregario milite inter fœdissimas complorationes, ab omnibus destitutus amicis,obtruncatus atq; trucidatus est. Corpus eius uxori à Seuero traditum est ad sepeliendum,& fuit in proaui monumento sepultum. Vixit autem annis LVI. mensibus IIII. Imperauit mensibus II. diebus V. Vir senex, gulôsus, aleator, superbus, & armis gladiatorijs exercitus.

Huius Numisma tale est, Templum Ionicis columnis extructum,quibus Tympanum incumbit: in quo imago est stans, utrinque aliæ procumbentes. In medio templi Iupiter seminudus,aquilæ insistens,sinistra fulmen tenens, dextram Imperatori porrigens,adparet. In foribus templi est ara,in cuius basi duo sunt augurales pulli,farinã colligẽtes,sup illos est imago

uiri, cum alijs ornamentis compoſitis ex frondium ligaturis. Ad dextrum aræ latus Imperator loricatus & galeatus conſiſtit, dextra ſchedam tenens, à cuius tergo duo uidentur milites galeati. Læuo aræ lateri ſacerdos palliatus ſiniſtra ſchedã tenens, dextra pateram, in ara ſacrificaturus, aſsiſtit: à cuius tergo duo milites loricati nudatis capitibus conſpiciuntur, ſine inſcriptione.

MALLIA SCANTILLA uxor Didij Iuliani Imperatoris. Ab hac perſuaſus Iulianus, Imperium ſuſcepit, ac poſteà à Senatu Auguſta eſt appellata.

DIDIA CLARA Iuliani ex Mallia Scantilla filia, Cornelio repentino in coniugium tradita, Auguſtaque nominata. Poſt patris interitum, nomen eſt abrogatum, ſed conceſſum patrimonium.

PESCENNIVS NIGER ex patre Annio Fuſco, matre Lampridia natus, mediocriter eruditus, moribus ferox, diuitijs immodicus, uita parcus, effrenatæ libidinis, ad omne

uitium

titium procliuis, ordines diu duxit, multisq; Ducatibus præfuit: exercitus Syriacos iussu Commodi, rexit. Cum mortem Commodi intellexerat, ac Iulianum cum militibus pactum de Imperio, Imperatorem etiam creatum, & deinde iussu Senatus occisum, ab exercitu Syriaco, cui tunc præerat, Imperator appellatus est. Eodem quoque tempore Septimius Seuerus in Illyrico à suis militibus Imperator creatus est, Romāq; ingressus, à Senatu Imperator salutatus est. Nuncio uerò accepto, quòd Niger Imperium inuaserat, Heraclium ad obtinendam Prouinciam Syriacam, Fuluium ad occupandos adultos filios Nigri misit, ipse ad Orientis statum pacandum, ut cunctantem Nigrum, & Antiochenis delitijs uacantem, imparatum opprimeret. Niger hæc audiens perturbato uehementer animo, omnes aditus portusq; custodire præcepit, auxiliaque ad Parthorum, Armeniorum, atque Atrenorum reges rogatum mittit, omnes copias, quas habuit conflauit, circaque Bizantium oram omnem occupauit, ut per eas angustias omne iter Seuero interciperet. Sed cùm Aemiliano Duci summam totius belli credidisset Niger, totus ille exercitus ad Cyzicum fusus fugatusque est. Plerique milites ad Senatum defecerunt. Sed cùm in Syria Niger nouum exercitum instaurasset, & iterum cum Seuero congrederetur, apud sinum Isicum, ubi quondam debellatus est Darius ab Alexandro Magno, insignis edita est strages. Niger fuga dilapsus, Antiochiam peruenit: in suburbano quodam latitans, ab equitibus est repertus, caput eius est amputatum, paloque infixum circumlatum est. Filij eius cum matre in exilium acti, & paulò pòst occisi, omnesque statim illius amici supplicio affecti sunt. Sic perijt Pescennius Niger, homo alioqui (ut perhibent) publicè priuatimque minimè improbus, statura prolixa, forma decorus, oris uerecundi ac semper rubidi, ceruice adeò nigra, ut ab ea Nigri nomen acceperit. Cætera corporis parte candidus, & magis pinguis, capillo ad gratiam in uerticem reflexo, adeò uocalis, ut ad mille passus uox eius audiretur. Miles optimus, Tribunus singularis, Dux præcipuus, Legatus seuerissimus, Consul insignis, domi forisque conspicuus, Imperator infelix.

In parte altera Numismatis huius, est statua muliebris stolata, corona in similitudinem radiorum solarium ornata, expansis manibus, signa militaria gerens, cum inscriptione: FIDES MILIT. infrà subscriptum: ORIENS AVG.

CLODIVS ALBINVS, ex patre Cæionio Posthumio, matre Aurelia Messalina genitus, nobis apud suos, originē à Romanis familijs Posthumiorum, Albinorum, & Cæioniorum originem traxit. Hic cùm est editus contra consuetudinem, cùm, qui nascuntur rubere soleant, fuit candidissimus, unde & nomen accepit Albini. Primam ætatem in Africa egit, ibiq; literis tum Græcis, tum Latinis, eruditus. Adolescens statim se ad militiam contulit, atq; Antoninis innotuit, quorum fauore Tribunatum in Dalmatia obtinuit, ibi primæ & quartæ legioni præfuit. Bytinicos exercitus contra Auidium summa cum laude & gloria duxit. Deinde per Commodum in Gallias missus, Frisios & Transrhenanos debellauit atque prostrauit. unde apud Romanos & Barbaros præclarum nomen sibi fecit. Quibus rebus Commodus accensus, Cæsarianum nomen illi obtulit, quod Albinus cum gratiarum actione modestissimè recusauit. Deinde Quæsturam gessit, sub Commodo Præturam famosissimam egit. A Seuero posteà consul declaratus. Cumque Seuerus aduersus Pescennium exercitum duceret, metuens ne Albinus, qui tum exercitibus Britannicis præerat, cum exercitu Romam ueniret, consors Imperij à Seuero factus est. Victo Pescennio, à Seuero (qui non ex re arbitrabatur esse eum tam latè imperare) primùm insidijs est petitus: quibus detectis, manifestè contrà eum exercitum contraxit, multisque prælijs uario Marte acerrimè pugnatum, tandem ultimo prælio commisso, fusæ sunt Albini copiæ. Albinus ipse sauciatus, à militibus captus, semiuiuus ad Seuerum ductus est, cuius abscissum caput, palo priùs circumlatū, Romamq; missum, publicè patibulo affixum est. Corpus eius (ut quidam scribunt) ante prætorium ad fœtorē usq; iacuit, laceratumq; à canibus, & in profluentem coniectum. Hunc finem habuit Albinus, breui sanè lætatus honore, ac funesto. Fuit Albinus statura procera, capillo renodi, & crispo, fronte lata, admirabili candore, uoce muliebri ad sonum Eunucho

rum

rum, motu facili, iracundia graui, furore tristißimo, in luxuria uarius, uoracitatis maximæ.

Alterum latus huius Numismatis continet Imperatorem ueste militari indutum, dextra telum tenentem, equo insidentem. Quem sequuntur legionares quatuor cum inscriptione: PROFECTIO GALLIAE.

L. SEPTIMIVS SEVERVS PERTINAX, ex patre M. Geta, equite Romano, & Fuluia Pia, in Lepti ciuitate Africæ, Eratio Claro, bis, & Seuero Coss. natus est. Literis tum Græcis, tum Latinis apprimè doctus, Romam missus studiorum causa: decimo octauo ætatis anno publicè declamauit. Latum clauum à Diuo Marco petens accepit, fauente sibi Septimio Seuero, affine suo. Quæsturam deinde diligenter exercuit, & post Quæsturam sorte Beticam accepit, atq; inde Africam petijt, ut rem domesticam post patris mortẽ componeret. Pòst Quæstor in Sardinia, & hinc Legatus & Proconsul Africæ. Sub Marco Tribunatum plebis satis seuerè egit. Dehinc quatuor legionibus stipatus, in Hispaniam mittitur. Pòst Præpositus Scythicæ circa Massiliam. Deinde Athenas petijt studiorum sacrorum causa, & operum ac uetustatum. Tum Lugdunensem prouinciam legatus accepit, tantumque â Gallis, ob seueritatem, & honorificentiam, & abstinentiam dilectus est, quantum nemo. Proconsulari potestate Pannonias & Siciliam rexit. Post proconsulatum, anno fermè otio indulsit. Dehinc Consul Germano exercitui præponitur, in quo non mediocrem laudem assecutus est. Vbi auditum est Commodum occisum esse, ac Iulianum odio multorum imperare, instigantibus multis, repugnans à militibus Imperator appellatus est. Qui sestertia (quod nullus unquàm Principum) militibus dedit. Prouincijs uerò post tergum firmatis, cũ Illyricano & Gallicano exercitu, qui in eius uerba iurarũt,

Romam contendit, licet Iuliano autore, hostis per Senatum iudicatus esset, missisq; legatis exercitum dimittere iussus esset: quos tamen mox in suas partes traduxit. Quinimò missis ad Prætorianos literis, tantum effecit, ut Iulianus interficeretur. Quo occiso, Romam armatus petijt. Cui Senatus Rom. centum Senatores ad gratulandum rogandumq; obuiam misit, qui ei occurrerunt, armatumq;, armatis circumstantibus, salutarũt. Romam igitur ingressus est, cunctis trepidantibus, ne ciuile paterentur bellum, cùm Pescennius Niger, & Clodius Albinus ad Imperium quoque aspirarent. Quem Senatus, populusque uniuersus exceperunt faustis acclamationibus. Tum inito Iouis templo, facta re diuina, ad Imperatoriã domum est deductus. Commoratus in Vrbe per aliquot dies, amicos Iuliani accusatos proscriptioni & neci dedit, causas plurimas audiuit, accusatos â prouincialibus Iudices grauiter puniuit, rei frumentariæ in Vrbis subsidium operam dedit. Post hæc ad Orientis statum confirmandum iter arripuit, contraq; Pescennium Antiochiæ tunc degentem exercitum duxit, quem bis prælio uictum interfecit. Occiso Pescennio, aliud bellum contra Clodium Albinum suscepit, quod haud minore felicitate confecit. Profligatis enim copijs Albini, ipse semiuiuus captus est. Dehinc ordinatis Britanniæ Galliæque rebus, sumptoque supplicio de Albini amicis, qui illic erant, Romã proficiscitur. Iouis templum ingressus, sacrificia peregit, populum ac milites multis muneribus donauit. Tum Albini amicos crudeliter puniuit, bona eorum publicauit, ærariumq; auxit. Fecit etiam ludos Seculares, maioremq; filium, Cæsarem declarauit, participato cum eo Imperio. Et cùm Parthos, Arabes, Adiabenosq; deuicisset, Triumphum, quòd pedibus consistere in curru ob articularem morbum nequiret, filio concessit. Tum iterum in Orientem profectus, Arabiam & Armeniam peruagatus, Parthos superauit. Recognitis exercitibus, Vrbem ouans ingressus est. Sacrificia, spectacula & Ludos edidit, magnum dedit congiarium, tum ius dixit, ciuilibus negotijs, liberisq; erudiendis intentus. Paulò pòst orta dissensione in Britannia, ad eam sedandam cum ambobus filijs, expeditionem eduxit: licet iam decrepitus, & articulari morbo uexaretur, magna tamen animi uirtute est eos aggressus. Ac subactis Barbaris, senex morbo in Britannia consumptus est, Anno ætatis LXXXIX. Imperij XVIII. Cuius cineres ex Eboraco in loculo aureo aduecti Romam, in sepulcrum Antonianorum sunt conditi. Vir fuit decorus, promissa barba, cano capite & crispo, uultu uenerandus, canorus uoce, bellicosus, liberalis, literatus, ac insignis Mathematicus, & doctrinæ nimis cupidus.

Numisma quoddam ex ære huius Imperatoris uidi, cuius poste-

posteri' latus cognoscere nequiui, nisi ꝙ multæ ordine dispositæ columnæ apparebãt, adeò uetustate & longo usu erat detritum. Quantum uerò opinione auguror, Septizonium fuit, eò ꝙ eam molem Seuerus excitauit. Fuit aũt Septizoniũ, magna moles quædam quadrata, quę septem cingulis, id est, colũnarum Corinthiacarum ordinibus inuicem superimpositis, in modum quatuor porticuum ambitur. Intra illas columnas moles ex quadratis lapidibus assurgit, qua in altum magis magisq; contrahitur atq; acuitur, pyramidis aut obelisci more. In summo Regũ, uel Imperatorum condebantur cineres. Aliqui appellarunt etiam Septodium, quasi septem cõcurrerent uiæ, & nonnulli, Septisolium, à septem solarijs. De septem aũt columnarum serie, tres adhuc dum uisuntur, una alteri superimposita. Integra series illa est, quæ Eurum spectat, in cuius prima secundaque parte supersunt columnæ octo, in tertia sex. In huius Zophoro inscriptio hæc, quamuis truncata, habetur: C. TRIB. POT. VI. COS. fortunatissimus nobilissimusque.

ALIA NVMISMATA Seueri Imperatoris, quorum altera pars imaginem eius supra positam, cũ eadem inscriptione cõtinet.

ALIVM percussit numũ Seuerus, in cuius posteriore latere

uictoria alata, dextra coronam Lauream, sinistra ramum palmæ gerens, captiuoque cuidam manibus post tergum reuinctis, insistens, apparet, cum inscriptione tali: VICTORIA PARTH. MAX.

M. GETA ex Lepta Africę ciuitate oriundus, L. Seueri Imperatoris pater.

FVLVIA PIA M. Getæ uxor, mater Seueri Imperatoris.

MARTIA Seueri Imperatoris uxor, quam, Tribunatu plebis à Marco donatus, duxit, atque ex ea maiorem natu Bassianum suscepit.

Huius in historia uitę priuatæ nullā mentionem fecit, tametsi posteà Imperator factus, statuas ei collocari iussit. Amissa hac, nullam aliam ducere uoluit, nisi quæ regalem haberet genituram. Iuliam in Syria nobili genere natam, eò quòd genitura eius regem sibi polliceretur, duxit in uxorem Seuerus, ex qua Getam filium, & alium quendam, item filias genuit. Hæc erat

erat adulterijs famosa, & coniurationis in Seuerum conscia. Mortuo Seuero, priuigno Basiano nupsit, incestum commisit, deinde ob liberorum calamitates, Antiochiæ sibijpsi mortem consciuit.

MARCIA SEVERA Seueri & Iuliæ filia, quam dotatam pater Prolio collocauit. Hic Prolius, cùm ei Seuerus præfecturã Vrbis obtulisset, recusauit, dicens, MINVS SIBI VIDERI PRAEFECTVM ESSE, QVAM PRINCIPIS GENERVM.

ANTONINVS GETA, ex patre Seuero, & matre Iulia Mediolani VI. Calend. Iunias, Seuero & Vitellio Coss. natus est. statim ut natus est, nuntiatum est gallinam in aula ouum peperisse purpureum. Quòd cum allatum Basianus, frater eius, accepisset, & quasi applausum paruulus ad terram fregisset, Iulia dixisse fertur ioco: MALEDICTE PARRICIDA FRATREM TVVM OCCIDISTI. Idque ioco dictum. Adolescens fuit asperis moribus, non tamen impijs, à natura decorus, iactator, gulosus, cupidus ciborũ, & uini uariè conditi. Huius illud pueri fuit insigne, ꝙ cùm uellet partiũ diuersarum

Viros Seuerus occidere, & inter ſuos diceret, hoſtes uobis eri pio: conſentiretque adeò Baſsianus, ut eorum etiam liberos, ſi ſibi conſuleret, diceret occidendos. Geta interrogaſſe fertur, quantus eſſet interficiendorum numerus: cumque dixiſſet pater. Ille interrogauit: Iſti habent propinquos? habent parentes? Cùm reſponſum eſſet, Complures: PLVRES ERGO IN CIVITATE ERVNT TRISTES, QVAM LAETI, QVOD VICIMVS. Et obtinuiſſet eius ſententia, niſi Plautianus Præfectus, uel Iuuenalis inſtitiſſent ſpe proſcriptionum, ex quib' ditati ſunt. Fuit in literis aſſequendis, & tenax ueterum ſcriptorum, paternarum etiam ſententiarum memor, fratri ſemper inuiſus, matri amabilior, quàm frater: Veſtitus nitidi cupidiſſimus, ita ut patri doleret. Si quid accepit à præſentibus, ad ſuum contulit cultum, neque quicquam cuipiam dedit. Poſt Parthicum bellum cùm ingenti gloria floreret, Baſsiano principe Imperij appellato, Geta quoque Cæſaris, & Antonini, ut quidam dicunt, nomen accepit. Mortuo patre Seuero plurimis machinis, à fratre eſt petitus. Sed ſæpius reconciliare eos multi honeſtiſsimi Seueri amici, & conſiliarij conati ſunt. Imperium quoq; utriſque conſentientibus diuiſerunt, ita ut Europa, cum partibus meridionalibus, Antonino caderet, Aſia uerò, & quicquid in Orientem uergit, Getæ. Cùm autem odium fraternum in dies gliſceret, & Antoninus magis magiſque fratri infenſus fieret eò, quòd maior pars eum inſectabatur, quòd probus, moderatus & lenis, honeſtiora ſtudia tractaret, ac diſciplinarum gloria uiros celebres circa ſe frequenter haberet, & in paleſtra exercitatos, placid', humanus in optimos quoſq;, parataæq; inſidiæ ueneno, non procederent, tandem ab Antonino fratre, irrumpente in ſuum cubiculum, nihil tale expectans, ſupra matris pectus multo undãs ſanguine, obtruncatus eſt, illatusque eſt maiorum ſepulchro, hoc eſt Seueri, quod eſt in Appia uia, euntibus ad portam dextrum ſpecie Septizonij extructum, quod ſibi ille uiuus ornauerat.

In Numiſmate eodem continetur ritus ludorum Seculariũ. Templum duabus columnis inſiſtens, in cuius medio ara eſt poſita, cui ſacrificans ſacerdos adſtat. Ab utraque aræ parte duo fratres Geta & Caracalla uelati, apparent. A quorum tergo utrinque cantantes Lyra & tuba uiſuntur. Ad pedes Getæ, à dextra aræ parte quædam humi procumbens ſtatua cernitur, cum inſcriptione: SECVLARIA SAGRA. S C.

Quo ritu Ludi ſunt celebrati Seculares,
ſuprà, in Domitiano, ſatis
indicauimus.

M. AV-

M. AVRELIVS ANTONINVS BASSIANVS CARACALLA ex patre Seuero Imperatore, ex Martia matre Lugduni procreatus, Baſsianus primò dictus. Sed quia pater edoctus ſucceſſurum ſibi Antoninum, eum Antonini nomine donauit, Caracallæ nomen à ueſtimento demiſſo ad talos uſq;, quod populo dedit, accepit. Huius pueritia adeò blãda, ingenioſa, parentibus affabilis, amicis iucũda, populo accepta fuit, ut animi præſtantiã nemo non admiraretur. Egreſſus pueritiam, ita mores mutauit, grauior, ſeuerior & truculẽtior factus, ut eum, quem puerum nouerant, multi eſſe nõ crederent, ſuperbus, arrogans, tam geſtis, quàm ore, de Alexandro Magno ſemper loquebatur. Tiberiũ & Syllam palàm laudabat plerunq; in conuentu, ac mox in omnem inhumanitatẽ & ſæuitiam ſe conuertit. Patre iam mortuo, maximam auri copiam atq; argenti inuenit, exercitu ſibi parato maximo, cui reſiſtere nulla uis poſſet, ſummam poteſtatem nactus eſt. In caſtris prætorijs apud milites conqueſtus fratrem ſibi uenenum paraſſe, atq; matri rebellem eſſe, ſeq; multis à fratre circunueniri inſidijs, eum in Palatio occîdi iuſsit, eiusq; corpus cõbuſſit. Publicè etiam gratias egit his, qui eum occiderant. Pars militum apud Albam, Getam occiſum ægrè tulit, aſſerentib. cunctis, duobus ſe fidem dediſſe liberis Seueri, clauſis portis diu ad Imperium non eſt admiſſus. Pacatis tandem ac delinitis animis largitionibus multis militum, Romam ſub ueſte Senatoria, loricam habens redijt, atq; militibus ſtipatus, Curiam eſt ingreſſus, & longa oratione conqueſtus eſt de fratris inſidijs, ita inuolutè & inconditè, ut quæ feciſſet, uix intelligi poſſent. Continuò omnes fratris ſui domeſticos atq; amicos occîdit, nec ætati infantium pepercit, ſiue ex plebe, ſiue Senatorij ordinis eſſent. Sæuitum eſt in quoſcunq; ſine miſericordia, quacunque de cauſa, qui opibus excellerent, ut bona eorum raperet. Lętum quoq; Pompeianum Marci nepotem ex filia natum extinxit. Dehinc Papinianus Quæſtor & Iureconſultus ſecuri

percussus est. Filium quoque eius, qui ante triduum Quæstor, opulentum munus ediderat, interemit. Commodi sororem iam anum & ab omnibus Imperatoribus in honore habitam, morte affecit: & quicquid ex cognatione Imperatoria, aut in Senatu ex patricia nobilitate supererat, quasi à stirpe abstulit. Vestales uirgines uiuas terra obruit. In ludis Circensibus & publicis spectaculis in populum desæuit, sæpe in Senatum, sæpe in populum superbè est inuectus. Vnde perosum se sentiens, malorum facinorum conscientia, Roma relicta, in Galliam secessit: & in primo suo aduentu proconsulem Narbonensem occidit. Vnde à totius Galliæ rectoribus magnum sibi odium contraxit, nec minus à ciuibus, imò & tyrannicum nomen meruit. Deinde ad Orientalem profectionem se accingit: obmisso itinere, in Daciam recedit, & circa Rhetiam nõ paucos Barbaros interemit. Milites suos quasi Syllæ milites, & adhortatus est, & donauit. Per Thraciam iter cum faceret, naufragium fecit, ita ut uix euaderet. In Macedonia similem se Alexandro Magno fecit, multis undique locatis statuis ac imaginibus, habitu Macedonico. Pòst in Asiam uenit, atque ad Achillis tumulum peruenit, ut Achillem æmularetur. Tũ in Alexandriam, ut Alexandri monumentum lustraret, concessit. Affectans nomen Parthici, ad Orientem festinauit, & per Oratores Arthabani Regis Parthorum filiam in uxorem petijt. Vbi uerò Rex post primas preces abnegatas, tandem promisit, eique cùm uniuersa multitudine occurreret inermi, ac floribus redimita, excepturus nouum sponsum & generum, dum sacra faciunt, dato signo militibus, uniuersi circun uenti occiduntur, atque trucidantur, ita, ut uix Rex euaderet. Datis ad Senatum, quasi post uictoriam literis, Parthicus est appellatus. Posteà subsistit in Mesopotamia, ut illic hybernaret. Sed apud Carras urbem, dum Lunæ Deæ, uel Luni Dei tẽplum inuiseret, & ad requisita naturæ discederet, insidijs à Macrino Præfecto positis, per Martialem Centurionem pugione per auersum est traiectus, dum subligacula deduceret, uentrisque oneri leuando intenderet. Martialis fugere dum uellet, à custodibus corporis interficitur. Macrinus per dissimulationem mortem eius deplorans, corpus cremari iussit, reliquos in urna matri Iuliæ ad sepulturam misit, quas Antoninorum in sepulchro condidit. Vixit Bassianus Annis XLIII. Imperauit Annis VI. Opera Romæ reliquit, Thermas nominis sui eximias. Idem uiam nouam muniuit, quæ est sub eius Thermis, qua pulchrius inter Romanas plateas, nòn facilè quicquam inuenies.

In huius Numismate posteriore sunt Thermæ Antoninæ. Has Antoninum Caracallam nomine appellatas struxisse, in

eius uita Spartianus sic testatur: Opera Romæ reliquit, Thermas sui nominis eximias, quarum cellam solarem architecti negant posse ulla ratione fieri, nisi qua facta est. Nam ex ære Cupro cancelli suppositi esse dicuntur, quibus concameratio tota concredita est, & tantum est spatij, ut idipsum potuisse fieri negent docti Mechanici. Lampridius uerò has inchoatas ab Antonino, Seuerum perfecisse, atq; exornasse refert. Magnum aūt ambitum amplectebantur, & ductus ille aquarum, qui ante portam Capenam transit, in eas olim aquas deducebat. Videntur adhuc earum incredibiles ruinæ, parietinæ ingentes, altisśimi fornices, pulcherrimæ columnæ semiobrutæ, maxima peregrinorum marmorum frusta proiecta, pauimentum tessellatum, albi nigriq; coloris, uaria & ampla cōclauia, & in aliquot locis profunda aqua, ex ductu Appiæ fœdato & obruto, fortasse adhuc reliqua.

In Numismatib. has duas imagines, alterā PLAVDILLAM, alteram PLAVTILLAM inuenimus, quarū tamē unā Plautiani filiam uxorem Baſsiani, fuisse credimus, quam Baſsian⁹ primò in Siciliam relegauit, deinde interemit.

IVLIA nouerca Baſsiani, cùm esset pulcherrima, & quasi per

negligentiam se maxima corporis parte nudasset, dixissetque Antoninus,uellem,si liceret, respondisse fertur: SI LIBET, LICET: AN NESCIS TE IMPERATOREM ESSE, ET LEGES DARE, NON ACCIPERE? Quo audito, furor inconditus ad effectum criminis roboratus est, nuptiasq; eas celebrauit,quasi sciret se leges dare, cùm uerè solus prohibere debuisset. De qua etiam suprà in Seuero.

OPILIVS MACRINVS, qui Basiano successit, obscuro genere natus,atque infimæ sortis libertinus,cuius parẽtes ignorantur propter obscuritatem, Animi atque oris impudentis, malis artibus educatus, licet a iuris scientia non alienus,sub Commodo impudentissimè uixit,adeò ut prostibulum diceretur,gladiator,uenator,atque tabellio. Ad Præturã nephandis artibus peruenit. Ex quo officio Imperium etiam est assecutus.Nam extincto Caracalla incerti milites quid iam agerent,biduo sine Imperatore fuerunt, quærentes,quem inter se principem potissimùm deligerent. Primùm itaque Audentium Præfectum eligunt:sed ille senectutem causatus,Imperium recusauit. Deinde Macrinum eligunt. Ferebatur autem Arthabanum Parthorum regem,ulturum iniurias, cum exercitu aduentare. Hic ergo Imperium arripuit, seque nunc Seuerum, nunc Antoninum, cùm in odio esset omnium hominum, & militum, nuncupauit:quamuis Senatus eum perbenignè, ac libenti animo est amplexus, sperans Caracalla fore mitiorem,præstantioremq;.Statim is ad Parthicum bellum profectus est.Ac post primum cõflictum, fœdus iniijt ac inducias petijt Arthabanus.Dehinc ex Mesopotamia Antiochiam est profectus, ubi in omnibus delitijs uixit, histrionibus,saltatoribus,gladiatoribus,luxui,& crapulæ deditus.Filium deinde suum cõsortem Imperij fecit,atq; Antoninũ(eò quòd nomen illud eo tempore omnibus amabile erat) appellauit. Cumque concionem habuisset, filiumque suum mili-

militibus commendasset, munera atq; dona insueta militibus dedit. Tunc signa Antoniniana in castris fecit,& ut à se in terfecti Antonini suspicionem militibus demeret, Basiani simulachra ex auro ordinauit,ipsumq; inter diuos retulit. Munus quoq; instituit,ut honorificentissimè sepeliretur. Militibus stipendia uberius solito donauit, ut pecunia Imperium, cùm innocentia seruare non posset, seruaret. Homo uitiosissimus & sordidissimus, cùm alij omnes Imperatores nobiles essent. Cùm ad Senatū scriberet de nece Antonini,plurima ementitus est: cui Senatus mox proconsulare Imperium, & Tribunitiam potestatem dedit, inter patricios delegit, Pontificemque Maximum appellauit, Pij nomine decreto. Suscepto bello aduersus Parthos, magno apparatu est aggressus,studens sordes generis, & prioris uitæ infamiam,uictoriæ magnitudine abolere: sed Macrinus proditione militum, & defectu legionum ad Varium Heliogabalum, uictus est, & cum paucis fugiens, in uico Bythiniæ cum filio Diadumeno occisus est:suis partim deditis, partim occisis, partim fugatis:abscissumque utriusque caput,ad Antoninum perlatum est,cùm anno & amplius imperasset Sic perijt Macrinus,homo fastuosus,arrogans & sanguinarius, qui homines uiuos parietibus inclusit, adulterij reos simul uiuos incendit,Milites sæpe uarijs cruciatibus affecit,& supplicijs seruilibus puniuit.In domesticos tam ferus & crudelis, ut serui sui non Macrinum, sed Macellinum illum dicerent, quòd macelli specie domus sua cruentaretur.

IN NVMISMATIS huius parte altera, Imperator cum filio, ambo loricati,paludati,& ocreati,sinistra sceptrum gerentes, dextra gestus,quasi ad milites concionem habituri,adparent. In quorum conspectum milites loricati, signa ferentes militaria uidentur. Ad pedes militum iacet captiuus humi, manibus post tergum ligatis, cum inscriptione: PONTIF. TR. P. III. COS. III. S. C.

DIADVMENVS ex Macrino, & Numia Celsa natus. Dictus Diadumenus,quòd cùm nasceretur,diadema Triuiæ in capite haberet. Hunc cum patre Opilio Macrino Imperatorem dixit exercitus,occiso Basiano, factione Macriniana. Nihil habet uita memorabile,nisi quòd Antoninus est dictus,& quòd ei stupenda omnia sunt facta Imperij non diuturni,ut euenit. Nam cùm primùm innotuit per legiones, occisum esse Basianum,ingens mœror obsedit omnium pectora, quod Antoninum in Rep.non haberent, existimantium, quòd cum eo Romanum Imperium esset periturum. Id ubi Macrino Imperatori iam nunciatū est,ueritus ne in aliquem Antoninianorum,qui multi ex affinibus Antonini Pij erant inter Duces, exercitus inclinaret, statim concionem parari iussit, filiumq;

ſuum hunc puerum Antoninum appellauit. Haud multò pòſt apud Antiochiam Moneta Antonini Diadumeni percuſſa eſt, Macrini uſque ad iuſſum Senatus delata eſt. Miſſæ etiam ad Senatum literæ, quibus nomen Antonini indicatum eſt. Quare etiam Senatus Imperium id libenter accepiſſe dicitur, quãuis alij Antonini Caracallæ odio id factum eſſe putent. Puer fuit omnium ſpecioſiſsimus, ſtatura longiuſcula, crine flauo, nigris oculis, naſo diducto, ad omnem decorem mento compoſito, ore ad oſcula parato, fortis naturaliter, exercitio delicatiore. Cum patre ſimul captus & interfectus eſt. Voluerunt quidam Diadumenum ſeruare, cùm Macrinum occiderent, ſed quidam cubicularius protulit epiſtolas Diadumeni, quibus ſignificabatur, quanta futura in illo erat crudelitas. Ideò necatus eſt.

In huius monetæ poſteriore parte eſt ſtatua Imperatoris loricata, paludata, & ocreata, ſiniſtra telum, dextra ſceptrum ferens. A Cuius dextro latere, eſt ſignum militare unum, à ſiniſtro duo ſunt poſita, cum inſcriptione: PRINC. IVVENTVTIS.

NVMIA CELSA Opilij Macrini Imperatoris uxor, ex qua natus eſt Diadumenus. Ad hanc Opilius Macrinus epiſtolam ſcripſit, qua gloriabatur, non tam ſe ad Imperium perueniſſe, quàm quòd Antoniani nominis eſſet pater factus.

M. ANTONINVS BASSIANVS VARIVS HELIOGABALVS, Caracallæ filius, & Symiamiræ ſcorti filius, dictus Varius à Varia auia ſua, uel quòd uario ſemine eſſet conceptus. Heliogabali nomen, quòd uel Iouis, uel Solis eſſet Sacerdos, aſciuerat, Antonini, poſt adeptum Imperium accepit. A primis cunabulis in ſummo fuit enutritus luxu, & tantum Symiamiræ matri deditus, ut cum ipſa, meretricis more, omnia turpia exerceret. Aſtu mulieris Variæ auiæ ſuæ, ad Imperium peruenit. Hæc enim militibus Baſsiani Antonini filium eſſe perſuaſit, largitionesque profuſas militibus dedit, ut legiones à Macrino abducerent. Nactus Imperium, Romam legatos miſit, ſimulque figuram Numinis Heliogabali, in tabula deſcriptam, ſeque Antonini Baſſiani ſanguine eſſe genitum indicans, ſtatim princeps in Senatu eſt appellatus. Ingreſſus Vrbem, à Senatu honorificentiſsimè eſt exceptus, Heliogabalumq; Deum in Palatino monte conſecrauit, eiq; templum fecit. Primus hic Imperatorum fuit, qui fecit mulierem, hoc eſt matrem ſuam Symiamiram, in Senatu conſulum occupare ſubſellia, ſine cuius arbitrio in Repub. etiam nihil fecit. Sed cùm ipſe in omni uitiorũ genere ſpurciſsimus, ingreſſus eſſet caſtra cum Varia auia, ut eius præſentia atq; autoritate gratior militibus haberetur, cùm Curiam ingrederetur nefandiſsimus, & ueluti ſus in uolutabro ſeſe immergeret, ſtatim milites facti ſui pœnituit, quòd Opiliũ, Macrinum & Diadumenum occidiſſent, & eum principem feciſſent, moxq; in Alexandrum Heliogabali cõſobrinum, quẽ Senatus occiſo Macrino Cæſarem appellauerat, animum inclinarunt. Eam etiam potiſsimùm ob cauſam, quòd honores, dignitates, magiſtratus ac poteſtates, per libidinum miniſtros adminiſtraret, atq; in Senatu quoslibet ſine diſcrimine eligeret, Sacra populi Rom. profanaret, & pollutus Palladium auferret, Veſtales uirgines inceſtaret, multos, quorum corpora placuerant, de ſcena, & circo, & arena, in aulam traduceret,

apud meretrices undequaq; collectas concionem quasi militarem haberet, dicens eas commilitones, disputaretq; de generibus Schematum, & uoluptatum. Ac tam obscœna fuit omnis eius uita in luxu ac libidine, ut eas in literas mittere, sit profectò subuerendum. Tyberij, Caligulæ, & Neronis perniciosam uitam & libidinem non æquare tantùm, sed in omni uitiorum genere superare studuit, utpote, qui cogeret nonnullos scriptores de nefanda eius libidine disputare. Orestam etiam urbem condidit, ibique hostias humanas sacrificauit, & inauditam exercuit crudelitatem. Cùm iam ob impudicissimam ac crudelem uitam, omnibus esset inuisus, tum magis militum in eum exarsit odium, quòd Alexandrum, quem sibi adoptauerat, & Cæsarem fecerat, à se amouisset. Cæsaris nomen illi abrogandum, titulos suos atque statuas luto tegendas, eumque trucidandum præcepisset. Cumque nullo pacto cum Alexandro in gratiam redire uellet, à militibus in latrina, ad quam confugerat, interfectus est. Cadauer eius tractum per Circi spatia, more canini cadaueris, in Tyberim tandem præcipitatum est, pondere annexo, ne fluctuaret, néue unquam sepeliri posset. Nomen eius iubente Senatu erasum, dictusq; est Tiberinus Tractitius & Impurus, quòd solus omnium principum tractus esset. Vixit Annis XVI. Imperauit Annis II. & VII. mensibus. Alij quatuor, alij sex Imperiũ eum occupasse scribunt. Atq; hic finis fuit Antoninorũ nomini.

In posteriore parte Numismatis huius, est templum Heliogabali numinis, quod Imperator Heliogabalus in Palatino monte, in quo prius Orci Aedes fuit, construxit, in quo non modò Romanorum sacra, sed & Iudæorum & Christianorũ etiam transferre studiosè curauit. Templum autẽ hoc in honorem Heliogabali, dei peregrini, cuius sacerdos Heliogabalus fuerat, extruxit, quem Deum maximè indigenæ Phœnicũ colunt, templumque illi maximum constructum habent auro argentoque plurimo, ac lapidum eleganti magnificentia exornatum, nec solùm indigenę Deum illum uenerantur, sed uicini quoque Satrapæ, ac reges Barbari certatim quotannis splendide offerunt munera. Simulacrum uerò nullum Græco aut Romano more manufactum, ad eius Dei similitudinem: sed lapis est maximus. ab imo rotundus, & sensim fastigiatus, propemodum ad Coni figuram. niger est lapidi color, quem & iactant cælitus decidisse. Eminent in lapide quædam, formæq; nonnullæ uisuntur, ac Solis imaginem illam esse affirmant, minimè humano artificio fabrefactam.

IVLIA MOESA siue VARIA ab Emœsa urbe Phœniciæ, soror Iuliæ uxoris Seueri Imperatoris, auia Heliogabali. Hæc uiuente sorore, multos annos in aula Imperatoris uixit Seuero & Antonino principibus. Sed post mortem Basiani ex aulica domo, per superbiam Macrini expulsa fuit. Huic erant duæ filiæ, maior natu Symiamira, minor Mammæa uocabatur.

SYMIAMIRA, quæ & Sœnis, & Semea, filia Variæ, uel Mœsæ, mater Heliogabali. Hæc cum filio Senatum ingressa, consulum subsellia occupauit, totumq; ferè imperium gubernauit, mulier probrosissima, filioque digna, cum quo etiam simul necata est.

Vxorem illustrissimam fœminam, quam etiam Augustam appellauit, Heliogabalus duxit, cumque ea tamen haud paulo pòst diuortium fecit, ademptisque honoribus, priuatam colere uitam iussit.

ALEXANDER SEVERVS ex Vario & Iulia Mammæa Syra ſorore Sœnidis in urbe Artena genitus eſt. Alexandri nomen accepit, quòd in templo dicato apud Artenam urbem Alexandro Magno, natus eſſet, cùm caſu illuc die feſto Alexandri pater cum uxore, patriæ ſolennitatis implendæ cauſa, ueniſſet. In prima pueritia fuit ingenio clarus, dexteritate conſpicuus, tam ciuilibus, quàm militaribus artibus inſtitutus, tantæque aſsiduitatis, ut ne ullum tranſire diem ſine exercitio aliquo ſineret, Mammæa matre inſtigante, quæ ei optimos quosq; præceptores adhibuit, quos etiam in ſummo honore habuit, & amauit. Fuit facundia Græca excellens, nec uerſu inconditus. Ad Muſicam pronus, & Mathematices peritus, Lyra, Tibia, organo, tuba cecinit. Mortuo Macrino Cęſar a Senatu dictus eſt. Poſt adoptionē iterum Cæſar declaratus eſt. Vbi Imperium agere cœpit, familiarē omnibus ſe prębuit, Dominū ſe appellare uetans, atq; Epiſtolas ad ſe, tanquam ad priuatum ſcribere iuſsit, reſeruato tantùm Imperatoris nomine, ita ut cunctis eſſet amabilis, ac nunc Pius, nunc Sanctus, utilisq; Reipub. uocaretur. Delatū ſibi nomen Pij à Senatu recuſauit: licet crebris acclamationibus, Antoninum & Magnū appellarēt, dicens hæc nomina oneroſa eſſe. Vnde multò clarior uiſus eſt alienis nominibus non receptis, quàm ſi recepiſſet, atq; ex eo conſtantiæ, ac plenę grauitatis famam obtinuit. A militibus Seueri nomen, eò quòd illorum petulantiam, atque inſolentiam refrænaret, inditum eſt. Deinde Senatum & Equeſtrem ordinem mira quadam animi moderatione purgauit. Infames ab Heliogabalo in officio admiſſos, miniſterio aulico, atque munere priuauit. Purgauit & palatium, expulſis obſcœnis, & impudicis. Annonam diligenter inſpexit. In tractandis negotijs, ſolos doctos adhibuit. In re militari ſenes ac benemeritos, & pręcipuè eos, qui hiſtorias principū noſſent. Ad aurum colligendum attentus, ad ſeruandum cautus, ad inueniendum ſolicitus, citra ullius detrimentum. Leges in an-

nos

nos firmauit & seruauit: Præfectos, Prætores sibi ex Senatus autoritate constituit, Senatum præmonens, INVITOS, NON AMBIENTES IN REPVB. COLLOCANDOS. Ad instaurandas terræ motu afflictas ciuitates, ex uectigalibus pecuniam dedit. Peritis bonarum literarum, Medicis, Mathematicis, Mechanicis, Architectis, Rhetoribus, Grammaticis annua salaria constituit. Pauperum filios & filias publicè aluit. Nullum uitium furto magis detestatus est, reos scelerum ac Reipub. hostes eos appellans. In ambitiosos quoque grauiter animaduertit. Opera publica multa instituit, & instaurauit. Thermas nominis sui, quæ Neronianæ fuerant, inducta aqua, quæ nũc Alexandrina dicitur, fecit. Colosseum collapsum instaurauit. Alexandri habitu numos plurimos figurauit, & quidem electreos aliquot, plurimos aureos. Expeditionem aduersus regem Parthorum, qui totum sibi Orientem uendicabat, sumpsit, quem tanta disciplina, atque reuerentia egit, ut non milites, sed Senatores ire uiderentur. Milites alicui uim inferentes, atque in aliorum agros irruentes, acerrimè castigauit, ac coercuit, Sententiam Christianam semper in ore habens: QVOD TIBI NON VIS FIERI, ALTERI NE FECERIS. Tum collecto exercitu benèque instructo, Persarum regem aggressus, uicit. Præda suos milites ditauit. Romam reuersus speciosum triumphum egit. Congiarium populo ter, & totidem donatiuum militibus dedit. Multa prætereà feliciter per Proconsules suos, in Mauritania, Illyrico, Armeniaque gessit. Bello Germanico collecto exercitu in Gallias profectus est, ibique à militibus, quòd seuerior esset, & mater auarior, Maximino duce, trucidatus est anno ætatis suæ XXIX. eodem die quo natus est, cùm imperasset annis XIII. Mensibus III. diebus VII, Senatus populusque omnis, accepta morte eius, ualde contristati sunt, atque in eius honorem cenotaphium in Gallia, Romæ sepulcrum amplissimum statuerunt

Moneta huius, alterum latus Colossei figuram repræsentat, à cuius sinistra parte est arcus triumphalis Titi. A dextra duæ statuæ palliatæ Imperatoris & Tribuni, admotis manibus ueluti Colossei collapsi reparationem adiuuantes, adparent. In superiore Colossei parte artifices opus illud ædificantes conspiciuntur. Inscriptio eiusmodi est: PONT. MAX. TR. P. II. COS. P. P.

Aliam Monetam fecit, in qua ritus ſacrificij continetur. Sacellum ex ordinatione Corinthiaca fabrefactum, ſex columnas habens, cernitur. Quibus inſiſtit Tympanum, in quo imagines unius ſtantis, aliorum procumbentium ſunt exculptæ. In ſuperficie Tympani, aliæ ſtatuæ ſunt poſitæ. In medio templi habetur ara cum ſacerdote ſacrificante. Dextræ aræ parti Alexander, ſiniſtræ mater Mammæa adſiſtit. A tergo Alexandri milites, Matronæ uerò à tergo Mammææ conſpiciuntur, cum inſcriptione: FIDES PERPETVA.

VARIVS uel VARRVS Aurelij Alexãdri Imperatoris pater.

IVLIA MAMMAEA, fœmina ſancta, bonisq; moribus, Variæ uel Mœſæ, quę ſoror Iulię uxoris Seueri Imperatoris fuit, filia, ſoror Symiamiræ matris Heliogabali, uxor Varij, ex quo Alexandrum Imperatorem & Theocliam Græcis mundítijs eruditam, ſuſtulit. Cuius conſilio filius & Imperator omnia faciebat.

MARTIAN

MARTIAM Martiani cuiuſdam filiam in uxorem duxit Alexander. Verùm cùm inſidijs eſſet petitus, à ſocero Martiano, detecta factione, & ipſum interemit, & uxorem abiecit.

MEMMIAM Sulpitij Conſularis filiam & Catuli neptem, uxorem habuit Alexander. Quæ unà cũ matre Memmæa obiecerunt Alexandro nimiam ciuilitatem, dicentes: MELIOREM SIBI POTESTATEM, ET CONTEMPTIBILIOREM IMPERIO FACERE. Quibus reſpondit: SED SECVRIOREM ATQVE DIVTVRNIOREM.

MAXIMINVS THRAX, ex patre Micæa, & matre Ababa barbaris natus, in prima pueritia paſtor & opilio in montibus Thraciæ fuit. Corporis uaſtitate ac robore conſpicuus, manu quaſi à fortuna ductus, ad Imperium uenit. Stipendia primum ſub Seuero meruit, tãtæ magnitudinis ac fortitudinis, ut XVI. lixas uno ſudore proſterneret, ac ſeptẽ ualẽtiſsimos milites proſterneret, & terræ allideret, ita ut ab alijs Achilles, ab alijs Hercules, ab alijs Antæus appellaretur, ac ꝓpterea inter ſtipatores corporis ſui, à Seuero in aulam loca-

ius, & muneribus donatus. Sub Antonino Caracalla ordines militares duxit, Centuriatus & cæteras dignitates militares sæpe tractauit. Sub Macrino militare desijt, & in Thraciam, ubi natus erat, se recepit, ibique in uico possesiones sibi comparauit, & cum Gothis ac Alanis familiarissimè uixit penè triennio, plurimùm ab illis dilectus. Sub Heliogabalo Romam redijt. Sed cum hominem impurissimum inuenisset, & eum tantùm honore Tribunatus dignatus esset, à militia decessit. Interfecto Heliogabalo, cum Alexandrum principem intellexisset, iterum Romam contendit, quem miro cum gaudio, & gratulatione Alexander suscepit, legionique Tyronum præfecit. Quos ita exercuit, ut breui perdiscerent omnem laborem militarem. Hunc cùm Alexander in suam pernitiem omni exercitui præfecisset, gaudentibus cunctis Tribunis, Ducibus, & militibus, cùm in Gallia seueriùs coërcuisset milites Alexander, illo persuadente militibus, quòd negligentiùs tardiusque rem bellicam administraret, parsimonia etiam erga milites uteretur nimia, Mammæam quoq; matrem suam auaritię accusans, Alexander cum matre occisus est. Tum Maximinus primus è corpore militari, & nondum Senator, ab exercitu, sine Senatus decreto Augustus est dictus, filio sibimet in participatū Imperij dato. Admiranda usus astutia, milites non uirtute, sed præmijs & lucris sibi conciliauit, ac uenationibus legiones exercens. Interim tamen in omnes tam crudelis, pręsertim in nobiles, ut crudelius in terris animal esse non diceretur. Alios enim in crucem sustulit, alios animalibus inclusos necauit, alios feris obiecit, alios fustibus elisit, nullo respectu dignitatis habito. Vnde Cyclops, Busyris, Chiron, Phalaris, Typhon, & Giges ab omnibus est cognominatus. Omnes generis sui conscios, ignobilitatis causa tegendæ interfecit, etiam amicos qui sæpe ei misericordiæ ac pietatis causa aliquid donauerant. Sic uoluit Barbaricam humilitatem uiolentia & crudelitate tegere, & Imperium suum sæuitia tueri. Tantùm uiribus suis fidebat, ut se non uinci posse existimaret. Plures ob id in eum factæ sunt coniurationes, sed detectæ, crudelia supplicia ducibus attulerunt. Deinde in Germaniam cum omni exercitu, maximoq; apparatu transijt, ibiq; crudelitatē ferro, flammis, populatione exercuit. Germania deuicta, Sarmatis quoque bellum inferre parauit, cupiens usq; ad Oceanū Septentrionales partes in Romanam ditionem redigere. Sed cùm comperisset se cum filio à Senatu hostes iudicatos esse, & Maximinum cum exercitu contra se missum, uehementiùs sęuiens, Italiam ingressus est, ac deinde Aquileiam contendit, eamque obsidione cinxit. Sed cum exercitus eius fame laboraret, urgereturq; in dies magis, Ducesq; aliquos trucidasset, in odium exercitus ueniens, unà cum filio suo in castris, quiescen

ſcens in tentorio trucidatus eſt. Horum capita haſtis ſuffixa, & Aquileienſibus oſtenſa, Romam miſſa ſunt, quæ in Campo Martio inſultante populo exuſta ſunt, cadauera miſſa in profluentem. Talem exitum ſortitus eſt Maximinus crudelis, iam ſexagenario maior, & cùm triennio Imperaſſet cum filio ſuo. Fuit autem uirili forma decorus, moribus agreſtis, proteruus atq; ſuperbus, corpore procerus, ita ut corporis proceritate, candore atq; oculorum magnitudine omnes excelleret. Tantæ etiam uoracitatis, ut uno die XL. libras carnis, uel ut Codrus dicit, LX. ederit, Amphoram autem Capitolinam uini biberit.

Numum percuſsit, cuius altera pars triumphum continet. Imperator in curru uarijs imaginibus exculpto, qui quatuor equis trahitur, ſtat, dextra ramum Lauri, ſiniſtra haſtam, cui Aquila impoſita, gerens. A cuius tergo alia ſtatua Imperatoris coronam gerens uidetur, cum inſcriptione: PON. MAX TR. P. II. COS. P.P.

MAXIMINVS IVNIOR, ex patre Imperatore Maximino, & Calphurnia natus, tãtæ pulchritudinis fuit, ut paſsim amatus ſit à procacioribus fœminis, quæ de eo optauerũt concipere. Proceritatis inſignis, utpote qui paternam uideretur contingere, niſi in ipſo iuuentutis flore interemptus eſſet. Superbia inſolentiſsima, ut cùm pater ſuus homo crudeliſsimus, pleriſque honoratis aſſurgeret, ille reſideret, ſibiq; oſculari pedes, & genua pateret. Vitę laxioris, uiniq; parciſsimus, cibi auidus, maximè ſyluestris, ita ut non niſi aprugnam, anates, grues, & omnia captiua ederet. Veſtib. tam accuratis fuit, ut nulla mulier eſſet nitidior in mundo. Imperator ſimul cum patre electus, ſimulq; cum eo anno XVIII. ætatis ſuæ in tentorio dormiens, necatus eſt. Auditaq; uox illa memorabilis cùm occideretur, EX PESSIMO GENERE NE CATVLVM QVIDEM HABENDVM.

In hoc Numiſmate ſtatua Imperatoris loricata & paludata, dextra ſceptrum, ſiniſtra haſtile ferens, adparet. A ſiniſtra eius parte duo ſigna militaria ſunt collocata. Inſcriptio ſic habetur: PRINCIPI IVVENTVTIS. S. C.

MICABA, ſeu MICAEA ex Gothia oriundus Maximini Imperatoris pater.

ABABA ex Alanis genita, Micęę uxor, mater Imp. Maximini.

CALPHVRNIA ſancta & uenerabilis fœmina, Maximini Imperat. uxor: ex qua Maximinus filium etiam Imperatorem ſuſtulit.

GOR-

GORDIANVS SENIOR ex patre Metio Marullo, & matre Vlpia Gordiana natus, originem paternam ex Gracchorum genere: Maternam ab Imperatore Triano trahens, adolescentiam suam literis & poëmatis exercuit. Cùm adoleuit, Quæsturam summa cum laude peregit. Consul ditissimus & inter diuites potentissimus in prouincijs tantum terrarum habens, quantum nemo priuatus. Singulis mensibus de sua substantia, populo munera dedit. Primum consulatum cum Caracalla inijt. Post consulatum Proconsul Africæ factus est cunctis adnitentibus & fauentibus. Alexandri Imperium per Proconsulis dignitatem illustrauit. Ita ab Afris in honore & reuerentia habitus, ut alij Scipionem, alij Catonem, Mutium, Rutilum, aut Lælium dicerent. Cùm Maximinus in odiũ militum quotidie magis ueniret, ob sæuissimam crudelitatem, qua nulli parcebat, facta defectione militum, in Africa Gordianus iam octogenarius Imperator à militibus factus est, unà cum filio apud oppidum Thystrum. Quod mirum in modum Senatum oblectauit, quos ambos Augustos declarauit. interim Capellianus quidam, qui Mauris præfuit, ut sibi usurparet Imperium, cum instructo exercitu in Africa contra duos Gordianos profectus est, omnesque Carthaginiensium populos ad se inclinauit. Gordianus autem filium Gordianum contra Capellianum & Maximinum misit. Cumque in re militari Capellianus esset exercitatior, atque audacior, econtrà Gordianus minus expertus, pugna commissa Gordianus uincitur, atque in eodem conflictu interficitur, tanta multitudine Gordiani exercitus cæsa, ut corpus Imperatoris diu quæsitum, inueniri non potuerit. Hæc ubi Gordianus senior didicerat, & modicas uires suas, Maximini uerò magnas perpenderet, instantemque Capellianum, & raram Punicam fidem, acri dolore percitus, ut uincula hostium euitaret, laqueo uitam finiuit, uitamque cum Imperio dimisit. Hic exitus Gordianorum fuit, cùm Imperassent duobus annis, & sex mensibus,

quos Senatus inter diuos retulit. Fuit Gordianus ſenior, ſtatura procera, canitie decora, põpali uultu, ruber magis, quàm candidus, facie benè lata, oculis, ore, fronte uerendus: corporis qualitate ſubcraſſus, moribus ita moderatus, ut nihil poſſis dicere, quód ille aut cupidè aut immodeſtè, aut nimiè fecerit.

In priore huius Numiſmatis parte inſcriptio Græcis literis habetur talis: ΑΥΤΚ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟΣ ΑΥΓ. In poſteriore parte apparet Hercules nudus, pelle Leonis de collo eius pendente, dextra taurum cornu apprehendens, ſiniſtra clauam cum clypeo geſtans. Inſcriptio literis Græcis legitῦ: ΟΥΠΙΑΝΩΝ ΑΓΧΙ Infrà ſubſcriptũ: ΑΛΕΙΝ.

GORDIANVS IVNIOR, Gordiani ſenis Proconſulis filius ex Fabia Oreſtilla Antonij pronepte natus, literis & moribus clarus fuit. In ſtudijs grauiſsimæ opinionis, forma conſpicuus, memoriæ ſingularis, bonitate inſignis, adeò ut ſemper in ſcholis, ſi quis puerorum uerberaretur, lachrymas non teneret. Quæſturam, Heliogabalo autore, promeruit, idcirco ꝙ luxurioſo Imperatori, laſciuia iuuenis, non tamen luxurioſa, neq; infamis prædicata eſſet. Præturam ſub Alexandro urbanam tenuit, in qua tantus, Iuriſdictionis gratia, fuit, ut ſtatim conſulatum, quem pater ſerò acceperat, mereretur. Maximini ſeu Alexandri eiuſdem temporibus ad proconſulatum patris miſſus legatus eſt. Atq; unà cum patre in Africa ab exercitu Imperator creatus eſt, & à Senatu Auguſtus dictus. Antonini quoq; nomen primis ſui natalis diebus, mox in Senatu ſibi inditum recepit. Contra Capellianum cum exercitu maximis tempeſtatibus diſsipato, à patre miſſus, ab eo uictus, in prælio occubuit, Aetatis anno XLVI.

Poſterior huius Numiſmatis pars continet ſtatuam muliebrem

brem galeatam, cristatam, pectore seminudo, trophæis insidentem, sinistra hastam, dextra uictoriolam ferentem, quæ & ipsa dextra fert coronam Lauream, sinistra ramum Palmæ, cũ inscriptione; ROMAE AETERNAE. S. C.

Moneta alia horũ Imperatorum in qua est nauis quinqueremis, quæ à mari agitatur. In mari Delphini & alij pisces apparent. In nauis medio Imperator cum filio, stipatus militib. partim loricatis & hastatis, partim signa militaria ferentibus, conspicitur. In prora sedet nauta temonem ducens, cum inscriptione, TRAIECTVS AVGVSTORVM.

Metius Marullus ex Gracchorum genere oriundus, patre consulari uiro natus, ipse Consul, Gordiani senioris Imperatoris pater.

VLPIA GORDIANA originem suam à Traiano Imperatore ducens, Metij Marulli uxor, mater Gordiani senioris Imperatoris.

FABIA ORESTILLA Antonij proneptis, Gordiani ſenioris coniux, ex qua Gordianum filium Imperatorem, & Metiam Fauſtinam ſuſtulit.

METIA FAVSTINA Gordiani ſenioris, & Fabiæ Oreſtillæ filia, quam pater Iunio Balbo conſulari uiro deſpondit.

MARCVS CLODIVS PVPIENVS MAXIMVS, ET MARCVS CAELIVS BALBINVS duo conſulares uiri, interemptis in Africa Gordianis, Capelliano Duce, ex decreto Senatus, contra Maximinum Imperatores ſunt creati, ea lege, ut alter res domeſticas, alter bellicas curaret. Vnus, qui in Vrbe reſideret, alter qui ob uiam Maximino pergeret. Maximus homo nouus, patre fabro ferrario, matre Prima natus, uirtuti, & militari ſecuritati ſemper ſtuduit. Militaris Tribunus primùm fuit, Proconſulatum Bithyniæ, Græciæ & Narbonæ egit. Legatus Sarmatas in Illyrico contudit, & ad Rhenum rem contra Germanos feliciter geſſit. Præfectus urbis prudentiſsimus ac ingenioſiſsimus. Balbinus originem à Balbo Cornelio Theophane ex Hiſpania ducens,

ducens, eloquentia clarus, Consul Asiam, Africam, Bithyniã, Galatiam, Ponthum, Thracias & Gallias ciuilibus administrationibus rexit, ducto nonnunquam exercitu, bellicis rebus minor, quàm ciuilibus, bonitate, sanctitate, & uerecundia nimia. Hi Cæsaris & Catonis moribus comparati, receptis Imperatorijs honoribus, Tribunitia potestate, iure proconsulari, Pontificatu maximo, & Patris patriæ nomine, meruerunt Imperium, exhibitis populo ludis Scenicis ac Circensibus, gladiatorio etiam munere. Maximus contra Maximinũ cum exercitu est profectus, Prætorianis domi relictis, inter quos & populum tanta seditio fuit orta, ut ad bellum intestinum ueniretur, urbs incenderetur, templa fœdarentur, plateæ cruore polluerentur, frustra prohibente Balbino, donec Gordianũ purpuratum educeret. Quo uiso, milites & populus in cõcordiam redierunt. Apud Rauennam itaq; Maximus ingenti adparatu bellũ instaurabat, sed Maximino interfecto, receptoq; eius exercitu, & rebus ad Aquileiam compositis, ad Vrbẽ Maximus contendit. Cui Senatus, populusq; obuiam procesit, statuasq; equestres aureas decreuit. Pari deinde autoritate cũ magna moderatione, gaudente Senatu & Populo Romano Imperium ambo administrabant, Senatui plurimùm deferebant, leges optimas condebant, moderatè causas audiebant, res bellicas pulcherrimè disponebant. Sed Maximini milites mœrentes, quòd eum Imperatorẽ, quem ipsi delegerant, perdiderant, eosq; haberent, quos Senatus legerat, quærebãt occasionem perdendorũ principum, quæ tum demum inuenta est, cùm ipsorum intelligerent inter se discordiã. Cùm itaque contra Parthos Maximus, contra Germanos Balbinus essent profecturi, ludis quibusdã Scenicis, cùm multi & milites & aulici occupati essent, milites in Palatio in eos impetũ facientes, mutatis uestibus regalibus, de Palatio deturbarunt, perq; mediam ciuitatẽ ad castra traxerunt. Germanis uerò ad illorum defensionem occurrentibus, itinere medio laniatos, occiderunt, cùm bienniũ imperassent. Hunc finem habuerunt boni Imperatores, indignum sanè uita & moribus.

PVPIENVS MAXIMVS Numisma æreum percusit, in quo est corona triumphalis, ex Lauro contexta, in medio est hæc inscriptio: VOTIS DECENNALIBVS. S. C.

Fecit & BALBINVS Numisma æreum, in quo Pupienus, Balbinus & Gordianus nepos, sellis curulibus collocatis in suggestu, insident, Gordiano medium occupante locum inter utrunq;. Ante quos statua quædam stolata seminudo pectore consistit, sinistra cornucopiæ, dextra mensuram poculo haud disimilem tenens, populo ascendenti per gradus do

natiuum largiens, cum inscriptione: LIBERALITAS AVGVSTORVM.

GORDIANVS IVNIOR, senioris nepos, natus, ut plures asserunt, ex filia Gordiani, uel ex Gordiano, qui in Africa perijt, Maximo & Balbino interemptis Cæsar cùm esset, à militibus, Senatu, populoque Romano ingenti fauore, maximoque studio & gratia Augustus est appellatus. A militibus amatus, aui uel auunculi, siue patris memoria, qui ambo pro Senatu & populo Romano arma susceperunt, & militari morte uel necessitate perierunt. In tantum diligebatur, ut Senatus & milites eum filium, Populus delitias suas appellarent. Sed indicium non diu imperaturi Gordiani mox subsecutum est. Nam eclipsis solis maxima facta est, ut nox crederetur, neque sine luminibus accensis, quicquam agi posset, & terræmotus eousque grauis, ut ciuitates etiam cum populis perirent. Ac subitò in Africa contra Gordianum conspiratio est facta, statimque extincta. Bellum quoque Persicum imminebat, ad quod dum esset profecturus, ne Imperium contemptibile uideretur, uxorem duxit, filiam Misithei doctissimi uiri, cuius grauitate, & sanctimonia uitæ, multò nobilior Imperator est factus. Profectus itaque ad bellum cum ingenti exercitu contra Persas, per Mœsiam iter fecit, ac quicquid hostium in Thracijs reperit, deleuit, fugauit, & expulit. Inde per Syriam, in Antiochiam uenit à Persis occupatam, ibique frequentibus prælijs pugnauit ac uicit. Sapore Persarum rege submoto, Antiochiam, Carras, Nisibin, quæ sub Persarum Rege erant, recepit. Quæ omnia Senatui scribens Gordianus, Misitheo socero accepta retulit. Vnde Senatus Dijs supplicationes, Gordiano triumphum decreuit, & Misitheo currum triumphalem, & titulum magnorum honorum, cum his uerbis, MISITHEO EMINENTI VIRO, PARENTI PRINCIPVM, PRAETORI TOTIVS VRBIS, TVTORI

RI REIPVB. S. P. Q. R. VICEM REDDIT. Sed ista felicitas longior esse non potuit. Nam Misitheus artibus Philippi, qui eum uehementer timebat, occisus est, qui per medicos curauit, ut cùm poculum iuberetur, sistendi uentris gratia, accipere (effusione enim alui laborabat) poculum daretur, quo magis solueretur, atque ita extinctus est. In cuius locum ipse successit, & à Gordiano Præfectus, & parens est appellatus. Sed omnis beneuolentiæ, pietatis ac beneficij immemor Philippus, Gordiano quoque insidias struxit, quippe ut eum in odium militum duceret, naues frumentarias, quas Misitheus priùs in exercitum aduexerat, abduxit, & milites in loca, in quibus annona haberi non poterat, deduxit. Dehinc artibus milites circunuenit, ut Philippum Imperatorem poscerent, quòd iuuenis Imperium regere non posset. Imperium igitur Philippo est commissum, iussumque à militibus, ut quasi tutor eius, cum Gordiano pariter gubernaret. Suscepto Imperio Philippus breui in eam superbiam uenit, ut Gordianum, neque in Imperatoris, neque in Cæsaris, neque in Præfecti, neque in Ducis alicuius loco haberet, & cùm se uiuere tantum precaretur, clamantem ante conspectum duci, spoliari & occidi iussit, Anno ætatis XXII. Imperij VI. Morte eius Romæ nunciata, à Senatu inter deos relatus est. Milites apud Circeium castrum, sepulcrum in finibus Persidis fabricarunt: titulum huiusmodi Græcis, Latinis, Persicis, Iudaicis, & Aegyptiacis literis, ut ab omnibus legeretur, addentes: DIVO GORDIANO VICTORI PERSARVM, VICTORI GOTHORVM, VICTORI SARMATARVM, DEPVLSORI ROMANARVM SEDITIONVM, VICTORI GERMANORVM, SED NON VICTORI PHILIPPORVM.

In hoc Numismate est Imperatoris statua paludata, thorace picto induta, ocreata, redimita quoque tempora lauro, stans in suggestu, sinistra schedam tenens, dextra gestu quasi alloquens milites. Milites loricati & hastati coram eo stant, signa gestantes militaria, quibus Aquila, imago Imperatoris, uelabrum & Delphinus sunt imposita, subscriptum: EXERC. PERS.

Tranquillinam Miſithei uiri doctiſsimi ac eloquentiſsimi filiam, in uxorem duxit Gordianus, ac ſocerum Præfectum prætorij fecit.

Poſt Gordiani mortem, Senatus Marcum quendam uirum grauem & ſapientem, quem Philoſophum cognominat Zonoras, Imperatorem legit. Qui ſubita morte in palatio ubi habitabat deceſsit, nec ſucceſſor dilatus eſt: ſtatimq; lectus à patribus SEVERVS OSTILIANVS, qui repentè cùm incidiſſet in morbum, medicis malè uenam ſoluentibus, occubuit. Interea literæ à Philippo ad Senatum miſſæ ſunt, in quibus ſcriptum erat, Gordianum graui morbo affectum obijſſe, & Philippum ab exercitu Imperatorem creatum, rogareq; uti Patres probarent. Senatus, qui rem nondum nouerat, Auguſtum Philippum appellauit.

In Numiſmate Marci, templum forma quadrata, in medio eius ianua apparet. In ſuperficie & faſtigio angulorum templi litui ſunt infixi, in medio tecti ignis emicat. Inſcriptio: CONSECRATIO.

SEVERI Numus habet in altera parte duas manus coniunctas, cum inſcriptione: FIDES SENATVS.

M. IVLIVS PHILIPPVS ARABS, urbe Roſtris Arabiæ, ex ignobili genere ortus, patre nobiliſsimo latronum ductore, à teneris annis relicto patrio ſolo, militare cœpit. Virtute rei militaris clarus, & inſignis, Romam uenit, & ſub Cæſaribus militauit, & per gradus promotionis ordinis comes, deinde Dux, pòſt Præfectus prætorio eſt factus. Cum Gordiano contra Perſas eſt profectus, ac Miſitheũ Præfectum prætorij, & ſocerum Gordiani fraude necauit. Poſt cuius mortem à Gordiano huius ſceleris ignaro, Præfectus prætorij creatus, & exercitui præfectus eſt: ab eo tanquam parens dilectus, quo ſua poſſet induſtria uti: ac conſilio, ut olim Miſithei conſilijs. Tali ſucceſſu Philippus inſolentior factus, de Imperio cogitauit, multiſque artibus odium militum in Gordianum concitans, eum tandem interfecit, ſibiq́ue Imperium rapuit. Senatui mox literas ſcribit, Gordiano morbo extincto, ſe ab exercitu Imperatorem creatum. Deceptus Senatus credidit, ipſumq́ue Auguſtum appellauit. Facta pace, percuſſoq; cum Perſis fœdere, Meſopotamia & Aſſyria hoſtibus relicta, paſſus uictricium armorum dedecus, in natali agro, urbẽ ſui nominis Philippopolim condidit, Philippumq; filium in itinere conſortem Imperij fecit. Ad Vrbem profectus, haud gratus eius aduentus fuit, quòd prouincias amiſerat. Studens omnium animos ſedare, cum inducto Perſis decreto, illis bellum indixit, ſperans ignominiam abolere, res ſine ſanguine peracta eſt, Perſis prouincias reſtituere pollicentibus. Deinde anno Imperij II. XI. Cal. Maij, eò quòd eſſet mileſimus annus urbis conditæ, ingenti pompa magnoq́ue ſumptu, & apparatu Seculares ludos celebrauit. Scenicos quoque ludos in Pompei theatro, tribus diebus, totidemq; noctibus peruigil populus ſpectauit, funalibus atque lychnis uincentibus.

Circenſes etiam dedit, in quibus certamine currendi quadrageſimus equorum è carcere miſſus eſt numerus. Hæc omnia Philippus exhibuit, licet Chriſtianus eſſet, & primus Cæſarũ, qui Chriſtum profeſſus eſt. Intereà Scythæ, qui Miſitheo fidem præſtiterant, audita eius morte, facta irruptione, limites tranſgreſsi, urbes & agros Rom. Imperij deuaſtare, prædas abducere, incendia ſuſcitare, cædes undiq; facere. Contra quos Philippus properè expeditionê parat: cui Marinus quidã Dux limitis Sarmatici præficitur, ſed eo militari ſeditione oppreſſo, Decius uir clarus, cũ ſupplemento copiarũ à Philippo mittitur. Qui concordi aſſenſu, ſtatim à militibus Illyricanis Imperator eſt electus. Dux experientia rerũ cautus, ne à principe cauſari poſſet, néue locũ calumnijs præberet, per fidiſsimum nuncium literas ad Philippũ miſit: quibus ſe excuſat, promittens dignitatẽ ſe abdicaturũ, ad quã inuitus tractus eſſet. Philippus his motus excuſationibus, expeditionẽ, ſcriptis etiam nouis legionibus, cõtra Deciũ parauit, eductisq; copijs profectus, ingentibus minis palàm aſſerens, ſe Deciũ cum toto ſcelerato exercitu perditurũ. Sed mente turbatus, ac uelut furore concitus, à militibus Veronæ cæſus eſt. Et Romæ filius eius à Prætorianis interfectus, Anno Imperij V.

In huius Numiſmate Amphitheatrũ cum omnibus ſuis ornamentis adparet, in quo ludi celebrantur Seculares. Seculares ludos cùm celebrauit Philippus, has beluas exhibuiſſe memoratur: Elephãtes XXXII. Alces X. Tigrides X. Leones manſuetos LX. Leopardos cicures XXX. Hienas X. Hippopotamũ I. Rhinocerotem I. Arcelontes X. Camelopardalos X. Onagros XX. Equos feros XL. Gladiatorum paria mille.

PHILIPPVS filius Philippi & Seueræ ΑΓΕΛΑΣΤΟΣ, hoc eſt irriſibilis fuiſſe traditur, & adeò ſeueri ac triſtis animi, ut iam tum à quinquenni ætate nullo prorſus cuiuſquã commento, ad ridendum ſolui potuerit: Patremque quondam in ludis

ludis Secularibus petulantiùs cachinnantem (quanquam adhuc tener) uultu notauerit auerso. A patre consors Imperij declaratus, Romæ à Prætorianis, duodecimum agens annum, est interfectus.

Huius Numisma continet Imperatoris statuam loricatam, paludatam, ocreatam, dextra sceptrum, sinistra hastile ferentem, à cuius tergo est Tribunus paludamento indutus, ex utraq; Imperatoriæ statuæ parte, signa militaria sunt posita. Inscriptio talis legitur: PRINCIPI IVVENTVTIS.

Alia moneta horum Imperatorum, in qua duæ uictoriæ alatæ Laureatæ, pectore seminudo clypeum tenent, in quo hęc sunt scripta: VOTIS. Inscriptio uerò est: VICTORIAE AVGVSTORVM.

SEVERA AVGVSTA Philippi Imperatoris uxor, ex quo Philippum filium procreauit. Hæc Christum coluisse fertur, atque opera Fabiani Pontificis, cum marito & filio baptismate insignita.

MARINVS Dux limitis Sarmatici aduersus Scythas à fide Romanorum deficientes, Dux belli constituitur. Sed Imperator ab exercitu Illyricorum creatus, paulò pòst in seditione militari est interfectus.

In huius Numismatis posteriore parte, signa militaria tria uidentur, medio est aquila imposita cum inscriptione huiusmodi: FIDES MILIT.

M. Q. TRAIANVS DECIVS Imperator è Bubali, inferioris Pannoniæ urbe, clarissimis parentibus natus, Vir artibus cunctis, uirtutibusq; instructus, à cunabulis semper spem bonã præbuit futuræ indolis. Ad amplissimas dignitates non ambitione, nõ emptis suffragijs, sed uirtute & bonis moribus peruenit. A militibus Illyricanis primùm Imperator factus, dehinc à Senatu Augustus est dictus. Cũ magnitudinẽ Imperij contẽplaretur, P. Cornelium Luciniũ Valerianũ, uirũ militarem, egregijs uirtutibus ornatum, annum agentem iam LX. exercitui præfecit. Ob uitæ præstantiam omnibus charus fuit. Ius quintæ relationis & Proconsulare Imperium, Ius

lus Tribunitiæ poteſtatis arbitrio S.P.Q.R. permiſit,Patris patriæ cognomine contentus. In Gallia ciuiles motus ſedauit.In Vrbe commoratus,cogente Senatu filium ſuum Decium Cæſarem fecit,qui Patribus Rempub.commendans, unà cum filio ad liberandas Thracias profectus eſt. Nam Scythæ & nauałibus & terreſtribus copijs omnia infeſtabant. Victor in primis congreſsibus hoſtes in anguſtias locorum, quæ in Dardanijs ſunt,compulit & obſedit, expugnaſſetque, ni proditus à ſuis fuiſſet.Nam hoſtium dux per legatos petijt,uti relicta omni præda ſineret cum ſuis abire trans Iſtrum.Romanus Imperator negauit,auidus illos perdendi, qui toties fractis fœderibus irruperant,& qui prouincias Rom.Imperij ſæpius inuaſerant.Iamque ad obſidendos aditus Trebonianum Gallum ducem limitis Mœſiæ cum bona parte copiarum miſit. Sed conſilio Imperatoris per Gallum barbaris patefacto, Imperator & filius inſidijs circunuenti occubuere. Senior equo ſedens,ne uiuus in manus hoſtium perueniret inter denſas hoſtium elapſus turbas inſilijt in uoraginem paludis, nec cadauer eius diligenter quæſitum,repertum eſt. At filius in primo conflictu eſt extinctus.Vixit pater annis L. & regnauit cum filio biennio nondum finito. Quidam ſcribunt Decium cupientem Philoppoli opem ferre, fugatum eſſe, reparatiſque in Mœſia uiribus,redijſſe ad hoſtes,qui Philippolim ceperant,& Priſcum ſibi Ducem conciliauerant, in ipſo congreſſu ictum ſagitta Decium filium deceſsiſſe, & patrem, uel ut filij mortem ulciſceretur, uel ut morte ſua dolori finem inueniret,in confertiſsimos ſe immiſiſſe hoſtes,& nuſquàm apparuiſſe.Sic perijt Decius pater bonitate Traiano adæquatus, qui etiam nomen optimi principis,iudicio Senatus meruit,atque inde appellatus, IMP. CAESAR. M. Q. TRAIANVS DECIVS AVGVSTVS, ab exercitu Illyricano mirè dilectus.Vir artibus cunctis,uirtutibusq; inſtructus,placidus & comis,armiſque promptiſsimus.In omnibus laudandus,ſi à Chriſtianorum ſupplicijs abſtinuiſſet. In quos plurimùm deſæuit,crudeliſque fuit,ac plures martyrij corona affecit.

Numum percuſsit DECIVS: in cuius poſteriore parte templum ſex columnis ordinationis Corinthiacæ fulcitum,conſpicitur.In frontiſpicio eius inter ternas columnas lōco ſummo eſt Tympanum continens ſculpturā paruæ ſtatuæ in ſolio ſedentis,& aliarum utrinque procumbentium. Sub Tympano eſt feneſtra,& in ea ſtatua Veſtæ ſtolata poſita.In medio tēpli ara uidet̄,in cuius baſi ſculpti duo pulli ſunt farinā colligentes, & ſupra eos uariæ fructuum ligaturæ. Dextræ aræ parti quatuor laniones ſeminudi & Laureati adſiſtunt, unus genibus procumbens,bouem mactandum cornibus trahens:

Alter ſympulum utraque manu ferens: Tertius tibijs canens: Quartus manum, inſtar lætantis extollens Siniſtro aræ lateri Imperator ſiniſtra ſchedam, dextra patinam ſupra ignem in ara poſitum, ueſtitu longiore indutus, lauroque ornatus, adſtat. A dextra eius ſacerdos uelatus cernitur trullam lanioni porrigens, adhortanti ſimilis, ut ſibi ſacrificanti ex ſympulo ſanguinem infundat. A tergo Imperatoris filius eius DECIVS laureatus & paludatus puerum ducens, apparet, cum tali inſcriptione: P. M. TR. POT. COS. II. PP. S. C.

Numiſma DECII filij in poſteriore latere habet ſtatuam Imperatoris paludatam, ueſte ſuccinctam & ocreatam, ſiniſtra haſtam, dextra protenſa ramum palmæ ferentem, cum inſcriptione: PRINCIPI IVVENTVTIS.

VIBIVS TREBONIANVS GALLVS, Patritiorum familia ortus, Dux limitis Mœſiæ à Decio factus, in eo plus fortunæ, quàm fidei fuit. A legione, quæ integra in prælio Scytharum manſerat, Imperator eſt electus. Qui de exercitu Romano ſuperfuerant, ad hunc confugerunt, uelut ſeruatorem reliquiarum Rom. exercitus. Quo rumore adductus Senatus, Auguſtum appellauit, licet & ipſe ſcripſerit, & cum Scythis fœdus inierit, nõ ſine Rom. nominis ignominia. Tũc primùm diuturno & libero potentatu Pop. Rom. Barbaris tributa pependit Dragmarum aurearum CC. & tum primùm iugum Scythicæ ſeruitutis accepit. Sed hoc non contenti Barbari, incurſiones etiam undiq; fecerunt, prædas abegerunt, Dardaniã, Thraciam, Theſſaliam Macedoniamq; & Hellada infeſtarunt. Aſia non ſatis fuit tuta, Italiæ quoq; bellum intentarunt. Sed opera Aemiliani ducis limitis Mœſiæ rapaciſsimi hoſtes, non ſine magna cæde, in ſuas ſolitudines redire coacti ſunt. Re itaq; ab Aemiliano contra Scythas feliciter geſta, ab exercitu Imperator ſalutatus eſt. Gallus interim Romæ agens, au-

audiens Aemilianum Imperatorem creatum, filium suum C. Vibium Volusianum, consortem Imperij fecit, atque ad opprimendum Aemilianum cum filio profectus est. Sed in primo congressu deserentibus eum militibus suis, adhærentibusque Aemiliano cum filio cæsus est, cùm regnassent annos II. & VIII. menses. Patris ætatis anno XLVII. Sic Imperium eius, quod dolo & proditione, non uirtute assecutus erat, breuissimum fuit.

Figura bouis in altero GALLI Numismatis latere uidetur, ante quem cultri in uagina conditi, positi sunt. Prope eum ue labrum infixum est, in quo hæc scripta leguntur: LEO III. GAL. Inscriptio est, CVLTV ROMAE. Infrà scriptum, TRO.

IN VOLVSIANI Numo templum sphæricæ figuræ quatuor columnis Corinthiacis insistens, apparet, intrinsecus uarijs fructuum & frondium ligaturis ornatum. In medio eius statua stolata consistit. In pinnaculo templi alia statua est collocata cum inscriptione: IVNONI MARTIALI.

AEMILIANVS LYBICVS in Mauritania ortus, à pueritia cœpit stipēdia mereri: & cùm pro ætate honores promotionis non deessent, Dux limiti Sarmatico in Mœsia à Decio præpositus est. Scythas, qui prouincias Romani Imperij uastabant, adortus, non fugauit modò, sed etiam bona ex parte profligauit, illorumque regiones abactis prædis penè exhausit. Post uictoriam præmiis, militibus promissis, persolutis, adeò gratus uictori exercitui fuit, ut ab eo Imperator sit appellatus. Ad quem opprimendum Gallus cum filio profectus, in primis prælijs ambo cæsi sunt. AEmilianus statim ad Senatum scribens, docuit se Imperatorem lectum esse, promisitque se liberaturum Thracias, & Mesopotamiam,

Armenias recuperaturum, & depulsurum undique hostes nominis Ro. Sed priusquàm opus aggrederetur, milites, qui in Alpibus erant, Valerianum Imperatorem eligunt. Quo nuntio accepto, qui Aemiliano erant, ne ciuili bello & cognatorũ sanguine se inuicem inficerent, contemplantes præterea humilitatem generis Aemiliani, & nobilitatem Valeriani, simul & laudatissimos eius mores, Aemiliano apud Spoletum interfecto, Censorio uiro Valeriano se tradiderunt. Sicque res solo ducis capite peracta est. Imperauit Menses tres. Vixit annos XL.

In huius Numismatis altera parte apparẽt statuæ pallio succincto, galea cristata capiti imposita, sinistra hastam, dextra ramum lauri gestans, pede dextro globum calcans, cum huiusmodi inscriptione, VIRTVS AVG.

P. CORNELIVS LICINIVS VALERIANVS, nobili progenie ortus, ex patre Valerio Flacco, uita & morib. laudatis, ad omnes dignitatum gradus peruenit, cuius per annos LXX. uitæ probitas, in eam conscendit gloriam, ut per omnes honores & magistratus laudabiliter gestos, Imperator fieret, non ut solet tumultuario populi concursu, non militũ strepitu, sed iure meritorum. Imperator itaque factus, maximam de eo spem fortuna fefellit. Nam cùm in Persidem profectus esset, & cum Persis bellum gereret, à Sapore Persarum rege uictus, captusque est, cùm ductu cuiusdam sui Ducis, cui summam rerum commendauerat, in ea loca esset deductus, siue fraude, siue iniqua hoc euenit fortuna, unde nullis uiribus, nullo consilio, nulla industria elabi poterat. Captus ignobili, miseraque, ac perpetua seruitute apud Parthos consenuit. Quoad enim uixit, rex Sapor eo incuruato pedem ceruicibus eius imponens, equum ascendere solitus erat, pro scabello eo usus. Quanquàm amici Reges Armeniorum, alijque fi-

finitimi principes, Saporem regem ea uictoria nimis elatū, literis admonerent, ne ea uictoria abuteretur. Quinimò & Bactriani, & Histri, & Albani, & Tauroschythæ Romanis auxilia sanè polliciti sunt pro liberando Valeriano. Sed nihil motus Sapor Rex Valerianum crudelissima morte, eò quòd esset crudelissimus, à ceruicibus cutem ad imos pedes detrahēdo, necauit.

Huius monetæ posterior pars continet statuam uictoriæ alatæ stolatam, pectore seminudo, dextra extensa, coronam lauream, sinistra ramum palmæ ferentem, cum inscriptione: VICTORIA AVG.

VALERIANVS iunior alia, quàm Gallienus matre genitus, forma conspicuus, uerecundia probabilis, eruditione pro ætate clarus, moribus periucundus, atque à fratris dissolutione seiunctus, à patre absente Cęsar est appellatus, à fratre Augustus. Nihil habet prædicabile in uita, nisi quòd fuit nobiliter natus, educatus optimè, & miserabiliter cum fratre Gallieno interemptus, & circa Mediolanum sepultus, addito titulo: CLAVDII IVSSV VALERIANVS IMPERATOR.

Numisma hoc ex ære, uetustate adeò consumptum fuit, ut in priore parte præter nomen eius, Græcis etiam literis scriptum, nihil legere potuerimus. Nos igitur commoditatis causa inscriptionem Latinam addidimus. In posteriore parte uidetur statua Imperatoria Valeriani patris palliata, loricata, sedens, cuius dextra statua muliebris, stolata, seminudo pectore, dextra temonem, sinistra cornucopiæ gerens, assistit. A sinistra uerò statua alia Valeriani filij loricata, pallio de collo pendente, conspicitur. Ad pedes horum media statua expansis brachijs iacet, dextra fulmen tenens, in sinistra quid habuerit, propter uetustatem cognoscere non licuit. Inscriptionem huiusmodi characteribus habet:

ΔΑΝΤΙΟΧΕΑΝ ΝΗΤΕΟΑΩ.

Infrà subscriptum: H. C.

LICINIVS GALLIENVS Valeriani Imperatoris filius, Valeriani iunioris frater, oratione, poëmate, atque omnibus artib. clarus: ab initio Cæsar, deinde Augustus a patre est appellatus, eique Imperium commissum. In initio Imperij nulla præclara gessit. Sed patre capto, cùm plerique captiuitatem eius mœrerent, ille supramodum lætatus est, eò quòd ceruicib. suis grauitas paterna esset adempta, ac se totum ludibrijs, uino, mulierculis, popinis, lenonibus, ac mimis dedidit, Caligulæ & Vitellio similimus: cùm interim Imperium Romanũ per XXX. Tyrannos inuaderetur, dehonestare, & mulieres imperare pateretur. Gallienum fortuna diutius, quàm oportebat, reseruauit. XV. enim Imperij anno, cùm aduersus Aureolum profectus esset, eumque apud pontem, qui ex eius nomine Aureolus appellatur, obtentum detrusumque Mediolanum, obsedisset, eiusdem Aureoli commento à suis cum fratre Valeriano est interfectus, ætatis anno L. cùm imperasset annos XV. cum patre VII. & solus VIII.

In huius ærei Numi parte altera, arcus eiusdem Imperatoris cum ornamentis quibusdam appensis, & columnis utrinque conspicitur. Hic arcus adhuc in Cælio monte iuxta ædem S. Viti nullis ornamẽtis insignis, ex lapide Tyburtino, cernitur, & in eo legitur titulus huiusmodi: GALLIENO CLEMENTISSIMO PRINCIPI, CVIVS INVICTA VIRTVS SOLA PIETATE SVPERATA EST, ET SALONINAE SANCTISSIMAE AVG. M. AVRELIVS VICTOR DEDICATISSIMVS NVMINI MAIESTATIQVE EORVM. Quidam triumphalem arcum esse uoluere. Sed cum triumphi nulla appareant indicia, neque constet de triumpho, fiatq; in eo titulo de Salonina mentio, arbitramur in gratiam ipsorum ob aliquod beneficium ab ipso Aurelio positum, & super eodem statuam Gallieni, & ipsius Saloninæ locatam esse.

Licinius

Licinius Gallienus filium habuit Gallienum, Saloninum cognominatum, uel quòd apud Salonas natus esset, uel à matre Salonina, unde etiã inscriptio uetus adhuc legitur: GALLIENO MINORI SALONINO. quem in locum Cornelij Valeriani filij sui in iuuenta mortui, subrogauit. Puer adhuc decennalis à Gallis non sua sed patris causa necatus est.

Posterior Numismatis huius pars habet statuam muliebrẽ stolatam, pallium manibus expandentem, quo bouem à dextra, leonem à sinistra sibi stantem tegit, cum tali inscriptione: PNSCOLVIM. infrà subscriptum: AN. XII.

SALONINAM PIPERAM, VEL PIPAM nomine in uxorẽ habuit Gallienus, ex qua Saloninum genuit. Hanc perditè dilexit, atque per pactionem, concessa parte superioris Panno- niæ, à patre Marcomannorum rege suscepit.

HELENA Gallieni Imperatoris altera uxor.

SERIES XXX. Tyrannorum, qui Valentiniano magnis belli Persici occupato necessitatibus, & Gallieno luxui uacante, Imperium partim ui, partim dolo inuaserunt, quorum Numismata prius non edita, addidimus.

CYRIADES patrem Cyriadem fugiens diues & nobilis, cùm luxuria ſua & moribus perditis ſanctum ſemen grauaret, direpta magna parte auri infinitoque pondere argenti, ad Perſas ſe contulit. Sapori regi ſociatus, bellum Romanis intulit. Capta Antiochia & Cæſarea, Cæſareanum nomen accepit, atque inde à militibus Auguſtus uocatus. Cùm omnem Orientem uel uirium audacia, uel terrore quateret, patrem uerò interemiſſet, ipſe per inſidias ſuorum, cùm Valerianus iam ad bellũ Perſicum ueniret, occiſus eſt.

In huius ærei Numi parte altera apparent duæ equeſtres ſtatuæ, laureatæ & paludatæ, Cyriadis & Valeriani, dextris haſtam ferentes, ambæ colloquentes, quas præcedit uictoria alata, ſiniſtra trophæum gerens, dextra geſtus uocanti ſimilis, ut ſequantur. Milites uerò ſigna militaria geſtantes, eas ſequũtur, cum inſcriptione: IMPERATORVM AVGG. Infrà ſubſcriptum eſt: ADVENI ANTH.

CASSIVS LABIENVS POSTHVMIVS uir Romanus. Hũc quaſi ex gregario milite ſua uirtus ad dignitates prouexit. In omni uita uſque adeò grauis, ut Gallienus filium ſuum ei cõcrederet inſtituendum. Ob contemptum Gallieni, qui luxuriæ & popinis uacabat, à Gallis Imperator cum omni exercitu eſt electus. Sed cùm annos VII. Gallias inſtauraſſet, ſubmotis Germanicis gentibus, & Romano Imperio in priſtinam ſecuritatem reuocato, à Gallis ſemper rerum nouarum cupidis, Lolliano agente interemptus eſt.

In hoc Numiſmate eſt ſtatua Imperatoris togata ſtans, dextra ſchedam tenens, ſiniſtra mulierem ante ſe flexis genibus procumbentem ſubleuans. In medio uaſculum floribus repletum, eſt poſitum cum inſcriptione eiuſmodi: RESTITVTORI GALLIAE.

POST-

POSTHVMIVS IVNIOR, à patre Cæſar, ac deinceps in eius honore Auguſtus appellatus, ita literis omnibus inſtructus, ac in declamationibus tã diſertus, ut eius controuerſiæ Quintiliano dicantur inſertæ. Ac ob hanc ſolam uirtutem literis notus, unà cum patre interfectus eſt.

In parte poſteriore Aeſculapij ſtatua comata, barbata, pectore ſeminudo, dextra baculum ſerpentẽ circumuolutum tenens conſpicitur, cum inſcriptione: SALVS EXERCITV.

De AESCVLAPIO multi uariè ſcribunt. Alij enim dicunt eum eſſe Apollinis & Coronidis filium, Medicinam primum ab Apolline patre inſtitutum, mortalibus inuexiſſe, atq; adeò in ægrotorum curatione excelluiſſe, ut mortuos ab inferis excitare diceretur: ob id apud Iouem accuſatum, fulmine ictum ferunt. Alij affirmant Aeſculapium incertis parentibus natũ, & expoſitum in monte Titthæo à capra nutritum, & à cane cuſtoditum, demum ab Ariſtane paſtore repertum, & ſeruatũ ob radios & uultus ſplendorem, Chironi traditum, didiciſſe medicinam, eamq; Epidauri exercuiſſe. Quorundam etiã opinio eſt, ex Coronide, quæ à ſacerdotibus (ut ueriſimile eſt) in Apollinis templo uitiata fuit, natum, Artem medicam ab Api Aegyptio non obſcuro inter eos, qui illic erant templi miniſtros, percepiſſe. Ea percepta noluiſſe ulterius in Aegyptiorum urbibus morari, ſed lucri cupidum, & conſiliis turpibus obnoxium, omnem circuiſſe orbis regionem, ab omnibus lucra petentem, & uenale ſtudium ſuum languentibus exhibentem. Inflatumq; ob ſcientiam, ſe deum etiã nominaſſe, & mortuos ab inferis excitare poſſe iactaſſe: Venientemq; ad Epidaurios, & ibi ſummã ſibi gloriam arrogantem, fulmine ictum periiſſe, pœnam illi digniſsimam Deo inferente. Pluribus autem in locis cultus eſt Aeſculapius, præcipuè Romæ in inſula Tyberina, quæ biremis formam habere uidetur, & formam acco

pisse eius nauis, qua Aesculapius Romã aduectus est. Vbi fingitur in manu habere baculũ nodosum, quod significat difficultatẽ artis: laurea coronatus, quòd ea arbor plurimorũ sit remediorũ, & Draco eius tutelæ additus, q͂ uigilantissimũ sit animal, quæ res ad tuendã ualetudinẽ ægroti maxima est.

LOLLIANVS, cuius rebellione Posthumius est interemptus, in locum Posthumij subrogatus, delatum sibi à Gallis Imperium assumpsit: Augustus dictus, plerasq; Galliæ ciuitates, nonnulla etiam castra, irruptione Germanorum diruta, integrauit. Cumq; nutans Gallieni luxuria Imperium, in pristinum statum reformasset, à militibus, quòd in labore nimius esset, occisus est.

In hac moneta adparet statua LOLLIANI laureati, paludati, equo insidentis, militibus signa militaria ferentibus, concionaturi, quem sequitur alius miles labarum gestans. Inscriptio talis legit: FIDES MILITVM. Infrà: EXERCITVS GALL.

POSTHVMIVS SENIOR cùm se uideret multis Gallieni uiribus peti, VICTORINVM militaris industriæ uirum in Imperij principatum uocauit, adhibitis ingentibus Germanorum auxilijs, cumque diu bella traxissent, uicti sunt. Interfecto uerò Lolliano, solus Victorinus Imperio potitus est. Sed cùm corrumpendis militum matrimonijs uacaret, à quodã actuario, cuius uxorem constuprauerat Agrippinæ, cum filio, qui adhuc puerulus erat, interfectus est. Vir fuit alioqui fortissimus & optimus Imperator, uirtute Traiano, clementia Antonino, grauitate Neruæ, gubernando ærario Vespasiano, censura uitæ Pertinaci, & seueritate militari, Seuero comparatus à scriptoribus.

NVMISMA IVNIORIS.

Aureus hic numus in altera parte continet Aram, in qua est

est ignis iniectus. A dextra aræ parte est muliebris statua, longiore ueste induta, dextra globũ Imperatori ab altera aræ parte stanti offerens, sinistra schedã tenens. A tergo eius duo signa militaria Labarũ & Aquila, sunt collocata. Imperator loricatus & paludatus ab altera aræ parte stans, sinistra sceptrũ gerit, dextra globũ oblatum recipit. A tergo eius Tribunus militum adparet, cum tali inscriptione: VICTORIA MATRIS CASTRORVM. Infrà subscriptum: F. M. P. A.

VICTORINVS IVNIOR Victorini filius, Cæsar à patre appellatus, unà cum eo adhuc paruulus à militibus est interemptus, ac circa Agrippinã sepultus. Extant adhuc apud Agrippinam sepulcra breui marmore, in quibus hæc inscriptio legitur: HIC DVO VICTORINI TYRANNI SITI SVNT.

NVMISMA SENIORIS.

In Numismate senioris Victorini statua muliebris ueste longa, brachijs seminudis, dextra temonem, sinistra cornucopiæ tenens, adparet, cũ inscriptione: PROVIDENTIA AVG.

MARIVS, aliâs MAMVRIVS seu VECTVRIVS, faber Ferrarius, armorum opifex, post superiores interemptos, imperium assumpsit. Vir strenuus, ac militaribus usque ad Imperium gradibus euectus, in quo triduo tantùm permansit. Occisus enim à quodam milite operario eius in officina fabrili: Qui gladio in eum ruens, dixit, HIC EST GLADIVS QVEM IPSE FECISTI. Miræ fortitudinis homo fuit in manibus & digitis, adeò ut currus digito salutari sisteret, & fortissimos quosque uno digito sic affligeret, quasi ligni uel ferri obtusioris ictu percussi, dolerent, multos quoq; digitorum allisione contereret.

FVSCO ET BASSO COSS. Gallieno uino & popinis uacante, & cõtinuatione luxuriæ omnia deperdẽte, INGENVVS

qui Pannonias tunc regebat, à Mœsiacis legionibus, cæteris Pannoniorum ualentibus Imperator est dictus. Neq; in quoquam melius consultum à militibus uidebatur, quàm quòd instātibus Sarmatis Imperator est creatus, qui fessis rebus me deri sua uirtute posset. Sed à Gallieno conflictu habito uictus est. Ac cùm in omnes nullo respectu Gallienus sæuisset, adeò ut nonnullas ciuitates uacuas à uirili sexu relinqueret, ueritus eius crudelitatem Ingenuus, ne in manus eius perueniret, pugione se transfodit, Vir fortissimus, Reipub. necessarius, & militibus acceptissimus.

Aerei huius Numi pars posterior habet statuam muliebrē, brachijs nudis, sinistra labarum gerentem, dextra globum Imperatori offerentem. Ab Imperatoris tergo Tribunus adparet militū. Inscriptio adiecta: PANNONIA VIRTVS AVGVST. Subscriptum: SIRM. P.

REGILLIANVS gentis Daciæ Decibali ipsius affinis, uir in militari re semper probatus, & Gallieno iam antè suspectus, quòd dignus uideretur Imperio. In Illyria ducatum gerens, contra Sarmatas multa feliciter gessit. Mœsis autoribus Imperator est factus. Fuit ei lubricum ac penè ridiculum principiū ad Augusti nomen occupandū. Nam in cœna quadā cùm Valerianus Tribunus quæreret Etymologiā proprij nominis Regilliani, & quidā responderet â regno, Milites eo nomine putarunt illum Imperatoria dignitate honestandū, ac sequenti die cū processisset, Imperator à principibus est salutatus. Autoribus tamē Roxolanis (quos Moscouitas appellamus) consentientibusq; militibus, & timore prouincialium, ne Gallienus grauiter sæuiret in eos, interemptus est.

In hoc Numismate continetur Templum forma quadrata, in modū templi Pacis factum, in cuius medio unica est ianua,

igne

igne in tecto emicante, cum inſcriptione: CONSECRATIO.

AVREOLVS Dux exercitus Illyrici, in contemptum Gallieni, à militibus coactus eſt ſumere Imperium. Cumq; Gallienus contra eum, tanquam uirum fortem, fruſtrà ſæpius pugnaſſet, cõmunicato cum eo Imperio pacem fecit. Huius commento paulò pòſt Gallienus à ſuis interfectus eſt. Ac ipſe poſt eundem cum Gallieno conflictum circa Mediolanum in ponte, qui Areolus dicitur, à Clodio eſt occiſus, atq; illic ſepulcro humiliore, ut Tyranno, & Epigrammate donatus.

Capto Valeriano clariſsimo principe, & Aureolo uſurpante Imperium, ac exercitibus de alio Imperatore eligendo conſultantibus, conſilio Baliſtæ præfecti Valeriani MACRIANVS uir fortis, conſtans, integer, probatus in Rep. & diues cũ duobus filijs Imperator creatus eſt. Ac ſtatim utcunq; rebus in Oriente compoſitis, filioq; uno relicto, contra Gallienum profectus eſt. Sed cùm XLV. milia militum ſecum ducens in Illyrico, uel in Thraciarum extremis congreſſus eſſet, cum Domitiano Aureoli Duce fortiſsimo & uehementiſsimo, uictus, cum filio interemptus eſt, exercitu ſuo in poteſtatem Aureoli ueniente.

In parte poſteriore monetæ huius adparent tres ſtatuæ Macriani ſenioris, & filiorum Macriani, & Quieti, ſedentes in ſellis curulib. in ſuggeſtu poſitis, à quorũ tergo ſtatua Palladis, nudo pectore, brachijs expanſis, utraq; manu uaſa quædã pecunia repleta ferens, cõſpicitur. Ante eos alia ſtatua, Mineruæ ſcilicet, uidetur, donatiuũ militibus per ſcalas ſuggeſtui applicatas, aſcendentibus præbens, cũ inſcriptione: PONT. MAX. TR. POT. Subſcriptum uerò: LIBERALITAS AVGG.

MACRIANVS IVNIOR matre nobili, patre forti uiro natus, à Valeriano Tribunus conſtitutus, multum in armis po-

tens, cum patre Augustus appellatus, cum eodem à Domitiano uictus, & triginta milibus militum spoliatus, necatus est.

QVIETVS Macriani senioris filius, Balistæ iudicio cum patre, & fratre Imperator est dictus. Adolescēs Imperio dignus, ab Odenato, qui iam certior factus Macrinianum seniorem, & filium ab Aureolo uictos & occisos, milites quoque in eius potestatem concessisse, quasi Gallieni uindicaret partes, est interfectus.

Hæc moneta refert muliebrem statuam, ueste longiore: eaque succincta, brachijs nudis, sinistra uestem subleuat, dextra lilium gerit, cum inscriptione: SPES PVBLICA.

ODENATVS PALMIRENVS Decurio, congregata magna militum copia, agrestiumq; manu, rem Romanā tutatus est. Nam nisi Imperium suscepisset, in Oriente res perditæ essent. Assumpto primo nomine regali cum Zenobia uxore, & filio maiore Herode collectis copijs in Persas profectus, Nisibim primùm, & Orientis pleraq; cum Mesopotamia in potestatē recepit. Ad Ctesiphonta usq; profectus, Saporē regem, cum liberis in fugam uertens, regios thesauros, regiasq; concubinas cepit. Inde ad Orientem se uertit, Macrianum, qui aduersus Gallienum Imperium assumpserat, oppressurus: sed illo iam profecto contra Aureolum & Gallienum, ibique interempto, Quietum interfecit. Composito Orientis statu, à Consobrino suo Mæonio, qui & ipse Imperiū sumpserat, simul cū filio Herode est occisus. Vir acer in bellis, & uenatu memorabili semper inclytus, qui à prima ętate capiēdis Leonib. & Pardis, Vrsis, cæterisque syluestribus animalibus sudorem officij uirilis impendit: quique semper in syluis ac montibus uixit, perferens calorem, pluuias, & omnia mala, quæ in se continent uenatoriæ uoluptates, quibus obduratus Solē & puluerem in bellis Persicis tulit.

HERO-

HERODES non Zenobia matre,ſed priore uxore genitus, cum patre Imperium accepit,homo omnium delicatiſsimus, prorſus Orientalis,& Græcæ Orientalis, cui quicquid regalium concubinarum, quicquid gemmarum diuitiarumq́; cepit Odenatus, eidem tradidit, paternæ indulgentiæ affectione permotus,cum patre ſimul perijt.

In huius Numiſmatis altera parte, Ara quadrata forma, & in cuius ſuprema ſuperficie ignis conſpicitur. Inſcriptio talis legitur: PRINCEPS IVVENTVTIS.

MAEONIVS Odenati conſobrinus,homo ſpurciſsimus,inuidia ductus, Odenatum optimum Imperatorem cum filio interemit,Zenobia conſentiente:quę ferre non potuit,quòd Herodes priuignus priore loco, quàm filij eius Herennianus & Timolaus principes dicerentur,per errorem Imperator appellatus,breui luxuriæ ſuæ meritis,occiſus eſt.

BALISTA uir inſignis,eruditus, & in conſilijs uehemens, in expeditionibus clarus,ad gerendã Remp.ſingularis, inter

triginta tyrannos cõnumeratur, de quo tamen ſcriptores am bigunt num imperauerit. Nam alij aſſerunt priuatũ eum in agro ſuo apud Daphnen uixiſſe. Multi & ſumpſiſſe illũ purpuram & more Romano imperaſſe, exercitũ duxiſſe, & de ſe plura promiſiſſe affirmant. Hoc tamẽ certò cõſtat Valeriani præfectũ fuiſſe, eiq; acceptiſsimũ. Occiſum per hos, quos Aureolus ad comprehendendũ Quietum Macriani filium, quẽ prædam ſuam eſſe dicebat, miſerat. licet quidam à gregario milite in Odenati gratiam, qui tum uniuerſum tenebat Orientẽ, in tentorio ſuo cubantem occiſum ſcribant.

In hoc Numiſmate æreo conſpicitur ſtatua muliebris, ex menſura, quam manibus fert, annonam effundens, à cuius ter go uaſculum floribus repletum, eſt poſitum. Ante eam aliæ duæ adparent ſtatuæ: una flexis genibus, terræ procumbens, annonam in ſinu excipiens, altera petenti ſimilis. In infimo loco figura lunæ falcatæ & ſtellæ cernuntur, cum inſcriptione: ANNONA AVGVST.

VALENS uir militaris, ſimul etiam ciuilium uirtutum gloria pollens, proconſulatum Achaiæ, â Gallieno datum, magno honore gubernauit. Quem Macrianus uehementer reformidans, ſimul quòd in omni genere uitæ ſatis clarum norat, ſimul quòd inimicum ſibi eſſe inuidia uirtutum ſciebat, miſſo Piſone interfici præcepit. Sed Valens diligentiſsimè cernẽs, ac prouidus, neque aliter poſſe ſibi ſubueniri exiſtimans, ſumpſit Imperium, & breui à militibus interemptus eſt.

PISO ex nobiliſsima Piſonum familia, uir conſularis, à Macriano ad interficiendum Valentem miſſus, Theſſaliam acceſſit, atq; illic paucis conſentientibus Imperium aſſumpſit, Imperator quaſi Theſſalicus appellatus. Vir ſummæ ſanctimoniæ, & temporibus ſuis frugi dictus, omnibus principibus acceptiſsi-

ceptiſsimus. Miſsis à Valente percuſſoribus trucidatus eſt, paulô antè, quàm à ſuis Valens occideretur, eiq; poſteà à Senatu diuini honores ſunt decreti.

In poſteriore latere Imperator loricatus ſellæ Curuli inſidens, ſiniſtra ſceptrum, cui aquila impoſita tenens dextra globum ſibi oblatū à ſtatua muliebri corona turrita ornata ante ſe ſtanti recipiens apparet. Ad pedes eius uas floribus impletum, poſitum eſt. A tergo uerò uictoria alata ſiniſtra palmæ ramum gerens, dextra coronam Imperatori impoſitura conſpicitur, cum inſcriptione: THESSAL. AVGVST.

Aemilianus apud Aegyptios in Gallieni odium, coactus eſt Imperium ſuſcipere, conſentientibus Aegyptiacis exercitibus. Ad regendum Remp. uigor ei non defuit. Nam Thebaidem totamque Aegyptum peragrauit, & quatenus Barbarorum gentes forti autoritate ſubmouit, Virtutum merito Alexandrin⁹, uel Alexander uocatus. Parata in Indos expeditione, à Theodato captus uiuusque Gallieno miſſus, in carcere ſtrangulatus eſt.

Huius argentei numi pars altera repræſentat ſtatuam muliebrem, nudam, humi procumbentem, ſiniſtro brachio caniſtro florib. abundante innitentē manu ſiniſtra Cornucopiæ, dextra globum, cui inſidet ciconia, tenentē. Aliam deinde equeſtrem ſtatuam habet, dextra globum apprehendentem, quam ſequitur miles labarum gerens, Inſcriptione tali addita: ADVENTVS AVG. AEGYP.

SATVRNINVS Gallieni diſſolutionem ægrè ferens, à militibus coactus Imperium ſuſcepit. Vir prudentiæ ſingularis, grauitatis inſignis, uitæ amabilis, militaris diſciplinæ obſer-

uantiſsimus, Barbarorum uictoria clarus. Poſt multa ſtrennuè in Imperio geſta, quòd eſſet militibus ſeuerior, & grauior, ab ijſdem ipſis, à quibus electus, interemptus eſt.

TETRICVS SENIOR præſidatum in Gallia regens, Victoria matre Victorini interfecti ſuadente, Imperium ſuſcepit, Auguſtusque appellatus. Cùm multa præclara egiſſet, & militum inſolentiam diutius ferre non poſſet, maluit ſe grauiſsimo principi Aureliano ſubijcere, quàm inſidioſis imperare. Sed Aurelianus nihil mite, nihil trãquillum cogitans, Senatorem Pop. Romani, eundem conſularem, quique Gallias omnes prudentiſsimo conſilio rexerat, per triumphum duxit, & poſteà non ſolùm uiuere, ſed etiam in ſumma dignitate, commiſſa illi tota Italia, manere paſſus eſt, illum ſæpe collegam, nonnunquàm commilitonem, aliquando etiam Imperatorem appellans.

In hoc Numiſmate continentur ſigna religionis cum inſcriptione: PIETAS AVG.

TETRICVS IVNIOR puerulus adhuc, à Victoria Cæſar eſt appellatus, cum patre ab Aureliano per triumphum eſt ductus, & deinde omnibus Senatorijs honoribus functus eſt, illibato patrimonio, quod ad ſuos poſteros miſit, ſemper inſignis.

TREBELLIANVS in Iſauria Princeps, quem cùm alij Archipiratam appellaſſent, ipſe ſe Imperatorem dixit, monetam etiam ſuo nomine cudi iuſsit, & palatium in arce Iſauriæ conſtituit. Cùm ſe in intima Iſaurorum loca munitus difficultatibus & montibus contuliſſet, aliquandiu apud Cilicos Imperauit

rauit. Sed per Gallieni ducem Causisoleum, natione Aegyptium, fratrem Theodoti, qui Aemilianum ceperat, ad campum deductus, uictus & occisus est.

HERENNIANVS ET TIMOLAVS Zenobiæ & Odenati filij, quorum nomine Zenobia usurpato sibi Imperio diutius, quàm fœminam decuit, Imperatoris habitu purpuratos concionibus adhibuit, quibus & ipsa semper interfuit. Ab Aureliano dicuntur interempti. Multi tamen morte naturali consumptos affirmant. De Timolao dicitur eum usque adeò bonarum literarum studiosum fuisse, ut in Rhetorem adhuc puer euaderet.

CELSVS, Vibio Pesiano Proconsule Africæ, & Fabio Pompeiano Duce limitis Lybici, ab Afris, ornatus peplo Deæ cœlestis, Imperator est appellatus. Hic priuatus ex tribunis in Africa positus in agris suis uiuebat, sed ea iustitia & corporis magnitudine, ut dignus uideretur Imperio. Sed per quãdam mulierem Gallienam nomine, consobrinam Gallieni, VII. die interemptus est, atque inter obscuros Principes uix relatus est.

ZENOBIA, ex Cleopatra Ptolomeorumque gente, Odonati uxor, Gallieno adhuc iniquissimè agente, accepto sago, & diademate Imperiali filiorum Herenniani & Timolai nomine, diutius, quàm fœmineum sexum decuit, imperauit, mulier peregrina, moribus ac uitæ integritate ornata, pulchritudine conspicua, tantæ castitatis, ut ne uirum suum sciret, nisi tentatis conceptionibus. Vixit regali pompa, Persico more, Regum Persarum more adornata, Imperatorum Romanorũ more conuiuata est. Ad conciones processit galeata, cum purpureo limbo, gemmis dependentibus per ultimam fimbriam. Historiæ Alexandrinæ, atque Orientalis ita edocta, ut eam epitomasse uideretur. Ab Aureliano uicta, in eius conspectum ducta, atque ab eo interrogata, quare ausa esset Rom. Imperatoribus resistere, respondisse fertur: IMPERATOREM TE ESSE RECOGNOSCO, QVI VINCIS GALLIENVM ET AVREOLVM, ET CAETEROS, PRINCIPES NON PVTAVI, VICTORIAM MEI SIMILEM CREDENS IN CONSORTIVM REGNI VENIRE, SI LOCORVM FACVLTAS PATERETVR, OPTAVI. Deinde ab eodem per triumphum ducta ea specie, ut nihil pompabilius, atq; magnificentius populo Rom. uideretur, ita gemmis ornata, ut ornamentorum onere laboraret. Huic autem per Aurelianum uiuere concessum, matronæ more Romanæ, cum liberis uitam egit. Mulier uultu subaquilino fusci coloris, nigris oculis, spiritus diuini, incredibilis uenustatis: tanti in dentibus candoris, ut margaritas eam plerique putarent habere, non dentes.

In huius altera parte Zenobia galeata, loricata & paludata, in suggestu stans, dextra hastam ferens, concionari uidetur, utrinq; collocatis signis militaribus, ita ut à dextra labarum, à sinistra aquila appareat. Ante eam milites scutati & galeati cõspiciuntur audientes Imperatricem concionantem, quorum unus equum ducit, inscriptione adiecta: VIRTVS AVGVST. sub-

ſubſcriptum uerò, FIDES EXERCIT.

VICTORIA mater caſtrorum dicta, poſt occiſos Poſthumium, Lollianum, Marium apud Treuiros, Tetricum ad Imperium adhortata eſt, eoque regnante occiſa eſt: quamuis nonnulli ſcribant eam fatali neceſsitate occubuiſſe. In cuius memoriam numi aurei, argentei & æreі cuſi ſunt, quorum forma apud Treuiros extat.

Numus hic æreus in altera parte imaginem refert aquilæ expanſis alis fulmini inſidentis. Inſcriptio eſt Græcis characteribus, quæ tamen propter uetuſtatem cognoſci non potuit.

TITVS Tribunus Maurorum, qui à Maximino inter priuatos relictus fuerat, timore uiolentæ mortis, ut tamen alijs placet, inuitus, coactus à militibus Imperium aſſumpſit. Quãuis quidam dicant, eum ab Armenijs ſagittarijs, quos Maximinus, ut Alexandrinus, & oderat, & offenderat principem factũ. Vir inprimis erga Remp. domi foriſque laudabilis, ſed Imperio parum felix. Poſt uindicatam defectionem, quam conſularis uir magnus Maximino parauerat, à ſuis militibus interemptus eſt.

In altera Numi huius argentei parte apparet templum figuræ quadratæ, cum inſcriptione: CONSECRATIO.

CALPHVRNIA hui' Titi uxor, ſancta & uenerabilis fœmina fuit de genere Cenſorinorum, id eſt, Piſonum, quam maiores uniuiriã ſacerdotẽ inter ſacratiſsimas fœminas adorarunt, cuius ſtatuam in tẽplo Veneris adhuc uidemus Argolicam, ſed auratam. Hæc uniones Cleopatranas habuiſſe perhibetur, & lancem centum librarum argenti, cuius pleriq; Poetæ meminerunt, in qua maiorum eius expreſſa oſtenditur hiſtoria.

CENSORINVS uir planè militaris, & antiquæ in curia dignitatis, bis Consul, bis Præfectus prætorij, ter Præfectus Vrbis, quartò Proconsul, tertiò Consularis, legatus Prætorius secundò, quartò Aedilitius, tertiò Quæstorius, extra ordinem quoque Persica legatione functus, etiam Sarmatica. Post omnes honores cùm in agro suo degeret senex, atque uno pede claudicans uulnere, quod bello Persico Valeriani temporib. acceperat, factus est Imperator, & scurrarum ioco, Claudius appellatus est. Cumque se grauissimè gereret, neque à militibus ob disciplinam Censoriam ferri posset, ab his ipsis, à quibus factus fuerat, interemptus est. Extat eius sepulcrũ, in quo grandibus literis circa Bononiam incisi sunt omnes eius honores, ultimo tamen uersu adscripto: FELIX AD OMNIA, INFELICISSIMVS IMPERATOR.

FLAVIVS CLAVDIVS, à quo Constantinorum familia orta, e Dalmatis, uel, ut quibusdam placet, è Dardaniis originem duxit. Militaribus uirtutibus maximè clarus fuit. Sub Decio militans, inter fortissimos pugiles in Martiali iudicio, dum luctarentur milites, numeratus est, armillis, torquibusque donatus. Sub Valeriano, Illyrici exercitus Tribunus ac quintæ legionis Præfectus multa præclara gessit, adeò ut maximis muneribus ab eo sit affectus, licet etiam Decius eum donis sit prosecutus, Gallieno ita charus, ut eum parentem & amicum appellaret, eiusque morientis sententia Imperator sit designatus. Imperium adeptus, leges optimas condidit, in malos animaduertit, fures iudices palàm uindicauit. Denique in gubernanda Repub. ita se gessit, ut eius stirpem ad Imperium Senatus Principesque eligerent. Aureolum tyrannum, qui grauior Reipub. fuerat, primo conflictu à Reipub gubernaculis depulit, atq; occidit, receptis regionibus, quas occupauerat. Sarmatas, Getas, Scythas, Quados, qui Romanum inuaserant Imperium, cõsumpsit, Daciam recuperauit, Gothos & Sarmatarum

tarum uniuersa genera, qui cupiditate prædæ, in Romanū solum irruperant, atque ibi pleraq; deuastarant, uirtute sua supe rauit & contriuit, interfectis ccc. & xx. milibus, ita ut pau cissimi ad patrium solum redirent. Nauali quoq; pugna hos oppressit, ac submersit cum duobus milibus nauium. Barbaras gentes fuga elapsas in eremis ac solitudinibus, necnon in Hœmimontanis fame ac pestilentia confecit. Scythas, qui Cretam, & Cyprum uastare sunt conati, repulit. Post bellum Gothicum morbo correptus, eoque ingrauescente interijt, cū II. tātùm regnasset annis, nulla de se relicta sobole. Cui post mortem Senatus in Capitolio auream statuam, & clypeum aureū expressa uultus eius imagine, collocauit. Vir integerrimæ uitæ, morum grauitate insignis, & in quo magnorum principū dotes emicuerunt, staturæ proceræ, oculis ardentibus, lato uultu, digitis usque adeò fortibus, ut sæpe equis & mulis ictu pugni dentes excusserit.

In huius Numismatis parte altera leo rictum oris aperiens, & in superiore loco claua Herculis conspicitur, adiecta inscriptione: MEMOR HERCVL. DD. NN.

AVRELIVS QVINTILLVS frater Claudij Imperatoris, Dux Italici præsidij, ob egregias uirtutes post mortem fratris Claudij à Senatu Cæsar Augustusq; est appellatus. Vbi uerò audiuit Aurelianum ab exercitu imperatorem creatum, seque imparem illius conatibus esse uidit, maleq; expertus cōcione militum uoluntatem, qui omnes fauebant partibus Aureliani, uenas soluit, & uoluntariè duobus relictis liberis decessit. uel ut quidam uolunt, quòd se grauem, & serium contra milites ostenderat, eo genere quo Galba, quo Pertinax, interemptus est XVII. Imperij die.

Moneta hæc ex altero latere refert statuam muliebrem ste-

latam dextra ſceptrum, ſiniſtra Cornucopiæ gerentem, cũ inſcriptione: HONOS EXERCIT.

FLAVIVS CRISPVS Clodij Imperatoris & Quintilli frater, filiam habuit, qui ex Eutropio nobiliſsimo gentis Dardaniæ uiro, Conſtantium Cæſarem genuit.

In huius Numi parte poſteriore apparet uictoria alata, dextra trophæum, ſiniſtra ramum palmæ gerens, pede ſiniſtro, captiuum ante ſe manibus poſt tergum reuinctis, humi iacentem, calcans, cum tali inſcriptione: ALEMANIA CAPTA.

VALERIVS AVRELIANVS Sirmij in Pannonia familia obſcuriore ortus, cuius mater ſacerdos templi Solis fuit, uel, ut quidam ferunt, patre mediocri Aurelij clariſsimi Senatoris colono inter Daciam & Macedoniam creatus. A pueritia uiuaciſsimus, uiribusque inſignis fuit, omnis inertiæ ac otij ita impatiẽs, ut nullum unquàm diem ne feſtum quidem, quo non ſe uarijs armorum generibus exerceret, prætermitteret. Adulta uerò ætate fuit ꝓcerus ſtatura, neruis ualidiſsimis uini cibiq; paulò cupidior, libidinis raræ, gladij agitandi ſtudioſus, ſeueritatis immenſę, diſciplinę ſingularis. Erumpentes Sarmatas in Illyrico, cum trecentis præſidiariis ſolus attriuit, & propria manu una die bello Sarmatico quadraginta octo, pluribus autem diebus plus, quàm nongentos interfecit. Tribunus legionis ſextæ Gallicanæ apud Maguncіacum Francos irruentes in Galliam repulit. Tanta ſeueritate militum delicta correxit, ut omnibus eſſet formidoloſus, ac uitia quæque ab exercitu amoueret. Ob id à pluribus Imperatoribus, ſortitus diuerſos Ducatus & Tribunatus, liberatorque Illyrici & Galliarũ reſtitutor, eſt dictus. A Valeriano conſul deſignatus, Gothos fudit, eorumque Ducem interemit. Mortuo Claudio Imperator factus, Sueuos, Sarmatas, Marcomãnos, qui Romanis

tan-

tantum incusserant terrorem, ut iam de Vrbe desperarent, superauit. In Vrbe subortas seditiones maximas, interfectis plerisque nobilibus, & Senatoribus, cõpescuit. Actis Vrbis mœniis, compositoque totius Vrbis statu, ad Orientem est profectus. In itinere in Thracia & Illyrico accurrentes Barbaros prostrauit, Gothorum ducem trans Danubium interfecit, Bithyniam recuperauit, ciuitatem Thyanam & Palmyram expugnauit. Post obtentam dehinc Antiochiam, contra Zenobiam apud Emesam, magno certamine pugnauit. Qua fugata & superata, Emesam uictor ingressus, Soli templum extruxit, quasi communi officio uota soluturus. In Europam reuersus, omnes uagantes hostes contudit Firmum Seleucium quendam, qui Aegyptum sibi uendicasset, atq; ad defendendas partes, quæ supererant Zenobiæ, Imperium sumpsisset, fugauit atque occidit. Tetricum in Gallijs Imperatorem creatum, sponte se cum exercitu prodentem, suscepit. Inde Romam reuersus, speciosissimum egit triumphum, in eo Tetricum & Zenobiam secum ducens. Post triumphum dona populo distribuit, leges plurimas, & quidem salutares, sanxit, sacerdotia composuit, Templum Solis fundauit, & Pontifices roborauit, Ministris & Architectis emolumenta decreuit, Ἀμνηστίαν publicorum delictorum constituit. Ad Gallias deinde profectus, Vindelicos obsidione Barbarica liberauit. Sed cùm per Illyricum contra Persas pugnaturus, iter faceret, apud Zenophorium inter Heraclæam & Byzantium, malitia notarij sui, quòd princeps esset seuerus, truculentus, & sanguinarius, & Imperator magis necessarius, quàm bonus, interemptus est, Anno Imperij VI. A Senatu deinde inter diuos relatus.

Hunc triumphum Flauius Vopiscus Syracusanus sic describit: Currus regij tres fuerunt, in his unus Odenati argento & auro & gemmis operosus, atque distinctus: alter, quem rex Persarum Aureliano dono dedit, ipse quoque pari opere fabricatus: Tertius, quem sibi Zenobia composuerat, sperans se urbem Romam cum eo uisuram, quod illam non fefellit: Nam cum eo urbem ingressa est uincta, ac triumphata. Fuit alius currus, quatuor ceruis iunctus, qui fuisse dicitur regis Gothorum, quo, ut multi memoriæ tradunt, Aurelianus Capitolium inuectus est: ut illic cæderet ceruos, quos cum eodem curru captos uouisse Ioui Opt. Max. ferebatur. Præcesserunt Elephanti uiginti, feræ mansuetæ Libycæ, Palestinæ diuersæ ducentæ, quas Aurelianus priuatis donauit, ne fiscum annonis grauaret, Tygrides quatuor, Camelopardi, Alces, cætera talia per ordinem ducta, Gladiatorum paria trecenta, præter captiuos gentium barbararum, Blennos, Axomitas, Arabes.

Erant quoq; Bractani, Hiberi, Sarraceni, Persæ, cum suis quique muneribus, Gothi, Alani, Roxolani, Sarmatæ, Franci, Sueui, Vandali, Germani religatis manibus, captiui præcesserunt. Inter eos etiam Palmyreni, qui superfuerant principes ciuitatis, & Aegyptij ob rebellionem ducti sunt, & decem mulieres, quas uirili habitu pugnantes inter Gethas ceperant, quas de Amazonibus ortas, titulus indicabat. Prælati sunt tituli, gentium nomina continentes. Inter hæc fuit Tetricus, chlamyde coccinea, tunica Galbina, brachis gallicis ornatus, adiuncto sibi filio, quem Imperatorem in Gallia nuncupaue rat. Incedebat etiam Zenobia, ornata gemmis, ac catenis aureis, quas sibi fecerat, uincta. Præferebantur coronæ ciuitatū aureæ titulis eminentibus proditæ. Iam populus ipse Romanus, iam uexilla collegiorum atq; castrorum, & cataphractarij milites, omnis exercitus, & Senatus (etsi aliquantulū tristior, quòd Senatores triumphari uidebant) multum pompæ addiderunt. Deinde in Capitolium uix nona hora peruenit, serò autem ad palatium. Sequentibus diebus datæ sunt populo uoluptates ludorum Scenicorum, ludorum Circensium, uenationum, gladiatorum, naumachię.

AVRELIANO interempto, sex totis mensibus interregnum fuit, dum bonus quæritur Imperator. Quod rarum & difficile fuit Senatui populoque Romano. Tanta autem interim militum concordia, tanta populi quies, ut sub iudicio Senatus militum & populi totus orbis temperaretur.

peraretur. Prærogatiuam electionis ad Senatum exercitus retulit. Senatus uerò quòd sciret lectos à se principes militibus non placere, rem ad milites reiecit. Tandem cùm diu esset certatum, permittentibus militibus, Senatus P. ANNIVM TACITVM, uirum præstantem & Reipublicæ necessarium Imperatorem elegit, atque Augustum consalutauit, inuitumque, senectutem & ualetudinem caussantem, Imperium assumere coëgit. Assumpto Imperio, omnia sese ex Senatus sententia, quæ commoda Reipublicæ uiderentur, agere pollicitus est. Stipendium & donatiuum ex more pollicitus est. Aureliano statuas ex auro & argento decreuit, omnibus, qui eum occiderant, interemptis. Pecuniam, quam domi collegerat, in stipendium militum conuertit. Cornelium Tacitum scriptorem historiarum, parentis loco habuit, eiusque libros in omnibus Bibliothecis collocari iussit, & ne lectorum incuria perirent, decies singulis annis scribi publicè curauit. Domum suam est demolitus, atque in eo loco Thermas publicas priuato sumptu extruxit. Vitæ fuit parcissimæ. Tunicis & togis ijsdem in Imperio usus, quibus priuatus. Balneis rarò est usus. Validior multò in senectute, adeò ut etiàm senex minutulas literas ad stuporem legeret. Fabricarum peritissimus, marmorum cupidus, uenationum studiosus, homo doctissimus, qui nullum intermisit diem, in qua non aliquid scriberet, aut legeret. Ob temporis breuitatem, nihil præclari gessit. Insidijs enim militaribus VI. Imperij mense est necatus, uel, ut alij tradunt, febre correptus, apud Tharsum interijt.

In hoc Numismate æreo adparet Imperator loricatus, laureatus & paludatus, sinistra hastile ferens, dextra eleuata gestu quasi significans se pacem adferre. Quem præcedit uictoria alata, sinistra ramum palmæ ferens, dextra uocanti similis. Sequūtur uerò eum milites scutati & galeati, signa gestantes militaria. Inscriptio nulla legi potest.

M. ANNIVS FLORIANVS, Annij Imperatoris frater germanus, uir imperandi cupidus, tum mox, non Senatus autoritate, sed suo motu, quasi hæreditarium arripuit Imperium: licet fratrem in Senatu adiuratum sciret, optimum aliquem sibi principem nullum hæredem succedere debere, illudque duobus mensibus tenuit. Nam cùm Probum intelligeret regnare, quem omnis exercitus, tanquam uirum militarem & strenuum, atque Imperio dignum elegerat, solutis uenis occubuit: uel secundum aliorum opinionem, à militibus Tharsi occisus. Sic duo principes ex una domo, breui

tempore, quaſi quidam Interreges inter Aurelianum & Probum: Alter VI. menſibus, alter uix II. imperarũt. Quibus duæ ſtatuæ marmoreæ Interamne in patrio ſolo locatæ fuerunt, ſed fulmine deiectæ, perierunt.

Pars huius monetæ aureæ continet ſtatuam muliebrem galeatam, ſuccinctam, pectore ſeminudo, dextra ramum oliuæ, ſiniſtra telum tenentem, dextro pede globum calcantẽ, cum huiuſmodi inſcriptione: VIRTVS AVGVSTI.

AVRELIVS VALERIVS PROBVS è Syrmio Pannoniæ urbe oriundus, ex patre Maximo Tribuno, matre nobiliore, mediocri patrimonio, moribus ac uirtutibus clariorem ſe fecit. Valeriani iudicio, impubes ac imberbis adhuc, tribunatum adeptus eſt. Bello Sarmatico tranſmiſſo Danubio multa præclara aduerſus hoſtes egit. Parentem Valeriani Valerium Flaccum e Quadorum manu liberauit, unde à Valeriano corona ciuica donatus, & pro concione laudatus. Nec tantùm ſub Valeriano & Decio, ſed etiam ſub Aureliano multa fortia geſsit: adeò ut Decumanos exercitus, tanquã fortiſsimos illi traderet Aurelianus, ac ſi ſcienti ſibi contrarium quid eueniret, Probum principem faceret. Militibus etiam ita acceptus & gratus fuit, ut ab omnibus unicè amaretur. Contra Marmaridas in Africa fortiſsimè pugnauit, non ſine uictoria Carthaginem à rebellione uindicauit. In Aegypto multa præclara opera, quæ pluribus ſeculis durarunt, extruxit. In ciuitatibus Pontes, Templa, Porticus, Baſilicas, & id genus alia fecit. Cõtra Palmyrenos Aureliano fuit auxilio, ubi penè captus occubuiſſet. Reſumptis uiribus Aegyptum, & maximam Orientis partem, in Aureliani poteſtatem reduxit. Tacito cæſo, inuitus ab omni Orientali exercitu Imperator eſt electus. Ac deinde ſpecioſiſsimis titulis ornatus, à Senatu nomen Cæſaris, & Auguſti, & Patris Patriæ, Proconſulare Imperium, cum Pontificatu Maximo recepit. Aureliani & Taciti

Taciti percussores uindicauit. Gallias cum LX. ciuitatibus à Germanis occupatas recuperauit. Reges nouem ex diuersis gentibus ad pedes eius iacuerunt prostrati, obsidumq; loco XVI. milia tyronum dederunt. Deinde in Thraciam ueniens, Gothos ita terruit, ut illos aut in deditionem, aut in amicitiam reciperet. Ad Orientem conuersus, omnia compescuit. Saturninum diuersis prælijs, solitaque uirtute superauit. In Gallijs Proculum & Bonosum apud Agrippinã Imperatores oppresit. Vineas Gallijs & Pannonijs habere permisit. Siciliam & Isauriam latrocinijs purgauit. Romã reuersus, triumphũ, multaque spectacula edidit. Ad bellum Persicum iter parãs, à militibus, quos nimiùm agitaret, nec ociosos pateretur, dicens: Annonam gratuitam militem comedere non debere, iactansq; milites non fore ampliùs necessarios, cùm iam penè totum mundum Romanis subiecisset, apud Symium in turrim ferratam fugiens, est occisus, Anno Imperij VI. Cui ingens sepulcrum à militibus postea extructum est, cum tali inscriptione: HIC PROBVS IMPERATOR, ET VERE PROBVS SITVS EST VICTOR OMNIVM GENTIVM BARBARARVM, VICTOR ETIAM TYRANNORVM.

In hoc Numismate adparet currus triumphalis, circunquaque uariè ornatus, qui à quatuor equis trahitur, cuius media pars tecta Solij figuram refert. In eo tecto alius currus paruus cum quatuor equis trahentibus adparet, cui Victoriola insidet, coronam Imperatori loricato & togato in curru stanti, laurumque manibus ferenti, quasi impositura. Currum triumphalem præcedit Blemius quidam, in pectore oculos hábens, & alij ferentes fercula, cum inscriptione: TRIVMPH. AETHIOP. Infrà: DE BLEMIIS.

De hoc triumpho hæc sunt uerba Flauij Vopisci: Triumphauit de Germanis & Blemis omnium gentium ferocissimis, ac quingentos homines ante triumphum duxit. Venationem amplissimam in Circo dedit: ita ut populus cuncta diriperet. Genus autem spectaculi fuit tale: Arbores ualidæ, per milites radicitus auulsæ, latè longeque trabibus affixæ sunt, terra deinde superiecta, totusque Circus ad Syluæ speciem consitus, gratiam uiroris præbuit. Immissi deinde per omnes aditus Struthiones mille, Cerui mille, Apri mille, Damæ & cætera animalia, quanta ali adinuenirique potuerunt Immissi deinde populares, rapuit quisque quod uoluit.

FIRMVS ex Seleucia oriundus, Zenobiæ amicus ac ſocius, Alexandriam Aegyptiorum incitatus furore peruaſit, diues admodum cum Blemijs ſocietatem maximam tenuit, & cum Sarracenis, naues quoq; ad Indos negotiatorias ſępe miſit. Ad defendendas partes, quæ Zenobiæ ſupererant, contra Aurelianum Imperium aſſumpſit. Ab Aureliano Carris redeunti ſuperatus eſt. Vir fuit ſtatura ingenti, oculis foris eminentibus, capillo criſpo, fronte uulnerata, uultu nigriore, reliqua parte corporis candidus, ſed piloſus atque hiſpidus, ita ut eum pleriq; Cyclopem uocarent: neruis robuſtiſsimis, cibi auidiſsimus, uiniq; parciſsimus.

Poſterior Numi huius pars continet ſtatuam muliebrem ſtolatam & lanceatam, temonem globo impoſitum dextra, ſiniſtra cornucopiæ tenentem, cum inſcriptione: FORTVNA AVGVSTI.

SATVRNINVM ex Gallijs oriundum inter cæteros Duces, qui uerè ſummus uidebatur, Aurelianus limitis orientalis ducem conſtituerat, ſapienter præcipiens, ne unquã Aegyptum uideret. Qui contempto præcepto principis, Aegyptum intrauit, atq; Imperator ſalutatus Imperium arripuit. Probus uerò Imperator ſæpe ad eum miſit literas, & ueniam pollicitus eſt, ſed milites, qui cum eo fuerant, non crediderunt. Obſeſſus igitur in caſtro, ab ijs quos Probus præmiſerat, inuito Probo eſt iugulatus. Vir profectò magnæ literaturæ & ſummæ prudentiæ, quæ uel ex eius oratione cognoſcitur, qua difficultatem imperandi copioſe enarrat, cùm ui ad Imperium raptus fuit. Alius autem eſt hic Saturninus ab eo, qui ſub Gallieno tyrannidem ſibi uendicauit.

In hoc Numiſmate eſt ſtatua mulieris loricatæ & paludatę, dextra

dextra telum, ſiniſtra demiſſa ſcutum ferentis, cum inſcriptio ne: IN PALESTINA.

PROCVLVS Liguſtici ſanguinis, Albingauni in Alpibus maritimis natus, latrocinijs aſſuetus, domi nobilis, pecore ac ſeruis, & ijs, quas abduxerat rebus, diues. Homo fortiſsimus, multis legionibus tribunus præfuit, fortiaq; edidit facta. Cùm poſt honores militares, ſe improbè & libidinoſe, tamen fortiter gereret, hortantibus Lugdunenſibus, qui ab Aureliano grauiſsimè uexabantur, Probum etiam pertimeſcebant, ad Imperium uocatus eſt ludo penè ac ioco. Nam cùm in quodam cõuiuio, cum latrũculis luſitaret, ac decies uiciſſet, ſtatim ſcurra quidam non ignobilis, Auguſtum ſalutauit, allataque purpura (ut mos erat) humeros eius ornauit, eùmque adorauit. Aſſumpto igitur Imperio Alemanos, non ſine gloriæ ſplendore, contriuit, nunquàm aliter, quàm latrunculi modo pugnans. A Probo cùm in Francorum auxilium uenire uellet, à quibus ſe originem trahere dicebat, ipſis illum prodentibus, uictus & interemptus eſt.

Poſterior Numi huius pars repræſentat Imperatorem loricatum, paludatum & galeatum, ſiniſtra ſignum militare ferentem, militibus concionantem, tali inſcriptione addita: FIDES MILITVM.

VITVRGIA, alio nomine SAMPSO Proculi uxor, uirum ad Imperium aſſumendum incitauit, & ex marito filium Herennianum ſuſtulit.

BONOSVS patre Rhetore, & matre Gallicana in Britannia natus, licet eius maiores essent Hispani. Paruulus patrem amisit, à fortissima matre educatus, literarum ignarus, rei militaris peritissimus. Militauit primùm inter ordines, deinde inter equites. Duxit ordines, Tribunatus egit. Dux limitis Rhetici fuit. Homo intempestiuæ luxuriæ, bibit quantum hominum nemo, adeò ut Aurelianus sæpe diceret, NATVS NON VT VIVAT, SED VT BIBAT. Ingurgitabat enim se ille perpetuo uini haustu, ueretroque exonerabat. Legatos Barbarorum uino inebriauit, ut ab ijs per uinum cuncta secreta edisceret, ipse quantumlibet bibisset, semper sobrius, ac in uino prudentior. Hic cùm quodam tempore Romanas delitias Germani incendissent, timore ne pœnas daret, Imperium arripuit, idque diutius tenuit, quàm rebatur. A Probo tamen uictus & superatus, collum laqueo implicuit. Atque hinc dictum haud infacetè: NON HOMINEM, SED AMPHORAM PENDERE. Filios reliquit duos, quibus pepercit Probus, eius uxore quoque in honore habita, & usque ad mortem salario præstito.

In monetæ huius facie altera adparet Imperator paludatus, & loricatus, scutis insidens, dextra ramum oliuæ, sinistra telum ferens. Ante eum statua muliebris stolata, corona murali ornata, illi globum offerens. A tergo eius Victoria alata, coronam lauream ei imponens, cum inscriptione: GERMANIA PERPET.

GALLA mulier fortissima Britannum Rhetorem, uel pedagogum literarum maritum habuit, cui Bonosum Imperatorem peperit.

M. AVREL.

M. AVREL. CARVS, Narbonæ genitus, ſecundum quoſdam, Romæ, ibique bonis literis educatus, per militares gradus ita creuit, ut Pręfectus prætorio à Probo crearetur, à quo plurimùm amatus fuit, equeſtrique ſtatua, domo marmorea, alijsque plurimis muneribus donatus, & ad ſummos honores euectus. Interfecto Probo, militum amore Imperator creatus eſt. Imperij molem ubi ſubijt, ſeuerisſimè in Probi percuſſores animaduertit, eosque acerrimè puniuit. Bellum Perſicum, quod Probus parauerat, omni belli apparatu eſt aggreſſus, liberis ſuis Carino, & Numeriano prius Cæſaribus nuncupatis. E quibus Carinum ad Gallias tuendas miſit, recepto ſecum Numeriano. Confecto prius bello Sarmatico in Pannonia, quam Sarmatę uaſtabant, minantes ſe in Italiam irrupturos, occiſis ſedecim milibus, captis diuerſi ſexus uiginti milibus inter eundum ad Perſas, cum totis Probi uiribus, recepta Meſopotamia, Cteſiphontem peruenit. Ibi cùm domeſtica laborarent ſeditione Perſæ, Imperatoris Perſici emeruit nomen: cumque auidus gloriæ, longius eſſet progreſſus, morbo, uel fulminis ictu, cęlo turbido & coruſcante, interijt.

In hoc apparet Numiſmate ſtatua Imperatoris equeſtris loricata & paludata, quam præcedit alia ſtatua muliebris galea criſtata, ueſteque ſuccincta, ſiniſtra clypeum, dextra telum ferens. Imperatorem uerò ſequuntur milites ſcutati, & galeati cum ſignis militaribus. Inſcriptio: EXERCITVS PERSICVS.

NVMERIANVS Cari Imperatoris filius, optimis præditus moribus, & uerè dignus Imperio, eloquentia tantus, ut ei ſtatua à Senatu, non tanquàm Cæſari, ſed ut Rhetori ponenda decerneretur in bibliotheca Vlpia, cum tali inſcriptione: NVMERIANO CAESARI, ORATORI TEMPORIBVS SVIS POTENTISSIMO. Verſibus inſignis fuit, ut omnes ſui temporis Poëtas, facilè antecelleret, geſtaque parentis Iambis deſcribe-

ret. Hic comes patris in bello Persico fuit, & nimio fletu ob paternam necem, sibi oculos corrupit. Cumque ei aër multùm obesset, lectica occlusa ferebatur, ac factione Apri soceri sui, qui Imperium conabatur inuadere, est occisus. Et cum per plurimos dies, à multis de Imperatoris salute quæreretur, atque Aper illum nō uideri posse assereret, quod ob oculos ægros a uento, & Sole se subtraheret, fœtore tamen cadaueris prodita mors est, nec mansit inulta. Nam Aper in concione à Diocletiano, cùm Imperator esset factus, confossus est. Sic modestus & frugi iuuenis Numerianus, cui Mars in armis familiare numen præbuit, Minerua peculiariùs adfuit, & cytharam prębuit Apollo, miserè ab impio Apro præfecto Prætorij interfectus est.

In hoc Numismate continetur statua Herculis, nuda, comata & barbata, leonis pelle circundata, sinistro latere clauæ incumbens, dextram in femore positam habens, adiecta inscriptione: VIRTVS AVG.

CARINVS, alter Cari filius, homo contaminatissimus, adulter, frequens corruptor iuuentutis fuit. Huic cùm à patre contra Persas proficiscente, Galliæ, Hispanię, Britanniæ, & totus ferè occidens, cum Illyrico atque Italia traditus esset, enormibus uitijs, & ingēti fœditate se maculauit, optimos quosq; amicos relegans, pessimos sibi adsciscens. Cācellarium suum hominem impurum urbi præfecit. Præfectum prætorio occîdit. Notarium stuprorum & libidinum conscium, inuito patre consulem fecit. Eum pater, nisi morte præuentus, ob nimiam libidinem è medio tollere, eique Cæsaris nomen cum Imperio abrogare decreuerat. Vbi uerò patris & fratris intellexit interitum, liberiùs se omnibus immersit uitijs. Senatorios uiros, ac Magistratus libidinum suorum ministerijs deturpans, uxores ducendo & reijciendo nouem duxit, pulsis plerisque

præ-

prægnantibus: mimis, meretricibus, pantomimis, cantoribus, atque lenonibus palatium impleuit, plurimumque illis detulit. Vbi audiuit Diocletianum ab exercitu in Perside Imperatorem electum, cum exercitu contra eum progressus, & multis tandem prælijs apud Mergam in Dalmatia uictus, occubuit.

In huius posteriore Numi parte apparent signa religionis, cum inscriptione: PIETAS AVG.

Refert Aurelius, Sabinum Iulianum inuasisse Imperium, & à Carino in campis Veronensibus occisum.

DIOCLETIANVS ex Dalmatia, utroque parente obscuro & ignobili, patre scriba & liberto Amillini Senatoris, matre Dioclea natus, à pueritia militare cœpit, ac gregarius miles in Gallia augurium futuri Imperij accepit. Dehinc successu dignitatum interfecto Apro, ab exercitu Imperator creatus, profligato ac prælijs uicto Carino Augustus est appellatus, & à Senatu magno honore exceptus. Cùm autem in diuersis mūdi partibus insignes excitarentur tumultus, pluresque undique insurgerent Tyranni in Gallijs, Britannia, Aegypto, atque Italia, Diocletianus, ceu uir prudens, animaduertens consorte Imperij opus esse, Maximianum legit, mox Galerium Maximinum, & Constantium Cæsares fecit. Tantaque fuit in gubernanda Repub. inter eos concordia, ut alter alteri, nunquam repugnauerit, Diocletianusque se Iouium, Maximianus Herculeum uocari passi sint. Deinde Diocletianus in Aegypto contra Achilleum, qui se Imperatorem fecerat, strenuè pugnans, eum superauit, ac interfecit, totamque Aegyptum pacauit. Deinde in Oriente plurimas nactus uictorias, maximus est ei à Senatu triumphus decretus, cum inclytis cognominib. populorum à se deuictorum. Quibus non contentus, diuinos sibi usurpauit honores, ueluti cœlestis in eo esset ma-

iestas, uoluitque adorari, more regum Persarum. Pedesq; exosculandos omnibus sine generis discrimine exhibuit, idque edicto sanxit. Aureo quoque & gemmato curru triumphauit, splendidiùs multò, quàm ueterum quisquam. Senio confectus, decreuit se Imperio abdicare, & priuatus uiuere, quod & fecit Nicomediæ, quo die & Maximianus Mediolani deposuit Imperiales fasces, ac imperauit XX. annis. Post depositum Imperium, mansit priuatus Salonis, rei rusticæ indulgens, annis X. Sed cùm à Constantino & Licinio uocaretur ad festa nuptiarum Constantiæ, excusans per senectutem minimè licere, atq; Imperatores minacibus literis, se excusationem non admittere, rescripsissent, suspectans necem dedecorosam, quòd fauisset Maxentio ac Maximino, uenenum sumpsisse fertur, atque ita occubuisse, Anno ætatis LXXVIII. ac deinde à Senatu inter diuos relatus. Vir sagacis ingenij, acrique iudicij, in Christianos crudelissimus, & ualde impius, & crudelis, quorũ multa milia interfici iussit.

In hoc Numismate apparet Diocletian⁹ & Maximianus currui ex auro & pretiosis lapillis, quiq; quatuor equis trahitur, sellis curulibus ornatis gemmis, insidentes. Quorum capitib. imminebant uictoriæ alatę duæ, coronas ex Lauro Imperatoribus imponentes. Currum præcedunt milites fercula ferentes, addita inscriptione huiusmodi: TRIVMP. DE ORIENT. MAX.

Triumphus autem talis fuit: Præferebantur in uehiculis tabulæ, signa, colossi, hostium galeæ, thoraces, ocreæ, peltæ, scuta, uexilla, pharetræ, tela, arcus, enses, fræna & equorum pictu rata strata, opes, tapetes, & quæ pretiosa & digna spectaculis, deuictis hostibus, allata erant: & modò ex Oriente, utputa Assyrijs ac Persis, tentoria, & ex Babylonico opere multa. Pòst ingens hominum grex, qui in uasis ferebant aurum argentũq; & purum & signatum. Singula uasa ualidi iuuenes humeris ferebant. Post argentei crateres, pelues, phialæ, calices, uestes, & tota regia suppellex, & uasa ex solidis gemmis. Hinc ferculorum multitudo, & hos sequebantur tubicines bellicũ clangorem intonantes, deinde boues auratis cornibus, quorum medios uittæ cingebant, necnon & frontibus uittatos ad sacrificium succincti Popæ, hoc est ministri agebant. Sequebantur & alij ministri cum argenteis patinis: regia dehinc proles, uxores, & nati, & sorores cum pincernis seruisque ac nutricibus, & pleraque Persarum nobilitate patrio more uestiti omnes, sed palliati. Spectãtium oculos etsi hic impleuit numer⁹, tamen lætiores reddidere tabulæ duæ: Altera ipsam Persida ostendens suppliciter tollentem manus, & exorantem à P.R. gẽ

tium

tium uictore, ueniam: Altera Narsen regem fugientem conspiciendum præbebat. Post ingens captiuorum turba satis mœsta, in qua fuerunt Scytharum & uariarum gentium duces, qui lacrymas effundebant. Præferebantur aureæ coronæ, & munera uictori dono data. Propius currum præcedebant homines stipitibus sudibusque accensis, qui turbam submouerēt. Pòst triumphantium currus, ex auro & lapillis pretiosis, quem trahebant quatuor equi, candore certantes cum niue. In quo sellæ curules duæ ornatæ gemmis, in quibus sedebant principes terrarum. Triumphantium capitibus imminebant uictoriẹ alatæ. Diocletianus fuit una corona ex Lauro contentus, simili & collega: Reges uerò Persarum Tiaram, qua utebantur, trib. coronis exornabant. Currum sequebantur captiuitate liberati, raso capite & pileati, deindẹ equites laureati.

DIOCLEA Diocletiani Imperatoris mater. Ab hac filius ante Imperium Diocles uocatus.

Numisma ex ære Diocletiani, cuius posterior facies repræsentat globum, qui à leone procumbente sceptrumq; ferente,

& aquila pedibus fulmen, alis sceptrum tenente sustentatur. Supra globum duæ manus coniunctæ apparent, cum tali inscriptione: CONCORDIA PERPETVA. Infrà subscriptum: IMP. AVG. NN.

NARSEVS Rex Persarum, Vareani secundi filius & Varracis nepos, sub Diocletiano Armeniam, & Mesopotamiam bello lacessebat, pluribus Regibus Sironitarum, & Alanorũ, multisq; ducibus propinquis in auxilium uocatis. Contra eũ missus Galerius: primum æquo marte pugnatum est. Vnde Galerius animosior factus, dum contra tantam multitudinem incõsultius progrederetur, haud longe à Carris omnem penè amisit exercitum. Sed collecto iterum exercitu, reperto hoste in maiore Armenia, castra noctu hostilia ex improuiso xx. milibus equitum adortus, Persarum multitudinem felici pugna strauit, fugato Narseo, pellicibusq; cum gaza omni regia captis.

In hoc aureo numo est statua loricata, & paludata, in suggestu stans, concionatura militibus, cum inscriptione: EXERCITVS PERSICVS.

ACHILLEVS in Aegypto Imperatorem se fecerat, contra quem Diocletianus profectus, Alexandriæ obsessum, feris dilaniandum obiecit.

In huius argenteæ monetæ parte altera continetur statua muliebris in sella sedens, utraque manu signa militaria tenens, cum inscriptione tali: FIDES MILIT.

CE-

CERAVSIVS, qui ab alijs CRAVSSIVS appellatur, homo familiæ sordidæ, sed ingenio manuque promptus, ac rei militaris peritissimus fuit. Imò à militia strenua nomen & famam assecutus haud uulgarem. Cùm apud Bonnam tractũ Belgicæ, pacandum mare susceperat, & obseruanda Oceani littora, quæ tunc Franci & Saxones infestabant, ac insolentiùs se gereret, nec prædas à Barbaris ablatas, aut prouincialibus restitueret, aut Imperatoribus mitteret, nec etiam Barbaris interciperet iter, contentus præda ac spolijs ditari, iussus à Maximiano occidi, sumpta purpura intrauit Britanniam, ubi frustra cum illo bella cepta sunt. VII. autem anno ab Alecto socio est interemptus, qui etiam triẽnio occupatis Britannijs, ab Asclopiodoto Præfecto præto. est superatus.

Hoc Numisma argenteum in posteriore parte habet statuam muliebrem stolatam, globo insidentem, dextra sceptrum, sinistra Cornucopiæ tenentem, cum inscriptione: GALLIA.

M. AVRELIVS VALERIANVS MAXIMIANVS

cognomento Herculeus, uir natura ferus & immitis, ardens libidine, utpote, qui cum duabus ſororibus rem habuiſſe fertur, conſilijs ſtolidus, ciuilitatis expers, ortu agreſti, ferox natura, Cæſar Auguſtus à Diocletiano dictus, probè ſe ei ſubmiſit, atque in omnibus obtemperauit. Tumultus in Gallijs, quem Amandus & Aelianus excitauerant, ſub ſpecie tyrannidis cum tota factione Baigadarum mira celeritate compreſsit, ſtatimque deleuit. In Africa Gentianos deuicit, qui uix impetrauere pacem. Pullulantib. per uaria loca bellis, Conſtantiū hic, Galerium Maximinum Diocletianus ſibi adoptauerunt, ac affinitate ſibi iunxerunt. Rebus undique compoſitis, cum Diocletiano Mediolani Imperium abdicauit: ſed paulò pòſt plurimùm pœnituit. Nam audiens filium ſuum Maxentium à Prætorianis militibus electum, è Lucania, in qua ſedem priuatus elegerat, circa amœniſsimos agros, ſpe reſumendi Imperiū motus, ad Vrbem ſe contulit, ſimulans filio fore auxilio. Vnde milites indignati, tumultum excitarunt, quòd talia tentare eſſet auſus. Sed ille ſe excuſauit, dicens ſe huiuſmodi ſimulaſſe, tentaturus num à militibus filius diligeretur. Inde in Gallias profectus ad generum Conſtantinum inſidias ei parauit, ut eum Imperio deturbaret. Sed per Fauſtam uxorem, quæ patri maritum prætulit, detectæ ſunt. Quem Conſtantinus apud Maſsiliam obſeſſum uiuum cepit, eiusq́; iuſſu fractis laqueo ceruicibus, occubuit. Talem exitum meruit ſanguinarius, & cruentiſsimus Imperator in Chriſtianos, cùm annos XX. regnaſſet, ætate ſexagenarius: qui alioqui plures titulos uictoriarum habuit, ut in fractis marmoribus Romæ conſpicitur, in hanc ſcilicet formam: M. AVR. VAL. MAXIMIANO INVICTO AVG. PONT. MAX. SARMATIC. MAX. GOT. MAX. IMP. VIII. COSS. III. PP. PROCOSS.

In æreo hoc Numiſmate apparet ara, cui ignis eſt iniectus. Vtrique aræ lateri Diocletianus & Maximianus paludati aſsiſtunt, ſiniſtris globum tenentes, dextris eleuatis iurare uidentur. Inter quos ad aram ſtat ſtatua concordiæ uelata coniungens ambos. A tergo cuiuſque Victoriola alata coronas Imperatoribus imponens, cernitur, cum huiuſmodi inſcriptione: IMPP. NN. AVGVST. ſubſcriptum uerò: FIDES EXERCIT.

EV-

EVTROPIA Maximiani Imperatoris uxor, ex quo Maxentium Imperatorē & Faustam, quæ Costantio nupsit, sustulit.

FAVSTA Valerij Maximiani Herculei ex Eutropia filia, quā pater Constantino Imperatori in uxorem tradidit.

FLAVIVS VALERIVS CONSTANTIVS CHLORVS, ex patre Eutropio, Romanæ gentis nobilissimo, & matre Claudia, Claudij Augusti filia, genitus, à Maximiano & Diocletiano cum Maximino in Imperio adoptatus est. Cùm seniores Augusti Imperiùm abdicassent, Romanusq; orbis inter hos esset, ac Constantino Galliæ, Hispaniæ, Italia cum tota Africa cederent, Africæ & Italiæ administrationem recusans, quod existimabat ab uno tantum pondus minimè sustineri posse, Gallijs contentus, illis diligentissimè præfuit. Eoq; regnante in Hispanijs, in Gallijs & Alpibus nulli motus fuère, atq; hostes populi Rom. ab armis cessauere. Anno uerò Imperij XIII. Eboraci morte consumptus, occubuit, relictis liberis ex Helena Constantino magno, ex Theodora uerò Maximiani priuigna Amiaballiano, Constantio pa

tre Iuliani, ac Constantia Licinii Imperatoris uxore. Vir pius & Christi cultor maximus, Christianis Consulibus in rebus agendis semper usus, & cui præ cæteris religio Christiana cordi fuit, & idola odio & abominationi. Natura etiam mitissimus, diuitiarum spretor, modici cultus, ita ut à fictilibus non abhorreret: tantæ etiam modestiæ, ut facilem & amabilem cunctis se præberet, unde plurimum diligebatur. Chlorus cognomento quasi uiridis, à colore dictus est.

In Numismate hoc æreo adparet Imperator loricatus & paludatus, galea cristata ornatus, dextro genu equo prostrato innitens, sinistra manu clypeum, dextra telum ferens, quo captiuum equo deiectum, & iam humi supplicem iacentem petenti ueniam similem, confodit, cum inscriptione: FEL. Infrà subscriptum: CON.

EVTROPIVS uir potens inter Dardanos, Constantini pater.

CLAVDIA CONSTANTIA filia Crispi fratris Flauij Claudij Imperatoris, non filia Claudij, quia sobole caruit, & mater Constantij.

THEO-

THEODORAM priuignam Maximiani, uxorem habuit Constantius, ex qua liberos suscepit Amiaballianum, Constantium Iulianum Principis, & Galli patrem, & Constantiam Licinij Imperatoris uxorem.

GALERIVS MAXIMINVS, ortus parentibus agrarijs in Dacia ripensi, pastor ouium, unde & illi cognomen Armentarius, militia præstãs, à Diocletiano adoptatus, & Cæsar factus, tradita ei filia Valeria, ad Orientem pacandum, cõtra Narseum missus est. Vbi primùm infeliciter, deinde fortissimè & prosperè pugnauit. Augustus factus, duos sibi adoptauit Cæsares Seuerum & Maximinũ. Mortuo Seuero consortem Imperij Licinium fecit, ac contra Maxentium Romã profectus est. Sed militum defectione cognita in Illyriam redijt, ac ob sæuam in cunctos libidinẽ, & in Christianos horrendam crudelitatem, in morbũ incidit, & ulcere inguinibus innato, uermibus undiq; erumpentibus, frustra medicis medicamina adhibentibus, fœdissimo, sed tamẽ digno exitu, perijt, cũ solus regnasset annos II. cum Cæsaribus, & imperij cõsorte annos XVI. Homo sanguinarius & crudelissimus,

ſimulacrorumq́; cultui uſq; ad ſuperſtitionem deditus fuit, nihil ſine augurijs & diuinationibus agens, delitijs & luxu ad inſaniam uſq; diffluens, matronis caſtiſsimisq́; uirginibus inſidias undiq; locans, nec urbem aliquã ſine adulterijs, & uirginum ſtupris incontaminatam relinquens.

Aureus hic Numus ex altera parte habet ædificium ſphæricum quadratis & rudibus lapidibus extructum: in cuius ſuperficie turres exiguæ altitudinis rotundis globis impoſitis adparẽt. In medio eius ianua eſt aperta, in qua loco inferiore ara rotũdæ figuræ, cui ignis eſt impoſitus, eminẽtiori uero loco ſtella uidetur. Aræ aſsiſtunt duo Imperatores loricati, paludati, laureaq́; ornati, ſiniſtris manibus ſchedas gerentes, dextras in ara iungentes, & à cuiuſq; tergo Tribunus militũ conſpicitur, cum inſcriptione: FIDES MILITVM.

VALERIA Diocletiani filia, quam pater poſt adoptatum ſibi Galerium Maximinum, eidem in uxorem tradidit.

SEVERVS, poſtquàm Conſtantinus Italiam & Africã reliquit, à Galerio Maximino addito collega Maximiano, Cæſar

ſar & Auguſtus dictus eſt, atque Italiæ & Africæ Præfectus. Sed cùm Maxentius in Vrbe à prætorianis Imperator creatus, ac contra eum Seuerus cum exercitu profectus eſſet, uiribus impar, fugere coactus, Rauennæ captus, & cæſus eſt, Anno Imperij II.

In huius monetæ æreæ facie poſteriore continentur duæ ſtatuæ Imperatorum loricatorum & paludatorum dextris globum tenentium, cui Victoriola alata inſiſtit: alteri ad dextram ſtanti, & ſchedam ſiniſtra tenenti, coronam lauream impoſitura. Statua uerò altera Imperatoris ad ſiniſtrã ſtans, haſtam ſiniſtra manu tenet. ſub globo inter utranq; ſtatuam B. litera uidetur. Inſcriptio talis legitur: CONCORDIA MILITVM. Infrà ſcriptum: ALE.

MAXIMIANVS uerò nomine DAZA dictus, ex ſorore Galerij Armentarij progenitus, ab eodem cum Seuero adoptatus, & Orienti Præfectus, Cæſar quadriennio, dehinc per Orientem Auguſtus triennio fuit ortu quidem atque inſtituto paſtorali, cæterùm ſapientiſsimi cuiuſque cultor, amator literarum, ingenio quieto: ſed fuit uini auidior, unde nonnunquam ebrius, quædam iubebat aſperius, deinceps in ſobrium tempus ac natiuum omnia diſtulit, ignorans ſe quæ antea iuſſerat, præcepiſſe. In Oriente contra Chriſtianos maximè deſæuit, licet priùs, quàm ſe Auguſtum, ui & arrogantia inflatus aduerſus Conſtantinum & Licinium extolleret, ſimulata humanitate Chriſtianis parceret. Sed cùm aduerſus Licinium res nouas in oriente moliretur, rupto fœdere, cum filijs, quos iam ſocios Imperij aſſumpſerat, oppreſſus eſt. Nã & exercitus eius ferro concidit, & qui ſuperfuerunt eo relicto, alijs ſe dediderunt. Ipſe abiectis Imperii inſignibus, fugitiuus ſe turbis colonorum immiſcens, in agris latuit, & ne uiuus caperetur, ſe ſtrangulauit Tarſi, cùm imperaſſet annos VII.

Numiſma hoc aureum refert ſtatuam uirilem, barbatam, caput corona turrita ornatam, pectore & brachijs nudis, ſiniſtra Cornucopiæ ferentem, dextra patinam in ara ſacrificantem. Ad cuius ſiniſtrum latus litera N eſt poſita, cum tali inſcriptione: GLORIA POPVLI ROMANI. Subſcriptum:

P. L. C.

MAXENTIVS Maximiani Herculei ex Eutropia Syra filius, quem alij arte muliebri suppositum ferunt, quo charior esset marito prolem cupienti. Hic à Prætorianis, non abnuente Senatu, Imperator dictus, Seuerum, qui aduersus se exercitum ductabat, circa Rauennam interfecit. Imperium, non ut Augustus, sed ut Tyrannus exercuit, Prætorianis eum ad omnem sæuitiam impellentibus. Asperitate similis Maximiano patri, sæuitia Domitiano & Commodo, plerosque claros uiros occîdit, bona diripuit, noua uectigalia inuenit, in occidendo, & omni uia exigendo pecunias inexorabilis fuit, mulieribus stuprandis illi libido inextinguibilis. A Constantino magno, qui contra eum in auxilium à Senatu uocatus uenerat, circa pontem Miluium superatus est, absorptusque in gurgitibus. Nunquam cadauer eius posteà inuentum. Sic libidinis, & omnis sæuitiæ ergastulum Maxentius, perijt crudelissimè, sed dignissimè, Imperij sui anno VI.

Habet Numus hic æreus ex altera parte uictoriam alatam, seminudam, sinistro pede thoracem calcantem, manu sinistra clypeum genu impositum tenentem, dextra hos characteres scribere uidetur: VOT. XX. FEL. Ad pedes illius humi iacet captiuus, nudus, religatis ad tergum manibus, cum inscriptione: VICTORIA AETERNA AVG. N. Infra uerò subscriptum:

HCSTS.

LICI-

LICINIVS LICINIANVS in Dacia parentibus agricolis natus, ab ijs puer enutritus, extrema pueritia militauit, promotusq; tribunus militum, bello contra Narſem optimè ſe geſsit, ob id Galerio Maximino gratus, & Seuero mortuo Imperij conſors factus Auguſtusq; appellatus eſt. Et primò Illyrijs præfuit, poſteà in Orientem miſſus Maximianum fudit ac fugauit. Qua uictoria elatus ſuperbire cœpit, & Conſtantinũ contemnere, Chriſtianorum Deum irridere, in Chriſtianos omnes deſæuire, plerisq; clariſsimis ac ſanctiſsimis uiris in uincula coniectis ac atrociſsimè necatis, plerisq; in exilium relegatis, quorum uxores ſatellitibus in matrimonium conceſsit. Iure igitur contra eum Conſtantinus Gallicanas & Italicas uires, non prohibente affinitate, expertus eſt, ac primò in Pannoniæ campis eum fudit: mox reparantem uires incredibili celeritate ex Europa in Aſiam expulit, maleq; reconciliata iterum gratia, per Conſtantiam uxorem Licinij ſororem Conſtantini cùm rebelles animos homo uecors retineret, Theſſalonicæ à militibus eſt interfectus, Anno ætatis LX. Imperij XIIII. Homo admodum aſper, & uitio auaritiæ & libidinis haud mediocriter deditus, literis ob inſcitiam adeò infenſus, VT VENENVM ET PESTEM REIP. NOMINARET. Oratores & Philoſophos ſummo odio mirificè inſectatus: Chriſtianis infeſtiſsimus, unde illi diſcordiarum ſemina aduerſus Conſtantium acriora nata ſunt. Vxorem habuit Conſtantiam ſororem Conſtantini Imperatoris, filiam Conſtantij ex Theodora, ex qua genuit Licinium iuniorem, & Anabalianum patrem Dalmatij Cæſaris.

In monetæ huius aureæ parte altera, continetur ſtatua Iouis nuda, pallio de collo pendẽte, ſiniſtra haſtam, dextra globum tenens, in quo uictoria alata impoſita, ſiniſtra ramum palmæ, dextra coronam lauream fert. A dextro eius ſtatuæ latere, ad pedes aquila alis expãſis, & à ſiniſtro captiuus, uinctis

manibus adparet, ſupra quem characteres hi notati XIII. Inſcriptio talis eſt addita: IOVI CONSERVATORI. Et inferiùs ſubſcriptum legitur: SVNG.

LICINIVS IVNIOR, Licinij Imperatoris, & Conſtantiæ ſororis Conſtantini Magni filius, quē Conſtantinus menſiū ferè XX. Cæſarē fecit. egregius iuuenis, & optimæ indolis, inſidijs Fauſtæ, ne peritia in militando filijs obeſſet, occubuit.

Numiſma hoc æreum habet Apollinis ſtatuam pallio à tergo pendente, ornatam corona radiata, dextra eleuata, ſiniſtra globum gerentem. A dextro eius latere litera R, ſiniſtro F, conſpicitur, huiuſmodi inſcriptione adiecta, SOLI INVICTO COMITI. Infrà: N Q.

CONSTANTIA Conſtantini Imperatoris ex Theodora filia, ſoror Conſtantini Magni, Licinij Imperatoris uxor, ex qua genuit Licinium iuniorem & Anaballianum patrem Dalmatij Imperatoris.

CONSTANTINVS MAGNVS in Britannijs patre

tre Constantio Pio, matre Helena genitus, puer optimis imbutus literis, extrema pueritia in re militari in Oriente sub Gallieno Maximiano egit: à quo adolescens contra Sarmatas, ingenti cum exercitu missus, ultra ætatem, & plus, quàm permitterent anni, hostes non solùm profligauit, sed etiam ducem Sarmatarum catenatum Galerio adduxit. Propter eas uirtutes Galerio suspectus, insidias fugiens, ad patrem peruenit. Eoque mortuo regnum Galliarum, Hispaniarumque & Cottiarum Alpium sibi testamento relictum, accepit Cæsar, quod triennio summa cũ laude rexit, deditissimos & obsequiosissimos habens milites. Italiam ab ijs, qui Tyrannidem Maxentij ferre non poterant, accersitus, cum parte copiarum petijt, & Maxentium auspicio fulgidæ crucis superauit, totamque biennio Italiam, urbemque Romanam pristinæ maiestati asseruit. Vnde primus Romanorum principum cognomen MAGNI meruit, eique arcus marmoreus, triumphis insignis, à Senatu positus, cũ huiusmodi inscriptione: S. P. Q. R. IMP. CAES. II. CONSTANTINO AVG. QVI INSTINCTV DIVINITATIS, ET ANIMI MAGNITVDINE, VNO TEMPORE, ET TAM DE TYRANNO QVAM DE OMNI EIVS FACTIONE IVSTIS REMP. VLTVS EST ARMIS. Inde abnegato idolorum cultu, Christianam puritatem amplexus est, Christum ab omnibus colendũ præcepit, templaque illi erexit, Christianos Vrbis gubernationibus præfecit, nec alia magis causa acriùs in Liciniũ Imperatorem & affinem exarsit, quàm quòd ille aduersaretur Christianis, eosque crudelissimis supplicijs afficeret. Quem persecutus in Græcia apprehendit, & interfecit. Bella contra Barbaros multa fortissimè confecit, semper prospera usus fortuna. Obtento itaque totius Romani Imperij regimine, ablegatis curis, animo securus, à bellis ad pacis studia conuersus, optimum principem egit. Leges sanctissimas tulit, literis & ipse semper impensè studuit, easq; fouit. Nicęnam Synodum CCC. & XXII. patrum multis dissidentibus indixit, Bizantium instaurauit, & suo nomine Constantinopolim denominauit, eoque Imperium transtulit. Lauacrum baptismatis in extremum usque tempus distulit, fortè quòd iturus contra Persas, uolebat in Iordane baptizari, Christum imitaturus. Senex, Persis Mesopotamiam diripientibus bellum indixit, ac copijs coactis ipse Sotiropolim urbem petijt, ut aquis calidis senile corp⁹ foueret. Et priùs quàm se ablueret, à medicis pharmacum datum, quod à ministris ueneno corruptum erat, intrepidus ebibit, ac paulò pòst in morbum incidit, quo & tandem extinctus est. Corpus eius Constantinopolim regali põpa, comitante filio Constantino deductum, & ibidem in templo XII. apostolorum cũ matre sepultum, Anno ætatis LXVI Imperij XXXII. minùs mensibus duobus, relictis filijs tribus,

Constantino, Constante, & Constantio.

Aureum hoc Numisma fuit magnitudine, quali apparet, in cuius posteriore parte Imperator loricatus & paludatus, thoraci insidens, statua muliebri globum offerenti, in quo uictoriola est alata, dextra coronam lauream, sinistra ramum palmæ tenens. A tergo uerò Imperatoris alia uictoria alata apparet, Imperatori coronam imponens, cum inscriptione: SALVS ET SPES REIPVBLICAE. Infrà: SMHER.

In hoc priore Numismate ex parte altera, imago Constantini Magni apparet.

Numisma alterum æreum Constantinus Romæ excudit, in altero latere habens lupam infantes Romulum & Remum lactantem, eosque lambentem: supra eam duæ stellæ uidentur. Hæ literæ infrà subscriptæ: A F Q.

Tertius Numus æreus, Constantinopoli excusus, continet uictoriam alatam, dextra telum, sinistra clypeum gerentem,

pe-

pede dextro roſtrum nauis calcantem, his characteribus ſub-ſcriptis: CONSZ.

HELENA Coël Regis Angliæ filia, uel, ut alij uolunt, humili loco inter Britannos nata, uxor Conſtantij, ex qua Conſtantium Magnum genuit, coactus autem repudiare eam, ut Theodoram Herculei priuignam duceret, Mulier ſanctiſsima, & religioni Chriſtianæ maximê dedita, filio nondum baptizato, Chriſtiana facta, filium Conſtantium ad Chriſti religionem, maximis quibus potuit precibus, attrahere eſt conata. Sanctam Crucē in locis abditis inuenit. Octogenaria diem obijt, & Conſtantinopoli in templo XII. Apoſtolorum in ſepulchro, quod Conſtantinus ſibi, poſteriſq; ſuis extruxit, ſepulta.

Latus alterum continet muliebrem ſtatuam, dextra Lauri ramum ferentem, in ſiniſtra quid habuerit, ob uetuſtatem cognoſci non potuit.

MINERVINA Conſtantini magni prior uxor, & Criſpi Cæſaris mater, quam Conſtantinus ualde dilexit.

FAVSTA, Constantini Magni altera coniux, ex qua quinque liberos, Constantinum II. Constantium, & Constantẽ, filias Helenam, & Constantiam procreauit. Cuius fraude Crispus priuignus interfectus est. Sed post aliquot annos cognita causa à Cõstantino, quem Helena mater ardore nimio Nepotis increparat, in balneas ardentes coniecta, necata est.

CRISPVM ex Mineruina filium Constantinus pater adhuc priuatus Cæsarem fecit. Eum Fausta deperibat, & ad libidinem sæpiùs tentauit, renuentemque apud maritum detulit, illum sibi uoluisse uim inferre, cui Cõstantinus fidem habens, Crispum ad Polam Histriæ interficere iussit.

In hoc æreo Numo currus à quatuor equis tractus, cum nubibus apparet, in quo sedet statua Apollinis corona ex radijs ornata, dextra flagellum, sinistra coronam Lauream tenens, cum inscriptione: SOLI INVICTO.

Post mortem patris Constantini Magni, Imperium ad tres filios CONSTANTINVM, CONSTANTEM & CONSTANTIVM ad Dalmatum peruenit. Ac diuisione facta Constantino Gal-

Galliæ, Hispaniæ, Alpes Cottiæ, Britanniæ, cesserunt. Quano contentus ob Italiæ Africæque ius, cum Constante dissentire cœpit, Legatosque de noua facienda diuisione, misit. Cùm autem minimè proficeret longis querimoniis, suis uiribus fretus, rem armis exequi statuit, ac bellum ciuile contra ius, fratri mouens, regiones, eo absente, depopulatus est. Et iam ad Aquileiam peruenerat, ubi primùm missos à fratre milites, ut conatum eius repelleret, excepit, & incautiùs fœdeque temulentus cum illis congressus, cùm equus principis ictus uulnere sessorem deiecisset, à militibus circunuentus, humi iacens sine purpura incognitus, multis ictibus confossus & obtruncatus est, ac in fluuium, cui nomen Alsa, haud longè ab Aquileia, proiectus, Aetatis anno XXV. Imperij triennio nondum finito.

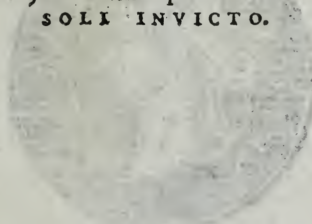
In hoc Numismate duæ statuæ loricatæ, paludatæ, galeis cristatis impositis, apparent, quæ ad dexteram stat, demissa sinistra clypeum, dextra hastam fert. Quæ uerò ad dextram consistit, dextra manu clypeum, sinistra hastam tenet. Inter utranque signum militare est positum, cui appensum labarum, in quo hoc signum uidetur, cum inscriptione: GLORIA EXERCITVS. Infrà: H. SIS.

DALMATIVS Anaballiani Constantini Magni fratris filius, Cæsar & hæres unà cum filijs à patruo institutus, in Oriente imperauit, in omni actione patruo, quàm patri similior, unde & uirtus illi obfuit. Nam uix tertium Imperij adimpleuit annum, cùm factione Constantij patruelis est interfectus, seditione militari, Constantio dissimulante.

Argentea hæc moneta ex altero latere continet statuam Apollinis nudam, corona ad radiorum similitudinem composita, ornatam: dextra globum, sinistra flagellum ferentem, addita inscriptione huiusmodi:

SOLI INVICTO.

M 3

CONSTANS Italiam, Africam, cum inſulis, Illyricum, Dalmatiam, Macedoniam, & Achaiam ſortitus eſt, ac fratre cæſo, Galliam magno conatu Alpibus ſuperatis, intra biennium in poteſtatem redegit. Egit primùm bonum, ſtrenuum & iuſtum principem, præfuitque Gallijs, ut bonus rector. Mox ſiue rerum felicitate, ſiue aduerſa ualetudine immutatus (pedibus enim manibusq; articulorum dolore uexabatur) cunctis ingratus, difficilis, moroſus, & tam prouincialib. grauis, quàm militibus illiberalis eſſe cœpit. Ob id coniuratio in eum eſt facta, autoribus Chreſtio & Marcellino, ſimulque Magnentio, incautus, feſſus uenatione, intra territorium quieſcens, ad Helenam oppidum Pyrenæo proximum oppreſſus eſt, cùm imperaſſet annos XIII. uixiſſet XXX.

In hoc argenteo Numiſmate apparet ſtatua loricata & paludata, ſiniſtra haſtam, dextra labarum tenens: in quo tale ſignũ conſpicitur, ☧ cũ inſcriptione: TRIVMPHATOR GENTIVM BARBARARVM. Infrà ſubſcriptum: SIS.

NEPOTIANVS Eutropiæ ſororis Auguſtorum filius, Conſtante inſidijs Magnentij interfecto, gladiatoribus ſtipatus

tus à populo Romæ Imperator eſt creatus, Auguſtique nomẽ accepit. Sed ab Heraclide Senatore Magnentianę factionis fautore, facta proditione, ſimulans uelle cum eo loqui, obtruncatus eſt, capite palo fixo per Vrbis itinera deportato, cùm imperaſſet dies xxx.

Aereus hic Numus ex altera parte repręſentat mulierem ſtolatam, Trophæis inſidentem, dextra Victoriolam alatam, ſiniſtra haſtam tenentem, adiecta inſcriptione: ROMA FELIX. Infrà : ✶ & ☽

CONSTANTIVS tertius frater, in diuiſione Imperij, cùm ei attributus eſſet Oriens, morte Conſtantis intellecta, ulturus eius cædem, Gallum patruelem Cæſarem fecit, & Orienti præfecit. Ingenti exercitu aduerſus Magnentium comparato, memorabili illum prælio ad Murtiam fudit, quo Romani uires Imperij penè concidere, LIII. milibus utrinque deſideratis. Mox cùm Magnentius bellum reparaſſet, ad Lugdunum iterum eum uicit. Gallum à ſe anteà Cæſarem dictum, ſe rocientem & inſolentem ſupra Cæſaris nomen, interfecit, ac ſolus rerum omnium potitus eſt. Tyrannos undique oppreſſit, ac contra Perſas ſæpius infeliciter conflixit ſtultitia ſuorũ militum. Quibus ad ſua abeuntibus, cùm Romam cum Ormiſda regis Perſarum filio inuiſit, Iulianũ Galli fratrem, tres & uiginti ætatis annos agentem, Cæſarem fecit, ſorore ſua Helena ei in matrimonium tradita. Eumque in Gallias aduerſus Alemannos eas tunc uaſtantes, cum paucis equitibus miſit. Qui re feliciter geſta, cùm Imperator ab exercitu eſſet appellatus, de eo certior factus Conſtantius, aduerſus Iulianum exercitũ miſit. Sed febre correpťˀ, uſq; ad radices mõtis Tauri lectica uectus, peruenit, ibique apud Mopſocrenem febre intrinſecus exurente, quam indignatio nimia uigilijs augebat, deceſsit anno Imperij XXIIII. ætatis LXI. Princeps ſe-

lix bellis ciuilibus, externis lacrymabilis, mirus artifex in sagittis iaculandis, à cibo uinoque, & somno multùm intemperans, patiens laboris, facundiæ cupidus: quam cùm assequi, tarditate ingenij non posset, alijs inuidebat.

In parte altera continentur duæ statuæ loricatæ & paludatæ, hastas & clypea tenentes, inter utranque duo signa militaria posita, inscriptione tali: CONCORDIA EXERCITVS. Infrà: TRP.

GALLVS patre Constantio, fratre Constantini Magni, matre Galla sorore Ruffini & Cerealis uirorum Consularium apud Tuscos, in Massa Veternensi progenitus, & satis liberaliter educatus, ferinos tamen mores educatio tollere non potuit. Erat natura ferox, & ad tyrannidem pronior, si suo iure imperare licuisset. Huic cùm Constantius Imperator sororem suam Constantiam iunxisset, & in Antiochia ad tuendum Orientem eum reliquisset, ille noctu cum satellitibus incogni tus per Lupanaria, & tabernas cursitabat, sciscitabũdus sub uoce Græca & alterata, quid de Cæsare sentirẽt, malè de ipso locutos trucidabat. Domitianum Præfectum prætorio, & Montium Afrum, senem Quæstorem ab Imperatore, qui de sceleribus eius iam senserat ad corrigendum eum missos, per forum tractos, & malè uerberatos, suadente uxore, iugulauit. Quod intelligens Imperator ad eum adducendum milites misit. Sed is Constantiam uxorem ad fratrem placandum misit. Qua in itinere mortua, Constantius eum dignitate priuatũ exilio damnauit, & postremò interficere iussit, cùm uixisset annos undetriginta, Imperij sui anno IIII.

In hoc Numismate Imperator in suggestu stans militibus concionatur. Inscriptio: FIDES MILIT.

CONSTANTIA Constantij Aug. soror, Cõstantij Magni filia

lia, Galli uiri ſcelerati uxor. Hæc ſupra modum turgida, uirum ad crudeliſsima quæq; facinora inflammauit, ac à Gallo marito ad placandum fratrem Conſtantium miſſa in itinere in Bithynia repentina febre conſumpta, deceſsit.

EVSEBIA ſoror Euſebij & Hippatij uirorum Conſulariũ, Conſtantij Imperatoris prior uxor, quam & præcipuè dilexit, eximiæ pulchritudinis: ſed quæ famam uiri laceraret magis, quàm modeſtioribus fœminis conuenit. Ob mariti impotentiam prius ad tabẽ redacta. Póſt inuerſi uteri dolore, quẽ ſuffocationem matricis Medici uocant, occubuit.

FAVSTINAM fœminam forma pulcherrimam, priore mortua, matrimonio ſibi iunxit Conſtantius, quam in partu, edita priùs poſthuma, amiſit.

POSTHVMA Conſtantij & Fauſtinæ filia, matris nomine etiam Fauſtina appellata, Gratiano matrimonij iure copulata.

Alias habuit filias Conſtantius, ANASTASIAM & CAROSAM, quas Martianus presbyter Nouatianus in Grammatices rudimentis inſtituit, A quibus Thermæ Anaſtaſianæ & Caroſæ ſunt appellatæ.

VETRANNIO, qui ab alijs BRITANNION dicitur,

magiſter

magiſter militum, Magnentiarum partium, grandæuus iam & cunctis amabilis in Pannonia aduerſus Murſiam, ad tuendũ Illyricũ, ab exercitu Illyricano Imperator eſt appellatus. Cũ de Magnentij morte comperiſſet, poſita purpura, & ueſte indutus Gallica, Conſtantium adijt, & obuius uenienti factus in Thracia obuolutus pedibus, ueniam petijt, & impetrauit. Imperator etiam ſenem ducem amplexus, patrem eum uocauit, & cœnæ adhibuit. Et grandæuo uiro non modò uitã, ſed uoluptuariũ etiam otiũ dedit. Iuſsit enim abire Pruſiada Bithyniæ caput, & propinqua oppida uoluit, ut ad uictũ ſenis cõtribuerent. Vbi quiete magna ſex annos uixit. Homo propè ad ſtultitiam ſimpliciſsimus, probus, iucundæ ciuilitatis. Sed omnium liberalium artium adeò expers, ut prima literarum elementa, iam decrepitus Imperator uix diſceret.

In hoc æreo Numiſmate ſunt duæ manus iunctæ, caduceum tenentes, cum inſcriptione: CONCORDIA AETERNA.

SYLVANVS Boniſij filius, in Gallia natus, bello Liciniano, ſub Cõſtantio clarus, Tribunus ſub Magnentio, pòſt ad Conſtantium defecit, à quo miſſus in Galliam, felices ſucceſſus habuit. Quos Conſtantius ſuſpectos habens, inſidijs eum petijt. Hac re intellecta Syluanus pro cõcione militibus id eſt queſtus, & mox Cæſar appellatus. Sed haud longè pòſt à tribunis corruptis per Vrſicinũ pecunia, Agrippinæ in quodam tumultu eſt occiſus.

Aerea hęc moneta ex altera parte tria refert ſigna militaria, medio aquila impoſita, cum inſcriptione: FIDES EXERCIT.

MAGNENTIVS ex Gallia obſcuris ortus parentibus, Comes duorum ordinum, apud Auguſtam Germaniæ urbẽ, à Conſtante enutritus, magnoq; amore dilectus, & quondã

ab eo defensus, dolo Constante interfecto Imperium arripuit, ac post eius nomine & signo illius literas ad eos quos formidabat, scribens, ut ad Imperatorem uenirent, incautos in itinere occîdi iussit, ne superessent qui motum facerent. Deinde ingenti agmine Italiam petit, & Mediolani diu immoratus, fratrem suum Decentium Cæsarem fecit, misitque cum exercitu trans alpes ad Gallias tuendas. Ipse cum instructo exercitu ad Murtium contra Constantium profectus est, ac deinde usus Magæ consilio, cum Constantio congressus, uictus est, magna strage utrinque facta. Post commissum prælium fugiens, cùm se in Italiam recepisset, apud Ticinum plures incautos fudit, profligatique exercitus reliquias collegit, & nouo milite suppleuit. Cumque pacis conditiones per legatos sæpius tentasset, tantùm ducis titulum petens, nec quicquam impetrasset, dimicationis aleam rursus tentare cupiẽs, iterum cum Constantio conflictu habito, superatus est, Lugdunumque aufugit. Vbi sentiens undique se custodiri, deesseque locum fugæ, furorem simulans, fratri Desiderio uulnera, non tamen letalia intulit, ac quibusdam ex amicis, dein de se ipsum transfosso latere interfecit, Imperij mense XLII. Aetatis anno XL:

Argenteum hoc Numisma in facie posteriore habet tale signum ☧ à dextra parte literam A, à sinistra) cum huiusmodi inscriptione: SALVS DD. NN. AVG. ac sub hoc signo literæ hæ scriptæ I. P. I. C.

DECENTIVS à fratre Magnentio Mediolani Cæsar factus, missusque cum exercitu trans Alpes ad tuendas Gallias, audito fratris casu, sibi metuens, laqueo fasciæ ad collum posito, apud Senonas uitam finiuit.

Numus hic argenteus continet ex altera parte statuam Herculis, nudam, pelle Leonis de collo pendente, taurum humeris ferentem, dextra eleuata clauam tenentem, inscriptione tali addita: VIRTVS AVGG. Infrà: P T.

IVLIA-

IVLIANVS Apoſtata, patre Conſtantio, Conſtantini Magni fratre, matre Baſilina nobiliſsima fœmina genitus. Puer ingenio ſublimi, callido & literarum ardentiſsimo, adeò ut amore literarum inſomnes noctes multas duceret, & uigilias Muſis impenderet, inſtitutus in primis in Chriſtiana doctrina ab Euſebio Epiſcopo Nicomediæ, palàm Chriſtũ confeſſus eſt. Deinde Libanio Rhetori inſtituendus traditus, prętermiſſa ueritatis cognitione, puerilem animum ad antiquorum crudelitatem flexit, & fidem Chriſtianam deſeruit. A Cõſtantio adoptatus, & Cæſar factus, Gallijsq; primùm præpoſitus, in campis Argentoratenſibus, cum paucis militibus, infinitas hoſtium copias deleuit, Regemque eorum Chonodomarium cepit. Re bene geſta, in Gallia hoſtibus ſæpe profligatis, ultraq; Rhenum coactis, concordi aſſenſu, à militibus Pariſijs Imperator ſalutatus eſt & Auguſtus. Quo Imperium tenente, populi Rom. hoſtes intra ſuos terminos ſe continuere, & Iuſtitiam cœlo delapſam, rurſus ad mortales redijſſe dicebatur. Conſtantio mortuo, aduerſus quem bellum ciuile parabat, adeptoque toto Imperio, Perſis, qui per LX. annos ſæuiſsima cædium monumenta in Oriente fecerant, Romanis exercitibus ſæpe repulſis atq; deletis, bellum indixit, ac cum ingenti apparatu Conſtantinopolim, & hinc tranſmiſſo Boſphoro, à Chalcedone Nicomediam uenit. Inde Antiochiam & Hieropolim profectus, in Meſopotamiam ſigna mouit, atq; hinc traiecto fluuio, ponte deiecto, ut militibus redeundi uia intercluderetur, ad hoſtes peruenit. Ac commiſſa cum illis pugna, acceptoq; uulnere lethali, & manu cruore repleta, ut Chriſto blaſphemaret, in aërem ſanguinem proijciens, dixit: VICISTI TANDEM GALILAEE, VICISTI (ſic enim Chriſtum uocare ſolebat) ac uacuatus paulatim ſanguine, circa noctis ferè medium, epota aqua frigida, uita ſolutus eſt, cùm imperaſſet ſolus annum I. menſes VII. Cæſar uerò annos VII. Homo ſtatura exigua & gracili, maieſtate conſpicuus, lau-

us, laudis immodicè cupidus, cultu Numinum ſuperſtitioſus, Chriſtianos impio quodam odio inſectatus, quanquam à ſanguine eorum abſtineret, militiam tamen & ſtudia eis interdixit, ne doctores artium liberalium eſſent, unde materia deeſſet, & paulatim ingenium fidei defendendæ. Pleroſq; præmijs & illecebris, quaſi machinis à uera pietate auertit. Quinetiam librum aduerſus Chriſtianos edidit, quem tamen argutiſsimè Cyrillus Epiſcopus Alexandrinus refutauit.

In Numiſmatis huius parte altera Taurus, & ſupra eũ duæ ſtellæ, ad pedes uerò anteriores Aquila cum inſcriptione: SECVRITAS REIPVB. Infrà uerò ſubſcriptũ: T. CONST.

CONSTANTIVS filius Conſtantij Imperatoris ex Theodora, frater Conſtantini Maximi, & Iuliani apoſtatæ pater.

BASILINA nobiliſsima fœmina, Conſtantini Magni fratris uxor, & mater Iuliani Imperatoris.

HELENA Conſtantini Magni filia, uxor Iuliani. Huic Euſebia

bia Constantij Imperatoris uxor insidiabatur, quòd ipsa sterilis uixerat, quæsitumq; uenenum per fraudem bibere illexit, ut quotiescunq; concepisset, immaturũ abijceret partum. Cùm autem in Illyricum Iulianus contra Constantium cum exercitu iret, ex partu mortua est. Corpus eius Romam perlatum, in suburbano Nomentanæ uiæ sepultum est.

IOVINIANVS in Pannonia, patre Varroniano, Comite ordinum agri Singidonensis natus, prima ætate præceptoribus erudiendus traditus, haud parum liberalibus artibus profecit. Ingenio ualdè amœno, nec à literis abhorrẽte. Cùm Iulianus in Oriente interijsset, ab exercitu Imperator inuitus electus est. Licet paulò antè cùm Iulianus lege ab exercitu exegisset Christianos, cingulum militiæ deserere, quàm Imperatori obtemperare maluisset. Electus aũt statim uoluit omnes milites Christianũ nomen profiteri, quod & fecerũt. Ac deinde exercitũ Rom. traiecit ultra Tygridẽ fluuium, ibiq; ictum est fœdus pacis ad annos XXX. non sine calamitate Romani Imperij, restitutis quinq; prouincijs Transtygritanis, quas Galerius Maximinus acceperat. Restituit etiam Sacerdotes & Episcopos, præsertim Athanasium Magnum, qui priùs sub Cõstantio & Galieno pulsi erant. Cumque uenisset ad oppidum Dadastana, quod est inter Bithyniam & Galatas, cruditate stomachi, siue, ut alij uolunt, in cubiculo recenti tectorio obducto, prunis etiam ardentibus dormiens, repentè interijt, Imperij mense VII. ætatis XXXIII. Vir uultu lætissimo, oculis cæsijs, uasta & ardua proceritate, Christianæ legis studiosissimus, literarum haud expers, sed mediocriter eruditus, beneuolus, & in suos propensus, quos ad dignitatis gradus euexerat.

Numus hic æreus, ex altera parte coronam habet lauream, in qua hæc inscripta leguntur: VOTA PVBLICA.

CHARITO filiam Lucilliani uxorem habuit Iouinianus, ex qua filium genuit Varronianum. Hæc audiens aduentare Maritum, cum filio Varroniano obuiam apparatu regio processit, sed fatis nolentibus non potuit conspicere maritum.

VARONIANVS Iouiniani ex Charito filius, quem pater secum Consulem licet infantem, creauerat, qui cùm admodũ paruulus in curuli sella cum patre ueheretur, uagitu reluctabatur, infelicem patris exitum uoce portendens.

In Numismate Varroniani est statua loricata, & paludata, dextra telum, sinistra signum militare ferens, cum inscriptione: PRINCIPI IVVENTVTIS.

VALENTINIANVS Gratiani Funarij hominis ignobilis filius, ipse magnanimus, & rei militaris peritus, sub Iuliano Tribunum agens, quia dijs sacrificare nollet, lege ab exercitu exactus est. Quo mortuo nulla discordante sententia ab exercitu Nicææ in Bithynia Imperator est electus. Multis undiq; per uniuersum orbem bellis insurgentibus, Valentem

tem fratrem Imperij consortem, & Augustum creauit. Gothos & Barbaras nationes Thracia expulit, Septentrionem omnem cum Saxonibus ad officium redegit. Parthos à Syria per legatos eiecit. Inquietam Germaniam Theodosij maioris auspicijs pacauit. Gratianum suum filium Augustum appellauit. Paulò pòst cùm Quadorum legationem latrocinia excusantem audiret, subita ira accensus, in morbum incidit, quo marcessentibus uenis, cùm nihil emitti posset sanguinis, uoce amissa, sensu integer expirauit, Anno ætatis LV. Imperij XI. Vir egregio uultu, animo graui, ingenio solertissimo, sermone cultissimo, uitijsque infectus, potissimùm auaritia. Erga Deum ualde pius, corpore robustus, & à iustitia nunquam alienus, & quibusdam seuerus dictus & uehemens.

In altera parte est Valentis effigies expressa, cum tali inscriptione: IMPP. DD. NN. AVGG. PP.

VALENS frater Valentiani, ab eo collega Imperij, & Augustus declaratus, Constantinopolim concedens, bella gessit in Oriente, Procopium temere Imperium inuadentem deuicit, & occidit. In initio Imperij Christianæ religionis legibus fuit deditissimus, ac prius, quàm cum Gothis Thraciam populantibus, congrederetur, uoluit lauacro Baptismatis inundari, ut uirtute illius & gratia, hostes uinceret. Sed pòst coniugis seductus captionibus, Arriana secta irretitus, iuramento asseruit, se eam constanter tueri & defendere, omnesq; ad eam doctrinam adhortatus est, carpentes uerò partim exilio damnauit, partim necauit. Religiosos uiros per Tribunos & milites fustibus cedi iussit, ac lege lata Monachos militare præcepit. A Valentiniano fratre sæpe literis admonitus & reprehensus, ut à secta Arrianorum sese subtraheret, non modò non destitit, sed magis in Christianorum perniciem inflammatus est. Contra Scythas & Gothos, qui omnia cædibus & incendijs complebant, pugnans ferociùs, quàm cautius in fuga uulnera9t ex equo decidiat, acceptusq; in uile tugurium circa Hadrianopolim, iuxta quod strues palearum erat cumulata, iniectoq; igne, à Gothis superuenientibus, flamma absumptus est, Anno ætatis L. Imperij cum fratre XIII. cùm solus regnasset annos III.

Moneta hæc continet statuam loricatam & paludatam: sinistra labarum tenentem, dextra mulierem manibus ad tergum ligatis, crinibus trahentem, inscriptione addita: GLORIA ROMANORVM. subscriptum: CONOB.

SEVERA Valentiniani Imperatoris fuit uxor, ex qua Gratianum filium sustulit. Huius commendatione Valentinianus Imperator aliam accepit uxorem Iustinam, quæ multorum liberorum mater extitit.

DOMINICA AVGVSTA raræ pudicitiæ fœmina, uxor Valentis. Hæc Hunnis, Alanis, & Gothis uictricibus signis Constantinopolim obsidentibus utiliter restitit. Nam ex ærario publico multas pecunias & arma ciuibus ac plebi largita, ab urbis uastatione hostes submouit, regnumque cognatis fideliter seruauit. Ex hac unicum filium genuit, qui infans mortuus est.

PRO-

PROCOPIVS genere Siculus, in Sicilia educatus, Iulianum principem primo gradu contingebat propinquitatis. Primùm occultus notarius, dehinc militaris Tribunus, & post Cōstantij obitum inter optimates uersatus, quietis publicæ turbator est appellatus: à Iuliano præses in Mesopotamia cum ualido exercitu relictus, cum mandato, si res Romanæ postularent, ipse de Imperatore eligendo uideret. Mortuo iam Iuliano, intelligens Iouinianum Imperatorem electum, è conspectu se sustulit, atque Constantinopolim aufugit, & ope cuiusdam amici Senatoris, cùm diu delituisset, & quorūdam ignobilium militum fauore Imperatorē se fecit, eo tempore quo Bythiniam Gothi irruperant, eique auxilia miserant. Sed à Valente in Phrygia multis militibus ad eum deficientibus, superatus est, amissoque exercitu, cùm per nemora paucis comitantibus per noctem uagaretur, à suis captus, Valenti Imperatori est traditus, qui abscissa ceruice eius, discordiam ciuilem sedauit.

Numus hic repræsentat Imperatorem stantem in suggestu, & militib. concionantem, cum inscriptione huiusmodi: EXERCITVS INVICTVS.

FIRMVS in Africa Imperium sibi rapuerat, atque noua moliebatur. Sed à Valente prælio uictus est, & captus, pôst occisus: cùm Africam composuisset apud Carthaginem, sed prius baptismate ablutus, ut liberior iugulum percussori præberet.

In hoc Numismate conspicitur Imperator tropheis insidēs, dextra uictoriolam alatam tenens, sibi coronam imponētem, sinistra telum, cum inscriptione: ROMA AETERNA.

GRATIANVS ex patre Valentiano, & Seuera matre Syrmi natus, literis ab ineũte ætate haud mediocriter institutus, Poeta & Orator haud uulgaris, princeps plane religiosus ab adolescentia, qui mente pura & immaculabili cõscientia, Deũ summum ueneratus est, pudicus & uerecundus, in amicorum officijs sedulus, liberalis & comis. Patruo Valente defuncto, Asiæ Lybiæque regna suscepit. Treueris agens Valentinianum fratrem iuniorem, Cæsarem & participem Imperij declarauit. Antistites & præsules à Valente expulsos immeritò, reuocauit. Ab Ecclesia Eunomianos, Phornianos, & Manichæos hęreticos amouit. Admodum iuuenis immensam multitudinem Alemannorum in Gallias irrumpentium, licet impari militum numero, circa Argentoratum fudit. Theodosium magistrum militum contra Gothos in Thraciam misit, & re feliciter gesta, consortem eum Imperij fecit, tradito Oriente cum Thraciæ Imperio. Verùm dum otiosus ageret, exercitum suum negligens, Alanos, quos ingenti auro ad se transtulerat, ueteri & Romano militi anteferret, adeoque barbarorum comitatu atque amicitia caperetur, ut nonnunquam eodem habitu iter faceret, Maximi insidijs, qui ab exercitu Imperator electus fuerat, circunuentus, perijt, cùm imperasset annos XV. cum patre VIII. cum patruo III. cum Theodosio IIII. Aetatis anno XXIX.

Alterum huius Numi latus refert uictoriam alatam, stolatam, dextra coronam lauream, sinistra ramum palmæ tenentem, cum inscriptione: SEVERITAS PRINCIPI IVVENTVTIS.

VALENTINIANVS Valentiniani Imperatoris, & Iustinæ filius, à Gratiano fratre post patris obitum in Imperij cõsortem adscitus, & in Italiam missus: sed eo dolis Maximi interfecto in Illyricum confugit, & tandem in Orientem ad Theo-

Theodoſium properauit, à quo liberaliter eſt exceptus, admonitusq́ue, ne matri aſſentiret in defendenda Arriana perfidia, ſed pietatem paternam ſectaretur, qui Eccleſiam orthodoxam ſemper fuiſſet tutatus. Ab Italia in Gallias profectus, dum Viennę negligentiùs moraretur, fraude Arbogaſti, Alanorum præfecti, noctu in cubiculo ſtrangulatus, creditur ſubita, aut uoluntaria morte obijſſe.

In poſteriore latere argentei huius Numi continetur ſtatua Apollinis nuda, corona & radijs ornata, dextra flagellum, ſiniſtra globum tenens, cum inſcriptione tali: ORIENS INVICTO AVG.

CONSTANTIA Poſthuma, filia Conſtantij ſecundi ex Fauſtina uxore, quam imprægnatam poſt ſe reliquit, quæ cùm adoleuit, Gratiano, iure matrimonij, eſt copulata.

THEODOSIVS patre Honorio, matre Thermantia genitus, Hiſpanus genere, originem à Traiano principe trahens, haud dubiè inter optimos annumerãdus princeps, quip

pe qui Remp. Gothicis armis penè oppressam, accitus ex Hispania à Gratiano, restituerit. & ob id Imperator apud Syrmium effectus, Maximum Tyrannum, qui sibi Gallias uendicabat, apud Aquileiã extinxit. Victorẽ quoq; ei⁹ filiũ intra infantiæ annos à Maximo patre Augustũ factũ necauit, Valentiniano Imperium asseruit, Eugenium Tyrannum & Arbogastum in Valentiniani ultionem sustulit, non sine Numinis manifesto iudicio. Cũ multò minoribus enim copijs congressus militante illi æthere, & pugnantibus pro eo uentis, insignem adeptus est uictoriam. Cum summa gloria potitus amplissimo triumpho liberati orbis, subactisq; undiq; tyrannis, administrationi Reip. animum adiecit, filiosq; consortes Imperij faciens, Archadium Orienti, Honorium Occidenti præfecit. Ipse Mediolani consenuit, ubi in morbum incidens, defunctus est anno ætatis L X. Imperij XVII. Corpus eius Constantinopolim translatum, ibi sepultum est. Princeps uultu, moribus, & successu Traiano fuit similis. Eminens statura, cęsaries magna, ingentes oculi, summa in eo clementia, incredibilis in suos pietas, rei militaris disciplina sagax fuit, nec à literis alien⁹, simplicium ingeniorum admirator, pietatis Christianæ adeò obseruator, ut summa ciuilitate ab Ambrosio Antistite castigatum se, adytisq; prohibitum, tulerit.

In hoc Numismate apparet Imperatoris statua loricata, & paludata, ocreis etiam induta, dextra mulierem seminudam, humi iacentem eleuans, sinistra globum tenẽs, in quo stat uictoriola alata, dextra coronam Imperatori impositura, cũ inscriptione: PRAEPARATIO REIPVB. Infra: PSISC.

. Alter Numus habet uictoriam alatam, sinistra palmam, dextra globũ ferentẽ, adiecta inscriptione: VICTORIA GOTH. MAX.

THERMANTIA Honorij, uel, ut alijs placet, Theodosij uxor Imperatoris Theodosij mater.

FLACCILLA Theodoſij uxor, deuotiſsima ac religioſiſsima fœmina, quæ multa pietatis exempla egentibus exhibuit, & maritum ſæpe admonuit, ne benefactori ingratus foret: Theodoſio marito duos peperit filios, Archadium & Honorium Imperatores.

GALLAM Valentiniani maioris filiam, & minoris ſororem, defuncta Flaccilla, ſibi matrimonio copulauit Theodoſius, ex qua Placidiam Gallam filiam tulit.

MAXIMVS Dux Rom. exercitus, uir ſtrenuus & prob⁹, ab exercitu in Britannia Imperator electus, Gallias ex improuiſo adortus eſt. Gratianum otio indulgentem, inſidijs oppreſsit. Sed & ipſe circa Aquileiam à militibus ſuis uinctus, Theodoſio traditus eſt, à quo occidi iuſſus eſt.

Alterum latus Numiſmatis refert ſtatuam galea criſtata ornatam, trophæis inſidentem, dextra globum, ſiniſtra Cornucopiæ tenentem. Inſcriptio talis legitur: BRITANNIA PERPET. AVG.

VICTOR Maximi Tyranni filius, adhuc puer, Cæſar à patre factus, & Gallijs præpoſitus, cum patre à Theodoſio trucidatus.

Numus iſte repræſentat ſtatuam muliebrem ſtolatam, dextra ramum oliuæ, ſiniſtra Cornucopiæ gerentem, cum inſcriptione: PAX AVG.

EVGENIVS Grãmaticus & literarũ Latinarũ præceptor, relictis

lictis ſcholis in palatio Imperatoris militabat Autographus, ob eloquentiam honoratus, Valentinianum dormientē acce pto in conſilium & ſocium Arbogaſto Gotho, militaris ordi nis Duce, corruptis cubicularijs, ſuffocauit, Tyrannidemque arripuit. A Theodoſio uictus prælio, captusq;, dum ad pedes eius proſtratus ueniam peteret, à militibus adſtantibus, capi te truncatus eſt.

ARCHADIVM & HONORIVM filios Theodoſius uiuens conſortes Imperij fecit, & moriens, quoniam ætas eorum nondum matura Imperio erat, tres Imperij tutores teſtamento ſanxit, Archadio, Orientis Imperatori, Ruffinum: Stiliçonem Vandalum Honorio, qui occidentem tenebat: Gildonem uerò Africæ præeſſe uoluit. Ruffinus uerò ſpe potiundi Imperij, ius legationis uiolans, clàm miſsis muneribus, Alaricum Gothorum regem, contra Archadium ſolicitauit. Verùm comperta proditione, medio conatu à militibus Italicis Ruffinus, perniciofus tutor, eſt occiſus. Caput cum dextra præciſum, ante ipſas Conſtantinopolis portas ſuſpenſum, ſpectantibus omnibus riſui atque ludibrio fuit. Pari pœna Caianus comes, & imitator Ruffini, qui contra Archadiū bellum ciuile mouerat, Conſtantinopolimq; urbem ferro & flamma uaſtauerat, affectus eſt. Archadius autem, cùm Bizantij regnaſſet annos ferè XIII. obijt, ætatis XXXI. relicto ex Eudoxia arrogante & ſuperba fœmina Theodoſio octo annorum filio, & tribus filiabus Flaccilla, Martina & Pulcheria. Honorium uerò Romæ agentem maior rerum moles excepit. Gildo regnum Africæ adeptus, ætatem Imperatoris aſpernatus, ad Imperium animum adiecit, quem tamen fratris Maſcezelis ductu, ſuperauit, eumq; ex fuga retractum, interfecit Honorius. Eundem quoq; Maſcezelem rebellantem auſpicijs Bonifacij uicit. Stilico Vandalus autoritate, opibusq; præpotens, militaris diſciplinæ ſcientiſsimus, Honorij etiam ſo-

cer, filio suo regnũ parare cupiens, Sueuos, Vandalos & Alemannos magna spe prædæ solicitauit, & in Honoriũ mouit, quos Vldinus & Sarus cum exercitu Hunnorũ & Gothorum repulerunt, & interclusis commeatibus, inedia confecerunt, regemq; Radagastum ceperunt, & postea in carcere strangularunt. Alaricus deinde Radagasto suffectus, & Imperio potitus, concessa suis ab Honorio Gallia ad habitandum, à Stilicone fraude petitus & irritatus, urbem Romam, ac ferè totã Italiam diripuit, Placidiam Honorij fororẽ abduxit, & Ataulpho propinquo suo in uxorẽ dedit. Honorius uerò in cõsortem Imperij accepit Constantium ingentis animi uirũ, & in rebus gerendis clarissimũ, eiq; sororem suã Placidiam remissam desponsauit qui magna indole tyrannos, Gratianũ in Britannia, Cõstantinum cum filio Constante in Gallijs sustulit, atq; Barbarorum impetus domuit, qui Galliam, Britanniam, & Hispaniam infestabant. Sublatus est tamen immatura morte septimo mense, postquàm Cæsar appellatus est. Nõ longo tempore pòst Honorius quoq; cùm regnasset annos XXXI. cum patre II. cum fratre XIII. cum fratris filio XVI. morbo aquæ intercutis decessit, nulla superstite prole.

In Arcadij Numismatis posteriore parte conspicitur statua Imperatoris, uestitu militari, & paludamento, dextra labarũ, cui tale signũ ☧ infixum, sinistra globũ, cui insistit victoriola, manu dextra coronam habentẽ, tenens, sinistro pede captiuum humi iacentẽ, calcans, cum inscriptione: VICTORIA AVGG. CCS. Subscript. CONOB. utrinq;: S. & H.

HONORII Numus refert muliebrem statuam uestitu longiore, scuto insidentem, dextra Victoriolam, sinistra hastile habentem, inscriptione addita: GLORIA ROMANORVM. subscriptum: S X P.

EVDOXIA, arrogãs, audax & auara fœmina, Archadij uxor. Hæc

Hæc cū Archadius esset ignauus, & mollis sensus, plus quàm Imperatorem decet, cuncta suo arbitrio gessit. ob id, cùm à Chrysostomo Patriarcha uiro religioso castigaretur, effecit, ut in exiliū pelleretur. Qui ad deserta Armeniæ delatus, haud diu uixit. Sed & Eudoxia statim post huius obitum, uiolenta morte, & diuina ultione, concidit, superstitibus Theodosio filio, & tribus filiabus.

FLACCILLA, MARTINA, & PVLCHERIA, tres filiæ Archadij, ex Eudoxia. Pulcheria uerò religionis obseruantissima cultrix; summa bonitate, integritate, & sanctitate, uirginitate perpetuò seruauit.

THEODOSIVS IVNIOR, Archadij & Eudoxiæ filius, admodum puer à patre uiuente in Imperium accitus, & à moriēte sub tutela Isdigertis Persarum regis relictus, qui etiam tutelam summa fide gessit, & pacem cum Romanis habuit, quoad uixit. Puer optimis moribus & disciplinis à Pulcheria sorore institutus. Vix dum VIII. annos natus, Anthemio præfecto uiro prudentissimo duce, Imperium administrauit. Honorio defuncto Valentinianū consobrinum suum ex Constantino & Placidia natum Cæsarem fecit, & data Eudoxia in uxorem, Romam misit. Persis fracto fœdere, duce Ardaburio, bellum indixit. Parthorum ducem superauit, uastata regione Azamea, depopulataq; Mesopotamia, Nisibim longa obsidione pressit. Pace constituta, cùm Imperium Orientale omnium fauore regeret, febre solutus est, anno Imperij XLVIII. totidemq; ætatis, relinquens uxorem Eudoxiā Leonis Atheniensis Philosophi filiam, quæ præter egregiam formam, singularemq; pudicitiam, etiam literis excelluit. Princeps fuit uitæ integerrimæ, in primis Christianæ religioni addictus, lectionibus diuinis intentus, semper cum Episcopis & sacerdotibus conuersans, Codices sacros undique disquirens, & in splendidissima bibliotheca conseruans, philosophiæ haud ignarus. Sic patientia & clementia cunctos homines uincens, ut ratione uiuere â cunctis apertissimè prędicaretur, nulla uindicta animum exatians, etiam lacessitus. Atque sub hoc principe Venetiæ felicissimis auspicijs in aqua ædificari cœptæ sunt.

Huius monetæ posterius latus repræsentat statuam muliebrem galeatam, trophæo insidentem, dextra Crucem, sinistra globum tenentem, cum inscriptione huiusmodi: CONCORDIA AVG. C C S. Subscript. CONOB.

VALENTINIANVS filius Constantij Cæsaris & Placidiæ

cidiæ ſororis Honorij & Archadij. Ab Honorio cum matre & ſorore ob ſuſpicionem pulſus ab urbe, ad Theodoſium iuniorem Conſtantinopolim peruenit. Mortuo uerò Honorio, à Theodoſio Cæſar & Auguſtus appellatus eſt, Romamque peropportune miſſus. Vbi Ioannem Imperatorem factum, ſtatim oppreſsit. Cum Genſerice Vandalorum rege pacem ſanxit, alia parte Africæ contento: aduerſus Atilam Hunnorum regem Imperio orbis inhiantem, copias duxit, ac in campis Catalaunicis acerrimè utrinque pugnatū eſt, cæſis CXLV. milibus, uictoria tamen penes Romanos ſtante ductu Etij, qui deinde Maximi, uiri potentiſsimi, figmentis, uel iuſſu Valentiniani principis, qui illius ſucceſſus metuebat, occiſus eſt, in affectatæ tyrannidis ſuſpicionem adductus. Sed & Imperator poſteà Romæ ab eius commilitonibus confoſſus perijt, Anno Imperij XXX. Fuit hic Valentinianus, ultimus Imperator Occidentis, donec poſteris temporibus Carolus Magnus Imperator factus eſt. Et ſub hoc collapſum eſt Occidentis Imperium penitus. Franci enim Gallias, Scoti & Angli Britanniam occupauerunt, Hunni Europam, Vandali Africam, & Romam uaſtauerunt. Ac Romæ poſt Valentinianum multi conſtituti ſunt Imperatores, aliquando quidem ab Imperatoribus Conſtantinopolitanis, aliquando à Senatoribus Romanis, & aliquando à milite, quem Imperator Conſtantinopolitanus in Italia habuit. Quidam etiam ſua autoritate rapuerunt Imperium. Quorum primus Maioranus Senatorij ordinis, Seuerianus, Anthemius, Olybius, Blicerius, Oreſtes, qui filium ſuum Auguſtulum Cæſarem fecit in Italia. Poſt hunc ad Iuſtinianum uſque Gothi tenuerunt Occidentale Imperium. Acciderunt autem hæc anno ab Vrbe condita M. CCXXIX. circiter annum Chriſti CCCCLVI. Atque ita regnum Occidentale uacauit annos CCCXVII. uſque ad Carolum Magnum.

In hoc Numiſmate conſpicitur Imperatoris ſtatua loricata & paludata, dextra aliam ſtatuam genibus flexis precantem, orantemq; corona turrita, eleuans, ſiniſtra uictoriam ferēs, cum inſcriptione: PRAEPARATIO REIPVB. Infrà: SIS.

MARIAM & THERMANTIAM Stiliconis filias, unam post alterā uxores habuit Honorius, quæ ambæ ſubita morte uirgines ſublatæ ſunt.

EVDOXIA Theodoſij iunioris filia, Valētiniani uxor, poſt interfectum maritum, Maximum illius coniugium petentem repudiauit, ac in ultionem cædis uiri Genſericum Vandalorum regem ex Africa accerſiuit matrimonio. Qui magno cū exercitu adnauigans, Vrbem ingreſſus, in eaque quatuordecim dies graſſatus, Eudoxiam cum duabus filiabus, Placidia & Eudoxia abduxit, matremque ſibi copulauit.

EVDO-

EVDOCIA Valentiniani & Eudoxiæ filia, Honoricho Genserici filio nupsit. Quæ cùm XVI. annis cum marito in matrimonio perseueraſſet, poſt Hildericum filium genitum, tandem mariti conſuetudinem, quòd is Arrianæ ſectæ addictus eſſet, abhorrens, captato tempore, Conſtantinopolim petijt, inde Hieroſolymam profecta, ibi mortem obijt.

AETIVS patricius Valentiniani Imperatoris Dux Imperij Occidentalis, non minùs ciuilium artium, quàm bellorũ peritiſsimus. Cùm Atilam Hunnorum regem ingenti ſuperaſſet prælio, multasque præclaras res geſsiſſet, & proſpera felicitate indies creſceret, Maximi figmentis, uel iuſſu Valẽtiniani principis, qui illius ſucceſſus metuebat, occiſus eſt, ac cum eo pariter Occidentis Imperij ſalus occubuit.

IOANNES Tyrannus Rauennæ præſidio Caſtini Imperium ui arripuit,& mox Cōſtantinopolim legatos ad Theodoſium,ut eum approbaret,miſit. Cui infenſus Imperator, Oratores in carcerem conijciens, Magiſtrum militum Ardaburium contra tyrannum cum exercitu miſit. Qui ab Aquileia Rauennam nauigans, uentis aduerſis in manus tyranni incidit. Sed Aſpar Ardaburij filius, patris captiuitatem ægro ferens animo,collectis undiq; militibus, per inuiā paludem circa Rauennam Duce Paſteo quodam, urbem apertam ingreſſus,ſæuis populationibus uaſtauit,ac incendit. Ac tandē captus tyrannus,improuidè militibus occurrens armatis, alteraque dextra priuatus, aſino impoſitus, per contumeliam circunductus,iugulatus eſt,cum annis v.præfuiſſet. Vir alioquin ingenio mitis,ac uirtute præditus, minimè delatoribus aures adhibens,neque pecuniæ gratia,iniquum aliquod flagitium faciens.

FLAVIVS VALERIVS MARTIANVS humili genere natus,militia tamen clarus, ſingulari prudentia, & integritate uitæ, omnibus notus,Pulcheriæ,Theodoſij Imperatoris

ratoris ſororis ſtudio, admodum ſenex dignus uiſus eſt principatu. Moderatus ſanè princeps, & rebus agendis idoneus, ſi per ſenectam diutius uiuere licuiſſet. Nam imminutum Orientis Imperium per LX ferè annos dilapſum, prudentia ac conſilio ſic reparauit, ut breui ingens cunctis exultatio, & ſpes oriretur dilatandi Imperij. Cum Parthis & Vandalis fœdus percuſsit, ac pacem inſtituit, Atilæ minas cõpeſcuit, Nomades & Blommias Aethiopia dilapſos, per Florum Alexandrinæ urbis procuratorem, ſedauit, & à finibus Romanorum pepulit. Arma nunquam niſi prouocatus mouit, pacẽ, quoad fieri potuit, coluit, illud ſæpe uſurpans: DVM IN PACE ESSE POSSVMVS, ARMA NON INDVAMVS. Tatianum & Iulium fratres, qui olim aquilę ſuperuolantis eius caput auſpicium retexerant, uiaticoque ducentorũ aureorum inopem & ægrotantem adiuuerant, ſtatim ut Imperator eſt appellatus, Iuliũ Conſtantinopoli, Tatianum Illyricis præfecit. Anno autem VI. Imperij, & menſe VI. naturæ conceſsit, conſpiratione Aſparis, qui ei uenenum dediſſe perhibetur. Qua de cauſa poſt orationem noui Principis, cùm filius Aſparis Ardaburi⁹ Cæſar eſſet à Leone pronuntiatus, populus patrem interfecit cum filio.

In Numiſmatis huius ærei parte poſteriore ſtatua apparet Apollinis, nuda, ſiniſtra globum tenẽs, dextram eleuatam habens. A dextro eius latere litera T à ſiniſtro F cõſpicitur, addita inſcriptione tali: SOLI INVICTO COMITI. Sub eadem ſtatua hoc ſcriptum: ATR.

TATIANVS ET IVLIVS fratres non fuerunt Imperatores, neque tyrannidem occupauerunt, ſed à Martiano Imperatore, ob quædam in ſe beneficia, alter Conſtantinopoli, alter, Tatianus ſcilicet, Illyricis præfectus eſt. Nam cùm Martianus in Lycia prima ſtipendia mereret, & illic ægritudine oppreſſus eſſet, eum abeuntem uiatico ducentorum argenteorum (om-

nia enim consumpserat) prosecuti sunt. Cuius beneficii memor Martianus, iam Imperator factus, utrunque ad eas dignitates euexit.

AVITVS Patricius Romanus à Senatu populoq; Rom. Imperator creatus, cum quo Martianus priùs, quàm moreretur, fœdus, & societatem iunxit, ut in tantis Barbarorum motibus utrunque Imperium mutuò esset sibi inuicem auxilio, mutuoque fauore starent. Sed nec diu imperauit, utpote qui apud Placentiam captus à Ricimero, & coactus purpuram exuere, paulò pòst rebus excessit humanis.

LEO Græcanici sanguinis suffragijs & factione Asparis ex tribuno militum, Imperator factus & Augustus appellatus est. Cuius etiam filium Cæsarem cùm inuitus creasset, posteà cum Ardaburio, ut insidiarum in se autores interfecit, Leonemque nepotem ex filia Ariadna & Zenone successorem sibi esse uoluit. Aduersus Gensericum regem Vandalorum, Basiliscum Ducem misit, qui siue ignauia, siue proditione, nauali uictus prælio à Vandalis, aufugit. Sub huius Imperio Bizantium

tium magna ex parte conflagrauit, & Italia in perpetuo motu fuit. Cùm autem Imperium Orientale XVI. annis rexiſſet, occubuit, relicta uxore Berina, ex qua Ariadnen, & Leontiam filias ſuſtulit. Vir, in quo multæ clariſsimæ effulſerunt uirtutes: ſed omnium maximè erga homines calamitoſos miſeratio, illud ſemper in ore habens, QVEMADMODVM SOL CVNCTIS, QVAE ILLVSTRAT, NONNIHIL IMPERTIT CALORIS, SIC PRINCIPEM DEBERE EOS, SVA DIGNARI MISERICORDIA, QVOS CONTVETVR.

In hoc Numo ex altero latere apparet effigies Crucis quatuor inſiſtens gradibus, cum ſubſcriptione eiuſmodi: VICTORIA AVGG. Infrà: CONOB.

LEO IVNIOR ab auo puer relictus, uix anno Imperio præfuit, quod tamen licet iuuenis, accuratè adminiſtrauit, morum, non belli ſtudioſus. Sed cùm eſſet ualetudinarius, Zenoni patri nouo exemplo pietatis, manibus ſuis Diadema impoſuit, patremque pro ſe deinceps regnare iuſsit.

Moneta hæc continet Victoriam alatam, dextra imaginem Crucis, ſiniſtra palmam ferentem cum inſcriptione: VICTORIA AVGG. CC. Infrà: CONOB.

BERINA uxor Leonis Imperatoris, Ariadnem, & Leontiam filias genuit, ac Leontia patricio Martiano filio Anthemij Imperatoris in matrimonium collocata.

MAIORANVS apud Rauennam Occidentale Imperium arripuit: ſed contra Alanos, qui Gallias infeſtabant, mouens exercitum Denonæ iuxta fluuium, Hyram cognomento, occiſus eſt, cùm annos penè IIII. regnaſſet.

SE-

SEVERVS qui & Seuerianus, natione Lucanus, apud Rauennam Imperator factus, & Augustus salutatus est. Biorgum Alanorum regem superauit, & propterea lauream meruit. III. Imperij sui anno, uel, ut alij uolunt, IIII. Romæ propria morte, aut ueneno defunctus est.

ASPAR non Imperator fuit, sed tanta ualuit potentia, ut Leonem ex Tribuno militum, Cæsarem crearet, ea conditione, ut Ardaburium filium suum adoptaret, quod & Leo fecit. Id cùm innotuit, à populo Aspar, cum Ardaburio Cæsare iam creato interfectus est.

ANTHEMIVS gener Martiani Imperatoris, opibus & genere magnus, à Martiano ad Occidentis Imperium ſuſcipiendum miſſus, ut Vandalorum bello auxilio foret, IIII. regnauit annos. Cum genero ſuo Ricimero in diſcordiam ueniens, diu mutuò certarunt, ac tandem ad Aelium pontem à Ricimero uictus, & gladio transfoſſus eſt.

RICIMER genere Gothus, uir militaris & egregius, in principatum Romæ adſcitus, & gener Anthemij Imperatoris, Alanorum ingentem multitudinem cum eorum rege non longè à Bergamo, ciuitate Venetiarum prælio ſuperauit. Soceri ſui Anthemij auxiliares copias fudit, eumque confodit. Ciuium Romanorum bona direptioni dedit. Sed paulò poſt Cœliacus eum extinxit.

OLYBERIVS gener Valentiniani. Nam eius filiam Placidiam uxorem habuit, ſine controuerſia Ricimero in Imperio ſucceſsit. VII. Imperij menſe deceſsit Romæ.

GLYCERIVS Senatorij ordinis Romanis inuitis ab exercitu poſt Olyberiū Imperator ſalutatus eſt. Sed emenſo

uix

uix annuo spatio, à Iulio Nepote (sic erat illi nomen) Marcellini quondam patricij sororis filio, regno expulsus, & præsul apud Salonas Dalmatiarum urbe, ordinatus est.

PLACIDIA VALENTINIANI ex Eudoxia filia, matre, à Cēsorino abducta, Olybrio, qui pòst Imperator fuit, in uxorem tradita est.

NEPOS Glycerium regno priuauit, sibiq; Imperium rapuit. Sed Augustulo Imperatore electo, Dalmatiam fugit priuatus regno, ac Salonis cæsus est.

AVGVSTVLVS puer admodum a patre Oreste, Rauennatium studio, ac militari fretus fama Imperator est fact⁹. Cū Vandalis in Africa imperantibus fœdus sanciuit. Sed Orestes pater ab Odoacre Gothorum rege superatus, ac Placētiæ interfectus est. Filius uerò Augustulus, metu purpuram abijciens, cùm uix XI. mensibus Rempub. tenuisset, exilio damnatus est.

ODOACER olim Oreſtis armiger, Gothorū rex, occupata tota Italia poſt Auguſtulum XIIII. annos regnauit. Initio regni, ut terrorem ſuum Romanis indicaret, Bracilam Comitem apud Rauennam occidit. De Vrbe transferenda cogitauit, deq; ſuo nomine Odoacriam appellare uoluit: & perfeciſſet forte, niſi à Theodorico Veronenſi rege Gothorum, apud Rauennam ſuperatus & extinctus eſſet.

ZENO obſcuriſsimi generis ex Iſauris Ciliciæ humili & incognita uilla, tam facie, quàm moribus deformis, à Leone filio Imperialem aſſequutus eſt dignitatem. Homo facie turpiſsima, ingenio multo deteriore, qui non ut Auguſtus, ſed ut tyrannus imperauit, fratrem habens nomine Conona, ſeipſo longè ſceleſtiorem, qui ſanguine & cæde hominum mirificè oblectabatur. Theodoricum Oſtrogothorum regem, Conſulē prius à ſe factum, contra Odoacrē in Italiam miſit. Pulſus à Baſiliſco in Iſauriam cū uxore Ariadne ſeceſsit, priuatam inſtituens uitam, ſatius ratus id facere, quàm Remp. domeſticis ac ciuilibus certaminibus lacerare. Reuocatus ex Iſauria, magno ciuiū fauore, & ſtudio, propter tyrannidem Baſiliſci, regnum

gnum ſuum repetijt, ac Baſiliſcum poſt acceptam cladem, in templum fugientem cepit, & cum filio in Cappadociam relegauit. Illum & Leontinum, qui Orientem inuaſerant, in Papyrio caſtello munitiſsimo captos, interfecit. Et cùm XVII. annis Imperio præfuiſſet, miſerabili morte obijt, relicta uxore Ariadne, quæ filia fuit Leonis Imperatoris. Hoc principe incendium adeò graue fuit, ut præter urbis Conſtantinopolis maximam partem conflagratam, centum & uiginti milia librorum combuſta ſint.

Huius Numi pars poſterior continet uictoriam alatam, ſiniſtra ramum palmæ, dextra Crucem margaritis ornatam, ferentem: à cuius dextra parte ſtella, à ſiniſtra tale ſignũ ♀ conſpicitur, adiecta inſcriptione eiuſmodi: VICTORIA AVG. ZEN. Infrà: CONOB.

ARIADNA Leonis Imperatoris ex Berina filia, Zenonis uxor. Hæc maritum ſuum, cùm ebrietati adeò deditus eſſet, temulentusque adeò, ut nihil à mortuo differret, multo oneratum uino, moribundum quaſi iacentem, ueluti mortuum ſepulcro, quo Reges reponebantur, inferri iuſsit, addito ingenti lapide, qui eum tegeret. Qui poſtquàm reſipuit, & ebrietas ſoluta eſt, magnos dedit eiulatus & clamores, nullo opem ferente, ac in eo ſepulchro mori coactus eſt.

BASILISCVS Zenone Chalcedoni degente à Berina ſoro
re ſua Auguſta, in regali ſolio locatus eſt, & Rex declaratus.
Qui uxorem ſuam Zenoridam Auguſtam corona decorauit,
& Marcum filium Cæſarem fecit, ſed propter uitæ fœditatem
& auaritiam inexhauſtam, ac quòd Neſtorianam im-
pietatem eſſet amplexus, inuiſus populo, à Zeno-
ne captus, in Cappadociam relegatus,
cum filio fame & frigore con-
ſumptus eſt.

ANA-

ANASTASIVS ex humili ſorte natus, Dicorus dictus, à diſcoloribus oculorum pupillis, quarum dextra nigricans, ſiniſtra cœrulea fuit, ſtudio Ariadnes Auguſtæ, extincto marito, Imperator eſt dictus. Ariadnen Auguſtam in uxorem duxit, ac ipſo nuptiarum die tributum Chryſargyron omnibus remiſit. Iſauros commiſſo prælio apud Contæianum Phrygiæ oppidum palantes ſuperauit, urbibus eorum dirutis & ſolo æquatis. In Illyrico cum Sabiniano & Mondone ad Margum cum Pompeio Adrianopolim, cum Ariſto ad Zartam, cum Parthis in Syria decertauit. Contra Vitalianum ad Aquilonem bellum geſsit. Cum Agarenis Orientis loca populantibus, pacem firmauit, multos qui imperium ſibi uſurpauerant, ſupplicio affecit. Sub eo multi motus fuerũt. Bulgari, gens prius ignota, in Illyricum & Thraciam excurſiones fecerunt. Getæ Macedoniam, Theſſaliam, Epirum diripuerunt. Chriſtianæ religionis primò fuit ſtudioſiſsimus. Sed poſtea malo genio actus, Eutychianæ hæreſi adhæſit, quaternitatem, non Trinitatem eſſe adorandam præcipiens, ac Orthodoxis multam iniuriam inferens. Ob id diuinam commeruit ultionem. Nam fulmine ictus, perijt, Imperij anno XXVII. Aetatis LXXXVIII.

In hoc Numiſmate adparet huiuſmodi ſignum ✱ M ✱ Sub eo hoc ſcriptum: CON.

FL. VALER. IVSTINVS ex Thracia utroque parente ignobili, ortus, primùm à teneris annis ſuum boumq; cuſtos, deinde miles, ex milite factus ptinceps ordinis in exercitu, tandemq; mirabili aſtutia (quippe qui accepta ab Amantio Eunucho pecunia, ut militi, pro Theocritiano præficiendo diſtribueret, in ſe ſuffragia uerterit) à Senatu Imperator electus, ut lapſantem Remp. reſtitueret. Theocritianum, Amantium, & Andream inſidias ſibi molientes è medio ſuſtulit. Vir orthodoxus & pietatis ueræ ſtudioſiſsimus, qui publico edicto promulgauit Calcedonenſe Concilium uenerari, autorumque nomina (qui ſexcenti triginta patres fuerant) perpetuæ memoriæ commendauit. Ex Oriente Arrianæ hæreſeos infectos expulit, inter quos Seuerus Antiochiæ Epiſcopus fuit, qui magnas mouit turbas de corruptibili & incorruptibili. Orthodoxos Epiſcopos ab Anaſtaſio eiectos recepit. Germanum Capuanum præſulem legatum ab Ormiſda Pontifice Max. miſſum, ut Chriſtianam & catholicam Eccleſiam reformaret, clementiſsimè audiuit. Cumque IX. annis magna uirtute Imperium adminiſtraſſet, uolens ſenectuti ſuæ conſulere, Iuſtinianum ex ſorore nepotem adoptauit, & imperij ſucceſſorem inſtituit, ac non multò pòſt obijt.

In huius Numo uidentur duo Imperatores palliati, alia ueſte ex gemmis & margaritis ornati, ſellis inſidentes, dextris globum, ſiniſtra ſceptrum gerentes. Inter quos uictoria alata adparet eos coniungens, cum inſcriptione: VICTORIA AVG.
Infrà: TROBS.

LVPICIA

LVPICIA Iuſtini uxor, quæ poſtquàm coronata diademate, & Auguſta eſt dicta, additum eſt illi nomen Euphemiæ.

IVSTINIANVS Iuſtini ſororis filius, ex Bedirina Illyrica ciuitate genitus, annum agens XLIIII. à Iuſtino Imperium ſuſcepit, adiecitq; animum, ut illud repararet. Et primũ Orientem pacauit: Perſas, qui tranſgreſsis limitibus, Mœſiam Syriamque prædati fuerant, opera Belliſarij uiri clariſsimi ac ſtrenui, intra ſuos fines continuit. Romam à Gothorum ſeruitute aſſeruit, Africam Imperio, pulſis Vandalis, reſtituit. Regem eorum Gelimerum cepit, & uinctum catenis Conſtantinopolim miſit, de eoque triumphum ſplendidiſsimum egit. Narſete Duce Totilam Gothorum regem ultra decem annos in Italia regnantem, qui & urbem Romam ſpoliauerat, incenderat, & cultoribus uacuam reliquerat, interfecit, & Gothorum tandem nomen in Italia deleuit. Cùm iam Italiam recuperaſſet, Africam omnem, cum Perſia ſubegiſſet, domi foriſq; glorioſus eſſet, confuſas leges in Epitomen redegit, ſuperuacua & inutilia reſecans, cùm prius incondita & ſparſa ciuilis illa iuris corpulentia obrueret magis, quàm iuuaret. In

quinquaginta Digeſtorũ libros ſingula contraxit, & quatuor Inſtitutionũ libros compreſsit. Codicem inuulgauit, indoctus quamuis ille, ita ut facilè ab illis, quorũ opera uſus fuit, decipi potuerit. Templũ magnificentiſsimũ admirando ædificio extruxit, quod Græca uoce ΑΓΙΑΝ ΣΟΦΙΑΝ, id eſt, ſanctam ſapientiã appellauit. Vir iuſtus & integer, & certè maximus princeps, niſi delirij Eutychiani reus fuiſſet. In perſcrutandis rebus ingenioſus, atq; hæreſum maximus hoſtis. Ad uindictã ſumendam præceps. In pecunia effundenda immodicus, & ad congerendã intemperatiſsimus. Vnde & parum honeſtis modis pecuniam ſibi corradebat, nulluſq; ſuæ auaritiæ erat modus. Tandem morbo ex ſenio affectus, inſanus mente deceſsit, Iuſtino priùs Imperij conſorte electo. Imperij anno XXXIX. ætatis LXXXIII.

Aureus hic Numus facie altera repræſentat Imperatorẽ palliatum, igni adſtantem, libroſq; face accenſa comburentem. A cuius tergo duæ conſpiciuntur ſtatuæ palliatæ ferentes libros. Ante eum adparet ſtatua muliebris, galea criſtata ornata, dextra globum, cui inſiſtit uictoriola alata, ſiniſtra cornucopiæ geſtans, cum tali inſcriptione: IVRA ET LEGES DEPRAVATA PENE IMP. RESTITVIT. Et infrà ſubſcriptum: INGENS PEC. POP. AB PP.

THEODORA Iuſtiniani Imperatoris uxor, fœmina illuſtris & prudẽs. Cùm Iuſtinianus extremis temporibus parũ eſſet mentis compos, multò maximã adminiſtrationis partẽ ad ſe traxit. Vigiliũ Pontificem in carcerẽ coniecit, & panem illi & aquã ſolùm aliquot diebus dedit. Nobiliſsimũ templũ apoſtolorum excitauit, multò magnificentius & ornatius illo, quod à Conſtantino extructũ fuerat. Ex humanis aũt exceſſit, cùm annos XXI. menſes III. in Imperio peregiſſet.

IVSTINVS minor, nepos Iuſtiniani ex filia, à teneris

annis

annis non ut nepos, sed ut filius in regia semper habitus, & à Iustiniano Imperator coronatus Natura ad omnia dexter, magnanimus, pius in Iustiniam domũ & familiã, & ab initio principatus, ductu Sophiæ coniugis, liberalis fuit, unde sibi animos militũ & ciuiũ deuinctos reddidit. Sed postea tantæ deditus auaritiæ, ut Senatores spoliaret, & in omnes passim diuites rabie quadã desæuiret. Fidei etiã Christianæ contemptor maximus, in Pelagianã decidit hæresin. Fœdus Persicũ, quo Romani quotannis Persis pendebãt libras auri quingentas, dissoluit, illisq; bellũ indixit. Cũq; Persæ ad deuastandas terras Romanas cũ magnis copiis irruissent, & cũ ingenti præda inoffense abijssent, tantã ex accepta clade accepit tristitiam & mœrorẽ, ut ratione amissa, amẽs fieret, ac decimotertio Imperii anno diem extremũ pedum dolore, clauderet, superstite uxore Sophia, & declarato Tyberio Imperatore.

In hoc Numismate adparet Imperator in sella sedens, dextra globũ, sinistra sceptrũ tenens, pedibus uerò rostrum nauis premens, inscriptione addita eiusmodi: VOTA XXX. MVLTA XXXIX. Et infrà subiectum: CONOB.

Vxorem habuit SOPHIAM Iustinus, quã tam ardenter amauit, ut portũ à se exædificatum Sophiũ, ac regias ædes suburbanas cum adiacentibus agris, Sophiada nuncuparet, quã etiam moriens Tyberio excubitorum Comiti commendauit, ut eam ueluti dominam, & Reginam obseruaret.

TYBERIVS Constantinus à Iustino in Imperium adscitus, eoq; adhuc uiuo suscepit. Vir iustus, sapiẽs & strenuus & utilis Reipub. qui sua liberalitate omnium meruit fauorẽ. Quicquid longa auaritia Iustinus cõtraxerat, Tyberius egentibus largitus est, pauperibus largissimas erogans eleemosynas, refragante Sophia Augusta, sed frustrá. Quantò autem plus donauit, tantò plus inuenit. Nam Iustini thesaurum

ingentem,& Narſetis theſaurum in Italia, ſene quodam mon ſtrante, comperit. Magnam contra Perſas aſſecutus eſt uictoriam: Captiuos omnes abductos Conſtantinopolim magnificentiſsimè ueſtiuit, ac in patriam miſit. Quos præter ſpem rediiſſe populares admirantes, magnis laudibus principē Romanum commendabant. Cum Longobardis, qui Romam obſidione longa cinxerant, & expugnaſſent, niſi multitudine imbrium eſſent repulſi, pacem fecit. Per quorum duces triginta poſtea tota Italia adminiſtrabatur. Poſt multa grauia bella in morbum incidens, Mauricium genereum filium adoptauit, eique Imperium adminiſtrandum tradidit, æquitatem & iuſtitiam commendans, præſentibus Ioanne Patriarcha (qui coronā impoſuit) & Senatu. Ac paulò pòſt ui morbi oppreſſus, deceſsit, Imperij anno VII. relictis ex Anaſtaſia uxore filiabus Charitate, Mauritio, & Conſtantia Germano nupta. Princeps ſanè iuſtus, largus, & cunctis amabilis.

Altera facies huius Numi refert Imperatoris ſtatuam palliatam, manu dextra crucem, ſiniſtra globum geſtantem, cum inſcriptione: GLORIA ORBIS TERRAR. Infrà: TESOB.

ANASTASIA Tyberij Conſtantini uxor, duas ei peperit filias, Charitiam, quæ Germano deſponſata, & Conſtantiā minorem, quæ Mauritio Imperatori locata fuit.

MAV-

MAVRITIVS ex Cappadocia oriundus, Notarius humilis primùm, deinde ob rei militaris peritiam, præfectus excubitorum, Gener etiam Tyberij, succeßit Imperio & August⁹ fact⁹ est. Initio Imperij Persas per legatos fudit: sed pace cũ Persis firmata, exercitum in Thraciam ex orientalibus locis traduxit, Scythas Mœsia repulit, simul & Longobardos. Hunnos quoque cum suo Duce Chagano auspicijs sui filij Theodosij & Germani soceri Pannonijs eiecit. Multisque cùm esset uictorijs illustris, præsertim contra Persas, cunctis tandem posteà inuisus factus est militibus, ob immensam auaritiam, qua nihil est detestabilius in principe. Qui sua auaritia rapinas, cædes, & homicidia dißimulabat. Preterea nulla stipendia militibus erogabat, præsertim his, qui Sarmatico limiti cõtra Scytharum impetum loco sterili positi præerant, difficilia quæq; tolerantes, ne ob auaritiam captiuos à Persarum rege minimo redimeret. Ob id in eius caput conspiratio facta à militibus, & Phocas Imperator designatus est, à quo etiam Mauritius cum tota sua prosapia, Constantia uxore, Theodosio, Tyberio, & Constantino filijs, totidemque filiabus, Chalcedone interemptus est, cùm imperasset annis XX. uixisset LXIII. Vir utilis Reip. & uictoriosus, nisi auaritia labefactasset se, & totam domum. Magnæ etiam patientiæ & fortitudinis exemplum. Cùm enim in conspectu suo, uxor, tres filiæ, & filij interficerentur, forti animo perferens tantam calamitatem, exclamauit: IVSTVS ES DOMINE, ET RECTA IVDICIA TVA.

In hoc Numismate conspicitur uictoria alata dextra Crucem, sinistra ramum ferens, addita inscriptione huiusmodi: VICTORIA AVG. CC. H. Infrà: CONOB.

CONSTANTINA, Tyberij & Anastasiæ filia, Mauritij Imperatoris uxor, ex quo peperit tres filios, Theodosium, Tyberium, & Constantinum, totidemque filias, qui omnes simul cum patre à Phoca occisi sunt.

PHOCAS Præfectus Scythiæ, per Mauritij cædem, à scelerato exercitu, cui præerat, Imperator electus & Augustus salutatus est. Tãta initio Imperij in nouo principe fuit indoles, talemque se gentibus ostendit, ut multi cum eo pacem sancirent. Sed nec ille auaritia Mauritij admonitus, ab hoc uitio tẽperauit. Quia longè studiosiùs colligendæ undique pecuniæ incubuit, omniaq; ex Persicæ seruitutis instituto egit, cum suis aulicis secreta tractans, Magistratus & iudicia uendens, charioresque eos habens, qui inexplebili rapacitate populos uexabant. Vnum hoc sanxit, quod posteri laudarunt, quòd rogante Bonifacio Papa, Romanum Pontificem principem omnium Ecclesiarum declarauit. Cætera adeò socors & ignauus, & frequentibus adulterijs infamis, ut Romanum Imperiũ undique Barbari uastarent, & umbra solùm eius nominis staret. Persæ enim Mesopotamiam, & Syriam occupauerunt, Hierosolymam

ſolymam depopulati ſunt,& ſanctam Crucem Saluatoris noſtri ſecum abduxerunt,omniaque ſacra loca cædibus & incendijs prophanauerunt.Iberos,Armenias,Arabes,Dardanos, & Mediterranea Macedoniæ,& Thraciæ abſtulerunt. In Cappadociam & Galatiam incurſiones fecerunt,& adChalcedonem ſunt depopulati. Nec minùs in Occidente Germaniæ,Hiſpaniæ, Galliæ, & bona Italiæ pars à Romano defecerunt Imperio. Aegyptum Sarraceni uaſtauerunt, & caſtris deletis Romanorum ubique hominum ſtrages magna, ſimulque annonę inopia,& pecorum calamitas,propter principis luxum.Vnde neceſſe fuit,ut aut nomen Imperij deleretur,aut Phocas occumberet:quod & factum eſt.Nam conſpiratum in eum eſt ab Heraclona & Heraclio, & Priſco, qui captum manibus, pedibusque truncatis,& genitalibus ob inſignem eius libidinem, & capite amputatis,eum priùs interfecerunt, quàm ſuppetias ferre eius milites potuerint. Sicque ſceleſtiſsimus & impuriſſimus princeps, omnibus ſuis fratribus ac neceſſarijs ſublatis,dignum perfidia ſua in Mauritium exitum habuit,cùm annos VIII. imperaſſet.

Monetæ huius pars altera continet coronam ex lauro confectã:in cuius medio hæc uerba leguntur: FIDES MILITVM.

LEONTIAM uxorem habuit Phocas,quam poſt ſortitum Imperiũ Auguſtam dixit, ex qua filiam Domantiam ſuſcepit, quam Priſco copiarum Præfecto uxorem dedit.

HERACLIVS filius Heraclonæ,Proprætor Africæ,poſt interfectum Phocam , ſuffragantibus militibus, Imperator pronuntiatus eſt.Et qua die Diadema impoſuit regium,etiam Fabiam Eudociam in uxorem duxit.Pater eius ,Heraclona ex Africa cum magno exercitu in Aegyptum & Aſiam proficiſcente , medioque conatu in itinere moriente , Perſæ metu

liberati Africam inuadunt, eamque totam ſibi ſubijciunt. Cõtra quos Heraclius fœdere cum Chagano facto, miſsis pluribus muneribus bellum parat, ac legatis priùs pro impetrandis inducijs, miſsis, contemptui ab his habitus, adeò excanduit, ut differre bellum ampliùs non potuerit. Reſponderunt enim impij hoſtes, non prius ſe Romanis pacẽ daturos, quàm Chriſtianam abnegaſſent religionem. Quare ingentibus copijs in Coſroën ductis, qui interim Palæſtinam, & totam Iudæam diripiens, paſsim multos Chriſtianos interfecit, quorũ numerus fuiſſe dicitur nonaginta milia: & uictis eius ducib9, & cum omnibus copijs cæſus, mox profligato Coſroë, Perſideq; omni in ultionem ferro ignique uaſtata, Crucem Dominicam ablatam recepit. Pacem etiam cum Perſis firmauit, limitemque Perſici & Romani Imperij, Trigidem fluuium eſſe uoluit. Et cùm à Mathematicis prædictum ſibi fuerat, magnum à circunciſo populo imminere periculum, quod ille intelligens de Iudæis, Iudęos, etiam inuitos Chriſtiano nomini adiunxit, non aduertens quòd & Sarraceni circunciduntur, qui deficientes ab eo occupauerunt Syriam, Damaſcum & Arabiam, ac ubique Machometi legem ſparſerunt. In ſenectute uero Heraclius cœpit fidem adhibere aruſpicijs & pręſtigijs Dæmonum: Credidit quoque in Chriſto unam eſſe uoluntatem, & hæreſi adiunxit inceſtũ fratris ſui, filia Martina in uxorem ducta, ex qua Heraclonam ſuſtulit. Ob id nouo cladis genere occubuit, teſtium ſcilicet folliculo ſurſum uerſo, ſimul cum uirili membro ſemper tẽto, adeò, ut quoties meieret, niſi obiecta tabula umbilico id prohiberet, uultum lotio ſpargeret, Imperij Anno XXX.

In huius Numiſmatis reuerſo, apparet imago Imperatoris in curru triumphali, & in limbo ſcripta hæc uerba latina leguntur: SVPER ASPIDEM ET BASILISCVM AMBVLAVI, ET CONCVLCAVI LEONEM ET DRACONEM. In medio locata ſunt hæc Græca: Δόξα ἐν ὑψίϛοις τῷ Θεῷ, ὅτι διέῤῥηξε σιδηρὸς πύλας, καὶ ἐλευθέρωσε ἁγίαν Βασιλείαν Ηρακλίου.

FA-

FABIA EVDOCIA prima uxor Heraclij, ex qua Epiphaniam filiam & Heraclium paruum, qui & nouus Constantinus, seu paruus Heraclius appellatus est, quem ab ineunte ætate sacro Diademate adornauit pater, pauloque post Eudocia uita functa est.

Aliam uxorem habuit Heracli' MARTINAM fratris filiam, quam Augustam dixit. Ex qua genuit Heraclonam, qui & Fabius est nominatus, & alium filium Dauid dictum.

HERACLIVS, qui & Constantinus iunior, uel nouus dictus, rectæ, & ueræ pietatis cultor, Imperium à patre acceptum, uix annum administrauit, dolis nouercæ Martinæ, quę filio Heraclonę imperium astruebat, sublatus, relictis Gregoria Nicetæ Patricij filia, & Constante filio.

Numus hic ex alia parte refert statuam loricatam & paludatam, dextra sceptrum, sinistra hastam gerẽtem, cum inscriptione: PRINCIPI IVVENTVTIS.

HERACLONAS Constantino iuniore sublato, cum matre Martina Imperium arripuit: Sed ambo conspiratione Senatus, ante biennium capti, & in exilium Cappadociam missi sunt, præcisa matri lingua, ne oratione, qua plurimùm ualebat, populos commoueret, & puero abscisso naso, ne decor aut gratia commiserationem faceret.

Aliud Numisma, cuius posterior facies continet Crucis imaginem, quatuor gradibus insistentem, cum inscriptione: VICTORIA AVG. CC. Infrà: CONOB.

CON-

CONSTANS, qui & Constantinus tertius, filius Constantini noui, seu iunioris ex Gregoria, sine militũ suffragio, admittente Senatu, qui Martinę scelus execrabatur, Imperator electus, & creatus est. Hic auitæ impietatis sectator, Martinum Episcopum Romanum sibi aduersantem captum in Chersonnesum relegatum fame mori coëgit, multosque alios rectæ fidei homines, qui opinioni suæ de unica in Christo uoluntate, assentire nollent, interemit. Cum Sarracenis, qui receptis uiribus, omnia loca Asiæ minoris uastabant, insulamq; Rhodum recipiebant, celeberrimũ ibi Colossum destruẽtes, classe congressus, uictus aufugit, tanta Romanorum strage edita, ut ex eorum sanguine mare colorem rubeum traxerit. Qua uictoria Sarraceni elati simul de Imperio cogitare cœperunt, & dissensione orta inter eos de Duce belli, per biennium inducias Constans impetrauit. Italiam cum maximo equitũ & militum numero ingressus, ut eam à Longobardico iugo liberaret, magnam in ea sæuitiam exercuit. Victus à Longobardis acie, Romam aufugit, ac in ea quinque dies lustrando consumens, quicquid antiqui operis, signorum ex auro, argento, ære, aut marmore fuit, quod delectare oculos potuit, id omne ui auulsum, inde sustulit, & ad naues ferri iussit, plusq; ornamentorũ paucissimis diebus detraxit, q̃ Barbari per CCLVIII. annos. Vrbe sic spoliata, in Siciliam traijciens, cùm sextum ibi annum ageret, & auarè & crudeliter tributum exigeret, & molliter ac libidinosè ibi uersaret, à ministris suis in balneis interfectus est, cùm regnasset annos XXVII.

Alterum latus huius Numi habet muliebrem statuam, insidentem scuto, & rostrum nauis pedib. calcantem, dextra globum, sinistra hastam ferentem, adiecta inscriptione huiusmodi: VOTA MILIT. XXXX. Subscriptum: CONOB.

CONSTANS uxorem habuit, cuius nomen non inuenitur, ex qua tres filios Constantiũ, Heraclium & Tyberiũ sustulit.

In huius Numiſmatis parte poſteriore, corona quædam lauro contexta, conſpicitur: in cuius medio hæc ſcripta leguntur: VOT. XXX. MVLT. XL.

Aliud Numiſma in alio latere repræſentat ſuggeſtum quaſi, ad quem aſcenditur per quatuor gradus. In eo Crucis imago eſt poſita. Inſcriptio eiuſmodi habetur: VICTORIA AVG. Infrà: CONOB.

CONSTANTINVS, Conſtantis filius, natu maximus, CONSTANTINVS BARBATVS uulgò dictus, ſucceſſit patri in Imperio. Cuius morte audita, in Siciliam uenit, ultusque Mizizium tyrannum, & cædis paternæ conſcios, bellum cum Sarracenis in Siciliam, Græciam & Thraciam irruentibus VII. annos terra marique feliciter geſsit, tributum eis annuum imponens. Cõtra Bulgaros & Scythas finibus egreſſos, & tumultuoſiùs Thraciam adortos, omniaque terroribus complentes, infeliciter pugnauit. Verùm inopinata illi pace oblata, fœdus cum illis percuſsit, conceſſa illis utraq; Myſia, & annuo tributo promiſſo. Conſtantinus autem morbo

bo correptus, cùm annis XVII. imperasset, obijt, tradito per manus Imperio filio Iustiniano Iuniori, fratribus suis Heraclio & Tyberio dudum occisis, ne ad Imperium quandoque aspirarent. Sexta hoc principe ueræ pietatis celebrata est Synodus Constantinopoli, Agathone Pontifice suadente, ducentorum & amplius Antistitum, condemnatusq; error Monothelitarum, qui asseuerabant in Christo unam esse uoluntatem: permissumq; est Græcis sacerdotibus habere uxores.

In hoc Numismate continetur uictoria alata, dextra Crucis imaginē gerens, cum inscriptione tali: VICTORIA AVG.

MIZIZIVS in Sicilia Tyrannidem sub Constante inuaserat, sed à Constantino Pogonato in Siciliam ueniente, regno exutus, & interemptus est.

Aliud Numismatis latus continet coronam lauream: in cuius medio est inscriptio: FIDES MILIT.

IVSTINIANVS minor, quem nonnulli, IVSTINVM TERTIVM nominant, filius Constantini quarti, & Anastasiæ, ul-

timus ſtirpis Heraclianæ, Adoleſcens XVI. annorum, Imperiū adeptus eſt, & ob id proprijs conſilijs uſus, maxima incommoda Romano nomini attulit. Contrà Sarracenos & Arabes infeliciter pugnauit. Pacē cū Bulgaris à patre conſtitutā, nulla neceſsitate rupit, ac utramq; Myſiam ferro flammaq; uaſtauit. Sed Bulgaris obſtruentibus ſaltus locorumq; anguſtias, eum ad quiduis, quod uoluerunt, coëgerunt. Reuerſus deinde Bizantium, maximis incommodis affecit ciues. Synodum aduerſus ſextam à patre celebratam, indixit, bonis omnibus aduerſantib. & in primis Ro. Pontifice, quē cōprehendi mandauit. Quare & crudelitate etiam in ſuos inuiſior factus, conſpiratione in eum facta, Leontij patricij, & Galinici patriarchæ dolo, ex aula deturbatus eſt, amputatisq; naribus, Cherſonam eſt relegatus. Vnde mox fugiens, ad Trebellium Bulgarorum regem uenit, à quo acceptus, armisq; protectus, Imperio reſtitutus eſt, Leontio & Tyberio Imperatorib. interfectis, & Galinico Patriarcha luminibus priuato. Ipſe uerò dolori ſuo nimiùm indulgens, quoties truncas emungebat nares, toties unum ex ijs, qui Leontio fauerant, ad ſuppliciū rapi iubebat. Cumq; flagitioſior indies fieret, & plurimos paſſim interficeret, à Philippico pulſus, uitam & Imperium pariter amiſit, VI. anno poſt exilium, cùm X. antea imperaſſet.

In huius Numi facie altera duo Imperatores palliati adparent corona ex margaritis confecta, in cuius ſuperficie Crux eſt, ornati, dextra globū, in quo Crucis ſignum conſpicitur, tenentes. Inter utrumq; uerò imago Crucis talis ✠ infixa quatuor gradibus, cernitur, cum inſcriptione tali: VICTORIA V C G Δ. Sub cruce hoc legitur: CONOB.

THEODORA Chagani filia, Iuſtiniani uxor, quem miſsis legatis in Caſarium, cùm Imperium recuperaſſet, ad ſe uocauit, Auguſtamq; appellauit. Ex ea filium Tyberium genuit.

LEON-

LEONTIVS, uel LEO II. patricius Constantinopolitanus, Dux aduersus Madaitas, à Iustiniano missus Iberiã, Alaniam, & nonnullas terras recepit. Ac ob suspicionem affectati Imperij, à Iustiniano II. annis inclusus fuit. Emissus uerò & Græciæ Dux constitutus, fracto carcere, magnoq; captorum numero liberato, ab illis faustis acclamationibus Imperator denuntiatus est, susceptoque Imperio Iustinianum Imperio deturbauit, & amputatis naribus in Chersonam relegauit, auxiliante etiam Galinico Patriarcha. Classe aduersus Arabes Africam occupãtes ingenti parata, cùm infecta re rediret, à Tyberio regno pulsus, truncatis naribus in carcerem coniectus est, ac posteà à Iustiniano è uinculis eductus, cum Tyberio per forum & Theatrum ab equis raptus, atque ad eius pedes detractus cùm ceruicib. presſis calcasset, in Cynegeppio, spectante populo, interfectus est, cùm triennio imperasset.

In hoc continetur Numismate uictoriola alata, dextra imaginem Crucis, sinistra palmæ ramum ferens, cum inscriptione: VICTORIA AVG.

TYBERIVS, dictus alio nomine ABSIMARVS, ab exercitu in Africa tumultuosè Imperator electus, qui subitò prius, quàm Leontius exercitum pararet, Constantinopolim profectus est, cum delectisſimis militibus. Byzantio potitus, Leontium in potestatem redactum, truncis naribus in uincula coniecit. Qui dignitate & honoribus sub Leontio floruerunt, eos omnibus bonis priuauit, & in exilium misit. Fratrẽ Heraclium equestrium & pedestrium copiarum Ducem constituit, eumq; aduersus Agarenos in orientis loca misit, Philippicum nobilitatis præcipuæ, Chersonam relegauit, ꝙ Aquila caput obumbrasse uidebatur dormienti. Cæterùm VII. pòst anno cum Leontio captus, à Iustiniano interfectus est.

Moneta hæc ex alio latere continet coronam lauream, in cuius medio Crucis imago adparet, ſubſcriptum: CONOB.

PHILIPPICVS, BARDANIVS cognomento, filius patricij Nicephori, de nobili familia, cuius auxilio Tyberius Abſimarus ad Imperium peruenit, & poſteà ab illo in Cherſonam deportatus, eò quòd per ſomnum uiſum fuerat caput eius ſuperiectu Aquilæ inumbrari, ut eum procul ab omni ſpe potiundi Imperij repelleret. Vbi cùm Cherſonenſibus longa conſuetudine eſſet charus, contra Iuſtinianum bellum ultimum mouentem ab illis Dux electus eſt, ac Ducibus Iuſtiniani ſtatim uictis, ipſe cum claſſe & uniuerſis copijs Conſtantinopolim petit, Iuſtinianum cum filio ſubegit, eoſq; occîdit. Ac Imperio potitus, Sextę Synodi decreta altera Synodo infirmare contendit, gratificaturus monacho, qui de principatu obtinendo illi præſagium fecerat, hoc prædictionis præmium petenti. Quare cùm eloquentiæ multùm huic ineſſet, ſapientiæ parum, opesque Imperij iam pridem congeſtas diſsiparet, paſſus etiam Bulgaros Thraciam populari, edictoque ſanxerat, ut ſanctorum ſtatuæ & imagines ex omnibus templis raderentur, ab Arthemio oculis priuatus, regnoq; expulſus eſt, cùm regnaſſet annum I. & dimidium.

In hoc Numiſmate conſpicitur Crucis imago, inſiſtens quatuor gradibus, cum inſcriptione, VICTORIA AVGG. H.

ANA-

ANASTASIVS II. cognomento ARTHEMIVS, cùm Philippicum in ordinem redegiſſet, ei ſucceſsit in Imperio, uir tam in ſermone cunctis affabilis, quàm in operibus iuſtus, & apertus, magnæ experientiæ & bonitatis. Conciliorũ Rom. approbator, & acerrimus orthodoxæ fidei propugnator. Hic cùm exercitum miſiſſet contra Sarracenos, Chriſtiani nominis hoſtes, in Aegyptum, Claſsiarijs quibuſdam contumaciùs agentibus, qui illum oderant, domũ reuerſi, Theodoſium ignobilem aliôqui uirum Imperio præficiunt, captaq; Conſtantinopoli, ne de Imperio cogitare poſſet amplius, in monaſterium incluſus eſt, cùm annum I. menſes III. imperaſſet. Sed cùm ambitionis ſtimulo correptus, denuo auxilio Bulgariorum Imperium rurſum recipere contenderet, à Leone III. occiſus eſt.

THEODOSIVS III. cognomento ADRAMYTTENVS, Conſtantinopolitanus, obſcuro licet loco natus: uir tamen facilis, pius ac benignus, cui mira alioquin comitas, & ad promerendam gratiam, ingenium fuit. Pluribus animi dotibus breui effecit, ut omnibus eſſet æquè charus, orthodoxæ

fidei obseruantissimus. Diuorum imagines à Philippico sublatas templis restituit, illam uenerandam potissimûm, in qua sanctæ synodi erant depictæ. Nec pœnitendum egisset Imperatorem, si diutius illi per Leonem Imperatorem licuisset. Nã à Leone regia sella deiectus, monasticam uitam est amplex⁹, ac felix in ea uixit, cùm annos II. imperasset.

LEO III. Isaurus adeò obscuri nominis, ut sedentariã exercuerit. A Iustiniano contra Alanos & Asmagos missus, aliquandiu ibi stetit, & reuersus Dux orientis creatus est. Sed postea Theodosium Imperio priuans, adeptus est ipse Imperiũ. Vir cùm alijs scelerib. pollutus, tũ uerò impietate in Deũ, cui⁹ imagines & simulacra tẽpli eiecit. Vnde illi cognomẽ fuit ΕΙΚΩΝΟΜΑΧΟΥ, & ΘΕΟΜΑΧΟΥ, quarum perdendi tantus eum inuaserat ardor, ut duobus Iudæis, qui illum imperaturum antè prędixerant gratificaretur, & Constantinopolitanum pontificem, Germanum nomine, aduersantem sede extruserit, & Rom. Antistitem Gregorium obsistentem comprehendi iusserit. Qui eum anathemate notauit, animumq; suum ab eo alienauit, & tributa solita nõ ei, sed Francis, quibus adhæsit, tribuit. Hoc principe multis cladib. Italia, & cætera Imperij loca sunt grauiter affecta. Sarraceni Constantinopolim triennali obsidione, Ducibus Masgalda & Solimano terra mariq; fatigarunt. Verùm peste fameq; confecti, à Bulgaris etiam sępe uicti, classe magna ex parte igne sub aquis ardenti consumpta, paucissimis ex tanto naufragio seruatis, manifestã in se numinis irã sensere. Nec minori clade in urbe sæuitum, trecentis & amplius milibus ciuium peste fameq; confectis: Bithynia Thraciaq; graui terræ motu cõscissa. Muri Byzantij magna ex parte collapsi. Quib. tamẽ reb. flecti animus impij principis non potuit: sed in omni sæuitia imperans anno XXIIII. Imperij, dysenterio fluxu miserè animã efflauit, relicto Constantino filio, quem dudũ cõsortem regni effecerat.

In hoc apparet Numiſmate corona laurea, in cuius medio ſcriptum eſt: VOT. XXXX. Infrà: TES.

Mariam uxorem habuit Leo, quam in magna Eccleſia, adſtanti omni populo coronauit, Auguſtamq; dixit, ex qua Cōſtantinum filium genuit.

CONSTANTINVS filius Leonis Imperatoris, cognomento COPRONYMVS, quòd infans baptiſmi lauacro admotus, media ceremonia, aquam ſacrā uentris ſolutione maculauerit, paternos mores imitatus eſt, impio patri ſceleſtiſſima ſuccedens proles. Hic non ſolùm patris impietatem in abolendis Diuorum imaginibus, æquauit, uerùm etiam grauiore ſcelere reliquias eorum aut cōtempſit, aut combuſsit, maleficus, Magicisq; uanitatibus ad inſaniam uſque deditus, nullo ſcelere abſtinens, non Chriſtianus, nō Græcus, nō Hebræus, ſed omnis impietatis mancipiū. Nobiliſsimos quoſq; è medio tollendos curauit. Antiſtites Conſtantinopolitanos priùs ignominioſè habitos, grauiterq; excruciatos capite puniuit. Bulgaricum uariante fortuna bellum terra mariq; geſſit. Artabaſdum primæ nobilitatis hominem, Imperatorem ab Orthodoxis creatū, captum, oculis & liberis priuauit. Sub eo Italia afflicta eſt ab Aeſtulpho Longobardorum Rege, & peſtis Byzantij graſſata eſt more inaudito. Terræ motus præthereà adeò afflixit Palæſtinam & Syriam, ut magna multitudo oppreſſa periret. Tam aſpera etiam hyems fuit, ut non modò flumina, ſed Pontus & Boſphorus ipſe Thracius perglaciauerit. Deſijt quoq; Græcorum Exarchatus eſſe in Italia, & Rom. Pontificis eſſe cœpit. Nam Pipinus hæc loca omnia Pōtificis fidei promiſit, & poſteà Carolus magnus, eius filius, eccleſiæ donauit. Conſtantinus uerò poſt infinita flagitia, Elephantico morbo correptus, exquiſitiſsimoque cruciatu conſumptus obijt, Imperij anno XXXV.

Numiſmatis huius alterum latus repræſentat Imperatorem dextrã eleuantẽ, ſiniſtra aquam ferentẽ, utrinq; collocatis ſignis militarib. cũ inſcriptione: PRINCEPS DES. Infrà XXI. B.

LEO IIII. Cõſtantini Copronymi ex Cazara filius, paternæ impietatis nõ minus quàm Imperij hæres ac ſucceſſor, omnia paterna imitatus uitia, aduerſante matre Bulgarici ſanguinis pientiſsima, licet ab initio ſimularit religionẽ, Monachos in honore habẽs, Põtifices ex illis creãs, & dignitates quaſdã illis cõferens, impietati adiunxit ſacrilegium. Nã coronã auro & gẽmis contextã, à Mauritio principe DEO OPT. MAX. dicatam detraxit, & nefario capiti impoſuit. Vnã omnino expeditionẽ fecit in Syriã. Vnde leui certamine repulſus, domũ redijt, pauloq́; pòſt apoſtemate carbunculi in capite innato, & ardentiſsima febri ſecuta, interijt, cùm uix annũ regnaſſet.

Numiſmatis huius pars poſterior habet coronã lauream, in cuius medio hæc ſcripta continentur: VOT. XXXX.

IRENE Athenienſis, uxor Leonis IIII. ex qua filiũ Conſtantinum genuit. Imperiũ aliquandiu pro Conſtantino filio adhuc

adhuc puero administrauit. Mulier profectò in rebus Imperij administrandis uiro & socero Constantino multò prudentior. Ad hæc tam forma corporis, quàm morum sanctitate insignis.

ARTABASDVS obscuri generis homo, sed ob uirtutes, & rectam fidem, tam Senatui, quàm militibus gratus, in odium Constantini ab orthodoxis Imperator creatus est. Hic sanctorum imagines restituit, atque Constantinopolim contra abiectum Imperatorem muniuit. Sed à Constantino ex Chalcedone traijciente obsidione cinctus, locatis castris prope mœnia, urbeque oppugnata captus, filijs oculisque priuatus est.

In altero latere cōspicitur uictoria alata, dextra Crucis imaginem gestans, cum tali inscriptione: VIRTVS AVG. Infrà: CONOB.

CONSTANTINVS Leonis IIII. filius, in Imperio patri successit. Sed cùm adhuc puer esset x. annorum, mater Irene Augusta pro eo Imperium suscepit administrandum,

fœmina Attici ſanguinis, forma eleganti, ſed probitatis opinione inſignior. Huius opera, ueteri religioni ſuus nitor, & uetus eſt reddita pietas, & imagines in templo repoſitæ ſunt. Septima etiam Synodus conuentu CCC. & L. patrum Niceæ celebrata eſt. Quandiu autem Cõſtantinus matris Imperio obtemperauit, ritè omnia domi foriſque ſe habuere. At ubi pubertatis annos ingreſſus eſt, matrem haud ulterius paſſus, adminiſtratione deiecit, & atrociter Imperium adminiſtrauit. Ob id ſuffragia multi Nicephoro ferebant, eumque imperare cupiebant. De quo Conſtantinus certior factus, Nicephorum patruum ſuum, lingua & oculis priuatum, in uincula coniecit. Mater uerò filij impietatem exoſa, ſimul dominandi libidine mota, Duces donis onerauit, ut filium iugularent. Qui paratis inſidijs, eum capiunt oculoſque effodiunt, eodẽ die, quo ille ante V. annos Nicephorum excæcauerat, ac in uincula cõijciunt. Ille luctu & mœrore confectus, paucis pòſt diebus expirauit. Et mater à filio expulſa, in priſtinum ſtatum à ciuibus eſt reſtituta, Anniſque III. ſola Imperio præfuit. Cum Carolo Magno amicitiam & fœdus inijt, deque imperij finib. egit, connubium etiam ei deferens. Quare inſidiæ contra eam ſunt motæ regnoque expulſa, in exilio reliquum tempus egit. Huius tẽpore lamina ænea in arca lapidea inuenta eſt his uerbis:

Χριςὸς μέλλει γεννᾶσθαι ἐκ Παρθένου· καὶ πιςεύω εἰς αὐτόν. Ἐπὶ δὲ Κωνςαντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν βασιλέων, πάλιν ἥλιε ὄψει με. Hoc eſt,

Chriſtus naſcetur de uirgine: in eum credo: & Conſtantino & Irene Imperatoribus, ò Sol iterum me uidebis.

In hoc Numiſmate conſpicitur muliebris ſtatua, dextra haſtam, ſiniſtra Cornucopiæ ferens cum inſcriptione: TEMPORVM FELICITAS.

Numi huius alterum latus refert Imperatorem Conſtantinum

num loricatum & paludatum, corona ex lapidibus pretiosis ornatum, & matrem Irenen longiore ueste indutam, cingulo ex margaritis confecto circundatam, globum cui imago Crucis imposita, tenentes, addita inscriptione huiusmodi: GLORIA IMPERII ROMANI.

MARIA Constantini Imperatoris uxor, optima fœmina, ob nullam causam à marito in monasterium est detrusa.

NICEPHORVS dolo Imperium Orientale occupauit, pacemque cum Carolo Imperatore fecit, ut scilicet in has conditiones iretur, Ambo Augusti, fratresque dicerentur, Orientis alter, alter Occidentis. Item in Italia hinc à Neapoli, illinc à Siponto quicquid ulterioris Italiæ in mare procurrit, cum suis è regione insulis à Græco, reliquum à Franco Imperatore iura peteret. Inter duo Imperia medius finalisque cardo Venetiæ, Imperij maiestatem piè cõseruarent, neutri se addicerent, proprijs uterentur legibus, utriusque essent Imperij amici, & pace & bello neutrius censerentur. Cæterùm aduersus Persas bellum suscipiẽs, ualde infeliciter, & cum graui suo damno pugnauit, coactus dare ad singulos annos XXXIII. milia numorum aureorum. Quam summam pecuniæ uolens à Bulgarorum rege emungere, illum bello petiuit: sed tãdem ab hoste obtruncatus est, cum multis aliis insignibus uiris.

In huius Numismatis altera parte apparet uictoria alata, dextra imaginem Crucis, sinistra ramum palmę ferens, cum inscriptione tali: VICTORIA AVG. Infrà: CONOB.

STAVRATIVM filium in uita ſua conſortem Imperij fecit Nicephorus, hominem turpis formæ, & ſimplicis ingenij. Vnde & paulò poſt mortem patris Imperio deturbatus, tonſis capillis, monaſterio eſt incluſus, poſtquàm cum patre imperaſſet annos IX.

In hoc Numo continetur ſtatua loricata & paludata, dextra ſceptrum, ſiniſtra haſtam gerens, cum inſcriptione: PRINCIPI IVVENTVTIS.

MARIA Nicephori Imperatoris uxor.

THEOPHANIAM athenæam Irenes Reginæ affinem, quæ iam alteri uiro deſponſata fuerat, Nicephorus ui eripuit, filioque Stauratio contra ius & fas copulauit. Quæ poſt mortem Staurati cùm ſibi comam totonderat, nigramque ueſtem induerat, à Michaele Imperatore magna donata eſt pecunia.

MICHAEL CVROPALATOS, cognomento RANCABE, gener Nicephori, regali diademate à Patriarcha Ni-

Nicephoro insignitus est. Vir ingenij liberalis, & syncerę fidei, pacis studiosus, pius in Christianam religionem, sed in rebus bellicis socors & infelix. Cum Carolo Francorũ Rege ita fœdus iniit, ut Veneti suis legibus ac iure uiuerent, immunitate his seruata, quam ad eam diem in Italia retinuerant. Contra Bulgaros Thraciam uastantes, expeditionem mouit. Sed seditione in exercitu mota, autore Leone Orientis Duce, qui ad Imperium aspirabat, copiæ eius fugatæ, magnaq; ex parte cæsæ sunt, atq; Leo Imperator designatus. Quo accepto nuntio, ita concidit animo, ut monasterio se abdiderit, habenas regni facilè concedens, post annum IIII. Imperij.

Latus alterum Numi huius repræsentat uictoriam dextra crucem tenentem, cum inscriptione: VICTORIA AVG. Infrà: CONOB.

Procopiam Nicephori filiam, postquàm Imperator pronũtiatus est, duxit in uxorem, eamque Augustam coronauit, & filium suum regio diademate insigniuit.

CAROLVS MAGNVS, Pipini Regis Francorum & Berthæ filiæ Heraclij Constantinopolitani Cæsaris filius, in uilla Ingelheym, duobus milibus passuum à Moguntiaco distante, editus. Defuncto patre, cõcordi consensu in demortui locum subrogatus est, quòd paternam auitamq; æmularetur uirtutem. Sub initia regni bellum gesSit Aquitanicum, alterũ Longobardicum ab Adriano Pontifice in Italiam uocatos, in quo Longobardorum regnum capto eorum rege Desiderio, Francico nomini subegit: Saxones sæpe rebellantes triennali tandem bello uicit, eosque ad Christianam religionem assumendam coëgit. Sarracenos Hispaniam ferè omnem uastantes, domuit. In Franciam rediens, Vasconum insidias passus, nõ paucos ex suis, & in his fortissimum quemque amisit. Scla

uos, Danos, Bauaros, Bohemos tumultuantes in ſuam ditionem redegit. Iterum Italiam ingreſſus, Beneuentanorum ducem Aragiſum Longobardorum reliquias fouentem, ad officium coegit. Hunnicum bellum VIII. pòſt anno felicißimè confecit, expugnata eorum regia, & Theſauris opulentißimæ omnium gentis aſportatis. Inde Leonis III. Pontificis uindicaturus iniuriam, tertiò ingreſſus eſt Italiam, ac Romam ueniens, in die Natalis Saluatoris, in Templo à Pontifice coronatus, Imperator & Auguſtus ab uniuerſo populo Rom. pronuntiatus eſt, unctusque, abolito patricij nomine, quo priùs utebatur, Imperator appellatus eſt. Anno regni ſui XXXIII. Salutis noſtræ DCCCI. Compoſitis Italiæ rebus, & partito cũ Irene Imperio, in Gallias redijt, filioque Ludouico conſorte Imperij declarato, dũ Aquiſgrani hybernaret, pleuritide correptus, quam febris concomitabatur, mortuus eſt V. Cal. Febr. anno Redemptionis DCCCXIIII. ætatis ſuæ LXXI. Imperij. XIIII. Regni uerò XLVI. Princeps pacis bellique æquè ſtudioſus, eminente ſtatura, oculis prægrandibus, & uegetis, canicie pulchra ac hilari facie, habitudine corporis tota uirili, inſigni pietate, beneficentia ſingulari, humanitate quanta in ſuperiorum principum nullo, bonarum artiũ ſtudioſißimus, Latinæ & Græcæ linguæ doctißimus, Pariſienſe Gymnaſium, & Papienſe uiris undecunque eruditißimis accerſitis, extruxit, ueræ religioni ab infantia deditißimus. Summa pietate Antiſtites, Sacerdotes, clerumque uniuerſum coluit, Templa & Monaſteria fundauit, ac muneribus magnis locupletauit, liberalis, miſericors, & in egenos munificus. Vxores habuit plures legitimas, Gallienam Galaſtriæ regis Tholetani in Hiſpania filiam, Alteram Hirmingardim, Deſiderii Lõgobardorum Regis filiam, quam repudiauit. Tertiam Hildegardim Hildebrandi Ducis Sueuiæ filiam, ex qua tres filios, Carolum, Pipinum, & Ludouicum, totidemque filias ſuſtulit. Quartam Faſtradam de nobili Frãcorum proſapia Katolij Comitis filiam, ex qua tulit filias Theodoram & Hiltrudim. Vltimam Luitgardam de Sueuorum genere, de qua liberos non habuit.

Poſterior Numiſmatis huius facies continet Imperatorem loricatum & palliatum, trophæis inſidentem, & uictoriam à tergo ſtantem coronam illi imponentem. Aliam quoque ſtatuam muliebrem ueſtitu ſublongo, uaria armorum genera ad pedes Imperatoris poſita face accedentem, cum tali inſcriptione;

PAX ORBIS TERRARVM.

LV-

LVDOVICVS Caroli Magni & Hildegardis filius, Pius cognomento dictus, quòd religioni Christianæ, cuius fuit studiosissimus, multum detulit, mitissimi ingenij, & morum mansuetudine, cunctis amabilis. Puer penè Aquitaniæ principatum, iussu patris obtinuit, præclaros labores aduersus Hispanorum Tyrannos suscepit. Post patris obitum, à regni proceribus Aquisgrani Imperator salutatus est. Vbi diuersarum nationum primo legatos audiuit, partimque cum eis pacem sanxit, partim cum alijs ueterem instaurauit. Inde Dacicũ bellum ex sententia confecit, nec multò pòst Bernardum ex Pipino filio nepotem, in Italia res nouas molientem, capitali pœna affecit: in Antistites rerum nouarum mitiùs egit, inclusos cœnobijs, uita donauit. Et cùm Britones reliquosque pacis perturbatores compressisset, à fili s, quòd in longiorem ętatem uita eius protraheretur, & quòd Iuditham alteram uxorem, mulierem procacem, duxisset, captus in Monasterium diui Medardi Suessione unà cum filio iuniore Cardo detrusus est. Sed tumultuante optimo quoq; inuitis filijs Imperator custodia eductus, pristinæque dignitati restitutus est. Qui Iuditham uxorem ex Italia exilio redeuntem, recepit, atque filio eius Carolo Aquitaniæ regnum tradidit, Lothario uerò Imperium commisit. Ac non multò pòst decessit Maguntiæ, Anno Christi DCCCXL. cùm imperasset annis XXVII. uixisset LXIIII. Sepultus Metis in monumento Hildegardis matris.

In hoc Numismate apparet corona laurea, in cuius medio hæc uerba leguntur: VICTORIA AVG.

IVDITHAM uxorem habuit, filiam Vuelsfonis primi Comitis Altorfensis in Sueuia: Mulierem forma insignem & ingenio præstantem, ex qua sustulit filium Carolum.

MICHAEL BALBVS ex humili ac ſordido genere natus, TRAVLVS cognominatus, quia balbutienti lingua erat. Vir ſummæ impietatis,& à pueritia corruptis moribus inſtitutus,totus impius,Chriſti religionem,quantum potuit, ſubuertere ſtuduit. Poſt interfectum Leonem,à quo ad tantā fortunā euectus erat, Thomam uirum quendam obſcurum, qui tamen ſe Conſtantinum appellari iuſſerat, tyrannidemq; inuaſerat,uario primùm rerum euentu oppreſsit,defectioniſque ſocios,cum ipſo Thoma ſuſtulit. A Sarracenis ex Africa profectis, Cretamque inſulam occupantibus,duplici prælio uictus eſt.Ac cùm annos octo,& menſes nouem crudeliſsimè imperaſſet,Imperio Theophilo per manus tradito,profluuio uentris deceſsit.

Latus alterum huius Numi repræſentat ſtatuam mulieris palliatam,expanſas manus habentem, inſcriptione eiuſmodi addita: LAETITIA AVG.

THEOPHILVS filius Michaelis Trauli Imperium poſt patrē aſſecutus eſt, Vir maiori quàm pater iuſtitia, quippe qui ta-

facilimum se statis diebus adeuntibus exhiberet, & ad seueritatem interdum propensior, acriùs delicta puniret: sed pari cum patre impietate, ut qui diuorũ imagines ex paterna æmulatione auersatus, non paucos, qui eas colerent, ad mortẽ cædi iusserit. Sarracenis Asiæ prouincias uastantibus bis cõgressus, bis uictus est, castrisq; exutus. Vnde in tantam animi uenit angustiam, ut iam multos dies ab omni cibo abstineret, solo frigidissimo aquæ potu usus, ac in dysenteriam incidẽs, tandem efflauit animam, cùm annos XII. imperasset.

In hoc continetur Numismate uictoria dextra imaginem Crucis ferens, addita inscriptione: VICTORIA AVG. Infrà: CONOB.

LOTHARIVS Ludouici Pij maximus natu ex Herminigarda filius, uiuo patre, præter Italiæ regnum Galliam Narbonensem, & Imperium assecutus est, Carolo Gallia omnis, cum Mosa, Ludouico Germania cessit. Sed defuncto patre, ea fratrum concordia non diu permansit. Nam Lotharius & Ludouicus maximo aduersus Carolum comparato exercitu, eò quòd Carolus nobilioris paternæ possesionis hæres à patre institutus esset, in ipso resurrectionis Domini die, infestis signis ad Fontanicum Altissiodorensis agri uicum concurrêre, in qua Carolus superior euasit, ac tot milia utrinq; cecidêre, ut cõuulsę sunt propè Imperij uires, ac tota nobilitas Francica ferè periret. Et cùm bellũ repararent, iterũ uicti pacẽ petierunt. Quæ his conditionibus data, ut Carolus rex Francię, Ludouicus Germaniæ Rex diceretur, omnemq; Germaniam usq; ad Rheni fluenta possideret, cum nõnullis adiacentibus ciuitatibus & pagis trans Rhenũ ob uini copiam admodum acceptis: Lotharius uerò Galliam Belgicã, regnũ Prouinciæ, & eam portionem terræ, quæ ab eo Lotharingia est dicta, acciperet, cùm iam Italiam possideret. Pipinus, Nepos eorum,

ex Pipino fratre in monasterium detrusus est. Lotharius uerò Imperator partitus filijs regna, Ludouico in Imperij consortem adscito, concessa Lothario Austrasia, & Lotharingia, Carolo uerò Prouinciæ regno, tædio rerum aduersarũ, monasticam uitam in Monasterio Prumia secutus est, postquàm imperasset xv. annos.

In monetæ huius parte altera conspicitur uictoria, dextra imaginem Crucis, sinistra hastam tenens, inscriptione adiecta: CONCORDIA MILITVM.

Hermingardis matrona nobilis & pudica Lotharij uxor, cui tres filios peperit, Ludouicum, Lotharium & Carolum, qui triennio ante patrem diem obijt.

LOTHARIVS filius Lotharij Imperatoris, defuncto patre & fratre Carolo Austrasiã, Lotharingiã & Transiurensem Burgundiã obtinuit. Vxorẽ deinde duxit Thietbergã sororẽ Hugberti Abbatis, cuius consuetudine pertæsus, ob amorem Vualdradæ cõcubinæ, diuortiũ autoribus Episcopo Coloniensi, Gunthario, & Thietgando Treuerensi Episcopo, consecutus est, concubina in torũ coniugalẽ illata. Quod ægrè ferentes Thietbergæ Reginæ fratres, Nicolao summo Pontifici conquesti sunt, qui utrunq; Episcopũ dignitate priuauit, & Anathemate notauit. Lotharius quoq; communione piorum priuatus, cùm Romã post obitũ Nicolai Pontificis ad Adrianum uenisset, ut se ab Anathemate liberaret, simulata pœnitentia, corpus Eucharistiæ ex manibus summi Pontificis, cum sua nobilitate accipiẽs, in reditu ex urbe oppressus morbo, Placentiæ diem suum clausit ultimum.

Numi huius facies altera refert statuam Imperatoris loricatam, & paludatam, dextram eleuantem, sinistra imaginẽ Crucis gerentem, interq; duo signa militaria stantem, cum inscriptione: PRINCIPI IVVENT.

MICHAEL Theophili filius, Imperiũ cum matre Theodora ſuſcepit. Per hanc Imperatricem imagines Diuorum reſtitutæ ſunt, & omnes ab exilio reuocati, qui ſub Theophilo pertinaciter imaginum cultum defendere auſi ſunt. Cum Bulgaris pacem nouam firmauit, ſorore Regis Bulgarorum reddita: per quam Rex cum omnibus ſubditis, ad pietatem Chriſtianam eſt conuerſus. Michaël autem adoleſcentiam ingreſſus, matre Imperio cedente, uitamq; Monaſticam eligente, regni negotia ſolus tractauit, ac immēſas diuitias à matre ex ærario deprompt as, argenti, ſcilicet, tria milia pondo, auri mille & nongenta centenaria, cum mimis, adulatoribus, aurigisque ſtatim abliguriuit. Irruentibus ſubinde bellis, & Agarenorum incurſionibus, nulla re à curſu equorum, in quem omne ſtudium collocauerat, auocari potuit. Cùm uerò magis ac magis inſaniret, uinoq; & ebrietati ſtuderet, ebrius in lecto à Baſilio Macedone, quem conſortem Imperij adſciuerat, confoſſus eſt, cùm imperaſſet annos XIIII. cum matre, & XI. ſolus.

In Numiſmatis huius altera parte adparent duæ ſtatuæ, inter utranque Crucis imago, quatuor gradibus inſiſtens poſita eſt, infrà ſubſcriptione addita: CONOB.

LVDOVICVS II. Lotharij Imperatoris ex Hermingarde primogenitus filius, à patre consors ad Imperium adscitus, trium filiorum maximus natu, & à Sergio Pontifice Romæ coronatus est. Princeps perhumanus, pius ac iustus, candida simplicitate, pupillorum & orphanorum tutor singularis. In literis tam diuinis, quàm secularibus satis instructus, consilio promptus. Contra Sarracenos ex Africa uenientes, Beneuentum aggredientes, ac uniuersam penè regionem illam cædibus, incendijs, ac rapinis depopulantes, fratre Lothario in auxilium uocato, pugnauit fortiter, & feliciter. Lucaniam, Samnium, & Capuam, quæ defecerant, in deditionem recepit. Adalgisi Ducis petitus insidijs, ijsque detectis, nunquam se Beneuentum rediturum, nec iniuriam hanc ulturum promittere iuramento adactus est. Sed à Romano Pontifice Ioanne iuramento solutus, Adalgiso fuga elapso, de cæteris supplicium sumpsit. Compositis uerò undique rebus, cùm annos XIX. præfuisset Imperio, Mediolani mortuus est.

Monetæ huius pars posterior continet muliebrem statuam sellæ insidentem, dextra Caduceum, sinistra Cornucopiæ tenentem, cum inscriptione: FELICITAS PVBLICA.

LVDOVICI uxoris nomen neque familia inuenitur. filiam tamen Hermingardim habuisse constat, quam Carolus Caluus Imperator succedens, consobrino suo Bosoni despondit, eiq; in dotem Prouinciæ regnum dedit.

BASI-

BASILIVS, homo obſcurus genere, & captiuus inter uenales Conſtantinopolim olim adductus, in pueritia ſpem futuri regis dedit. In regiam primùm receptus, Protoſtrator factus, ac paulò poſt Cubicularius regis Michaëlis, ab eo ipſo Rex creatus eſt, tradita ei in matrimonium Eudocia filia Inceris. Cùm uerò Michaëlem unà cum coniuratis occidiſſet, in regiam ſe conferẽs, ab omnibus Imperator eſt approbatus. Primùm igitur adepto Imperio, profuſiſsimas Michaëlis largitiones reuocauit, ſtatuitq; ut quicunq; inde pecunias abſq; legitima occaſiõe accepiſſet, reſtitueret, aut dimidiũ eorum, quæ accepiſſet, ærario inferret. Et quatuor filios, Conſtantinum, Leonem, Alexandrũ, & Stephanum Imperij hęredes inſtituit, totidemq; filias monaſterio incluſit. Inde in Sarracenos, qui Cretam occuparant, profectus, ab his nauali prælio ſuperatus eſt, quos tamen alieno ductu pòſt uicit. Sarracenos ex Africa ſoluentes, cùm Italiam magna ex parte uaſtaſſent, Dalmatiam quoq; populantes, Rhaguſio capto, Nicephori Phocæ ductu, inde eiecit, Bario in deditionem ſuam redacto, Venetis una atq; altera expeditione rem Chriſtianam iuuantibus, multos Iudæos ad fidẽ Chriſti conuertit, ſicut & Scythas in cognitionem Chriſti perduxit. Cæterùm cùm annos XX. imperaſſet à ceruo cornu ictus, inteſtinis læſis, uitã cum morte mutauit. Vir frugi, nullis comeſſationibus deditus, & quem principem non contemnas.

Numus hic ex alio latere refert uictoriam alatam, dextra coronam lauream, ſiniſtra uerò globum, cui Crucis imago impoſita, tenentem, eiuſmodi addita inſcriptione: VICTORIA AVG. Infrà: CONOB.

EVDOCIAM concubinam filiam Inceris Michaël Baſilio matrimonio iunxit, ex qua Leonem (qui potius Michaëlis credebatur, quippe cũ Baſilio Eudoxia nuberet, iam in utero

gerebat) Conſtantinū, Alexandrū & Stephanum, totidemq́; filias ſuſtulit, quas omnes Monaſterio Euphemia incluſit.

CAROLVS CALVVS Ludouici pij Imperatoris, ex Iuditha altera uxore filiꝰ, ac Ludouici II. Imperatoris patruus, cùm iam annis XXXVI. regnum occidentalis Franciæ tenuiſſet, ac cum Britonibus & Normannis uario Marte dimicaſſet, de morte Ludouici Imperatoris certior factus, omni mora abiecta, ſumma cum feſtinatione, Alpibus ſuperatis, in Longobardiam contendit, ut hinc rectà Romā proficiſceretur, pro corona Imperij in Franciā Cæſarū nomen allaturus. Poſtquam uerò Romam peruenit, à Ioanne Pontifice Corona Imperij donatus eſt, anno ſalutis DCCCLXXVI. Et mox in Sarracenos mouens, facilè conatus eorum repreſsit. Inde in Galliā reuerſus, in itinere Boſonē, uxoris fratrem, regem Prouinciæ proclamauit. Repetens uerò Italiam, regna, quæ Lotharij iunioris erāt, magno comparato exercitu, in ditionem Francici Imperij redigere cupiebat. Aduerſus quem Ludouici germani filij profecti ad Veronā pulchro certamine eū oppreſſerunt, & in fugā uerterunt. Qui fuga fœda elapſus, Mantuæ curis confectus, non ſine ueneni dati ſuſpicione, à Sedechia Iudęo Medico, quem familiariùs diligebat, deceſsit, cum regnaſſet annos XXXVI. imperaſſet bienniū. Corpus eius exenteratum, & multis aromatibus conditū, cum ſui in Franciā adferre cupiunt, cadaueris putredinē ferre non ualentes, Vercellis in D. Euſebij Martyris æde humatum eſt. Vnde poſt annos VII. in D. Dionyſij templum delatum eſt.

In hoc adparet Numiſmate muliebris ſtatua, ueſtitu longo, pectore nudo, dextra coronam, ſiniſtra temonem ferens, cum inſcriptione: LAETITIA.

RICHILDIS, ſoror Biſonis, Burgundiæ & Prouinciæ regis, uxor

uxor Caroli Calui, ex qua duos sustulit liberos, qui annum non uixerunt.

HERMENDRVDIS altera Caroli Calui uxor, cuius fæmilia non inuenitur. Ex ea quatuor filios sustulit, Ludouicum cognomento Balbum, Lotharium, Carolum, Aquitaniæ regẽ, & Carolomanum, ducem Prouinciæ.

LVDOVICVS III. Caroli Calui ex Hermentrude filius, quòd impeditioris & tardioris linguæ esset, BALBVS est cognominatus. Vir simplex ac mitis, Iustitiæ, pacis, ac pietatis amator. Hunc defuncto patre Imperij titulo Ioannes VIII. Pontifex, præter multorum principum uoluntatem, ornauit. Nam urbis primores pleriq; ad Carolum tertium, cui plurimùm fauebant, rem trahebant: ferturque propterea Pontifex in uincula coniectus, amicis tamẽ procurantibus, ac falsis custodibus, custodia elapsus, uenisse in Franciã, à quibus officiosissimè exceptus, Balbum Augustũ creauit, ac Diademate coronauit, anno salutis DCCCLXXXVIII. Imperio autem ualetudinarius princeps uix biennio præfuit. Treucis enim decumbens paucis interiectis diebus, morte absumptus est, relictis liberis ex Ausgarda, Ludouico, & Carolomanno, & Carolo simplici, ex altera.

Numismatis huius latus posterius repræsentat uictoriam alatam, dextra crucem gestantem, cum inscriptione tali: VOT. XX. MVLT. XXX.

AVSGARDAM nobilem quandam puellam in flore iuuentutis, coniugij fœdere inscio patre sibi copulauit Ludouicus, quam unice dilexit, & ex ea duos liberos præstantes forma, atque animo iuuenes suscepit, Ludouicũ scilicet & Carolomannum. Coactus autẽ est à patre repudiare eam, quòd sine

uoluntate eius duxerat:& interposito iuramento solenni, ne unquàm eam reciperet.

Repudiata Ausgarda, ADALHEIDEM pater in matrimoniũ Ludouicò dedit, quã grauidam Ludouicus, cùm obiret, reliquit. Sed quæ expleto partu genuit posthumũ, cui nomẽ aui imposuit, & dictus est Carolus simplex, Rex Franciæ.

CAROLVS IVNIOR, cognomento CRASSVS à corporis habitudine, princeps Christianissimus, totusq; religioni deditus, Deo omnes suas actiones, atq; eius arbitrio cũcta deuouens, omnia Francorũ regna, quæ maiores sui, non sine magna sanguinis effusione, obtinuerant, breui sine conflictu assecutus est. Italiã à Sarracenis grauiter uexatã liberauit. Ob id à Ioanne VIII. Pontifice Imperij coronã obtinuit. Ex Normannis hostibus Gallias assiduè uastantibus amicos & affines sibi fecit, data, scilicet Gothofrido regi in matrimonium Gisla filia Lotharij, patruelis sui, & Frisia in dotẽ, addito baptismatis lauacro. Sed cùm nec sic diu pacẽ seruarent, Imperator coactus est tradere eis locũ ad habitandum, qui posteà à nouis incolis Normãnia est dictus, tametsi illud Carolo simplici Regi Franciæ quidam attribuant. Qui Rolloni post acceptum baptismatis lauacrum, Roperto dicto, Neustriã cõcessit. Verùm cùm inutilis esset Imperio, nec satis præsidij in eo uideretur ad Normãnos Gallia exturbandos, Imperio est depositus, & Arnulphus ei sufiectus, Cæsarq; est creatus. Carolus uerò post abdicatũ Imperiũ, in summa egestate adeò uixit, ut sæpius quotidiani uictus sentiret penuriã, ab omnibus derelictus, priuatã uitã miser egit, adiutus ab Arnulpho certis ex Alemania reditibus pro uictu quotãnis, quẽ supplex rogauerat, ne fame periret. Mortuus itaq; pauper, sine honore in Augeo maiori monasterio propè Constantiã humili monumento sepultus, anno salutis DCCCLXXXVIII. Imperij X.

In hoc continetur Numiſmate uictoria alata, dextra Crucem, ſiniſtra ramũ palmæ gerens, cum inſcriptione: VICTORIA AVG.

RICHARDIS, Regis Scotiæ filia, Caroli Craſsi uxor, fœmina ſanctimonia uitæ & caſtitate inſignis. Cui cùm maritus adulterij crimen obijceret, quòd familiariùs ageret cũ Luituualdo Vercellenſi Epiſcopo unico ſuo Conſiliario, cui rerum omnium adminiſtrationem conceſſerat, ac in concione iuraſſet hactenus integram à ſe relictam, illa quę mariti impotentiam tot annis celauerat, accerſitis obſtetricibus & mulieribus honeſtis, ſuam integritatem & caſtitatem declarauit, factoque diſsidio, & acceptis bonis ſuis, in Alſatia Monaſterium ſacrarum Virginum conſtruxit, Deoque ſe dicauit.

LEO V. filius Baſilij Macedonis Imperatoris, PHILOſophus cognominatus, uiuente patre Cæſar creatus eſt, poſtquàm Conſtantinus maior natu ante patrem deceſsit. In moderanda Rep. ſolicitus, & in cuſtodienda urbe ſolers, adeò ut ſingulis diebus, mutato habitu, ꝓdiret exploraturus uigilias. Bulgaros deſciſcentes, Turcarum auxilio primò uicit, uerùm ab his per inanes inducias deluſus, magna clade affectus eſt. Inde in Sarracenos claſſe comparata, Nicetæ ductu, egregiam uictoriam peperit. Hic cùm feſto die Pentecoſtes ſacris intereſſet, quidam (ut fit in multitudine ob preſſuram) in caput ſuum baculum impegit, quo niſi cãdelabrum obſtitiſſet, actum de eius fuiſſet uita: ſanguinem enim eructans, menteq; alienatus, ſemimortuus iacuit. Poſt annos autem Imperij XXV. menſes III. alui doloribus fatigatus, Imperio fratri Alexandro per manus tradito, cui filium comendauit Conſtantinum, deceſſit. Princeps literarum omnium & Aſtrologiæ in primis eruditus, ut qui filium ſuum Conſtantinum imperaturum diuinaret. Moribundus, cùm fratrem Alexandrum Leo aſpiceret, di-

xiſſe fertur: MALA OCCASIO POST DECEM ET TRES MENSES. Et uaticinium hoc poſteà impletum eſt: Nam poſt XIII. menſes Imperij perijt.

Numi huius facies altera refert imaginem Victoriç alatæ, ſellę inſidentem, dextra Crucem, ſiniſtra globum, cui parua crux impoſita, tenentem, cum inſcriptione: VICTORIA AVGVSTI CC. GG. Infrà: CONOB.

THEOPHANIA filia Martinàcij patricij, à pleriſque Stephania dicta, uxor Leonis, cui Leo templum extruxit.

ZOEN filiam Zantziſtiliani, uiuente adhuc Theophania, perditè amauit Leo, magisq; in amorem eius exarſit, quòd in agris dormiens, & in inſidias penè præcipitatus, excitatus ab eã fuiſſet, mortuaque Theophania, legitimam ex concubina Auguſtam fecit: ſed poſt annum I. menſes VIII. mortua eſt.

EVDOCIAM ex Opſicio, pulchritudine omnes alias excellentem, tertiam uxorem duxit Leo, quæ breui tempore cũ rege uixit in partu cum fœtu mortua.

CARBONOPSINA ZOE quarta Leonis uxor. Eam non ſtatim regali inſigniuit dignitate. Verùm tam diu ea uſus, donec filium enixa eſt, quem Conſtantinum nuncupauit. Ac tũc primùm eam uxorem approbauit, Auguſtamque dixit.

ALEXANDER filius Baſilij Macedonis, frater Leonis, moribus autem utrique diſsimilis, uir luxu & ignauia perditus, uenationibus, potationibus & petulantiæ indulgens, nihil regium egit, regni curam in adulatores, præſtigiatores, ſcelerumque ſuorum comites reijciens, ignobiliſsimũ & turpiſsimum quenque rebus præficiens. Frequentibus igitur conuiuijs

uijs & helluationibus deditus, languefcere tandem cœpit, ac cùm nunquàm, nifi poft balneum, prandium fumeret, quondam immoderatifsimè ientaculatus, cùm fe exercere uoluit, corpus extendendo, uenam rupit, qua fanguis tota die narib. & pudendis effluens, extinctus eft, cùm regnaffet annum I. & menfem.

In hoc Numifmate confpicitur Victoria ferens Crucem, cũ infcriptione: CONCORDIA AVG. Infrà CONOB.

ARNVLPHVS Naturalis filius Carolomanni Regis Bauarię, & Ducis Corinthiæ, nepos Ludouici fenioris Regis Germaniæ, Orientalis Franciç ftrenuus Dux. Ab optimatibus, qui Carolum Craffum uiribus animi & corporis deficientem uidebant, Imperator delectus eft. Contra Maharenfes rebellantes profectus, regnaq; eorum ingreffus, omnia folo æquauit: atq; in finibus Bauariæ Sclauorum temeritatem reprefsit. Aduerfus Normãnos in ripa Mofę res egregias gefsit, eosq; ad fidem Chriftianam amplectendam coegit. Mox prædæ dulcedine captus, in rapinas templorumque fpoliationes conuerfus eft. Ac cùm Italiam tumultuantem pacare contenderet, pharmaco quodam dementatus, ac morbo pediculari confectus, Ratisbonam delatus, tandem mortuus eft, anno falutis DCCCXCIX. Imperij fui XII.

Moneta hæc ex altera parte habet muliebrem ftatuam, dextra haftam, finiftra Cornucopiæ tenentem, cum infcriptione: TEMPORVM FELICITAS.

AGNETEM Græcorum regis filiam Arnulphus Dux adhuc exiftens Bauariæ, & Corinthiæ, uxorem duxit, è qua duos fuftulit filios, Arnulphũ, cognomento Malũ, & Vuernherũ Comitẽ in Scheũ. Agnete mortua Deytã (quam alij Luitgardam

uocant) alteram uxorem duxit, quæ ei peperit Ludouicum Romanorum regem, successorem suum.

BERENGARIVS filius I. Eberhardi Ducis, Roma oriundus, è stirpe Longobardorum regum, uir magnanimus, & militaris disciplinæ non ignarus. A Carolo Caluo princeps Italiæ, & Dux Foroiuliensium creatus, cum Guidone Spoletinorum Duce. Hi duo autem dum in gratia & autoritate Caroli Calui essent, magnis collectis opibus, Carolo Crasso animo & corpore dificiente, inter se conspirarunt, rerumque potiundarum inter se consilium inierunt, placuitque, ut Berengarius in Italia, Guido in Francia nomen Imperij inuaderent. GVIDO uerò mox fracto iuramento, & repulsa confœderatione, Italiæ regnum affectare cœpit, collectoque magno exercitu, Italiam ingressus Berengarium commisso prælio uicit atq; fugauit. Quem rursus Berengarius Arnulpho in auxilium uocato, fugientem persecutus est. Ac rursus uariante fortuna Guido Arnulphum insecutus, iuxta fluuium Tarum mortuus est.

Berengarius itaque solus tota Italia potitus, multa præclara gessit. Ac posteà à compatre Flāberto nocte templum ingressus, insidijs trucidatus est.

LVDOVICVS IIII. Arnulphi Imperator ex ſecunda coniuge Deyta filius. Vir ſtrenuus & bellicoſus, omnibusque amabilis. Iuuenis admodum, poſt patris obitum ab optimatibus Franciæ orientalis, in oppido Forchaim Imperator electus, regijsque ornamentis inſignitus eſt. Huius tempeſtate Hungari iuuenem regem deſpicientes, Bauarorum fines inuaſerunt. Eccleſias igne uaſtarunt multosque iugularunt. Quibus cùm Ludouicus reſiſtere uellet, ac coacto exercitu circa Auguſtam Vindelicorum prælium commiſiſſet, uictus ſuperatusque eſt. Hungari uictoria potiti omnia cædibus, rapinis, incendijsque uaſtarunt, Italiamq; & Longobardiam penetrarũt. Poſt quorum abitũ, Ludouicus prouincias ſuas ſingulas adiuit, & reformauit, conuentusque generales principum egit, & diſſenſiones nobilium compoſuit. Cùm autem multa prælia geſsiſſet, quibus ſemper ferè occubuit, ceu infortunatus, tandem mortuus eſt ſine hærede, anno Imperij XII. Ratisbonæ in Cœnobio Diui Emeriani, cum patre ſepultus.

MATHILDA, quæ ab alijs Lintgarda appellatur, ſoror Brunonis Ducis, & Othonis Magni Luitholphi Ducis filia, Ludouici uxor, ex qua nullam ſuſcepit prolem.

BERENGARIVS filius Adelberti Porregiæ marchionis,& Gisellæ filiæ Berengarij, Imperator factus filium suum Adalbertum,regem Italiæ dixit, cum quo XI. annis Imperiũ Italiæ administrauit. Qui cùm tyrannum potiùs quàm principem ageret, Otho eum cum filio Alberto uinctum in Germaniam duxit,Italia ab omni tyrannide liberata. Sed in conuentu Francorum,Saxonum,Bauarorum,Alemannorum & Longobardorum à Cæsare ueniam meruit,restituta illi omni Lõgobardia. Cùm uerò tyrannidem iterum exerceret, superbeq; ac auarissimè imperaret, iterum captus cum coniuge & filiabus,in Bauariam ductus,tandem exul in Babenberga mortuus,honorificeq; sepultus est.

In horum Numismatum parte posteriore conspicitur Corona laurea, & in medio Crucis imago,cum inscriptione; VICTORIA AETERNA.

BERTHA Berengarij Imperatoris uxor.

CONSTANTINVS Leonis filius,& nepos Basilij,puer

se-

ſeptennis ſub tutela matris & nobilium quorundam relictus, magnam paſſus eſt in Imperio confuſionem. Bulgari enim Thraciam uaſtantes, prædas abigentes, Adrianopolim obſederunt, tandemque ceperunt: ſed ingenio atque opera reginæ matris Conſtantini, iterum in ſuã iuriſdictionem eſt redacta. Conſtantino ipſi paratæ inſidiæ, mater eius in monaſterium detruſa, & Romanus quidam obſcuri generis regali diademate ornatus eſt. Qui Conſtantinum modis omnibus deijcere conatus, fruſtratus tamen ſpe ſua, à filijs proprijs captus, & in exilium pulſus eſt, poſtquàm aliquot annos imperaſſet: ac deinde filij eius, qui reges creati erant, comprehenſi à Conſtãtino, tonſi & clerici facti, in exilium miſsi ſunt. Sícque Conſtãtinus monarchiam ſolus eſt adeptus, qui multos annos à Romano fuerat oppreſſus, ſatisque prudenter adminiſtrauit, Beneuento de Longobardis expugnato, & Tyrannis quibuſdam oppreſsis, Turcarumque principibus aliquot Chriſtiana pietate imbutis. Cùm autem regnaſſet cum patre Leone & Alexãdro patruo, & cum matre annos XIII. cum Romano Lacapeno annos XXVI. ſolus XV. in monte Olympo apud Theodorum Cizicum commoratus, mortuus eſt, filio Romano iuniore ſuperſtite.

In hoc Numiſmate conſpicitur uictoria alata, dextra crucẽ, ſiniſtra palmæ ramum geſtans, adiecta tali inſcriptione: VICTORIA AVG.

Vxorem duxit Conſtantinus HELENAM Romani filiam, nuptiæque magna cum ſolennitate triduo poſt Paſcha celebratæ.

CONRADVS filius Conradi Comitis Franconię, Hasſiæ, Vuedrouiæ, Friſlariæ, uir ſtrenuus, & re bellica exercitatus, animo corporeque ualidus, adeò ut pleriſque timorem, multis inijceret obediētiam, poſt Caroli Magni ſublatam ſtirpem, Auguſtus deſignatus eſt. Quamuis uniuerſus Frācorum & Saxonum populus, Germanorumque procerum concurſus ad Othonem Saxoniæ Ducem fiebat. Sed cùm is inualidus eſſet, & ſenectutem cauſaretur, Conradum opibus, & robore animi, atque corporis præſtantem, quique ad ſuſtinendam hanc molem ampliſsimus eſſet, indicauit. Sicque, autore Othone, Conradus Auguſtus deſignatus, & Rex inunctus eſt. Qui cùm multa in Imperio feliciter geſsiſſet, & ſupremū adeſſe diem cerneret, conuocatis Germanis proceribus, autor fuit, ut Henricus Othonis Saxonum Ducis filius (cuius beneficio ipſe ad Imperium peruenerat) Auguſtus crearetur. Simul etiam regalia ornamenta, coronam, ſceptrum aureum in medium ferri, atque Henrico Duci Saxoniæ tradi iuſsit, ac paucis pòſt diebus uitam cum morte cōmutauit, cùm regnaſſet annos VII.

Mulierem palliatam pectore nudo, dextra coronam, ſiniſtra temonem gerentem, alterum Numiſmatis refert latus, cū inſcriptione eiuſmodi: LAETITIA.

PLACENTIA Ludouici ſenioris Regis Germaniæ, Conradi Imperatoris uxor, ex quo nullam tulit ſobolem.

HEN-

HENRICVS Othonis Ducis Saxoniæ filius, AVCEPS cognomento dictus, quòd uenationi & aucupio multùm studebat, à Conrado, eò quòd hunc solum Imperij administratione dignissimũ existimaret, electus, insignijsq; Imperialib. donatus, & à primoribus & principibus Germaniæ cum omni Francorum exercitu, Fristilarij congregatis, Rex designatus, & Augustus coram omni populo magna omnium acclamatione appellatus est. Princeps sanè prudentissimus, pijssimus & modestissimus, qui Imperium summa cum prudentia & fortitudine administrauit. Primã expeditionem contra Arnoldũ, se infestis armis Imperio opponentem, fecit. Nihil tamen hostiliter tentans, Arnoldũ Ducẽ familiariter ad colloquiũ postulans, cum eo sermones cõtulit, monuitq; seriò Imperij maiestatẽ à Deo donari, quòd si reliquorũ principũ suffragijs electus princeps esset, tum se alteri cessurũ. His dictis, animum Arnoldi quietũ reddidit, ut sine cæde ultrò parêret. Posteà cum exercitũ contra Burchardũ Alemaniæ Ducem rebellem profectus est, quẽ in deditionem recepit. Hungaros præterea Saxoniã inuadentes, memorabili prælio apud Martisburgum in confinio Saxonũ fudit, ac fugauit. Vnde & ingentem sui timorem ac æstimationem apud nationes exteras sibi conciliauit, & toti Germaniæ summã tranquillitatẽ peperit. Sclauos, Dalmatas debellauit, prędamq; ingentem abegit. Pergam Boemorũ urbem, unà cum Duce suo Venceslao in deditionem accepit, legibusq; Imperij subiecit. Lotharingiæ terram Germaniæ regno restituit, & à Burgundionum Rege lanceam illam, qua Christus perfossus, consecutus est. Cæterùm aduersa ualetudine correptus, Othonem filium suũ, & quòd optimus & religiosus esset, conuocato omni populo, regem designauit, omniq; Francorum Imperio præfecit. Rebus omnibus ritè compositis, tactus paralysi, mortem obijt, Anno ętatis suę LX. Imperij XVII. Salutis D CCCCXXXVII. VI. Nonas Iulij.

Statua muliebris ſiniſtra haſtam, dextra Cornucopiæ tenens in hoc conſpicitur Numiſmate, cum tali inſcriptione: VICTORIA AETERNA.

MECHTILDIS Theodorici ex eadem gente Saxonũ filia, nobiliſsima & raræ pudicitię matrona, honeſtatis & uirtutũ exemplar, Henrici uxor, ex qua ante Imperium Gerbirgam filiam, & Othonem Magnum, Imperij ſucceſſorem genuit: poſt ſuſceptum uerò Imperium, Henricum, Brunonem aliasque filias, Mechtildem & Adelheidem.

OTHO Magnus Henrici Aucupis filius, primorum Germaniæ conſenſu, regni ſucceſſor eſt electus, Aquiſgrani ab Epiſcopo Moguntinenſi coronam Imperialem accepit. In initio huius Imperij, tumultus plenos periculi exortos ſedauit. Eberhardus enim palatinus, & Giſelbertus Lotharingiæ princeps, quòd ex poſteritate Caroli, & Francorum erant, contendebant ſucceſsionis iure, Imperium à Saxonibus ad Francos deriuare, & Henricum fratrem Othonis maiorem natu, eo prætextu quòd ætatis nomine ipſi deberetur adminiſtratio Imperij, ad ſe pertrahebant. Grauiſsimum hoc fuit bellum, & plurimæ in eo pugnæ commiſſæ. In ultimo tamen conflictu apud Andernaum palatinus Eberhardus occubuit, & Dux Giſelbertus inter fugiendum in Rheno ſubmerſus eſt. Henricum fratrem Marsburgi obſidione cinxit Otho, qui uidens conatus ſuos irritos eſſe, & debilitari ſua præſidia, ad Othonem ſupplex uenit, delicti orans ueniam: à quo receptus, & non multò pòſt Ducatu Bauarico donatus eſt. Filium quoque Lutolfum ſecundas nuptias patris cum filia Regis Burgundionum improbantem, & ob id bellum molientem, graui obſidione primùm Moguntiæ, deinde Ratiſbonæ, preſsit: ſed ſtatim patri reconciliatus, firmiſsimæ pacis leges conſtitutæ ſunt. Hungaros apud Auguſtam urbem ad

Lycum

Lycum fluuium fudit, atque ita robur eorum debilitauit, quòd postea Germaniam ingredi non ausi sint. In quo conflictu Conradus sapiens occubuit, delatusque Vormatiam, ibi sepultus est, ac tres Reguli capti à Germanis suspensi sunt. Ab Italis contra tyrannidem Berengarij accersitus, in Italiam uenit: ubi Berengarius ultronea deditione impetrauit non modò eam gratiam, ut non pelleretur, sed ut magna Cisalpinæ Galliæ parte donaretur. Berengario uerò cum filio iterum res nouas moliente uocatus in Italiam Otho, uictos captosque alterum Bambergam, alterum Bizantium relegauit. Inde Romam profectus, à Ioanne XII. Pontifice coronatus est. Quem tertiò Italiam repetens, cùm grauissimorum criminum reus ageretur, sæpe tamen ut resipisceret anteà admonitum, Synodo coacta, officio deiecit, Leone suffecto. Hunc cùm Ioannis Pontificis necessarij, illo sub Othonis profectionem redeunte, urbe eiecissent, ulturus insignem iniuriam, ex Vmbria Otho aduolat, Romanisque Coss. cum Præfecto in Germaniam relegatis, Leonem restituit. Sarracenis quoque & Græcis, qui illis adhæserant, ex Apulia & Calabria fugatis, in Germaniam reuersus, filio prius Othone Imperij consorte electo, Magdeburgi Saxoniæ urbe defunctus est, ibique sepultus, Anno salutis DCCCCLXXXIII. regni XXXVII. Imperij XIII.

In hoc cernitur Numismate mulier stolata, nudo pectore, sinistra hastam, dextram eleuatam habens, cum inscriptione: AETERNITAS.

EDITHA Eduardi Anglorum regis filia, Othonis Magni prima uxor, fœmina sanctissima, ex qua Otho Luitolphum, & Gulielmum, Moguntinum Episcopum tulit. Ac cùm Luitolphus XVI. annum ageret, mortua est, & Magdeburgi sepulta.

ADALHEIDIS altera Othonis Magni uxor, Rodulphi Burgundionum Regis, & Berthæ filia. Ex qua progenuit Henricum, Brunonem, & Othonem Imperij successorem.

ROMANVS IVNIOR filius Conſtantini & Helenæ, filiæ Romani Lacopeni, uir omnium ignauiſsimus, luxu otioque perditus, Imperium poſt patrem adminiſtrandum ſuſcepit: quod tamen alieno arbitrio rexit, ingenio aliôquin non malo, ſed interdum ſolerti, ubi animum adieciſſet. Foris aduerſus Sarracenos Cretam occupantes, ductu Nicephori, & aduerſus Turcas Aſiam uaſtantes eiuſdem Nicephori & Leonis fratris Imperio felix, Domi in matrem & ſorores impius: eas enim regia eiectas in Cœnobium relegauit. Quæ ob dolorem priuati regij ueſtitus, meretricium quæſtum ſunt amplexæ. Ipſe ludis, crapulæ, Veneri intentus, cùm carnis illecebris corpus extenuaſſet, mortem obijt, anno Imperij XIII.

Altera facies huius Numiſmatis refert Victoriam dextra coronam, ſiniſtra globum, cui Crucis ſimulacrum impoſitum, ferentem, cum inſcriptione: VICTORIA AVG.

THEOPHANIAM uxorem habuit Romanus, ex qua duos filios, Baſilium, & Conſtantinum progenuit, filiamque Theodoram. Ac poſt mortem Romani â Nicephoro palatio expulſa, in Petrium deducta eſt. Sed poſt paucos dies rex ſibi cohabitare fecit: & cùm nuptias celebraturus eſſet, â Patriarcha â limine templi arcebatur, quòd ferebatur compater fuiſſe in lauacro Chriſtiano liberorum Theophaniæ. Verùm poſtea admiſſus eſt. Huius fraude deinde, auxilioque Ioannis Zimiſcis, Nicephorus occiſus eſt. Atque hæc Theophania fuit uxor Romani & Nicephori.

NICE-

NICEPHORVS, cognomento PHOCAS, Phocæ Nicephori nepos, nobilissimus & æqui obseruantissimus, in Romano Imperio successit. In Sicilia contra Sarracenos res egregias gessit. Per Duces autẽ ibidem res infeliciter gestæ. In eosdem Asiam uastantes exercitum duxit, ac Ciliciam magnamque Asiæ partem lætis auspicijs recepit. Mox Antiochiam noctu ingressus pulsis Sarracenis, Imperio subiecit. Sed quàm bellica re fortunatus, tam domi infelix, dum prætextu bellorum, quę cõtinuò agebat, nouis tributis & exactionibus subditos & ecclesias expilat, Numismata corrumpit, & pondus consuetum imminuit. Ex quo in odium ciuium incurrens, facilè à Ioanne Zimisce intra cubile interfectus est, cùm rerum potitus esset annos VI. menses totidem.

Numisma hoc ex altero latere habet imaginẽ Crucis, quatuor insistentẽ gradibus, cum inscriptione: VICTORIA AVG.

THEOPHANIA Nicephori Imperatoris uxor fuit.

IOANNES ZIMISCES post occisum Nicepho-

rum, Imperio eſt potitus. Inſignis anteâ militari laude, omnes primò Nicephoro deditos è medio ſuſtulit, & damnatos exilio à Nicephoro, reduxit. Baſilium & Conſtantinum fratres Romani iunioris filios, Imperij conſortes fecit. Contra Roxolanos, Sphenſdolauo eorum rege ad deditionem coacto, uictor, Conſtantinopolim reuerſus, triumphantiſq; ſpecie urbi inuectus, honorificè à ſuis exceptus eſt. Sed paulò pòſt inſidijs cubicularij ſui, qui lethale poculũ non admodũ potens aut ſubitum, ſed quod lentè uires corporis corrumperet, & per pocillatorẽ largitionibus corruptum, propinandũ dederat, perijt, poſt Imperij annum VI. & menſes VI.

In huius Numi altera parte adparet Seruatoris imago, cum ea inſcriptione: IESVS CHRISTVS REX REGVM.

THEODORA Romani iunioris & Theophaniæ filia, Baſilij & Conſtantini ſoror, Ioannis Zimiſcis uxor.

OTHO II. Othonis Magni & Adelheidis reginæ Burgundiæ filius, uiuente patre Aquiſgrani Rex eſt declaratus, & Romæ inunctus: cuius etiam opera Sarracenos Græcoſq; Calabria expulit. Mortuo patre Henricum Bauariæ Ducem nouis rebus ſtudentẽ, armis domuit. In Lotharingia motus excitatos, ingenti coacto exercitu, ſedauit, atq; Carolo Lotharij regis Francorum fratri Lotharingiæ Ducatũ tradidit, beneficiariumq; Cæſarũ iureiurando reddidit. Quibus rebus offenſus Lotharius rex Franciæ, collecto exercitu inopinato Cæſarem Aquiſgrani propè oppreſsit, ut uix fuga elaberetur. Imperator cupiens eam abluere infamiam, Galliam ingreſſus Pariſios uſque depopulatus omnia, Gallos ad pacem poſcendam coegit. Cæterùm dum reuertitur in Axonæ fluuij tranſitu graui incommodo à Francis affectus eſt, pleriſque militum, fluminis impetu, alijs ferro necatis. Pacata Germania profectus

in

In Italiam,bellũ contra Græcos,qui Sarraceno etiã milite instructi Calabriã & Apuliam uindicabant,parauit, eas prouincias iure affinitatis,ob uxoris ſuæ Theophaniæ Graiæ mulieris dotem, ad Imperium Romanũ transferre cupiens. Ac his cõgreſſus,ad Baſantellũ uictus eſt,ipſe ſcapha cõſcenſa ad mare delatus,inter fugiendũ à piratis captus eſt. Verùm cùm ob Graiæ linguæ cognitionẽ ignotus eſſet nautis, neq; haberetur princeps Germanus, magna numerata pecunia facilè ab hoſtibus ſe redemit, Romamq; reuerſus, & reliquijs exercitus collectis,dum nimis incautè Græcos,& Sarracenos perſequitur,ſagitta uenenata uulneratus,Romãq; delatus,paucos poſt dies uita deceſsit, Anno Imperij XVII. relictis liberis Othone III. & Hugone Duce Saxoniæ,ac tribus filiabus.

Muliebrem ſtatuam ſtolatam dextra ramum palmæ, ſiniſtra Cornucopiæ tenentem,cum inſcriptione, LAETITIA, repræſentat altera Numiſmatis huius facies.

THEOPHANIA Romani,Imperatoris Conſtantinopolitani filia, callida & aſtuta, Othoni in matrimonium tradita eſt. Ex qua Othonẽ Cæſarem & ſucceſſorẽ, Hugonem & Alyſiã filiã genuit. Primatibus aũt Imperatrix Theophania cœpta haberi exoſa,quòd omnibus propter exercitus cladem cõſternatis, ſola fœminea & Græca leuitate inſultabat.

Aliam uxorem è familia Marchionum Auſtriæ, cuius nomen ignotũ eſt,habuit Otho, quæ ei peperit Vtilhaidim uxorem Theoderici primi Comitis Hollandiæ, Sophiã Abbatiſſam in Gandershaim, Adelheidam Abbatiſsã in Quittelburg, & Iuditham uxorem Ducis Poloniæ.

OTHO III. Saxoniæ dux, Othonis II. ex Theophania Regina filius, à principibus Germaniæ cõmunibus ſuffragijs

contra Italos Imperium ad se trahere contendentes, Imperator creatus est. Ac à Gregorio summo Pontifice consanguineo suo (Brunonis nomine appellato) quem ille Pontificem Rom. creauit, Diadema Imperiale accepit. Reuerso autem Othone in Saxoniam Gregorius Pontifex à Romanis eiectus est. De quo Imperator certior factus, minarum iræque plenus, ingentibus copijs urbem petijt, eamque cepit. Ioannem Pseudopontificem oculis primùm, dehinc uita priuauit, Crescentium autem consulem huius tragœdiæ ex fuga retractũ uili iumento auersè imponi, & per urbem duci paulatim detruncatis membris, ac mille confossum uulneribus ante urbem suspendi iussit: Gregorium uerò restituit. Qui ut Othoni & Germanis gratificaretur, nouam fecit unà cum Othone de eligendo à Germanis proceribus Imperatore sanctionem, formulamque ac legem creandi Imperatoris, ut hæc electio perpetuò Germanis maneret, ut è suo corpore Cæsarem designarent, atque ea septem Germaniæ principibus, tribus sacri ordinis, quatuor prophanis delegata est autoritas, quæ per quingentos annos & amplius durat. Constituta hac ordinatione Itali uarios tumultus aduersus Othonem concitarunt, adeò ut tutus esse non posset, & dum reditum in Germaniam maturaret, misso per insidias ueneno à Crescentij uxore necatus est, atq; Augustæ sepultus, Anno Imperij XIX.

In Numismatis huius aurei altera parte adparet statua muliebris, stolata, dextra ramum oliuæ, sinistra hastam ferens, cum inscriptione: PAX PERPETVA.

MARIA de Aragonia uxor Othonis, fœmina impudica, uirorum appetentissima, & sterilis, iuuenem habitu muliebri, cum quo quotidie congrediebatur, secum duxit, eoque pro cubiculario usa est. Quòd cum innotuisset Imperatori, multis adstantibus principibus, iuuenis uestibus spoliatus pro fœmina masculus repertus est, uiuusque dehinc combustus. Amatore itaque illo extincto & combusto, cùm ab Imperatore ueniam meruisset, in Italia circa Mutinam Comitem quendam formæ elegantissimæ, sed uirum optimum, deperire cœpit. Cui ille multis ab Imperatrice pellectus blanditijs, cùm assentire nollet, falsis apud Cæsarem delationibus ab ea accusatus est, & pœna capitis damnatus. Re autem patefacta, Imperator uxorem comburi iussit, uiduamque Comitis multis bonis & muneribus donauit.

BASI-

BASILIVS & CONSTANTINVS fratres iunioris Romani Imp. filij, post Zimiscem insignibus regijs ornati sunt. Fuit autem Basilius auaritiæ studiosissimus, utpote qui ingentem auri copiam undiq; ex ærarijs corrasit, & quæstum nouum ex omnibus sibi fecit, omnesque arculas auro & lapillis pretiosis adimpleuit. Principatum suum à bello ciuili auspicatus est. Nam Bardas Sclerus Imperium inuaserat, illudq; totum ferè sibi subiugauerat: quem tamen acie uictum Basilius ad Persas fugere compulit. Nec multò pòst Phocas, Berda cognomento, ab exilio reuocatus, indignatusq; post rem præclarè aduersus Sclerum Duce se gestam, ab Imperatore cõtemni, defecit: sed & hunc cæsum in acie superauit. Bella præterea cum principe Bulgarorum gessit, qui Thraciam, Macedoniam & Græciam flammis & ferro deuastauit, quem prælijs aliquot superatum, ad deditionem compulit, totamq; Bulgariam imperio subiecit, usus ad compescendam eorum perfidiam, grauiore in uictos pœna, quindecim milibus captis, oculis effossis. Ampliatis itaque Imperij terminis undique, post LXXII. uitæ annum decessit, cùm regnasset LII. annos.

Alterum huius Numi latus refert Seruatoris imaginem, cũ tali inscriptione: IESVS CHRISTVS REX REGVM.

CONSTANTINVS frater Basilij particeps quidem dignitatis, sed non potentiæ, defuncto fratri in Imperio successit. Vir penitus ignauus, uoluptatibus deditus, gulæ & Veneri obnoxius, ludis & theatris usque ad insaniam laxatus, & ad regendum Imperium ineptissimus, quod etiam obscurissimis & barbaris hominibus administrandum tradidit. Eo principe Patzinatę Istrum superantes à Diogene Sirmii & Bulgarię principe, uicti sunt. Tertio autem Imperij anno septuagenarius decessit, Romano Argyropolo in successorem electo, & Zoë filia illi tradita.

In hoc continetur Numismate imago Redemptoris nostri, librum in manibus tenens, cum eiusmodi inscriptione: IESVS CHRISTVS REX REGNANTIVM.

Vxorem habuit Constantinus filiam Alypij uiri admodum locupletis, ex qua tres suscepit filias Eudociam, Theodoram, & Zoën.

HENRICVS Dux Bauariæ, Comes Babembergensis, dictus

ctus CLAVDVS, ab electoribus formula Gregorij Imperator creatus est. Princeps illustris morib⁹, & uitæ sanctimonia pręclarus, in bonis literis à teneris educatus, prudentia & insignibus uictorijs clarus. Multa & ingentia bella mirabili felicitate gessit. Principiò Bohemos & Vandalos bello fatigatos, tributarios subditos sibi fecit, Metas & Gandauum obsedit, Lotharingiam & Flandriam deuicit. In Italia aduersus Sarracenos pugnauit, eosq; Italia expulit. Victor tum Romæ à Benedicto VIII. coronatus est. Hungaros ad fidem Christianam pertraxit, & Stephano Hungarorum Regi sororem in matrimonium tradidit. Multos Episcopatus, qui Barbarorum incursione fuerant deuastati, auxit, & locupletauit, reditibusque suis denuò ditauit. Babembergæ Episcopatum fundauit, & diuitijs dotauit. Cumq; regnasset XXII. annos Conradoq; Franco legitimo suffragio electorũ in Cæsarem electo, in humanis esse desijt, ac Babembergæ sepultus est, superstite coniuge Chunegunde, cum qua cœlibem perpetuò uitam duxit, eamque iam morti proximus parentibus, cognatis & affinibus conuocatis illibatam, castam & intactam reddidit, & commendauit.

Numi huius alterum latus continet Imperatorem loricatũ & paludatum trophæis insidentem, & mulierem stolatam ante eum stantem, sinistra labarum tenentem, dextra globũ, cui insistit Victoriola, Imperatori offerentem: A tergo illius, alteram Victoriam coronam ei imponentem, cum inscriptione: CONSERVATORI PANNONIAE.

CHVNEGVNDIS Sigifredi Palatini Rheni filia, uxor Henrici Imperatoris, cum qua in cœlibatu semper uixit, mortique proximus, eam cognatis suis intactam & castam uirginem reddidit.

ARDOVINVS Italici sanguinis, in Gallia Transpadana

natus, Marchio Iure, ob egregias uirtutes, & res ſtrenuè fortiterque geſtas, Mediolani ab Epiſcopis & nobilibus Imperator declaratus eſt. Contra quem Henricus II. cum magno exercitu Italiam ingreſſus, prælio uicit. Sed reparato exercitu Ardouinus ſecundò cum Henrico congreſſus, exercitu amiſſo uictus & cæſus eſt. In autores deinde huius defectionis Mediolani grauiter ab Imperatore animaduerſum.

In Numi aurei huius parte poſteriore apparet ſtatua mulie bris, ueſtitu longiore induta, globo, in quo zodiacus ſignorũ cœleſtium ſculptus eſt, inſidens, ſiniſtra Cornucopiæ ferens, dextram Imperatori ante ſe ſtanti, ueſteq; Pontificali ornato porrigens, addita tali inſcriptione: ITALIA ORBIS REGINA. Infrà uerò ſubſcriptum: FIDES PERPET.

CONRADVS Hermanni Ducis Francorum, & Lotharingiæ Adalheidis filius, SALIQVVS cognominatus, poſt duorum annorum interregnum, eò quòd electoresprincipes inter ſe de eligendo rege diſsidebant, legitimo ſuffragio Imperator creatus eſt, uirtute & militari diſciplina, ad tantum faſtigium euectus. Diſſenſiones undiq; in Imperij initio ortas ſumma prudentia ſedauit. Italiam ingreſſus eſt, ut odia principum in ſe caſtigaret, qui partim libertatem aſſerere conabantur, partim declaratum Cæſarem armis ab ingreſſu repellere adnitebantur, in Mediolanum mouit, atque obſedit, & cùm ſupremum exitiũ urbi minaretur, deterritus oraculo, ab omni grauiore iniuria abſtinuit: Romamq; profectus, coronam Imperij à Pontifice Ioanne accepit. Inde Sclauos rebelles ad unionem & pacem redegit. Hungaros deficientes adeò eſt bello proſequutus, ut coegerit Stephanum regem, miſsis legatis pacem petere, cæteroſque omnes Bohemos & Polonos tributarios priùs factos, ad parendum compulit. Contra Pannonas, qui rebellantem Italiam ſocialibus armis adiuuerant, feliciter pugnauit,

pugnauit, Rodolphũ Burgundiæ regem suis conciliauit. Leopoldum etiam pacis & otij turbatorem, bello petitum compescuit. Cæterùm cùm in Germaniã rediret, circa Traiectũ, Phrysie urbem, subita morte sublatus est, corpore Spirã delato, & in tẽplo à se cõstructo honorificè sepulto, Imperij año XIIII. relicto filio Henrico superstite & successore, ac uxore Gisela, quæ anno IIII. post eius obitum mortua, Spiræque sepulta est.

Alterũ Numismatis huius latus repræsentat mulierem stolatam, dextra ramum oliuę, sinistra hastam ferentem, cum inscriptione eiusmodi: PAX PERPETVA.

GISELA Lotharij Regis Franciæ V. & Mechtildis filia, de antiquissimo Caroli Magni stemmate, tres habuisse maritos fertur. Primum Brunonem, Marchionem Saxoniæ, ex quo Luitolphum peperit. Secundum Ernestum, Ducem Sueuiæ, ex quo gemellos Ernestum, & Hermannum sustulit. Tertium Conradum Imperatorem, cui peperit Henricum III. ac post obitum mariti, anno IIII. mortua, cum eo Spiræ sepulta.

ROMANVS ARGYRVS à Constantino, ut omnium nobilissimus qui Imperij hæres esset, Cæsar electus est, tradita ei filia Zoë. Vir literis Græcis excellenter doctus, legum publicarum non indoctus, multam habens rerum cognitionem, & in primis princeps bonus, cùm multa in melius mutarit, summa etiam liberalitate in omnes usus. Verùm cùm Saracenica Asiæ expeditio parum ex sententia illi cessisset, repentè in deterius mutatus, carnifex pro Rege est factus, acerb⁹ exactor, multa indigna Imperatore agens. Nec multò post Zoë uxoris fœminę salacissimę, & Michaëlis Paphlagonis adulteri insidijs, intra balneas aquas immersus obijt, postquàm imperasset annos V. & menses senos, nulla relicta sobole.

In hoc Numiſmate apparet imago Chriſti inſidentis ſolio dextraque globum, cui crux impoſita, ſiniſtra librum tenentis, cum tali inſcriptione: XKERO OHΘEI Vtrinque characteres hi uidentur IC XC

HELENA Romani Argyri uxor.

MICHAËL PAPHLAGO, qui uiuente Romano, cum Regina commercium habuit, poſt mortem Imperatoris à Regina Zoé illicò Imperator inſtitutus eſt: ea tamen conditione, ut penes Zoën tota adminiſtratio maneret. Verùm hæc obſeruantia non diu durauit. Michaël enim Imperator publicorum negotiorum gubernaculum acceptauit, & regni adminiſtrationem uſurpauit, nec malum principem egit: utpote qui facilis & beneficus in ſuos, hoſtibus formidabilis, niſi eum morb. corripuiſſet in dies ualidius. Cum Aegyptio Rege tricennales inducias percuſsit, & Aedeſſam ab Arabibus obſidione liberauit. Ac cùm intercutis morbo grauiſsimè laboraret, Michaëlem Calaphatem ex ſorore nepotem, hæredem inſtituit, ipſe in Monaſterium ex palatio tranſmigrauit, ubi breui ſuperuiuēs Chriſtianiſsimè mortuus eſt, cùm Imperio præfuiſſet annos VII.

In parte poſteriore huius Numiſmatis continetur effigies Saluatoris, dextra globum, ſiniſtra librum tenentis, ſolioque inſidentis, addita inſcriptione: CHRISTVS PAX VERA.

MI-

MICHAEL CALAPHATES indigniſsimus, & ignobiliſsimus homo, cuius parentes apud Paphlagonas pice naues oblinirent, unde & cognomen adeptus, conſilijs doloſus, lingua inconſtans, inuidus, iracundus, & ad quamlibet auram mobilis. A priore imperatore & Zoe in filium adoptatus, pedibus reginæ prouolutus, ſanctè iurauit, titulotenus ſe imperaturũ, poteſtatem totam penes eam manſuram. Sed paulò pòſt auarè & crudeliter rem ſuſceptam adminiſtrauit. Ingratiſsimus enim in omnes, patruum tantæ maieſtatis autorem, primùm eiecit, reliquos deinde cõſanguineos maritos, & puerorum parentes & iam adoleſcentes genitalibus membris priuauit. Zoen matrem fingens ſibi ab ea paratas inſidias, & uenenum poſitum palatio inauditam exegit, eamq́ue detonſam indutamq́ue Monaſtico habitu in inſulam relegauit. Quod cùm indigniſsimè omnes ferrent, uniuerſaq́ue plebe in ſeditionem uerſa, Zoen reſtituere coactus eſt. Ipſe fugiens cũ Cõſtantino fratre, à turba captus & oculorum uſu, familiari Græcis pœna, priuatus eſt, atq; in exilio perijt, Menſibus IIII. dies V. rerum potitus.

Moneta hæc ex altero latere continet imaginem Saluatoris manibus librum ferentis, utrinque his characteribus additis:

IC MC

ZOE filia Conſtantini Imperatoris, & Romani Argyri uxor, fœmina ſalacißima, uiuente marito cum Michaële conſuetudinem habuit, ac maritum Romanum dolo in balneis ſuffocauit, Michaëlem ad Imperium prouexit, ſibiq; matrimonio copulauit, & Michaëlem Calaphatem Imperio adoptauit, à quo poſteà, detonſa, & Monaſtico ueſtitu induta, in exilium relegata eſt. Sed paulò pòſt populi conſpiratione reſtituta, cum ſorore Theodora Imperium adminiſtrauit. Cæterùm, ut uarium & mutabile genus ſemper eſt fœmina, Zoë adhuc ardens libidine, perſuaſa ut uirum aſciſceret, multis anteà faſtiditis Conſtantinum Monomachum ab exilio reuocatum, uirum ſibi adiunxit, & Imperatorem pronuntiauit. Cumque annum ageret LXX. deceſsit, quam Conſtantinus effœminatè planxit.

Corona aurea in cuius medio eſt imago Crucis in huius Numiſmatis parte poſteriore conſpicitur, ſine inſcriptione ulla.

CONSTANTINVS MONOMACHVS, uir Imperatu

tatij ſtemmatis, à Zoë in Imperium adſcitus, princeps ignauus, & adeò libidine perditus, ut concubinam Sclerenam Habram exilij ſui ſociam, egregia aliòqui forma, uxoris legitimæ loco habuerit, quam efflictim deperibat. Facillimis præditus moribus, & admodum effœminatis, literas minimè curauit, qui ſtudia uix ſummis labris deguſtauit, magis luxuriæ intentus. Duo ſuſtinuit grauiſsima bella: Primùm cum Georgio Maniace uiro animo prompto, manu ſtrenuo, gerendoq; bello aptiſsimo: qui à duab. Reginis ſororibus Zoë & Theodora in Italiam miſſus, bello exacturus, qui eam ingreſsi erant, & à Sclero fratre amatæ Cæſaris concubinæ multa incommoda paſſus, tanto dolore concitatus, ab Imperio defecit, magna exercitus parte, tanquam excellentiſsimo duci adhærente. Sed hic motus, qui ex Italia in Epirum tranſierat, una pugna ſecunda, & Ducis Maniacis morte facilè compreſſus eſt. Alterum cum Tornitio Leone geſsit: cuius uirtus ſuſpecta Regi, & quod uaticinium, ipſum aliquando imperaturum audierat, in exilium à Rege miſſus eſt. Qui ab exercitu comparato Imperator ſalutatus adiunctis orientalibus copijs Monomacho infeſtis, ad urbem uenit, crebriſq; commiſſis prælijs captus, & oculorum uſu priuatus eſt. Aliud quoq; bellum geſsit, in quo Roxolanos, & Patzinatas, Scythicũ hominum genus, deuicit. Cumq; ob incontinentiam factus eſſet podagricus, morbusq; paulatim auctus, ut pedibus amplius conſiſtere non poſſet, manusque uſum ſuum amiſiſſent, pleuritide etiam correptus, obijt, poſt XII. Imperij annos, & menſes VIII.

Facies altera Numi huius habet imaginem Saluatoris ſolio inſidentis, dextra globum, cui Crux impoſita, ſiniſtra librum tenẽtis, addita inſcriptione: IESVS CHRISTVS REX REGVM.

THEODORA Zoës ſoror, à Senatu populoq; Conſtantino-

politano Augusta & Imperatrix salutata est, ac simul cum sorore Zoë Imperij gubernacula tenuit, & post Monomachi mortē, sola imperio potita est auxilio amicorū Eunuchorū paternorū. Accepto itaq; Imperio Imperatorē negotijs præponere noluit, quoad uixit, penes se retinens rerū omniū gubernationem. Ac huius Imperio tanta domi forisq; quies, & otium fuit, tanta rerū omnium ubertas, ut fœminæi Imperij neminē pœniteret. Verùm ingrauescente cum ætate morbo, & Michaële seniore diademate Imperiali ornato, fatis naturæque concessit, cùm annis ferè II. regnasset.

Aliud latus huius Numismatis refert imaginem Zoës supra positam.

HENRICVS III. Conradi Imperatoris ex Gesila nobilissima fœmina filius, uiuo patre consors Imperij adscitus, ac Romanorum Rex ab electoribus designatus est. Princeps humanus, natura facetus, hilaris & largus. In Bohemos rebelles, nec annuū censum persoluentes copias ductauit, gentē eam attriuit, Ducemq; Vratislaum cepit, ac annuū sibi pendere tributum coëgit. Petrum Regem ab Hungaris eiectum, restituit Aba Rege interfecto, Hungariamq; uarijs agitatā motibus sedauit ac quietam reddidit. Lotharingiæ quoq; Ducem, ut imperio parêret, subegit. Romæ tres Pontifices de papatu simul cōcertantes reiecit, Pontificiæ sedi Suidegero II. Bambergensi Antistite, qui posteà Clemens secundus appellatus, præfecto. Et ut caueret in posterum summorum pontificum securitati, Romanos iureiurando adegit, nullum sine eius permissu creandum Pontificem. Inde apud Capuam Sarracenos uicit, eaq; nouo præsidio firmata in Germaniam reuersus, Moguntiæ Synodum, Leone Papa præsente, celebrauit. Cunonē Bauariæ Ducem, Hungarorum conspiratione fretum, regnique possessionem ad se transferre conantem; uicit, suoque Ducatu

Ducatu priuauit, qui totam ætatem ſuam exul in Hungaria tranſegit. Cumque XVIII. annis imperium tenuiſſet, Henrico filio annos V. nato Cæſare electo, & Aquiſgrani coronato, ægritudine correptus, deceſsit, Aetatis anno XXXIX. Salutis M. LVI. III. nonas Octobris.

CHVNEGVNDIM Regis Anglorum Cynitonis filiam, in uxorem habuit Henricus, quam ob adulterij ſuſpicionem, repudiauit, & in cœnobio Monialium adegit.

AGNES Gulielmi Pictauiæ Principis, & Aquitaniæ Ducis filia, ſecundi Henrici uxor, fœmina longè prudentiſsima. Hæc peperit tres filias, Iuditham, Mathildim & Itam, ac duos filios, Henricum Imperatorem, & Conradum Bauariæ Ducem. Poſt mariti obitum cum filio Henrico Imperium adminiſtrauit. Sed à gubernatione reiecta, Romam ſe contulit, ac religioſiſsimè uſque ad obitum XX. annis uixit.

HENRICVS IIII. Henrici III. Imperatoris & Agnetis filius, puer penè patre uiuente Rex creatus. Poſt patris obitũ ſub tutela matris educatus, quæ prudenter Imperiũ filij quinquennio adminiſtrauit. Ea autem ſuaſu quorundam indignè ferentiũ à muliere regem gubernari, ab Imperio amota, Henricus adoleſcentiæ libertate uſus, Saxoniã incolere cepit, uenationi luxuiq; operã dare, principes alios cõtemnere, & licentiùs omnia agere. Vnde multis inuiſus, omniũ ferè in ſe odia traxit. Saxoniæ ob rebellionẽ grauiſsima intulit bella. A Gregorio autẽ Pontifice Anathemate notatus, omnesq; regnicolæ à iuramento regi præſtito, & ab obedientia eius abſoluti, Rodulphus Sueuorum Dux, contra Henricũ rex creatus eſt. Quod magnum in Imperio peperit diſsidium. Nam exercitus undiq; conſcripti, pugnæ multæ undiq; commiſſæ

ſunt. Nouiſsimè uerò pugnatū apud Martis Burgum, in quo conflictu Rodulphus dextera amiſſa, perijt. Poſt eam uictoriam Henricus Italiam ingreſſus, urbeq; Roma per uim capta, Hiltebrandum papam cepit, eumq; ab officio deiecit, qui nō multò pòſt in exilio mortuus eſt, ſuffecto in eius locum Rauennate Epiſcopo Clemente, à quo etiam coronatus eſt. Varijs deinde iactatus procellis, & à filio Imperio priuatus, Leodium profugit, ibiq; eodem anno è uiuis exceſsit, cùm regnaſſet annos L. Princeps facundus, liberalis, acer ingenio, bellicoſus, & re bellica fortunatus. M. Marcello, & C. Iulio haud inferior, utpote qui ſexagies & bis acie collata pugnauit.

BERTHA Othonis Marchionis Italiæ filia, uxor prima Henrici, ex qua Conradum, Henricum V. Cæſarem, filias Agnetem, Limpergim & Sophiam genuit.

Alteram uxorem habuit Henricus Vthonis Marchionis uiduam Ruſcorum regis filiam, cum qua nuptias Coloniæ celebrauit.

RODVLPHVS Comes Rheinfeldt poſt obitum Othonis Ducis Sueuiæ, Dux factus Sueuorum, quòd Henrici ſororem imperante Agnete uxorem duxerat, cùm Ducatus ille uacaret. Dehinc cùm aliquandiu ſub Henrico, cui omnia debebat, militaret, à principibus contra Henricum Rex factus eſt, ſuffragante etiam Pontifice Romano, qui principes Henrico contrarios, à fidelitate & periurio abſoluerat, illique coronā Imperialem miſerat, cum tali inſcriptione:

PETRA DEDIT PETRO, PETRVS DIADEMA RODOLPHO

Ac aduerſus Henricum exercitum ducens, multis commiſſis pugnis, multis utrinque cadentibus, dextram amiſit, ferturque in lecto decumbens, circunſtantibus Epiſcopis, truncum manus abſciſſæ intuitus, grauiter ſuſpirando, dixiſſe:

RECTE

RECTE MECVM ACTVM ESSE INGENVE FATEOR. HAEC ENIM EST DEXTRA, QVA DOMINO MEO HENRICO FIDEM CONFIRMAVI. IPSI VOS NVNC EXPENDITE, QVAM PIE CONSVLVERITIS MIHI, VT AB EO DEFICEREM, ET NVNC CONDIGNAM PERIVRII ACCIPIO MERCEDEM. ECCE IN QVOD ME SEQVENTEM VESTRA MONITA COLLOCASTIS SOLIVM: SATIVS FVISSET, FIDEM SEMEL DATAM, SERVARE INTEGRAM AC ILLAESAM. Atq; haud multò pòst animam efflauit.

MICHAEL uir ſenex à Theodora Imperatrice, ſuis ſuadentibus, in Imperatorem electus eſt. Qua mortua ad Imperium leuatus, & Diademate inſignitus, populo ac Senatui omnem liberalitatem exhibuit, pleriſque amplisſimos dignitatum gradus, & honorum, largitus. Nihil autem munificentiæ ueris militibus oſtendens, nec uerbis benignis eos accipiens, ſibi infeſtos omnes reddidit. Qui ſibi alium Imperatorem Iſacium Comuenum elegerunt. Ad quem opprimendum Theodorus miſſus à Michaële, commiſſo prælio fuſus fugatusq́ue eſt. Conditionibus pacis autem inter Michaëlem & Iſacium conſtitutis, Michael Imperio deiectus eſt, poſtq́ue hoc non diu ſuperſtes uitam cum morte commutauit, cùm non amplius uno anno Imperaſſet. Vir genere & opibus clarus, cætera minus ad imperandum idoneus, ætate etiam prægrauante.

ISACIVS COMVENVS adiuuante Patriarcha factus est Imperator, quem deinde in magna ueneratione habuit, eiusque nepotes ex fratre propter illum, & dignitatibus honestauit amplissimis, & magistratibus præfecit illustribus. Sed nec diuturna illa fuit amicitia. Infensus enim Patriarchę, tanquam hæreseos autorem, cum suis in exilium relegauit, ubi breui agens mortuus est. Cuius mortem Imperator audiens, pœnitentia ductus, illacrymans eiulauit, ac funus magno apparatu ab exilio reducens, in propriam mansionem reposuit, nepotesque pristinis dignitatibus restituit. Bellum gessit cum Hungaris & Patzinatis: quibus tamen pacem petentibus, inducias dedit. Cùm uerò biennio & mensibus III. Imperio præfuisset, inter uenandum lateris subito morbo oppressus, cùm de salute desperasset, cucullam monasticam indutus, regno se abdicauit, nec multò pòst obijt. Vir strenuus, & moribus arrogantibus, bello paceque infractus. In negotijs celer & expeditus, in rebus bellicis præstantissimus, literis non perinde deditus, affectus tamen erga eas & studiosos. Tantæ continentiæ, ut nec uxorem cognoscere uellet pòst prolem semel ex ea susceptam, cùm tamen pro seruanda sanitate, ut frequentiore uteretur coitu, à Medicis edoceretur.

Ex altero latere habet Victoriam insidentem globo, & dextra tenentem Crucem, cum inscriptione: VICTORIA AVG.

Augustam uitæ sociam sibi adsciuit Isacius, ex qua prolem sustulit.

CON-

CONSTANTINVS DVCAS Andronici Ducæ filius, citra negotium rerum potitus, Isacio Imperatori successit. Vir eximia in Deum pietate, moribus mitis, ueræ pietatis cultor, & æqui obseruantissimus, consilio & sententia tardior & hebetior, delectatus in primis uitæ munditia & sanctimonia. Literarum ignarus: eas tamen amabat, studiososque earum uenerabatur, solebatque dicere: MALLE SE LITERARVM GLORIA, QVAM IMPERIO ILLVSTREM ESSE. Pecuniæ immoderatè studiosus, uias, quibus thesauros cumularet, quærens. Vnde inuisus suis, hostibus etiam Imperij, res undique uexantibus, ludibrio fuit. Conspirationem in se factam diuina prouidentia euitauit, autoribus nulla alia pœna, quàm bonorum publicatione, affectis. Cæterùm Imperator diutino morbo correptus, cùm penè consumptus diu laboraret, Imperio tribus filijs Michaële, Andronico & Constantino ex Eudocia relictis, ijsque Cæsaribus declaratis, defecit annis VII. mensibus VI. Imperio functus.

In hoc Numismate continetur imago Saluatoris insidentis solio, librum manibus gerentis, cum inscriptione: IESVS CHRISTVS, REX REGVM

EVDOCIA cum tribus liberis marito in Imperio ſucceſsit, accepitq́; Imperatrix communem liberorum curam,& educationem,unaq́ue cum illis imperium adminiſtrauit. Et potuiſſent res domeſticæ fortaſſe muliebri prudentia non incommodè adminiſtrari,ſi à bellis externis pax fuiſſet. Sed imminentibus undiq; Barbaris Orientem & Romanorum terras quotidie uexantibus,mulier ſagax,ne unà cum pueris regno excideret,Rep. ob Imperatorem periclitãte, quendam uirum idoneum ad res bellicas præficiendum rebus eſſe iudicauit. Ac iuriſiurãdi oblita,quo marito morienti ſeſe obſtrinxerat, non ſuperinducturam ſe maritum alium Imperij rebus, Romanum Diogenem ſibi maritum coniunxit, communicato negotio cũ maiore filiorũ Cæſaris, quẽ in regiam,ut nuptijs intereſſet,accerſiuerat, cùm Imperium tenuiſſet cum liberis menſes VII.& dies aliquot.

Alterum Numi huius latus continet uictoriam alatã, Crucem ferentem cum inſcriptione: VICTORIA AVG.

ROMANVS DIOGENES, uir nobili familia & celebri

lebri fortitudine, cuius pater domi militiæque clarus tyranni dis affectatæ reus seipsum pręcipitauerat, paternæ æmulus laudis, maximas res gessit. Ac cùm uictoriã egregiam ex hoste reportasset Barbaro ab Eudocia tanquàm dignus in torum con iugalem, & imperium acceptus est. Potitus ergo imperio cùm aduersus Barbaros felici successu rem administraret, hostes ubiq; fundens, & magnam contra eos uirtutem exercens, insolentior factus, rem totam neglecta Eudocia, ad se trahere cœpit. Alteraque suscepta contra Barbaros expeditione, rem incautiùs gerens, Romano milite partim fugato, partim interfecto, ipse à Sultano captus, & uelut mãcipium, abductus est. Factis tamen cum Sultano pacis conditionibus, & affinitate inter pueros contracta, in summis honoribus habitus, amplisque donatus muneribus dimissus est. Omnibus interim rebus Bizantij mutatis, Eudocia in exilium missa, Romano Imperio erepto, & Michaëli maximo Constantini Ducæ filio tradito, à quo Romanus captus, præterq; iurisiurandi fidem, crudelissimè oculis priuatus est. Nullam autem sortitus necessariam curam, uulneribusque putrescentibus, adeòut uermes prodirent, caput intumuit, nec multò pòst decessit, ac ab uxore Eudocia sepultus post annos III. Imperij, & menses VIII.

Alterum Numismatis latus cum inscriptione suprà apparet.

MICHAEL Constantini Ducæ filius, à fame, quę sub eo inualuit, PARAPINACEVS dictus, Romano uitrico in Imperio successit. Homo ignauus, & ad Imperium administrãdum minùs idoneus, studijs tantum literarum deditus, sub Psello summo honoratissimoque ea tempestate Philosopho, uersib. componendis intentus, de rebus Imperij minus solicitus, quę à Turcis & Sultano circunquaque sæuitia uexabantur, po-

tissimum orientales Imperij partes ab hoste inuadebantur, adeò ut in socordis principis inuidiam, alius Nicephorus BOTONIATES dictus à præfectis & ciuibus Imperator creatus sit, qui hosti sæuienti resistere posset. A quo Michael cum uxore & filio Cõstantino iam dudum coronato, regno exutus, & habitu monastico indutus, in monasterium inclusus est, post VI. Imperij annum, & menses VI.

MARIA ALANA Michaelis Parapinacei uxor, ex quo Constantinum suscepit, unà cum marito Imperio deiecta, & in monasterium detrusa.

NICEPHORVS BOLONIATES cognomento, haud dubiè nobilissimus, à Nicephoro Phoca Imperatore stemma ducens, in principis socordis inuidiam, Michaele reiecto, Imperium sibi asseruit, ac à Patriarcha Imperiali diademate coronatus est. Bryenniũ Tyrannidis in occidente inuasorem & Basilacium cepit, luminibusque priuauit. Constantinum quoque rebellantem compescuit. Mox uerò à fratribus Comueni deficientibus, Byzantiumque inuadentibus ac totam diripientibus, nullo non iniuriarum genere in ciues edito, Imperio deturbatus est, ac in Cœnobium abire coactus, ubi aliquandiu superstes manens, uitam finiuit, anno Imperij sui III.

CON-

CONSTANTINVS prioris Conſtantini Auguſti Ducæ, & Eudociæ Auguſti filius, à Nicephoro dux exercitus conſtitutus, ac cum iuſto exercitu contra Turcas Orientem deuaſtantes miſſus, ab exercitu Imperator ſalutatus eſt. Sed corruptis per Nicephorum militibus partim donis, partim Magiſtratuum dignitatibus, à militibus ipſis, à quibus Imperator creatus fuerat captus, Nicephoroq; traditus eſt, à quo tonſus, & in ſacerdotem inunctus in inſulam relegatus eſt.

In altera parte huius Numi conſpicitur Saluatoris imago, tenentis librum cum inſcriptione; IESVS CHRISTVS REX REGVM.

ALEXIVS Comuenus filius Iſacij Imperatoris, Diadema impoſitum recepit. Multa bella infeliciter geſsit. Contra Robertum Francum exercitum ducens, fugatus & cæſus, magnaque clade affectus eſt. Cretam & Cyprum defectionem molientes, ſub iugum Romanum redegit. Modos inſolitos ad extorquendam pecuniam inuenit. Numiſmata ærea pro argenteis excudit. Vnde multæ & uariæ inſidiæ ei locatæ,

quæ ſemper detectæ, autoresq;, publicatis eorum bonis, in exilium miſsi. Temporis autem ſucceſſu multa correxit, multasque in diuerſas orbis partes expeditiones fecit. Ac conuerſus ad pacis artes, ſubinde ſe clementiorẽ erga ſubditos præbuit. Orphanis & ſenibus multùm afficiebatur, quibus etiam Orphanotrophion extruxit, & Muſęon, in altero pueros puellasque parentibus orbos alendos, in altero erudiendos curauit, ſumptusque his ex regio uectigali dedit. In miſericordiam pronus, ad ſupplicia non præceps, moribus moderatus, uirtutibus præditis maximè fauens, illisque honores effusè largiens, uir nec arrogans, nec faſtuoſus. Morbo autem diutino atque grauiſsimo fatigatus poſt annum XXXVII. menſes IIII. cum dimidio Imperij, Ioanni filio, reluctante in primis matre, Imperio relicto, defecit.

IRENA Alexij Comueni Imperatoris uxor, ex qua Caloioannem, & Iſacium filios, filiasque progenuit.

HENRICVS V. Henrici IIII. & Berthæ Marchioniſſæ filius, uir bellicoſiſsimus & audax, breui totum Imperium ſibi ſubiecit, ac iugum omnibus impoſuit. Patrem ſuum optimum principem bello inſectatus eſt. Ab uniuerſis regni principibus in regem Moguntię electus eſt, atq; Romam profectus, ut coronam Imperialem acciperet, maximis in Vrbe tumultibus motis, perijſſet, niſi ſua ipſius manu uitam defendiſſet. Sedato autem tumultu, multisq; Romanis trucidatis, Põtificem cepit, & extra urbem abduxit. Et cùm de coronatione & iure electiuo in creandis Pontifice, & Epiſcopis, cum eo ageret Henricus, conſenſit ultrò Paſchalis, ut hanc ſibi prærogatiuam uſurparent Cæſares, ne quis uel Pontifex, uel Epiſcopus citra eorum ſuffragationem deſignaretur. Inde Romam reuerſus à Paſchali diadema Imperiale, cũ alijs multis priuilegijs accepit: quæ tamen Papa paulò pôſt reuocauit, & Imperatorem

torem excommunicauit. Ad quem rumorem Imperator iterũ Romam reuerſus, Pontificem fugauit, aliumq; in eius locum ſuffecit. Vnde multæ diſſenſiones, ſchiſmata, incendia, homicidia, deportationes, & tumultus in Germania ſunt excitati. Firmata autem pace cũ principibus omnibus & Pontifice, in Traiecto inferiore morbo correptus, perijt, Spiræque in maiorum ſepulchro illatus eſt, anno Imperij XV.

MECHTILDIS Henrici Anglorum Regis filia, uxor Henrici V. ex qua nullam ſuſcepit prolem. Quæ uidua facta nupſit pòſt Gauſredo Comiti Andegauenſi, ex qua Henricum Ducem Normanniæ, & Regem Angliæ genuit.

LOTHARIVS Saxoniæ Dux, Gebhardo Comite in Suepplemburg, & Heiduuige Burggrauia Norinbergenſi natus, poſt Henrici imperatoris obitum, ab electoribus Cæſar creatus eſt. Vir induſtrius & prudens, religioſus, diuitijs & uictoriis potens, ſtrenuus belli ductor, in armis & conſilio prouidus, hoſtibus terribilis, iuſtitiæ tenax, & mirus amator. In initio Imperij motus contra ſe excitatos repreſsit. Nam Fridericus & Conradus Duces ex ſorore Henrici Imperatoris nepotes, rebelles facti regi, ad ſe iure imperium pertinere contendebant. Sed tandem per Diuum Bernhardum pacis conditionibus conſtitutis, Lothario reconciliati ſunt. Inde in Italiã profectus ad compeſcendos motus contra Innocentem, alio Pontifice electo, coortos Romæ, ubi Pontificem in Gallijs penè exulem reduxit, & ſedi Barionæ reſtituit, & in Germaniam ad componendos tumultus mox profectus, breui in Pontificis gratiam Italiam repetijt, eumque pulſo ex Italia Rogerio Pſeudopontifice, qui Campaniam & Apuliam inuaſerat, ita confirmauit, ut nihil inde Pontificis aduerſarij mouere poſſent. Tãtaque in Italia feciſſe fertur, ut à Carolo Magno nullus ex Frãcorum Regibus ei conferri poſsit. Rediens uerò per Triden-

tinam Vallem, Veronæ morbo correptus, anno XIII. Imperij mortem obijt. Corpus in Saxoniam delatum, in Monasterio ſuo nomine dicto ſepultum eſt.

RECHISA Henrici Pinguis Comitis in Northeim de Saxonia, & Gertrudis Marchoniſſæ Saxoniæ filia, ex qua Lothariũ filium & Gertrudim filiam genuit, ac poſt mariti obitum, Henrico primo Auſtriæ Duci nupſit.

CONRADVS III. filius Ducis Sueuiæ & Agnetis filiæ Henrici IIII. ab Henrico V. Princeps Francorum factus, mortuo Lothario legitimè Cæſar creatus eſt. Contra Henricũ Bauariæ & Saxoniæ Ducem, qui regnum ſummis affectabat uiribus, quòd gener eſſet Lotharij, & regalia inſignia ſecũ haberet, bella geſſit, & conuentu principum facto, Imperator proſcripſit, & ducatibus ſuis priuauit. Ex conſilio Diui Bernhardi cum multis principibus, & maximo exercitu Hieroſolymam eſt profectus, contra Sarracenos Chriſti hoſtes. Sed Boſphorum Thracium immaturè à Græco Imperatore Manuele traijcere coactus, cùm deeſſet cõmeatus, & qui à Græcis comportabatur gypſo, & calce infectus eſſet, per ſummum ſcelus plurimi milites interierunt. Quarto autem anno poſt expeditionem, primùm reuerſus in Germaniam in Lorchenſi oppido apud Gemum inglorius mortuus, ibique ſepultus eſt anno XV. Imperij.

GERTRVDIS Bauaria Comitis de Sultzpach, uxor Conradi, ex qua duos ſuſcepit filios, Henricum, & Fridericum Sueuiæ Ducem, qui in obſidione cuiuſdam urbis ex aëris infectione cum alijs principibus mortuus eſt.

CA-

CALOIOANNES Alexij Imperatoris filius, patri in Imperio succeſsit. Quo adepto ſuos omnes honoribus & dignitatibus ornauit, in fratrem Iſacium propenſiſsimus, quem incredibili amore proſequutus eſt. vir opulentus & uictorioſus, nec omnino contemnendus princeps. Varias expeditiones in Aſiam habuit. Turcas Perſasque aliquot prælijs uicit, urbesque illorum plurimas cepit. Gallis & Venetis, qui ſocia arma coniunxerant, nimiùm infeſtus. Legato Lothario gratulaturos de uictoria miſit, confœderationem more maiorum petens. Cum Conrado Rege Romanorum poſt obitum Lotharij fœdus amicitiæ inijt. Tandem memorabili exitu, dum in uenatione arcum uehementiùs tendit, telo uenenato à ſeipſo, quod in aprum dirigebatur, per manũ ſiniſtram traiecto, nullis remedijs opem ferentibus, uitam finiuit, poſt annos XXV. Imperij, & menſes VIII.

Imaginem Saluatoris inſidentis ſolio librumque tenentis, cum inſcriptione: IESVS CHRISTVS REX REGVM. poſterior huius Numiſmatis pars continet.

MANVEL humili loco natus, Tryphon à pueris uocat⁹,

consilio uxoris Alexij principis, cum qua consuetudinem habuerat, primoribus ciuitatis interfectis, Imperium assequutus est. Multa contra Venetos bella gessit. Legatum eorum contra ius gentium uiolauit, negotiatores, quos simulata pace euocauerat, comprehendit, ex quo Venetis armis pressus, promissa bonorum restitutione, pacem impetrauit. Ad Conradũ fœdus amicitiæ petens legatos misit: quem tamen in expeditione Hierosolymitana uarijs insidijs fatigauit. Per Bosphorum enim bellatorũ numerum traducẽdum Conrado autor fuit, commeatusq; pollicitus sufficientes, gypsum contusum in farinæ speciem, triticeis immiscuit commeatibus, quo cibo breui magna consumpta est militum multitudo. Vnde Manuelis nomen Francis odiosissimum erat. Ac ob eam perfidiam à Rogerio Siciliæ Rege, bello petitus, uastata omni ora Græciæ, ac in Byzantium impetu facto, eius quoque suburbijs flãma consumptis, tam atroci iniuria affectus, ut penè de eius Imperio actum esset. Post XXXVIII. autem principatus annos, Monasticam uitam secutus, morbo perijt, cùm uixisset annos LX. relicto Alexio filio paruulo. Vir in omni uitæ suæ cursu fuit malitiosus, rectæ fidei dogmata perturbare per insaniam adortus, non priùs destitit ab incœpto, quàm omnes sibi aduersantes uideret.

GERMANA Conradi Imperatoris fuit uxor, ac deinde Manueli Constantinopolitano Imperatori desponsata.

Alteram uxorem habuit Constantiam Manuel, quæ priùs Boêmundo nupserat.

ALEXIVS Manuelis ex sorore Raymundi Principis Antiochiæ filius, patri puer penè in Imperio successit: cõmissa tamen Imperij administratione, ob ætatẽ minorem, Andronico, à quó Imperium per aliquot annos est administratum

Cùm

Cùm uerò Imperij habenas per ſe Alexius adminiſtraret, multorum inſidijs ſatigatus eſt, præcipuè Andronici. Qui cùm primùm tutorem egiſſet, dehinc participem Imperij, cupidus regnandi, præter iuriſiurandi fidem, eum XV. tantùm annos natum, clàm interfecit, ſaccoq; inſutum in mare abiecit, cùm III. annos à patris morte, rerum potitus eſſet.

In hoc uidetur Numiſmate Victoria alata & ſtolata, dextra coronam lauream, ſiniſtra ramum Palmæ tenens, cum inſcriptione eiuſmodi: PRINCIPI IVVENTVTIS.

AGNETEM Francorum Regis filiam, Manuel uxorem habuit, propter quam graues ſibi inimicitias conflauit.

ANDRONICVS Comuenus Manuêlis Imperatoris conſanguineus, ideoque Alexio tutor datus. Vir callidiſsimus & ſæuus, cùm regnandi libidine Alexium ſuſtuliſſet, imperio potitus, omnem crudelitatem in Alexij amicos exercuit, multosque ex illis occîdit, multos in exilium miſit, omnibus hominibus infeſtum ſe reddens. Agnete, Imperatoris Alexij coniuge, in uxorem ducta, inceſtas celebrauit nuptias. Cumque ob inſitam ſæuitiam, omnibus eſſet inuiſus, à Guilielmo Siciliæ Rege, necem Alexij uindicaturo, bello petitus eſt. Et quia ſciebat, ob nefanda ſcelera, nullum ſe habere amicum, cùm undique premeretur, prælio uictus, ab Iſacio Angelo præter ſuam omniumque opinionem Imperio deiectus eſt, captusq; ac per urbem aſinæ præpoſterè impoſitus, altero oculo effoſſo, manuque abſciſſa, circumuectus, uulgi turbæque tumultu uncis & harpagonibus fruſtulatim concerptus, ac dilaniatus, perijt, cùm biennio rebus præfuiſſet.

ISATIVS ANGELVS ab amicis è Peloponneſo ad Imperium uocatus, Andronico abdicatum Imperium, ſibique magno conſenſu delatum, aſſumpſit. Vir iuſtiſsimus, & ęqui obſeruantiſsimus, Chriſtiani nominis amantiſsimus, ſub initia Imperij ſatis prudenter ſe geſsit. Cum Guilielmo Siciliæ Rege pacem compoſuit. Bellum cum Myſis infeliciter confecit, uarias multorum tyrannides oppreſsit. Fridericum Barbaroſſam in Syriam properantem, cùm apud Conſtantinopolim deſediſſet, magnificè excepit, adiutumq; commeatu, & aliarum rerum neceſſariarum copia, datis etiam obſidibus, Boſphorum traijcere iuſsit. Cæterûm cùm fratrem Alexium minorem natu à Turcis captum, maximo redemiſſet ære, dolo ab eo ipſo circunuentus, per ſummum ſcelus oculis priuatus, in carcerem traditus eſt. Vnde per filium eductus, morbo ex aeris inſolentia contracto, non diu uixit.

ALEXIVS ANGELVS Iſatij Imperatoris minor frater, per ſummam ingratitudinem, & parricidium, Imperium adeptus, Vir impijſsimus & ſceleratiſsimus, non eo contentus, quòd maiori fratri Imperiũ per ſcelus ademerat, uerùm etiam

etiam nepotem Alexium iuniorem Isatij filium annos agentem duodecim, pari cruciatu perdere, aut capere, nisi fuga salutem quæsiuisset, summo studio conatus est. Puer autem Francorum procerum auxilio solicitato, confœderatis etiam Venetis, Constantinopoli ferro flammaque expugnata, Alexioque fugato, Imperio restitutus est, ac post patris subitam mortem Francorum Venetorumque armis præualentibus Imperator salutatus est.

Numismatis huius pars posterior repræsentat Victoriam alatam, Crucem ferentem, tali inscriptione addita: VICTORIA AVG.

ALEXIVS IVNIOR post fugatum Alexium fratricidam, & patrem carcere liberatum, Imperium assecutus est. Cumque promissa, quæ pater rata fecerat, adimplere cuperet, seditione orta, puer Imperator penè obrutus est: sed promptissimo consilio facilè tumultum sedauit. Et uix mense post restitutionem exacto à Murzyphlo ignobili quodam, quem ad summum dignitatis gradum euexerat pater, gutture eliso necatus est. Tyrannus hostibus frustra se opponens amissa urbe Constantinopoli, nocte media cum uxore, & thesauris, clam aufugit, ac non multò pòst in Peloponneso captus, & Constantinopolim retractus excæcatus & de eminentissimo loco præcipitatus, perque urbem tractus frustatim discerptus est. Summa autem Imperij ad Francos translata, Balduinus primus Græcorum Imperator creatus est.

Mulierem stolatam in sella sedentem, utraque manu signa militaria tenentem, cum inscriptione: PRINCEPS IVVENTVTIS ostendit facies altera huius Numi.

FRIDERICVS, cognomento BARBAROSSA, Friderici Ducis Sueuorum fratris Conradi Regis & Iudithæ filius, princeps manu ingenioque ſtrenuus, armis exercitatus, memoria præſtans, ualidus conſilio, periculorum contemptor, affabilis & manſuetus, liberalitatis egregiæ, multarumq; rerum peritia nemini ſecundus, ſtatura procera, facie eleganti, capillo & barba ruffa. Conrado Rege defuncto, ab uniuerſis Germaniæ principibus Rex Francofordiæ electus eſt. In initio imperij Bauariam & Auſtriam multo admirandoq; labore in concordiam redegit. Henrico Lotharij filio Bauariam reſtituit. Henricum cognatum ſuum Auſtriacum Comitē creauit, & utriuſq; Ducatus terminos diſcriminales poſuit. Henrico autem in Italia à ſe deficienti, & nouas in Germania factiones concitanti, Ducatum abſtulit, & Othoni Vuitelſpach donauit. Italiam ingreſſus, ut diſcordias tolleret, Derthonā portas ſibi claudere auſam, obſeſſam cepit, Romamq; ad Adrianum Pontificem profectus IIII. Imperij anno coronæ Imperialis ſigna accepit. Relicta autem urbe multas per Italiā paſſus inſidias, in Germaniam redijt. Ducem Poloniæ ad tributum ſoluendum coëgit, Ducemq; Bohemiæ regio Diademate inſigniuit. In Italiam reuerſus, Mediolanenſem urbem ſæpius rebellantem, ſub iugum redactam, tandem funditus euertit, ſoloq; ęquauit, autoribus rebellionis ſecuri percuſsis, bonisq; eorum publicatis. Mox in Germaniam abiens, iterū Italiam maximis copijs inuaſit, Anconem expugnauit, Alexandrum pontificem, qui cunctos Principes per Franciā, Angliam, & Hiſpaniam in ſe incitauerat, ex urbe fugere compulit. Poſtquam uerò iterum Germanos inuiſerat, Italiam repetijt, cum Mediolanenſibus ad priſtinam perfidiam redeuntibus, prælio congreſſus, multos ex ſuis amiſit, ipſe fuga elapſus, Papiàm uenit. Cæterùm cùm Alexander III. Venetias profugiſſet, & Otho Imperatoris filius nauali prælio uictus, captus eſſet, pacis conditiones ſancitæ ſunt, Imperatorque & Pontifex

Pontifex amicissimi facti sunt. Pacata tota Italia, expeditionẽ Hierosolymitanam suscepit. In Cilicia multas potentissimas urbes, Sarracenos, & Turcas prostrauit. At cùm in Armenia ob æstum mitigandum sudorisq; abluendi causa, amnem ingressus esset, in undis strenuissimus heros perijt, Imperij anno XXXVII. Salutis MCXC.

ADILA Marchionis de Vobburg in Bauaria filia, uxor prima Friderici Barbarossæ, cum qua iudicio Constantiensis ecclesiæ ob sanguinis propinquitatem, diuortium facere coactus est.

BEATRICEM de genere Burgundionum nobilissimam filiam Reginaldi Comitis Bizantini unicam, uxorem secundã cum amplissima dote accepit Fridericus. Ex qua quinq; filios, Henricum, Fridericum, Othonem, Conradum, & Philippum, filias uerò duas, Sophiam & Beatricem genuit.

HENRICVS VI. Friderici Barbarossæ Imperatoris & Beatricis filius, patre uiuente Romanorum Rex designatus, ac consensu Germanorum principum, Aquisgrani corona insignitus est. Facundus princeps & sapiens, mediocri statura, decora facie, corpore tenui, animo autem imperterrito & hostibus formidando. Diademate Imperiali Romæ insignitus, acceptaq; in uxorem Constantia Guilielmi Siciliæ Regis filia, quæ in Monasterium Panormi inclusa erat, iussu Pontificis Apuliam ingressus, Tancreto Regi Siciliæ, Rogerij ex concubina filio, bellum intulit, Neapolimq; munitissimam urbẽ frustra obsedit, peste in exercitum grassante. Sed tamẽ paulò pôst paruo negotio Neapoli capta, totam Apuliam, Calabriam & Siciliam subegit. In Germania tumultus coortos facilè compressit, Leodiensi enim Episcopo ferro confosso, rebellio quieuit. Insignes copias Hierosolymam cõtra Sarracenos

misit, ipse cum uxore & filio Siciliam ingressus, cùm uenationi indulgeret, ac in quodam nemore, ubi erant frigidissimi fontes, calorem lenire uolens, in terram noctu stratus, ex frigore cœpit ægrotare, Messanamq; translatus, paulò pòst obijt, superstite filio unico Friderico, quem Philippo fratri, cum regni Siciliæ administratione ac insignibus Imperialibus commendauit, anno Imperij sui VIII

CONSTANTIA Gulielmi secundi Regis Siciliæ, & Apuliæ filia. Hæc, ne filium regni destructorem, ut in fatis erat, progigneret, in Monasterium Diuæ Claræ Panormi detrusa est. Sed à Cælestino Pontifice soluta, Imperatori penè anus desponsata est, eiq; filium Fridericum in tentorijs palàm in pratis Panormi peperit, ac dehinc Mariam filiam.

PHILIPPVS, Sueuiæ Dux, Friderici Barbarossæ filius, Henrici regis frater, princeps mansuetus, mitis, facundus, & liberalis, insignia Imperialia habens, à quibusdam principibus in Mulhausen in Regem Romanorũ electus est. Pars autem electorũ Othonem Ducem Saxoniæ elegit, idq; Innocentio III. approbante. Vnde maximæ discordiæ ortæ sunt, & ab illis ad arma uentum. Stabant pro Othone Anglus Rex, Philippo Gallorum Rex fauebat. Philippus Alsatiam populatus, urbes & oppida euertit funditus. Argentoratũ cepit, & Episcopum ad deditionẽ coëgit, ac ad Rhenũ progressus, ubi æstuabant bella, cum Othone congressus, eum fudit & fugauit: omnesq; urbes Rheni partim armis, partim promissionibus subegit. Tandem ubi principes, assiduis attriti bellis, languerent, nullusq; rebellaret, Pontificem solum repugnantem per nuptias filiam suam nepti Pontificis ex fratre, in matrimonium collocans, reconciliauit, Othoni etiam filia sua Beatrice in uxorẽ tradita. Porrò sancita undiq; pace, cũ Philippus Bambergæ ageret, & quodã die uenã incidisset, nihil mali suspicans,

cans, solus in conclaui paucos secum habens, ab Othone de Vuitelspach, qui tanquam amicus Cæsaris cubiculum ingressus, nemine id prohibente, interfectus est, ac Bambergæ sepultus. Sed posteà à Friderico II. humatum corpus, Spirā translatū est, anno Imperij sui IX. Nec multò pòst parricida Otho trucidatus perijt.

IRENE Alexij Imperatoris Constantinopolitani soror, Philippi uxor, ex qua nullum filium, sed filias Kunegundam, Ethisam, & tertiam filio fratris Pontificis desponsatam, Quartam Beatricem sustulit.

OTHO IIII. filius Henrici iunioris superbi, Ducis Bauariæ, & Saxoniæ, Philippo mortuo facile imperium adeptus est: qui anteà quoq; in odium Philippi Cæsar creatus fuerat. Hic magno ex Alemaniæ oppidis coacto exercitu, Romā ad suscipiendam coronā Imperialem profectus est. Qua suscepta Romæ iniurijs affectus, quædā oppida Pontificiæ ditionis occupauit, & undiq; terras latrocinijs infestauit. Proinde Anathemate à Pontifice notatus, etiā cum præsens adhuc in Italia esset, principibusq; sacramenti religione, qua illi obligati erant, absolutis, Imperij titulis priuatus est, Friderico II. Siciliæ rege, adnitente etiā Pontifice, in huius locū creato. Quo nuncio accepto Otho, qui tum Thuringiæ Landegrauiū tanquam rebellē frustra persequebatur, Friderico occurrere statuit. Verùm destitutus omni suorum præsidio, in Saxoniam profugere coactus est: atq; reparato exercitu, & Angliæ Regis ope adiutus, in inferiorem Germaniam contra Gallorum Regem contendit, à quo uictus est. Ac posteà mœrore cōfectus, ab excōmunicatione prius absolutus, diem clausit ultimum, annis IIII. rerum potitus.

MARIAM filiam Ducis Brabantiæ uxorem primā Otho habuit, quam ob cònsanguinitatem repudiauit.

BEATRICEM filiam Philippi Cæſaris ex Irene, ideo in uxorem duxit Otho, ut hæreditario quaſi iure Imperium poſsideret, quæ ſine liberis deceſsit.

BALDVINVS FLANDRENSIS Comes, qui cum aliis principibus Alexium in Imperio reſtituerat, capta urbe poſt fugam Murziphli xv. uirorum ſuffragio Imperator electus eſt. Ijs tamen conditionibus hæc electio facta eſt, ut ſi Imperator Gallus crearetur, ne penes gentẽ unam utræq; dignitates eſſent, Veneti Antiſtitem darent. Venetorũ igitur conſenſu Thomas Maurocenus Patriarcha deſignatus eſt, qui ſtatim ad Rom. Pontificem profectus, quòd Conſtantinopolitana eccleſia Rom. Pontifici ſubijciebatur, eum dignitatis ſuæ autorem fecit. Moxq; reuerſus, celerrimo conuentu, Balduinũ Imperij corona inſigniuit, & inunxit. Imperator uerò uix anno circumacto, cùm cuncta præter Adrianopolim recepiſſet, mortuus eſt, fratre Henrico ſucceſſore relicto.

HENRICVS Flandrenſis Comes, Balduini Imperatoris frater, princeps Chriſtianæ religionis obſeruantiſsimus, omnium

omnium consensu successor fratri in Imperio declaratus est. Hic Adrianopolis obsidionem continuauit. Sed Bulgaris magnis copijs illi in auxilium uenientibus, obsidionem soluit, & cum Bulgaris pacem firmauit, accepta in uxorem ducis eorum filia. Cumque domi forisque prudenter se gereret, urbe bene munita, & firmo præsidio in ea collocato, in Thessaliam profectus, Gulielmum Bonifacij filium Thessaliæ regem constituit. Inde ad Imperij administrationem reuersus, cunctis ordinatis & dispositis, intempestiua morte decessit, Tholanta filia Petro Antisiodorensi nupta, hærede relicta post annum Imperij XI.

PETRVS Antisiodorensis Comes, Henrici Flandrensis gener uxorio iure, cùm nulla mascula adesset proles, Imperator Constantinopolitanus creatus est. Post electionem cum coniuge Romam profectus, à Pontifice Honorio extra urbẽ ad Laurentij templum insignia Imperialia accepit. Inde uxore Constantinopolim præmissa, ipse Dyrrachium, quod Theodorus Lascaris, qui se Imperatorem gerebat, occupauerat, obsidione cinxit. Sed expugnatione frustra sæpius tentata, utpote quæ copioso milite, firmoque præsidio defensabatur, soluta obsidione, acceptaque à Theodoro fidei publicæ securitate, Macedoniæ urbes mediterraneas inuisere constituit. Ad nemorosa igitur Thessaliæ loca delatus, cùm ad saltus ascendisset, in paratas à Theodoro insidias incidit, ac cõtra iurisiurandi fidem abductus, & in teterrimum carcerem coniectus, tandem obtruncatus est. Imperium interim uxore eius administrante, donec Robertus filius ex Gallijs accerseretur.

ROBERTVS Antiſiodorenſis Petri Imperatoris filius, ad paternæ captiuitatis nuntium, Conſtantinopolim uenit, ac confeſtim Imperator ſalutatus eſt. Veneti nominis obſeruantiſsimus fuit, adeò ut Ducem eorum Marinum Michaëlem Prætorem Conſtantinopolitanum, Imperij conſortem appellaret. Inſignis formæ puellam quandam, priùs tamen uni purpuratorum, Ductori uidelicet Latinorum ordinum, nuptam, ſibi uxorem deſpondit. Vnde in maximum famæ & nominis periculum incidit. Prior enim ſponſus animi impotẽs, amicis domeſticisque commilitonibus coactis, in regiam irrupit, ingreſſusque puellæ cubiculum, eam naribus dehoneſtatam occidit, matremque noui connubij conciliatricem, ui domo abſtractam, in mare præcipitauit. Eam ulturus iniuriã Robertus, dum Roma reuertitur, in Achaia deceſsit, Balduino filio admodum puero ſuperſtite.

BALDVINVS II. Roberti ex alia coniuge, quàm quæ naribus truncis dehoneſtata erat, filius, patri in Imperio ſucceſsit, & Ioannis Brennij Regis Hieroſolymitani filiã Martham in uxorem duxit, ſocero Imperium adminiſtrante. Quo de-

defuncto, solus rerum potitus, multo bellorum onere grauatus est. Cumque pecuniam ad bellum gerendum necessariam, alio modo à mercatoribus consequi nequiret, plũbum ædib. publicis detractum uendidit, ac ob accepti æris mutuum, filium Philippum Venetis, ut opem solam, quam possent, ferrẽt, oppignorauit. A quibus XXV. triremium classis missa, obsidione urbem liberauit. Bello autem durante, donarijs templorum omnium ablatis, ingentem ad Bosphori fauces exercitum obiecit, omnia Theodoro mortuo recuperare sperans. Sed dum externam uim formidat, à domestica opprimitur. Nam Michaëli Palæologo urbe per proditionem tradita, ipse nocturna trepidatione excitus, rapta supellectile ad Euripum se proripuit, profugusque naui in Euboëam est delatus, cùm Imperio, cum Ioanne socero suo annis penè XX. præfuisset. Ac sic Græci pristinum Imperii recuperarunt statum, quem Franci circiter annos LX. tenuerant.

IOANNES BRENNIVS, Rex Hierosolymitanus, suadente Gregorio Pontifice Cõstantinopolim est accersitus, ac tradita Balduino Imperatori filia sua Martha in uxorẽ, propter ætatem puerilem Imperium administrauit, Imperatorque est dictus. Eo uerò mortuo, ex decreto imperium ad Balduinum reuolutum est.

FRIDERICVS II. Henrici VI. Imperatoris, & Constantiæ Reginæ Monialis filius, utriusque Siciliæ & Hierosolymæ Rex, Sueuiæ Dux, princeps strenuus, fortis, magnificus, liberalis, multarum linguarum peritus, ac simul eruditus, Latinam, Græcam, Sarracenicam, & Germanicam linguam exacte calluit. Ptolomęi Almagestum ex Sarracenico idiomate in Latinam linguam transferri curauit. Deiecto Othone, Cæsar est electus. Coronam Imperij cum Augusti nomine Romę ab Honorio III. accepit, multa prædia cum donis plurimis Ecclesiæ conferens, ut Pontificis sibi fauorem conciliaret. Ignominiam autem à Beronensibus sibi in itinere illatam ulturus, urbem eorum igne iniecto uastauit, studiumque illinc generale in Patauium transtulit. Deinde in Sicilia, Calabria, Apulia rebelles subiugauit, & ditioni suæ adiecit, Sarracenos deuicit & expulit. Filium suum Henricum, principum consilio Rom. Regem creatum, Diademate insigniri curauit. A Pontifice Gregorio IX. iniquè, quòd uotum Hierosolymitanæ peregrinationis non soluisset, Anathemate percussus est. Vt autem Pontificem deliniret, & uotum exolueret, expeditionem iam diu meditatam maturauit, traiectoque mari, Cyprum, dehinc Accon peruenit, & negotium ita perfecit, quòd à Sultano non solùm Hierosolymā, sed multas alias urbes in uicinia sitas receperit, ac Hierosolymis coronatus, añо Salutis MCCXXIX. Hierosolymā & Ioppē urbes munitionibus aduersus uim hostiū firmari curauit, pacisq; fœdera cum Sultano decennij spatio sanciuit, Pontifice interim Apuliam ingenti exercitu inuadente, & sub ditionem suam redigente. Necessitate igitur compulsus Imperator ingentibus copijs in Siciliam redijt, & hæreditarium regnum ex periculi metu eripuit, ac postea adnitentibus principibus, Anathematis diris absolutus, cum Pontifice in gratiam redijt. Dehinc in Germaniam abijt. Contra Hungaros bellum gessit. Vrbem Viennam cepit, utq; Imperialis ciuitas esset, literis confirmauit. Filium suum Conradum Viennæ Cæ-

sarem

ſarem elegit. Inde in Italiam reuerſus, Mediolanenſes aliasque urbes, quæ defecerant irritante Pontifice, grauiſsima clade affecit. Ob id tertio à Papa excommunicatus eſt. Iterum tamen ſupplex abſolutionem à Pontifice petijt, qua non impetrata, ut ſe tueretur, neceſsitas impulit, nec caruit factione Gibellinorum in Italia potentiſsima, quæ ſibi adhęrebat, alter Guelphorum partes Papæ ſequente, Romamque obſedit. Sed re ſecta Rauennam cepit, Parmamque obſidione cinxit. Quam funditus delere & eo loco caſtrorum nouam Vrbem Victoriā condere ſtatuit. Et res primò proſperè ceſsit: ſed eruptione ciuium facta, ciuitas noua Victoria capta & direpta eſt. Creato Innocentio Pontifice, Lugduni concilium celebratum eſt, ad quod Fridericus non ueniens, Anathemate notatus, Imperiali dignitate priuatus eſt, Henrico Landegrauio Thuringiæ ſuffecto. Cùm autem in Apuliam redijſſet, & ex accepto ueneno grauiter laboraret, ac medicorum diligentiſſima cura, & opera ex longa ægritudine conualuiſſet, Manfredi filij Nothi dolo necatus eſt, cùm XXXII. annos rebus pręfuiſſet.

CONSTANTIA Regina Aragoniæ, prima Friderici II. uxor, ex qua genuit Henricum, Ducem Sueuiæ, & Rom. Regem, & Iordanem, qui puer obijt.

Iola Ioannis Comitis Bronæ, & Regis Hieroſolymitani filia, quam pater Friderico in Europam cum cæteris Chriſtianis principibus reuerſus, in matrimonium deſpondit. Quæ Friderico Cōradum Rom. Regem peperit, qui matri, quę breui uixit, ſuperſtes fuit.

AGNES filia Othonis Morauiæ Ducis, tertia Friderici uxor, quæ repudiata, Vdalrico Duci Carinthiæ nupſit.

Quartam uxorem habuit Fridericus RVTINAM filiam Othonis Comitis de Vuolffertzhauſen in Bauaria.

Mortua Rutina ISABELLAM Ludouici Ducis Bauarię, qui in Khelheym oppido cæſus eſt, filiam, quintam uxorem duxit Fridericus.

MECHTILDIM Ioannis Regis Angliæ filiam, Fridericus Pōtificis diſpenſatione, quandoquidem affinitatis gradus aliô qui obſtabat, ſextam uxorem accepit.

HENRICVS filius Friderici II. Imperatoris ex Constātia uxore, patre uiuente puer penè decennis, consensu principum Rom. Rex electus est, & Aquisgrani coronatus est. Qui cùm parum adoleuisset, Austrię Ducis filiam in matrimonium accepit. Sed cùm Pontificis diris pater Fridericus execraretur, à Pontifice corruptus, aduersus patrem cum Longobardis cōspirauit, & exercitum in Bauaria contra Othonem, patre inuito, duxit. Ob id à patre in Apuliā uocatus, custodiæ datus, in uinculis maceratus, mortuus est miserabiliter VIII. annis regno potitus, quem pater dehinc flebiliter luxit, relictis duob. filijs gemellis, qui à Manfredo Friderici filio, ne Siciliæ regnū sibi auferrent, ueneno necati sunt.

MARGARITA Leopoldi Austrię Ducis filia, Henrici uxor, ex qua gemellos Fridericum & Henricum procreauit. Hæc post mariti obitum Ottacaro filio Regis Bohemiæ nupsit, quam cùm nullam ex ea sobolem tolleret, repudiauit, ac dehinc ueneno necauit.

CONRADVS Friderici II. Imperatoris filius, ex Iola Regina

Regina Hierosolymitana, Dux Sueuiæ, patre uiuente in Romanũ Regem designatus est. Princeps clementissimus, & morum elegantia & facilitate insignis. Ab Henrico Landgrauio Thuringiæ ad Francofordiam fugatus, in Bauariam cócessit, ac Ratisbonæ in insidias delapsus, uix euasit. Audita uerò patris morte in Siciliam est profect⁹, ac Apulia tota recepta, Neapolique euersa, Capua quoque expugnata, & solo ęquata, annis II. post patris obitum Imperio potitus est, à Manfredo fratre spurio, qui principatum Apuliæ ui inualerat, ueneno extinctus est, atque honorificè Neapoli sepultus, anno Salutis MCCLIIII. superstite filio Conradino, qui cum matre paruulus in Bauaria degens, cùm adoleuisset, forma egregia, in Italiam accersitus est ab illis, qui contra Guelphos assiduum bellum gerebant, ac à plerisq; ciuitatibus benignè exceptus, Romam ingressus est, indeque contra Carolum Gallorum Regis fratrẽ à Pontifice incitatum, quique Manfredum debellauerat, profectus, apud Beneuentũ uictus, & deinde per insidias cũ Friderico Austriæ Duce captus, ac sordidiùs, quàm decebat tractatus, contumelijsque affectus, ac posteà Pontificis cõsilio cum Duce Austriæ securi percussus est.

ELIZABETH Othonis Ducis Bauariæ filia Conradi Imperatoris uxor, ex qua filium Conradum sustulit. Quæ defuncto marito, Meinhardo Comiti Goritiæ nupsit.

HENRICVS Thuringiæ & Hassiæ Landgrauius, frater Ludouici Landgrauij mariti S. Elizabethæ in odium Friderici II. suggestu Pontificis ab electoribus Rex declaratus est. Conradum Friderici filium Francofurtum ad Comitia indicta cum exercitu armato, ut interciperet conuentum, uenientem fudit, fugauitque. Vlmam, quæ Conradi sequebatur partes, obsedit. Sed ob defectum commeatus, & ingens frigus, cùm obsidionem solueret, tormento bellico ictus, eodem

anno, quo Rex electus est, perijt: licet alij affirment dysenteria in Thuringia eum perijsse.

ELIZABETHA Ducissa de Braunschueig uxor Henrici, sterilis fuit, ac cum marito in Isennacho oppido Thuringiæ sepulta.

GVLIELMVS filius Florentij IIII. eius nominis, & Mechtildis filiæ Henrici Ducis Brabantiæ amitæ Diuæ Elizabethæ, iuuenis imberbis, uix XX. annos natus, defuncto Henrico contra Fridericum & Conradum filium ab electoribus Rex electus est. Princeps ad arma natus, qui Holandiam, Zelandiam & Frisiam paternas prouincias feliciter administrauit. Aquisgrani in præsentia electorum & Antistitum coronatus est, ac tam feliciter imperium administrauit, ut summa pax eo regnante in uniuersa Germania esset. Contra Flandrenses multa bella gesit, Frisiam debellauit, & subegit. Et cùm uictor terram egressus esset, delatus in glaciem, cecidit, ac à quibusdam fugitiuis secus uiam in arundineto latitãtibus, cuspidibus transfixus est, cùm IX. ferè annos imperasset.

ELIZABETHA filia Othonis Ducis in Braunschueig & Lucenburg uxore Gulielmi, ex qua filium Florentiũ & filiã Beatricem progenuit.

RI-

RICHARDVS Cornubiæ Comes, Ioannis Regis Anglorum, & Elizabethę filius, Principibus inter se de eligendo rege uariantibus, qui ingenti pecuniarū aceruo Imperiū emisse dicebatur, à quibusdam principibus electus est, Alphonso quoq; ab alijs creato. Et in die Ascensionis Domini, Aquisgranum ex Anglia perductus, in soliū collocatus, inunctus & coronatus est, insigniaq́; regalia à Philippo de Falckenstein accepit. Vnde insolētior factus Richardus, plerasq; regni urbes, deiecta pace, quæ sub Gulielmo Rege facta fuerat, in suā ditionē coēgit. Prouincias Episcopi Treuerensis, cū se flectere nō posset, igne & ferro uastauit. Poppardiā obsedit, & expugnauit, pace ciuibus promissa, aliasq́; rebelles ciuitates coërcuit. Cumq́; in Angliā esset reuersus, & Londinū incautiùs obsedisset, mense Iunio captus est, ac liberatus iterum in obsidione alterius ciuitatis occisus est anno Imperij VI.

SAVCYA Raymundi Comitis Prouinciæ filia, Richardi uxor, ex qua duos genuit filios, Henricum & Edmundum Comites Cornubiæ.

ALPHONSVS Castellæ & Legionis Rex, Ferdinandi

III. & Beatricis filius, Princeps excelsi, & magni ingenii, ad grandia natus, Astrologicæ scientiæ peritissimus, cuius nomine adhuc tabulæ Astrologicæ studiosis admodum gratæ, circunferuntur, condendis legibus deditissimus, liberalis & munificus. Ab electoribus absens Rex Romanorum eodem anno, quo Richardus, electus est. Cùm autem undiq; in Germania & Italia æstuare bella uideret, persuasus à Pontifice, moderationem Imperij spontè abdicauit. Ac in Hispaniam abiens, Hispalim uenit, ibiq; ex animi mœrore propter mortem primogeniti filij contabescens, flebiliter decessit.

VIOLANTAM Iacobi Regis Aragonum filiam Alphonsus uxorem habuit, quam plurimùm dilexit. Sed cùm nullam ex ea prolem susciperet, repudiare eam cogitans, Christianam puellam, forma conspicuam, Daciæ regis filiam in matrimonium per Oratores postulauit. Quæ cùm adduceretur, præter omnium spem repentè, Regina Violāta grauida adparuit, ac filiam Berenguelam, dehinc Ferdinandum, Sanctium & Ioannem filios peperit.

RODOLPHVS Comes de Habsburg, Princeps non minus manu strenuus, quàm ingenio sagax, ac prudens, famaq; conspicuus, unanimi consensu Electorum principum, Francofordiæ, in Romanum Regem electus, & per Burgrauium ex obsidione Basiliensi Aquisgranum ductus solitis ceremonijs coronatus est. Ante electionem multa præclara gessit, ac sub Imperatore Friderico II. tam strenuè res sibi commissas perfecit, ut ei tota nobilitas Cæsaris, cùm ipsum adiret, assurgeret. Brysgaiam, Ergayam, Turgayam, magnamque partem Sabaudiæ, minorisque Burgundiæ subiugauit. In Alsatia seditiosas urbes, quæ conspirauerant in eum, ui cepit, & dignas de illis pœnas sumpsit. Ottacarum Bohemiæ Regem contumacem prælio uicit, atque occîdit. Totam Austriam sub suam ditionem

ditionem redegit, ac in ea Albertum filium ſuum Ducem creauit, à quo Auſtriaci principes originem trahunt. Bohemiam potenti manu ingreſſus, omnia igne & ferro deuaſtauit. Venceslao Ottacari filio Bohemiæ regnum reſtituit, eique filiam Gutam miræ pulchritudinis in matrimonium dedit, filioque ſuo Rodolpho Sueuiæ Duci Agnetem Ottacari filiam deſpondit. Talibus nuptijs pace firmata, in Heluetios, qui Comiti Sabaudię ſubdebantur, mouit, quos nullo negotio ſubegit. Pſeudofredericum, qui ſe pro Frederico iuniore Sueuis oſtentauerat, multasque urbes ad ſe pellexerat, captum Nouesij combuſsit. Comitem Vuirtembergenſem Eberhardum inuaſit, Stutegardium obſedit, tandem cauſa per Epiſcopum Moguntinenſem tranſacta eſt. Italiam pro adipiſcenda corona Imperiali nunquam ingreſſus eſt. A Bononienſibus, Florentinis, Genuenſibus, Lucenſibusque, licet in grauem Romani Imperij iacturam, grandem congeſsit pecuniam. Auaritiæ itaque notatus ſtudio à pleriſque reprehenſus eſt, in cæteris laudatiſsimus. Senio confectus, uires corporis ſui imminui ſentiens, Principibus Imperij Francofordiæ conuocatis, filium ſuum Albertum regem deſignari uoluit. Illis autem recuſantibus, Argentinam conceſsit, inde Erfordiam, ubi lethaliter ægrotare cœpit. Feſtinabundus igitur Spiram tanquam ad ſepulcrum maturauit. Sed antequam urbem attingeret, in Germershaym diem ſuum obijt, Spiræque honeſtiſsimè regio funere, Imperialibusque ceremonijs ſepultus, anno ætatis ſuæ LXXIII. Imperij XVIII. Salutis MCCXCI.

ANNA Comitiſſa de Hohenberg in Sueuia Rodolphi uxor, ex qua ſeptem filios, Rodolphum, Hartmannum, Fridericum, Rodolphum, II. Albertum, Hartmannum II. & Carolum, totidemque filias Euphemiam, Gutam, Mechtildim, Agnetem, Catharinam, Annam & Clementiam progenuit.

AGNETEM iuuenculam filiam Ducis Burgundiæ, & neptem Regis Franciæ, in ſenectute in uxorem recepit Rodolphus, quæ cùm nullam ex eo ſuſtuliſſet prolem, poſt mortem eius in Burgundiam redijt.

ADOLPHVS Comes de Naſſau unanimi principum conſenſu,ſed miro aſtu Francofordiæ Cæſar electus, Aquiſgrani coronatus eſt. In Columbarienſes in odium Alberti Auſtriæ Ducis,qui filiam ſuam, filio Adolpho uxorem dare recuſauerat, exercitum duxit, Albertumque Ducatu eijcere uoluit. Dehinc Alſatiæ urbes auxilio Colonienſis præſulis, ſibi rebelles compeſcuit. Et ut generis ſui nobilitatem illuſtriorem redderet,in Thuringiam & Miſniam profectus, eos magna clade affecit. Marchionem Miſniæ in deditionem recepit, pacemque petere coëgit. Contra regem etiam Franciæ, propter regnum Arelatenſe,bellum molitus eſt. Cùm autem ob uarias & multas in Imperio perturbationes compeſcendas,potentiori quodam capite in Germania opus eſſet,& electores principes Adolphi ſordes,& ambitionem pertæſi, conuentu habito, eo reiecto, Albertum Auſtriæ Ducem Regem elegerunt. Adolphus uerò ui Imperium retinere uolens,auxilio fretus Othonis Bauariæ Ducis, Rodolphi Comitis Palatini,& quorundam Imperialium ciuitatum, armatis copijs imprudenter Alberto occurrit,& propê Vormatiam, prælio commiſſo,infeſtis armis,ſex horis pugnatum eſt. In quo conflictu, captis multis nobilibus, multisque calore ſuffocatis, Adolphus ipſe ab Alberto cæſus eſt,annis VIII. rerum potitus.

IMAGINA nobiliſsimi uiri de Limpurg filia,Adolphi uxor,ex qua tres filios,Adolphum primogenitum, & duos alios filios, filiamque Mechtildim, quam copulauit Rodolpho Rheni Palatino,procreauit.

ALBER-

ALBERTVS Rodolphi Cæſaris & Annæ Comitiſſæ in Hohenberg filius, poſt occiſum Adolphum, iterùm ab Imperij electoribus Francofordiæ Cæſar electus eſt, Bonifacij Pontificis aſſenſu, cùm id obſeruātiſsimè anteà negaſſet, & Aquiſgrani coronatus. Princeps prudentia, ſagacitate & clementia nulli ſecundus, in benemeritos munificus, patiens erga inimicos, non præceps in uindictam, iniurias obliuioni facilè tradens. Filio ſuo Rodolpho Auſtriæ Ducatum adminiſtrandum commiſit, eique Blancam Philippi Francorum regis ſororem, in uxorem dedit. Aduerſus Epiſcopum Salisburgenſem ratione fabricarum ſalis, bellum geſsit. Moguntiam hoſtilia fœdera contra ſe ineuntem ita domuit, ut Imperio parêret. In Bohemiam expeditionē ornans, contra Ducem Carinthiæ, qui ſe Regem Bohemiæ gerebat, miſeranda morte, à fratris filio Ioanne & comitibus quibuſdam Auſtriæ trucidatus eſt, cùm annis x. regnaſſet. Sed & parricidæ omnes dignis affecti ſunt ſupplicijs.

ELIZABETHA Meinhardi Comitis Tyrolis & Goritiæ filia Alberti Imperatoris uxor, fœmina illuſtriſsima, magni & acuti ingenij: quæ ſalis mineram & uſum faciendi inuenit in Hallis prope Gmunden in ſuperiori Auſtria, omnibusque Monaſterijs cum ſale in Auſtria prouidit. Monaſterium in loco occiſionis regis mariti ſui extruxit, atque XXI. liberos peperit, quorum undecim iuſtam aſſecuti ſunt ætatem. Cæteri in pueritia mortui, ipſaque mortua in ſua fundatione Kőnigsfeldt ſepulta eſt.

HENRICVS VII. Comes Luitzelbergensis Henrici Comitis, & Beatricis Comitissæ Hannoniæ filius, paternis opibus haud potens, sed iustitia prudentiaq;, tum rerum gestarum gloria, singulariq; integritate illustrior, armis strenuus, & religione præcipuus. Alberto occiso, Frãcofordiæ Rex Romanorum à principibus Germaniæ electus est, electum statim cõfirmauit Pontifex. Ac primùm Comitẽ Vuirtembergensem omnibus fortunis, quòd rebellis erat Imperio, spoliauit, Ioanni filio suo Regis Bohemici filiam Elizabethã uxorẽ dedit. Adolphũ & Albertum in loco occisionis sepultos, effodi, Spiramq; deferri, & regia pompa sepeliri curauit. Posteà cum ingentibus copijs per Turrinos saltus, in Italiã descendit, ac tantam formidinẽ Italiæ incussit, quantã multo tempore anteà Imperator nullus alius. Mediolani Turrianam factionem detectis insidijs oppressit. Vicecomiti summa rerũ demandata, urbes quasdã, Cremonã uidelicet, & Brixã, sese dedere nolentes, ui cepit, reliquas ultrò parentes recepit. Inde Romam profectus, coronã Imperij accepit, ac ab Vrsinis breui expulsus, adiuuante etiã Roberto Rege Hetruriã regredi statuit, Aretijq; agens Robertũ hostem Imperij, ac læsæ maiestatis reum denunciauit, ac tanquã rebellem Campano, ac Apulo regno priuauit. Cumq; Florentinos grauissima obsidione premeret, Monachus quidam prædicatorij ordinis, à Florentinis subornatus, Henricum ueneno, quod Eucharistiæ illitũ dederat ei, perdidit, Imperij anno V.

MARGARITA Ducis Brabantiæ filia, Henrici Imperatoris uxor, ex quo suscepit Ioannem, Bohemiæ Regem, & tres filias. Nobilissima matrona, reiq; diuinæ apprimè studiosa. Sacerdotes liberalitate & munificentia fouit, egenos & mendicos datis alimentis sustentauit, tamque humilem se submisit, ut cùm Mediolani esset, die, quo cœna nostri Saluatoris celebratur, ipsa pauperibus pedes manu sua lauit, uestimentaq; liberali-

liberaliter distribuit. Virum Romam secuta est. Sed Genuam ueniens, mortua in æde fratrum Minorum sepulta est.

FRIDERICVS Dux Austriæ, cognomine PVLCHER, Alberti primi Ducis Austriæ Regis Romanorum, ac Elizabethæ filius, uir elegans, & statura procerus, largus & liberalis, omnibusque pergratus, aliquorum principum suffragijs Rex Romanorum electus, ac Bohemiæ diademate insignitus est, Ludouico Bauariæ Duce consobrino suo ab alijs electoribus Imperatore creato. Filiam Regis Aragoniæ Elizabethã in uxorem duxit, ac cum maxima celebritate Basileæ nuptias celebrauit. Posteà cum magnis copijs Sueuiam ingressus, Ludouicum ad arma prouocauit, ac pugna facta, dubio Marte utrinque magna strages edita est. Post aliquot annos in Bauariam ueniens, eam totam igne & ferro deuastauit, ac tandem à Ludouico suis opem ferente, cum fratre Henrico prælio uictus, & captus est. Cumque triennio in custodijs maceratus esset, tandem præmissis quibusdam conditionibus iureiurando & literis corroboratis, liberatus, ac in Austriam reductus, cum magna lætitia ab uniuerso populo susceptus est. Nec multò pòst cùm ob perpessas aduersitates paulatim tabesceret, dysenteria resolutus, animam exhalauit, anno Salutis M CCCXXX.

ISABELLA Reinoldi Comitis Geldriæ filia, Friderico quidẽ desponsata, sed ob patris proditionẽ, eam traducere noluit.

ELIZABETHAM Iacobi Aragonum Regis filiam nobilissimam coniugem habuit Fridericus, quæ eum unicè amauit, tantumq; in amore uiri flagrauit, ut nihil intermitteret, quod ad salutem uiri spectabat, peregrinationibus, ieiunijs, abstinentijs adeò se castigauit, ut oculos penè uisumq; amitteret, flens diu noctuque ob captum maritum, donec liberaretur.

Ex quo genuit Fridericum filium, & filias, Annam & Elizabetham.

LVDOVICVS filius Ludouici ſenioris, & Mechtildis filiæ Rodolphi de Habsburg Comitis, Rom. Regis, princeps humaniſsimus, omnibusq́; amabilis, prouidus & ſagax, in periculis animo infracto, à Primatibus Germaniæ electus, Fridericum Auſtriæ Ducem aduerſariū habuit, quo cum per VIII. annos bellum uaria fortuna geſsit. Friderico tandem capto, nomen & titulum Imperatorium inuito Pontifice ſolus occupauit. Italiam autem ingreſſus, ingentibus copijs primò Tridentum, deinde Mediolannm petijt, Italiæ ciuitatibus ſingulis Imperatorio nomine uicarios imponens. Inde Romā acceptis XXIIII. nobilioribus Mediolanenſibus ciuibus, tanquā obſidib. cōtendit, ab uniuerſo populo honorificè ſuſceptus, à Stephano Columnio in æde S. Petri cum coniuge coronatus eſt, omni nobilitate adſtante, & acclamante, Patricium & Auguſtum Romanum. Petrum Corbarienſem uirum ad res gerendas aptiſsimum, & haud imprudentem Nicolaum V. poſteà dictum ſummum Pontificem creauit, Ioanne dignitate papali deiecto, qui Imperatorem regno priuans, excommunicatione crudeliſsima, tanquam hæreſiarcham percuſsit. Metuens autem Imperator proditionem ac uenenum, nō arma, Italiam relinquere decreuit, Germaniamq́; ſumma cum animi hilaritate repetijt. Francofordiæ comitia celebrauit, in quibus antiquas leges confirmauit. Cùm autem Papæ odiū magis magisq́; creſceret, indefeſsis conatibus ſuis tantum effecit, ut in Luceburgo cōuentu alius Imperator deſignaretur. Sed Ludouicus in uenatione cū motu & labore corpus calefaceret, urſumq́; ingentem cum impetu quodā uiriliter peteret, de equo præcipitatus, corpus graui colliſione læſit. Deſtitutus igitur omnibus uiribus, & ſenſibus, mortuus eſt anno Chriſti MCCCXLVII. Imperij ſui XXXIII. minùs VIII. diebus, in Monaco Imperiali pompa ſepultus.

BEATRIX filia Ducis Poloniæ, prima Ludouici uxor, ex qua Ludouicum ac Stephanum filios genuit.

MARGARITA filia Vuilhelmi III. Comitis Holandiæ, & Selandiæ filia, Ludouici altera uxor. Hæc cum marito Romã profecta, in Imperatricē coronata est, filiumque Romæ peperit Ludouicum cognomento Romanum. Deinde & Othonē Bauariæ Ducem, ante quos etiam Vuilhelmum Seniorem & Adelbertum Duces inferioris Bauariæ & dominos in Straubing peperit.

CAROLVS IIII. Bauariæ Rex, Ioannis Bohemiæ Regis ex altera uxore eius Elizabetha filius, Henrici VII. ex filio nepos, princeps religiosus, literis & linguarum cognitione instructus, Ludouico regnante à quibusdam principibus elect⁹ Bunnæ coronatus est, Clemente Pontifice eam electionē probante: Licet alij Principes, quòd neq; in loco debito, nec apertè, sed latenter, nec tempore conuenienti electus esset, improbarent, & Gunthernm de Swartzemburg strenuissimum militem in campis Francofordiæ crearent. Quò paulò pòst ueneno necato, conciliatis sibi passim principum animis, Carolus solus Imperio potitus est, Italiamque ingressus, Romæ Imperialem coronam turpissima pactione ab Innocentio accepit. Paucos autem ibi moratus dies, quasi uenaturus ex Vrbe elapsus, Mediolanum peruenit, ubi Vicecomitibus perpetuum imperij uicariatum aurea bulla confirmauit. Dehinc iussu Pōtificis, perniciosam & superstitiosam flagellatorū sectam, quæ totam penè Alemaniam penetrauerat, armata manu eiecit. Eberardum Vuirtenbergensem Comitem ingenti exercitu oppressit. Bohemicarum rerum in primis studiosus fuit. Pragam Metropolim longè ampliorē reddidit, & propugnaculis muniuit: Pragensem Ecclesiam erexit, publicum Gymnasium instituit, multa collegia Canonicorum & Monasteria fundauit,

Regnum paternum maximè dilatare conatus eſt. Ob id Marchionatum Brandenburgenſem, Luſatiæ, item Ducatum Sleſiæ, Bauariæ, cum multis alijs Dominijs partim emptione, partim bello, & alijs artibus pro regno Bohemico obtinuit. Filiũ ſuum Venceslaum Regem Rom. aſſenſu principum deſignauit. Altero deinde anno ualetudine aduerſa correptus, obijt, ac Pragis à filio honorificè ſepultus, cùm annis XXXIII. Imperio præfuiſſet, Princeps quidem clarus, niſi maiorem regni ſui Bohemici, quàm Imperij rationem & curam habuiſſet.

ELIZABETH Duciſſa Stetinenſis, prima Caroli uxor, quæ prolem habuiſſe fertur.

AGNES filia Rodolphi iunioris Rheni Palatini, filia Rodolphi ſenioris, ſecũda Caroli uxor, ſterilis & infœcũda fuit.

BLANCA Comitiſſa Valeſij in Francia, filia Caroli Comitis Valeſij, & ſoror Philippi de Valeſio, pòſt Regis Franciæ Caroli uxor tertia.

ANNA, quæ ab alijs Ioanna appellatur, quarta fuit uxor Caroli, eique Venceslaum & Sigiſmundum filios peperit.

GVNTHERVS de Suartzemburg Thuringiæ Comes, uir robuſtus & ſtrenuus, annos XLV. natus, à principibus electoribus Carolo contrarijs, diu multumque ad aſſumendum Imperium ſolicitatus, crebrò tamen recuſauit. Tandem ijs conditionibus annuit, ſi Principum electorum pars Francofordiæ conuenirent, Imperiumque uacare decernerent. Congregatis igitur principibus in Campis Francofordiæ unanimi conſenſu Guntherus Rex. Rom. declaratus eſt, præſtitis iuramentis, & debito exhibito officio. Electus igitur, Francofordiam urbem, tanquàm Rex Romanus ingreſſurus, à ciuibus pro-

prohibitus est. Mos enim ciuibus est, ut nullum Regem in urbem intromittant, qui habet Imperij æmulum, nisi prius urbs obsessa aliquam uim patiatur, aduersariusque interim aut manum cum eo conferat, aut diuisioni uiam inueniat: ita ut unus fortiter regnet, alter inglorius ac timidus abeat. Ingenti itaque coacto exercitu, Guntherus potentissimè Vrbē duobus penè mensibus obsedit, dehinc in Vrbem Regio more receptus est. Concordia uerò per Marchionem Brandemburgensem constituta inter Guntherum & Carolum, VI. mense Imperij, ueneno à Medico suo necatus, perijt, ac Francofordiæ à ciuibus regio apparatu, regioque monumento est sepultus.

VENCESLAVS Caroli IIII. filius annos natus XV. patre solicitante, in Regem Romanum Francofordiæ electus est, & Aquisgrani præsente patre Carolo, coronatus. Patri & auo per quàm dissimilis: tam corpore, quàm animo deformis, atque ineptus, desidia corruptus, luxui tantum deditus, administrationem Imperij prorsus neglexit. Ob id à Baronib. regni captus, quatuor mensib. custodię est traditus, donec per fratrem Ioannem Marchionem liberaretur, unde tamen non melior factus est. Nihil quod memoratu dignum esset, in Imperio gessit. illud certum est, nisi à fratre Sigismundo captus, & Viennæ in carcere seruatus esset, Imperioque Germanorum procerum consensu deturbatus, res Imperij diutius afflixisset. Rerum autem potitus est annis XXII. & anno ætatis LVII. ex ira in Apoplexiam incidens, ac paralysi diebus XVIII. laborans, ueluti porcus in uolutabro, animam exhalauit.

IOANNA Alberti senioris Ducis Bauariæ, & Holandię Comitis filia, prima Venceslai uxor, ex qua nihil generare potuit.

SOPHIA filia Ioānis Ducis Bauariæ soror, altera Venceslai

uxor, Mulier forma insigni, ac corpore ualde eleganti, sterilis tamen, & anno Salutis MCCCCXXVIII. mortua in Posonio Hungariæ oppido, in æde S. Martini sepulta est.

IODOCVS filius Ioannis Henrici Marchionis Morauiæ fratris Caroli quarti, BARBATVS dictus, homo inutilis, & qui ueritatem non præstabat. Hic, ut alij tradunt, ante Rupertum, deiecto Venceslao in Regem Romanum creatus est. Alij uerò post mortem Ruperti, à principibus electoribus Francofordiæ regem designatum asserunt. Non autem coronatus est, quoniam prouectioris ætatis, annum enim LXXXIX. excesserat, uix VI. menses in Imperio transegit. Brumiæ oppido Morauiæ mortuus, & in Monasterio S. Thomæ, cū patre suo, qui id construxerat, sepultus.

IODOCVS Imperator uxorem habuit Reginam Hungariæ ex qua nullam prolem genuit.

RVPERTVS Dux Bauariæ & Comes Palatinus Rheni, filius Ruperti Adolphi & Beatricis, uir armis exercitatissimus,

mus,ingenijq; acerrimi,ac insignis iustitiæ cultor. Post Fridericum Ducem Brunsuicensem Cæsarem quidem electum, sed à Moguntino Antistite impiè occisum, ac propter illius mortem diu multumque in Germania tumultuatum, Imperator à Principibus declaratus est, Bonifacio IX. approbante, & Coloniæ ab Archiepiscopo Coloniensi Regio diademate insignitus. A Florentinis ad comprimendam Galeaciorum potentiam, in Italiam descendit: Præsidio autem Ducis Austriaci, & Episcopi Coloniensis destitutus, congressus cum Vicecomite succubuit, fugaque saluti consuluit. Vnde ad Tridentinos & Venetos delatus, quàm honorificentissimè acceptus est. Ac cùm Pontifici, Venetis & Florentinis enarrata clade sua, surdis fabulam caneret, re infecta in Germaniam per Alpes cũ equitatu reuersus, res Imperij cum diligentia tractauit, de Italia nihil ampliùs solicitus, quam permisit suis se uulneribus conficere. Post pleraque autem in Imperio honorificè gesta, insperatò in Oppenhein diem suum obijt, ac Heydelbergæ sepultus anno Imperij X.

Vxorem habuit Rupertus, cuius nomen, genus & familia incognita est, ex qua genuit Rupertum cognomine Pipam Palatinum, qui cum Ioanne Duce Burgundiæ à Turca captus, post liberationem sine uxore & liberis Ambergæ moritur, atque ibi sepelitur.

ELIZABETHA filia Burgrauij Noribergensis, uxor altera Ruperti, ex qua quinque filios sustulit, Fridericum, Ludouicum, Stephanum, Ioannem, & Othonem, ac tres filias.

SIGISMVNDVS Caroli IIII. Imperatoris ex Ioanna filius, princeps sapientia, eruditione, probitate, & multarũ linguarũ cognitione clarissimus, statura talis, qualis tantũ principem decebat. Hic adhuc puer Mariam filiam Ludouici Regis

Hungariæ uxorem duxit, ac Rex Hungariæ, deinde Romanorum factus est. Ingentia bella contra Hungaros gessit, & ab illis captus est. Aduersus Turcas maximum parauit exercitum, eumque ad Adrianopolim usque perduxit. Verùm perturbatis ordinibus à Gallis, primũ locum in acie deberi sibi contendentibus, ab Amurathe graui prælio uict⁹, castrisq; exutus est, cæsis magna ex parte ducibus, & Burgundionum Rege capto. Triennio magnam Europæ partem publici concilij cogendi causa, quò Schisma tolleretur, peragrauit. Concilio aũt Constantiæ congregato, tres adulterinos Pontifices Ioannem XXIII. Gregorium, & Benedictum Pontificia dignitate deposuit, & in Pontificatu Othonem de Columna, Martinum quintum posteà dictum, suffecit, ac pernicioso schismate inter Pontifices sublato, concordiam & tranquillitatem Ecclesiæ restituit. In eo etiam concilio Friderico Burgrauio Noribergensi ob excellentes eius uirtutes, ius electiuum Imperij donauit. Deinde in Italiam profectus, Mediolanum uenit, acceptaque de more Imperatorio, ferrea corona, Parmam, Senas, Romãque profectus à Pontifice, Cardinalibus, populoque Rom. perbenignè susceptus est, & Corona Cęsarea donatus. Italiam uerò relinquens, Basileam ubi concilium erat, peruenit. Eugenium Pontificem concilium Basiliense à se prius confirmatũ, reuocantem, Ferrariamq; traducere conantem, tanquam contumacem summo sacerdotio deiecit. Relicto autem Concilio Bohemiam ingressus est, omniaque dissidia componere instituit. Sed præuentus morbo, & senectute, diem clausit ultimũ, cùm attigisset annum LXX. anno Imperij XXVII. anno Christi MCCCCXXXVII. Corpus eius in Albam translatum Regalem Hungariæ ibidem sepultum est.

MARIA Ludouici Regis Hungariæ & Poloniæ filia, uxor Sigismundi prima, ex qua nullã quidem prolem, sed regnũ consecutus est.

BARBARA Hermanni Comitis Ciliæ filia, altera Sigismundi uxor, ex qua unicam filiam Elizabeth genuit. Fœmina illa fuit immensæ libidinis, & procacitatis inuerecundæ, quæ sæpius uiros peteret, quàm peteretur. Vitam omnem censuit inanem, quæ non coitu, luxu ac libidine contereretur. Nihil omisit procacissima mulier, quo uoluptatem explere intelligebat. Animam cum corpore interituram iudicabat, paruifaciens religionem Christianam. Cùm ergo in luxu dies penè ac noctes transegisset, peste infecta, in Græcia mortua est, ac Pragam delata, regio funere in monumento regum sepulta est.

ALBERTVS eius nominis V. & II. Rom. Rex, Alberti IIII. & Ioannæ filius, annum agens XII. patrem amisit. Agens deinde sub tutoribus patruis inter se digladiantibus, grauia quæque perpessus est. Pubertatem uerò egressus, tutelam abiecit, Austriamque pacauit. Elizabetham Sigismundi Imperatoris filiam in uxorem duxit, dotisque nomine insigniores Morauiæ urbes accepit. Defuncto autem Sigismundo, persuasione soceri unanimi consensu à Proceribus Hungariæ & Bohemiæ Rex salutatus atq; coronatus est. Polonos, qui regnũ Bohemicum ad se transferre conabantur, è regno deturbauit, intraq; suos fines quiescere compulit. Vacante quoq; propter Sigismundi interitum, Imperio Rom. omnium concordi uoto, nemine discrepante, Imperator designatus est. In Hungariam contra Turcam Amurathem, qui Hungariam per incursionem inuaserat, uocatus, maximis copijs profectus est. Sed cùm ad eius aduentum Amurathes oppugnata priùs Sinderouiæ Vrbe retrofugisset, ac Albertus copijs dissolutis Budã rediret, calore feruentis Augusti uexatus, peponibus sitim sedare uolens, in solutionem uentris incidit, dysenteriaque fatigatus prope Strigonium, princeps religiosissimus & liberalissimus mortuus est, cùm annum I. menses X. imperasset.

ELIZABETHA Sigismundi Imperatoris ex Barbara filia, Alberti coniux, ex qua duas filias superstites Annam & Elizabetham minorẽ natu reliquit. grauida tamen uidua relicta, posthumum Ladislaum filium peperit.

FRIDERICVS III. eius nominis, Erueſti & Cimburgæ Duciſſæ Maſſouiæ filius, poſt Alberti obitum ab Imperij electoribus concorditer Francofordiæ Rex Rom. delaratus eſt, dehinc Aquiſgrani coronatus. Ducta in uxorem Leonora Eduardi Regis Portugaliæ filia, in Italiam tranſcendit, Romamq́ue ingreſſus à Nicolao Pontifice nullo non honoris genere exceptus, & cum Leonora Imperatrice maxima cũ ſolennitate, Regali diademate ornatus, Imperator Auguſtusq́; acclamatus eſt. Inde Venetias delatus: Summi honores ei à Senatu populoq́; Veneto exhibiti ſunt, liberaliterq́; & munificè cũ toto exercitu exceptus, per Alpes in Auſtriam reuerſus eſt. Vbi omnia plena tumultuum atq; ſeditionum inueniens, ingẽteſque labores & ſeditiones partim ob tutelam Regis, partim ob paternæ hæreditatis cum fratre diuiſionem, perpeſſus, facilè eas compeſcuit. Defunctis autem Alberto fratre & Ladislao, Archidux Auſtriæ ſolus factus, & Rex Hungariæ à multis deſignatus eſt, ſicut & Matthias Humiades factione quorundam Rex electus eſt. Vnde bellum Pannonicum ortum, quod tamen breui compoſuit. Flium Maximilianum à Flandrenſibus captum, Flandria undiq; uaſtata, ex cuſtodia liberauit, eumq́; conſortem Imperij fecit. Ex ætate & labore in ſtomachi morbũ incidens, aluoq́ue reſoluta in Lyntzio obijt, anno Imperij III. salutis MCCCCXCII.

LEONORA Eduardi Regis Portugaliæ & Ioannę filia, uxor Friderici, ex qua tres ſuſtulit filios, Chriſtophorum, Maximilianum Imperatorem, & Ioannem, filiasq́; duas Helenã & Chũgundim, quam aſtu, patre ignorante, Albertus Bauariæ dux ſibi uxorem copulauit.

MI-

MICHAEL PALAEOLOGVS uir ingentis ſpiritus & copiarum Dux ſub Theodoro Laſcari Græcorum Imperatore,cuius filios teſtamento tutelæ ſibi traditos trucidauit,Imperiumq; per ſummum nefas arripuit: Gulielmum Achaiæ & Bythiniæ principem regno deturbauit, captiuumq; Adrianopolim perduxit,atq; in uincula coniecit. Qua elatus uictoria, Balduinum Conſtantinopolitanum Imperatorem aggreſſus, Vrbeq; Byzantio per proditionem potita Imperiũ ſibi uendicauit. Byzantio capto cum Venetis diu acre bellũ geſsit, à quibus Imperio facilè deturbari potuiſſet,niſi Genuenſes obſtitiſſent. Dehinc,initis inducijs, Lugdunũ ad concilium,quod Gregorius indixerat, profectus eſt,facileque ei cum Pontifice conuenit,ex quo tantam in ſe Græcanicæ gentis inuidiam contraxit, ut nec mortuo iuſta perſoluerint, & locum ſepulturæ negarint. Mortuus eſt autem cùm imperaſſet annis XL. & amplius rebus præfuiſſet.

ANDRONICVS PALAEOLOGVS ſenior, Michaëlis ex tribus marib. natu maximus filius,poſt patris mortem Imperium adminiſtrandum ſuſcepit. Michaëlem ex ma-

tre Hungarica fratrem consortem sibi Imperij fecit. Quo mox defuncto, Constantinum iuniorem Despotem ad Imperij fastigium euexit. Quod Michaëlis filius Andronicus iunior iniquo ferens animo, Genuensium fretus auxilio in auum insurrexit, omneque ius ad se traxit. Eo autem per Venetos restituto, tandem prægrauātibus Bulgaricis auxilijs & Genuensium, auus coactus Venetos destituit, partesque Ligusticas â nepote coactus amplexus est, ac septuagenario maior, tandem mortuus est, cùm XV. annos regnasset.

ANDRONICVS iunior filius Michaëlis Imperatoris. Hic auum suum Andronicum seniorem collectis coniuratoribus Imperio deturbauit, idque auxilo Genuensium, quibus in mercedem Tenedon insulam pollicebatur. Sed Veneti fortiores Andronicum auum in patriam reducunt. Ob id indignatus iunior Andronicus Bulgaros accersiuit, quorum auxilio auum coëgit cum Genuensibus fœdus inire. Ac cùm VI. annis uarium & anceps bellum cum auo gessisset: sæpe tamen reconciliatis animis, amicorum interuentu, tandem Byzantium clàm ingressus, in auum nihil ultrà molitus, illum quoad uixit secum imperare passus est. Eo mortuo cùm aduersus Romani nominis hostes res egregias gessisset, multis iam uictorijs clarus, febre, capitisque dolore intra quatriduum confectus, mortuus est anno ætatis XLIX. relictis filijs Caloioanne & Manuele.

IOAN-

IOANNES CANTACVZENVS, Andronici iunioris magnus domesticus, tutelam filiorum Andronici sibi commissam, prudēter administrauit. Apocauci autem fraude uiri obscurissimi, & Patriarchæ autoritate in exilium trusus est. Qui iniuriæ impatiens, bellū quinquennale aduersus Reginam & Ioannem Andronici filium gessit, ac prodito illi Byzantio, nulli molestus fuit. Sed Imperij principem egit, filiāq; suam Ioanni in uxorē tradidit. Sed cùm socer & gener in una uiuerent domo, in discordiam inciderunt, quæ in dies inualescens, tantū eos incendit, ut domi forisq; alter alteri se hostem ostenderet. Caloioannes in Tenedon ueniens auxilio classis Genuensium pulso armis Cantacuzeno, in patrium regnum restitutus est. Cumq; Byzantium ingrederetur Cantacuzenus Imperio se abdicans, Monasticā uitam secutus est. Sed Caloioannes cùm fortiter multa administrasset, moriens filio Manueli Imperium reliquit.

MANVEL filius Ioannis Palæologi, patri in Imperio successit. Septem filios mares incolumes reliquit. Primum Ioannem, qui morienti patri in Imperio successit. Secundum Andronicum, qui Thessaloniam in partem hæreditatis accepit, Tertium Manuelem, Quartum Thodorum, Quintum

Demetrium excelſo animo,& ſumma uirtute principem. Qui Peloponneſi regnũ diu obtinuit. Sed quia Chriſtianiſsimus uir erat,maximis à Turcis affectus eſt iniurijs. Sextũ Thomã Peloponneſi Deſpotẽ,Septimũ Conſtantinũ, qui poſtremus omniũ imperauit. Ita diſtributis regionibus & inſulis filijs Manuel ſine magnis & præclaris geſtis mortuus eſt,Ioanni natu maximo Imperium adminiſtrandum relinquens.

IOANNES filius Manuelis primogenitus,poſt patris obitum,Imperium arripuit,pacis & concordiæ, quàm belli auidior,quietis admodũ ſtudioſus, ideò cum omnibus principibus ſummè concors,neminem moleſtabat. Italiã ad concilium Florentinum, quod celebrabatur ab Eugenio Pontifice,penè totius Græciæ nobilitate ſtipatus,petijt. Vbi hæreſis de proceſsione Spiritus ſancti,tam à Latinis,quàm à Græcis damnata & exploſa eſt. Reuerſus autem Conſtantinopolim,haud diu ſuperuixit.

CONSTANTINVS VII. Manuelis filius, Ioanne fratre atq; liberis defuncto, in Imperium ſucceſsit. Princeps ab initio animi ingentis, ſæpius cum Turcis congreſſus eos fudit,fugauitq;,ac eis oppida ui abſtulit,& expugnauit. Vnde ob militarem uirtutem DRACONIS cognomentum accepit. Sed ubi ab Amurathe Turcorũ Tyranno Heraclea oppidum muni-

munitiſsimum expugnatum eſt, murusq; qui Græcos in Peloponneſo tutos ſeruaret, deiectus, adeò animo conſternatus eſt, ut omnis uirtutis ſuæ immemor, tributum Turcis daret, illisq; timore perculſus, cederet, cùm anteà Iſthmum inſtaurandum curaſſet, tributumq; reddere abnegaſſet. Mahometes itaq; id ſentiens, urbemq; Cōſtantinopolim in medio ſui Imperij ſitam, non ſuo parêre Imperio ægrè ferens, animū ad eam ſubigendam adiecit, caſtelloq; iuxta littus ad oſtiū Boſphori mira celeritate extructo, bellum contra fœdera & iuſiurandum, ingenti coacto exercitu, indixit, ſimulq; gerere cœpit. Terra igitur & mari regiam aggreſſus urbem, cùm mœnia conquaſſaſſet, quarto & quinquageſimo obſidionis die, urbē ui ſumma cepit, ac in ea ingentem cædem in omnē ſexum indiſcriminatim edidit. Conſtantinus uerò ad portam trepidus cùm ſe recepiſſet, fugientium trepidatione oppreſſus, in portæ anguſtijs conculcatus cecidit, paludamentoq; cadauer eius agnitum, eiusq; caput iuſſu Mahometis abſciſſum, paloq; affixum per urbem & caſtra ad ludibrium circumuectum ac geſtatum eſt. Ac ſic uetuſtiſsimum Græciæ Imperium, quod M C. & X C. ampliùs annis ſtetit, in quo tot principes Chriſtiani floruerunt, tanta religio uiguit, pauciſsimis diebus deiectum & crudeliſsimè ſubuerſum eſt. Anno noſtræ ſalutis M CCCC LIII. IIII. calendas Iunij.

MAXIMILIANVS Friderici III. & Leonoræ Reginæ Portugalenſis filius, optimæ indolis puer, ſed in pueritia à præceptore ſuo indocto neglectus: ſtudia bona fouit, literatos amauit, euexitq;, præmiaq; digna elargitus eſt. Decimumoctauum agens annū, filiam Caroli Burgundi in uxorem duxit, atq; in Flandriam nuptias celebraturus abijt. Sexto uerò matrimonij anno, uxorem imprægnatā ex equo delapſam, & ex caſu poſteà grauiſsimè ægrotantem amiſit. Anno deinde Salutis M CCCCLXXXVI. patre Friderico adhuc uiuente Rex Romanorū inūctus eſt. Ac biennio pôſt Brugis à ſuis captus

in aromatarij cuiusdā domo custodiæ per nouē menses traditus, decollatis plerisq; in eius cōspectu nobilioribus aulicis suis, non sine horrendo ac stupendo quodā timore per patrē Fridericū cum exercitu XXXII. militū uenientē liberatus est. Matthia Rege Pannonū defuncto, eius ditionē sibi uendicauit. Multa grauissima & uaria bella gessit, Italicū contra Carolum Francorū Regem, Heluetiсū non sine suorū iactura, Bauaricū cōtra Rupertū Palatinū Rheni, Hungaricū, & deinde Venetū, quod uario euētu tractauit, habuitq; Regē Franciæ, & Pontificē Roman. in fœdere cōtra Venetos Cæterū cùm se morti uicinū esse sentiret, sanxit, ut suarū prouinciarū rectores ac præsides cū omnib. officialib. in suo quisq; statu, quoad alter nepotū in Germaniā cōmigraret, perseuerarēt, ac postea profluuio uentris mortuus est, anno Salutis nostrę M.D. XVIII. Imperij anno XXXIII. Princeps magnus bello, pace tamē præclarior, linguarū peritia nō omnino ignar⁹, ore ꝓbo, statura quadrata, quæ Imperatoriā præ se ferebat dignitatem.

MARIA Caroli bellicosissimi Burgundionū Ducis filia, Maximiliani uxor prima, forma elegantissima, cum qua unanimis summa cum uoluptate uixit, ex qua genuit Philippum primogenitum, Castiliæ, Legionis, & Granatę Regem, & Margaretam filiam. Ipsa iterum imprægnata, cùm ex casu equi, immaturum ederet partum, mortua est.

ANNAM filiā Francisci Ducis Britāniæ alterā uxorē accepit Maximilianus, cū quo per Vuolphgangū de Polhaym Austrię Baronē, & deinceps Australium terrarū supremū Capitaneū, suū Oratorem cōdormiuit, sed non traduxit. Carolus enim VIII. Rex Franciæ uiolenter illam surripuit, remissa eius filia Margareta, quam prius sponsam aliquot annis habuit.

MARIA BLANCA Galeacis Ducis Mediolanensis filia, tertia Maximiliani uxor, cum qua annis XVI. tranquillissimè uixit, sed sine sobole, & in Stanis Monasterio sepulta est.

PHILIPPVS Archidux Austriæ, Maximiliani & Marię filius, Ioannam

Ioannam Ferdinandi Senioris Aragonum Regis filiam uxorem duxit, Regnaq; Castiliæ, Legionis & Granatæ in dotem accepit. Ex qua suscepit filios Carolum v. Imperatorem, & Ferdinandum Hispaniarum Principem, Austriæ Ducem: filias uerò quatuor, Leonoram, Isabellam, Mariam, & Catharinam posthumam. Vigesimumoctauum autem ætatis annum cùm attigisset, mortuus est, parenti Maximiliano grauem post se luctum relinquens.

IOANNA Aragonis Regis filia, Philippi uxor, ex qua Carolum v. Imperatorem, & Ferdinandum Austriæ Archiducem, cum quatuor filiabus Leonora, Isabella, Maria & Catharina, progenuit.

CAROLVS, eius nominis V. Hispaniæ & Siciliæ Rex, Archidux Austriæ, & dux Burgundiæ, Philippi filius, Maximiliani nepos, ad Imperij fasces anno M C C C C C X I X. electus est, annoque sequenti Aquisgrani magna solennitate coronatus, ac deinde anno M C C C C C X X I. cùm Comitia Vormatiæ celebraret, à Leone Pontifice misso legato, in Imperio confirmatus.

FINIS.

